

STORTINGET

Innst. 16 S

(2020–2021)

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2021, kapitler under Finansdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Kunnskapsdepartementet (rammeområdene 1, 6 og 18).

Prop. 1 S (2020–2021) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021)

Innhold

Side

1.	Innledning	1
2.	Rammeområde 1 – Statsforvaltning	1
2.1	Innledning	6
2.1.1	Omtale av budsjettforliket.....	6
2.2	Generelle merknader	7
2.2.1	Generelle merknader fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti.....	7
2.2.2	Generelle merknader fra Høyre og Kristelig Folkeparti.....	7
2.2.3	Generelle merknader fra Arbeiderpartiet	8
2.2.4	Generelle merknader fra Fremskrittspartiet.....	9
2.2.5	Generelle merknader fra Senterpartiet	9
2.2.6	Generelle merknader fra Sosialistisk Venstreparti.....	10
2.3	Merknader fra komiteen til de enkelte kapitlene under rammeområde 1.....	16
2.3.1	Kap. 20 Statsministerens kontor	16
2.3.1.1	Post 1 Driftsutgifter	16
2.3.1.2	Post 21 Spesielle driftsutgifter, Koronakommisjonen, <i>kan overføres</i>	16
2.3.2	Kap. 21 Statsrådet	16
2.3.2.1	Post 1 Driftsutgifter	16
2.3.3	Kap. 24 Regjeringsadvokaten	16
2.3.3.1	Post 1 Driftsutgifter	16
2.3.3.2	Post 21 Spesielle driftsutgifter	16
2.3.4	Kap. 1 H.M. Kongen og H.M Dronningen	17
2.3.4.1	Post 1 Apanasje	17
2.3.4.2	Post 50 Det kongelige hoff	17
2.3.5	Kap. 2 H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessen	17
2.3.5.1	Post 1 Apanasje	17
2.3.6	Kap. 502 Tariffavtalte avsetninger	17
2.3.7	Kap. 510 Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon	18
2.3.7.1	Post 1 Driftsutgifter	18
2.3.7.2	Post 21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	19
2.3.7.3	Post 22 Fellesutgifter	19
2.3.8	Kap. 3510 Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon.....	19
2.3.8.1	Post 2 Diverse inntekter	19
2.3.8.2	Post 3 Brukerbetaling.....	19
2.3.9	Kap. 525 Fylkesmannsembetene	19
2.3.9.1	Post 1 Driftsutgifter	19
2.3.9.2	Post 21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	19
2.3.10	Kap. 3525 Fylkesmannsembetene.....	19
2.3.10.1	Post 1 Inntekter ved oppdrag	19
2.3.11	Kap. 530 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen	20
2.3.11.1	Post 36 Kunstnerisk utsmykking, <i>kan overføres</i>	20
2.3.12	Kap. 531 Eiendommer til kongelige formål	20
2.3.12.1	Post 1 Driftsutgifter	20
2.3.13	Kap. 533 Eiendommer utenfor husleieordningen	20
2.3.13.1	Post 1 Driftsutgifter	20
2.3.13.2	Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	20
2.3.14	Kap. 3533 Eiendommer utenfor husleieordningen	21
2.3.14.1	Post 2 Diverse inntekter	21
2.3.15	Kap. 540 Digitaliseringsdirektoratet	21
2.3.15.1	Post 1 Driftsutgifter	22

2.3.15.2	Post 21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	22
2.3.15.3	Post 23 Utvikling og forvaltning av nasjonale fellesløsninger, <i>kan overføres</i>	22
2.3.15.4	Post 25 Medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekter, <i>kan overføres</i>	22
2.3.15.5	Post 26 StimuLab, <i>kan overføres</i>	22
2.3.15.6	Post 28 Altinn, <i>kan overføres</i>	22
2.3.16	Kap. 3540 Digitaliseringsdirektoratet	22
2.3.16.1	Post 5 Bruk av nasjonale fellesløsninger	22
2.3.16.2	Post 6 Tilleggstjenester til nasjonale fellesløsninger	22
2.3.16.3	Post 7 Tjenesteeierfinansiert drift av Altinn	22
2.3.17	Kap. 545 Datatilsynet	23
2.3.17.1	Post 1 Driftsutgifter	23
2.3.18	Kap. 546 Personvernnemnda	23
2.3.18.1	Post 1 Driftsutgifter	23
2.3.19	Kap. 577 Tilskudd til de politiske partier	23
2.3.19.1	Post 1 Driftsutgifter	23
2.3.20	Kap. 2445 Statsbygg	23
2.3.20.1	Post 24 Driftsresultat	23
2.3.20.2	Post 31 Igangsetting av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	24
2.3.21	Kap. 5447 Salg av eiendom utenfor statens forretningsdrift	26
3.	Rammeområde 6 – Innvandring, regional utvikling og bolig	26
3.1	Innledning	31
3.1.1	Om budsjettforliket	31
3.2	Generelle merknader	33
3.2.1	Generelle merknader fra Høyre og Kristelig Folkeparti	33
3.2.2	Generelle merknader fra Arbeiderpartiet	34
3.2.3	Generelle merknader fra Fremskrittspartiet.....	38
3.2.4	Generelle merknader fra Senterpartiet	40
3.2.5	Generelle merknader fra Sosialistisk Venstreparti.....	42
3.3	Merknader fra komiteen til de enkelte kapitlene under rammeområde 6.....	52
3.3.1	Kap. 290 Integrerings- og mangfoldsdirektoratet	52
3.3.1.1	Post 1 Driftsutgifter	52
3.3.2	Kap. 291 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	52
3.3.2.1	Post 21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	53
3.3.2.2	Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	53
3.3.2.3	Post 50 Norges forskningsråd	53
3.3.2.4	Post 60 Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i>	53
3.3.2.5	Post 61 Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige, mindreårige flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i>	54
3.3.2.6	Post 62 Kommunale innvandrertiltak	54
3.3.2.7	Post 70 Bosettingsordningen og integreringstilskudd, oppfølging	55
3.3.2.8	Post 71 Tilskudd til integreringsarbeid i regi av sivilsamfunn og frivillige organisasjoner	55
3.3.2.9	Post 73 Tilskudd	56
3.3.3	Kap. 292 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	56
3.3.3.1	Post 21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	56
3.3.3.2	Post 22 Prøver i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	57
3.3.3.3	Post 60 Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	57
3.3.4	Kap. 490 Utlendingsdirektoratet	57
3.3.4.1	Post 1 Driftsutgifter	58
3.3.4.2	Post 21 Spesielle driftsutgifter, asylmottak	58
3.3.4.3	Post 22 Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	59
3.3.4.4	Post 23 Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling, <i>kan overføres</i>	59

	Side
3.3.4.5	Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> 59
3.3.4.6	Post 60 Tilskudd til vertskommuner for asylmottak 59
3.3.4.7	Post 70 Stønader til beboere i asylmottak 59
3.3.4.8	Post 71 Tilskudd til aktivitetstilbud for barn i asylmottak, og veiledning for au pairer 59
3.3.4.9	Post 73 Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., støttetiltak, <i>kan nyttes under kap. 291 post 60</i> 60
3.3.4.10	Post 75 Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, <i>kan overføres</i> 60
3.3.5	Kap. 3490 Utlendingsdirektoratet 60
3.3.5.1	Post 3 Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, ODA-godkjente utgifter 60
3.3.5.2	Post 4 Asylmottak, ODA-godkjente utgifter 60
3.3.5.3	Post 5 Refusjonsinntekter 60
3.3.5.4	Post 6 Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., ODA-godkjente utgifter 60
3.3.5.5	Post 7 Tolk og oversettelse, ODA-godkjente utgifter 60
3.3.6	Kap. 491 Utlendingsnemnda 61
3.3.6.1	Post 1 Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i> 61
3.3.6.2	Post 21 Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling, <i>kan nyttes under post 1</i> 61
3.3.7	Kap. 500 Kommunal- og moderniseringsdepartementet 61
3.3.7.1	Post 1 Driftsutgifter 61
3.3.7.2	Post 21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i> 61
3.3.7.3	Post 23 Husleie for fellesarealer m.m. 61
3.3.7.4	Post 25 Nytt regjeringskvartal, <i>kan overføres</i> 61
3.3.7.5	Post 27 Felles IKT-løsning, <i>kan overføres</i> 61
3.3.7.6	Post 50 Forskningsprogrammer 61
3.3.7.7	Post 70 Diverse formål, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i> 62
3.3.8	Kap. 553 Regional- og distriktsutvikling 62
3.3.8.1	Post 61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling 62
3.3.8.2	Post 62 Kompetansepiloter, <i>kan overføres</i> 63
3.3.8.3	Post 63 Interreg og Arktis 2030 63
3.3.8.4	Post 65 Omstilling 64
3.3.8.5	Post 70 (Ny) Regionale utviklingsmidler 65
3.3.8.6	Post 71 (Ny) Bygdeveksttaler 65
3.3.8.7	Post 74 Klynger og innovasjon 65
3.3.8.8	Post 76 Nordisk og europeisk samarbeid, <i>kan overføres</i> 66
3.3.9	Kap. 554 Kompetansesenter for distriktsutvikling 66
3.3.9.1	Post 1 Driftsutgifter 66
3.3.9.2	Post 73 Merkur, <i>kan overføres</i> 66
3.3.10	Kap. 560 Samiske formål 66
3.3.10.1	Post 50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv..... 66
3.3.10.2	Post 51 Divvun 67
3.3.10.3	Post 55 Samisk høyskole 67
3.3.11	Kap. 563 Internasjonalt reindriftssenter 67
3.3.11.1	Post 1 Driftsutgifter 67
3.3.11.2	Post 21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> 67
3.3.12	Kap. 3563 Internasjonalt reindriftssenter 67
3.3.12.1	Post 2 Diverse inntekter 67
3.3.13	Kap. 567 Nasjonale minoriteter 67
3.3.13.1	Post 22 Kollektiv oppreisning til norske rom mv. 67
3.3.13.2	Post 72 Det Mosaiske Trossamfund 67
3.3.14	Kap. 581 Bolig- og bomiljøtiltak 67
3.3.14.1	Post 70 Bostøtte, overslagsbevilgning..... 69
3.3.14.2	Post 76 Utleieboliger, <i>kan overføres</i> 69

3.3.14.3	Post 78 Boligsosiale tiltak, <i>kan overføres</i>	70
3.3.14.4	Post 79 Heis og tilstandsvurdering, <i>kan overføres</i>	71
3.3.14.5	POST 80 TILSKUDDTIL UNIVERSELL UTFORMING AV SKOLER.....	71
3.3.15	Kap. 585 Husleietvistutvalget	71
3.3.15.1	Post 1 Driftsutgifter	71
3.3.16	Kap. 3585 Husleietvistutvalget	71
3.3.16.1	Post 1 Gebyrer	71
3.3.17	Kap. 587 Direktoratet for byggkvalitet	72
3.3.17.1	Post 1 Driftsutgifter	73
3.3.17.2	Post 22 Kunnskapsutvikling og informasjonsformidling	74
3.3.18	Kap. 3587 Direktoratet for byggkvalitet	74
3.3.18.1	Post 1 Diverse inntekter	74
3.3.18.2	Post 4 Gebyrer	74
3.3.19	Kap. 590 Planlegging og byutvikling	74
3.3.19.1	Post 65 Områdesatsing i byer, <i>kan overføres</i>	75
3.3.19.2	Post 72 Bolig- og områdeutvikling i byer, <i>kan overføres</i>	76
3.3.20	Kap. 595 Statens kartverk	76
3.3.20.1	Post 1 Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21 og 45</i>	76
3.3.20.2	Post 21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1 og 45</i>	77
3.3.20.3	Post 30 Geodesiobservatoriet, <i>kan overføres</i>	77
3.3.21	Kap. 3595 Statens kartverk	77
3.3.21.1	Post 1 Gebyrinntekter tinglysing	77
3.3.21.2	Post 2 Salg og abonnement m.m.	77
3.3.21.3	Post 3 Samfinansiering	78
3.3.22	Kap. 5312 Husbanken	78
3.3.22.1	Post 1 Gebyrer m.m.	78
3.3.23	Kap. 2412 Husbanken	78
3.3.23.1	Post 1 Driftsutgifter	80
3.3.23.2	Post 21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	80
3.3.24	Kap. 5615 Husbanken	80
3.3.24.1	Post 80 Renter	80
4.	Rammeområde 18 – Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.	80
4.1	Innledning	81
4.1.1	Om budsjettforliket	81
4.2	Generelle merknader	81
4.2.1	Generelle merknader fra Høyre og Kristelig Folkeparti	81
4.2.2	Generelle merknader fra Arbeiderpartiet	82
4.2.3	Generelle merknader fra Fremskrittspartiet.....	84
4.2.4	Generelle merknader fra Senterpartiet	85
4.2.5	Generelle merknader fra Sosialistisk Venstreparti.....	87
4.3	Merknader fra komiteen til de enkelte kapitlene under rammeområde 18.....	95
4.3.1	Kap. 571 Rammetilskudd til kommuner	95
4.3.1.1	Post 21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	98
4.3.1.2	Post 60 Innbyggertilskudd	98
4.3.1.3	Post 64 Skjønntilskudd, <i>kan nyttes under kap. 572 post 64</i>	99
4.3.1.4	Post 65 Regionsentertilskudd	99
4.3.1.5	Post 67 Storbytilskudd.....	100
4.3.2	Kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner	100
4.3.2.1	Post 60 Innbyggertilskudd	101
4.3.2.2	Post 62 Nord-Norge-tilskudd	103
4.3.2.3	Post 64 Skjønntilskudd, <i>kan nyttes under kap. 571 post 64</i>	104

	Side
4.3.3 Kap. 573 Kommunestruktur	104
4.3.3.1 Post 60 Kommunesammenslåing.....	104
4.3.4 Kap. 575 Ressurskrevende tjenester	104
4.3.4.1 Post 60 Toppfinansieringsordning, <i>overslagsbevilgning</i>	104
4.3.5 Kap. 578 Valgdirektoratet	106
4.3.5.1 Post 1 Driftsutgifter	106
4.3.6 Kap. 579 Valgutgifter	107
4.3.6.1 Post 1 Driftsutgifter	107
5. Oppfølging av anmodningsvedtak.....	107
6. Forslag fra mindretall.....	107
7. Komiteens tilråding.....	110
Vedlegg 1	
Vedlegg 2	
Vedlegg 3	
Vedlegg 4	
Vedlegg 5	
Vedlegg 6	
Vedlegg 7	
Vedlegg 8	

STORTINGET

Innst. 16 S

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra kommunal- og forvaltningskomiteen

Prop. 1 S (2020–2021) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021)

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2021, kapitler under Finansdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Kunnskapsdepartementet (rammeområdene 1, 6 og 18)

Til Stortinget

1. Innledning

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Masud Gharahkhani, Stein Erik Lauvås, Eirik Sivertsen og Siri Gåsemyr Staalesen, fra Høyre, Norunn Tveiten Benestad, Torill Eidsheim, Olemic Thommessen og Ove Trellevik, fra Fremskrittspartiet, Jon Engen-Helgheim og Helge André Njåstad, fra Senterpartiet, Heidi Greni og Willfred Nordlund, fra Sosialistisk Venstreparti, lederen Karin Andersen, og fra Kristelig Folkeparti, Torhild Bransdal, behandler i denne innstillingen forslag om bevilgninger på statsbudsjettet for 2021 under de kapitlene og postene som er fordelt til komiteen under rammeområdene 1, 6 og 18.

Komiteen har ved vedtak i Stortinget 13. oktober 2020 fått tildelt kapitler under rammeområde 1 (Statsforvaltning), rammeområde 6 (Innvandring, regional utvikling og bolig) og rammeområde 18 (Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.), jf. Innst. 1 S (2020–2021).

Det vises til behandlingen av Innst. 2 S (2020–2021) 3. desember 2020 samt til de respektive partiers merknader i denne innstillingen. Ved Stortingets vedtak 3. desember 2020 er netto utgiftsramme for rammeområde 1 fastsatt til 7 475 752 000 kroner, for rammeområde 6 fastsatt til 16 292 314 000 kroner og for rammeområde 18 fastsatt til 197 897 362 000 kroner.

Komiteen viser til at i samsvar med Stortingets forretningsorden § 43 skal bare de forslagene som summerer seg til rammen for rammeområdene 1, 6 og 18, og som er vedtatt ved behandlingen av Innst. 2 S (2020–2021), bli tatt opp til votering ved behandlingen av denne innstillingen.

Komiteen viser til at den avholdt muntlig høring i saken 19. og 23. oktober 2020. Komiteen har i tillegg mottatt en rekke skriftlige innspill. Komiteen viser videre til vedlagte rettelser fra Kunnskapsdepartementet av 2. november 2020, rettelser fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet av 10. og 17. november 2020, brev fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet om sikkerhetsvurdering knyttet til nytt regjeringskvartal av 18. november 2020 og brev fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet om inntekt ved salg av Trekanttomten av 18. november 2020, brev fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet med svar på spørsmål fra Sosialistisk Venstreparti av 29. og 30. oktober og 16. november 2020.

2. Rammeområde 1 – Statsforvaltning

Oversikten nedenfor viser budsjettforslagene fra regjeringen i Prop. 1 S (2020–2021) med Tillegg 1 (2020–2021) for rammeområde 1.

90-poster blir behandlet av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

I

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 1

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 (2020–2021)
Utgifter			
<i>Det kongelige hus</i>			
1		H.M. Kongen og H.M. Dronningen	
	1	Apanasje	12 967 000
	50	Det kongelige hoff	223 991 000
	51	Særskilte prosjekter ved Det kongelige hoff	87 900 000
2		H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessen	
	1	Apanasje	10 792 000
<i>Regjering</i>			
20		Statsministerens kontor	
	1	Driftsutgifter	93 439 000
	21	Spesielle driftsutgifter, Koronakommisjonen, kan overføres	10 000 000
21		Statsrådet	
	1	Driftsutgifter	177 450 000
24		Regjeringsadvokaten	
	1	Driftsutgifter	108 463 000
	21	Spesielle driftsutgifter	14 800 000
<i>Kommunal- og moderniseringsdepartementet</i>			
502		Tariffavtalte avsetninger	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 70	2 000 000
	70	Kompetanseutvikling mv., kan overføres, kan nyttes under post 21	33 000 000
	71	Opplæring og utvikling av tillitsvalgte	203 900 000
510		Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon	
	1	Driftsutgifter	673 110 000
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres	62 798 000
	22	Fellesutgifter	138 287 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres	21 673 000
	46	Sikringsanlegg og sperresystemer, kan overføres	9 025 000
525		Fylkesmannsembetene	
	1	Driftsutgifter	1 895 943 000
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres	176 932 000
530		Byggeprosjekter utenfor husleieordningen	
	30	Prosjektering av bygg, kan overføres	173 000 000
	33	Videreføring av byggeprosjekter, kan overføres	1 769 500 000
	36	Kunstnerisk utsmykking, kan overføres	33 000 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres	193 551 000
531		Eiendommer til kongelige formål	
	1	Driftsutgifter	27 556 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres	47 620 000
533		Eiendommer utenfor husleieordningen	
	1	Driftsutgifter	21 362 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres	335 000 000
540		Digitaliseringsdirektoratet	
	1	Driftsutgifter	158 630 000
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres	44 678 000
	22	Bruk av nasjonale fellesløsninger	109 300 000
	23	Utvikling og forvaltning av nasjonale fellesløsninger, kan overføres	119 360 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 (2020–2021)
	25	Medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekter, <i>kan overføres</i> .	176 298 000
	26	StimuLab, <i>kan overføres</i>	20 702 000
	28	Altinn, <i>kan overføres</i>	181 892 000
	29	Tjenesteeierfinansiert drift av Altinn, <i>kan overføres</i>	112 900 000
	71	IT-standardisering	837 000
545		Datatilsynet	
	1	Driftsutgifter	66 727 000
546		Personvernemnda	
	1	Driftsutgifter	2 573 000
577		Tilskudd til de politiske partier	
	1	Driftsutgifter	8 745 000
	70	Sentrale organisasjoner	311 821 000
	71	Kommunale organisasjoner	34 667 000
	73	Fylkesorganisasjoner	75 751 000
	75	Fylkes ungdomsorganisasjoner	22 501 000
	76	Sentrale ungdomsorganisasjoner	8 478 000
<i>Statens forretningsdrift</i>			
2445		Statsbygg	
	24	Driftsresultat:	-1 325 959 000
	1	Driftsinntekter	-5 593 922 000
	2	Driftsutgifter	2 199 763 000
	3	Avskrivninger	1 506 000 000
	4	Renter av statens kapital	697 200 000
	6	Til reguleringsfondet	-135 000 000
	30	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>	78 800 000
	31	Igangsetting av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	1 261 700 000
	32	Prosjektering og igangsetting av brukerfinansierte byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	327 000 000
	33	Videreføring av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	743 376 000
	34	Videreføring av brukerfinansierte byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	900 000 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	312 372 000
	49	Kjøp av eiendommer, <i>kan overføres</i>	303 566 000
Sum utgifter rammeområde 1			10 613 774 000

Inntekter

Inntekter under departementene

3024		Regjeringsadvokaten	
	1	Erstatning for utgifter i rettssaker	20 200 000
3510		Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon	
	2	Diverse inntekter	40 372 000
	3	Brukerbetaling	66 967 000
3525		Fylkesmannsembetene	
	1	Inntekter ved oppdrag	176 932 000
3533		Eiendommer utenfor husleieordningen	
	2	Diverse inntekter	2 513 000
3540		Digitaliseringsdirektoratet	
	3	Diverse inntekter	90 000
	5	Bruk av nasjonale fellesløsninger	109 300 000
	6	Tilleggstjenester til nasjonale fellesløsninger	4 600 000
	7	Tjenesteeierfinansiert drift av Altinn	112 900 000
	86	Tvangsmulkt	100 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 (2020–2021)
<i>Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg mv.</i>			
5447		Salg av eiendom utenfor statens forretningsdrift	
	40	Salgsinntekter	1 400 000 000
Sum inntekter rammeområde 1			1 933 974 000
Netto rammeområde 1			8 679 800 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 510 post 1	kap. 3510 postene 2 og 3
kap. 525 post 1	kap. 3525 post 2
kap. 525 post 21	kap. 3525 post 1
kap. 533 post 1	kap. 3533 post 2
kap. 540 post 1	kap. 3540 post 3
kap. 540 post 21	kap. 3540 post 3
kap. 540 post 22	kap. 3540 post 5
kap. 540 post 23	kap. 3540 post 6
kap. 540 post 28	kap. 3540 post 3
kap. 540 post 29	kap. 3540 post 7

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan foreta bestillinger utover gitt bevilgning under kap. 540 Digitaliseringsdirektoratet, post 28 Altinn, men slik at ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overskrider 50 mill. kroner.

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
540		Digitaliseringsdirektoratet	
	25	Medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekter	163,9 mill. kroner

V

Sikringsprosjekt på de kongelige eiendommer

Stortinget samtykker i at H.M. Kongen i 2021 kan pådra forpliktelser utover bevilgningen på kap. 1 post 51 for å gjennomføre sikringsprosjektet på de kongelige eiendommer. Kostnadsrammen er 608,1 mill. kroner i prisnivå per juli 2021.

VI

Fullmakter til overskridelse

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan:

1. overskride kap. 2445 Statsbygg, postene 30–49, med inntil 250 mill. kroner, mot dekning i reguleringsfondet.
2. overskride kap. 2445 Statsbygg, postene 30–49, med beløp som tilsvarer netto gevinst fra salg av eiendommer.

VII

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan omdisponere:

1. under kap. 530 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen, mellom postene 31 og 33 og mellom postene 30 og 34.
2. under kap. 531 Eiendommer til kongelige formål, fra post 1 til 45.
3. under kap. 533 Eiendommer utenfor husleieordningen, fra post 1 til 45.
4. under kap. 2445 Statsbygg, mellom postene 30, 31, 33, 45 og 49.
5. under kap. 2445 Statsbygg, mellom postene 32 og 34, samt post 49 i de tilfeller det er aktuelt å kjøpe en eiendom som ledd i gjennomføringen av brukerfinansierte byggeprosjekter.

VIII

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser i investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for å gjennomføre byggeprosjekter og andre investeringsprosjekter som er omtalt under kap. 530 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen, kap. 531 Eiendommer til kongelige formål, kap. 532 Utvikling av Fornebuområdet, kap. 533 Eiendommer utenfor husleieordningen og kap. 2445 Statsbygg, innenfor de kostnadsrammene som er omtalt i Prop. 1 S (2020–2021) eller i tidligere proposisjoner til Stortinget.

IX

Fullmakter som gjelder brukerfinansierte byggeprosjekter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan:

1. sette i gang byggeprosjekter under kap. 2445 Statsbygg, post 32 Prosjektering og igangsetting av brukerfinansierte byggeprosjekter, uten at disse er omtalt med kostnadsramme overfor Stortinget, når

leietakeren har de husleiemidlene det er behov for innenfor gjeldende budsjettammer.

2. pådra staten forpliktelser utover budsjettåret, innenfor en samlet ramme på 1 500 mill. kroner for gamle og nye forpliktelser, ved gjennomføring av brukerfinansierte byggeprosjekter under kap. 2445 Statsbygg, post 32 Prosjektering og igangsetting av brukerfinansierte byggeprosjekter og post 34 Videreføring av brukerfinansierte byggeprosjekter.

X

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan:

1. godkjenne salg, makeskifte eller bortfeste av eiendom som forvaltes av Statsbygg eller av statlige virksomheter som ikke har egen salgsfullmakt, for inntil 750 mill. kroner.
2. selge statens eiendommer på Adamstuen i Oslo. Det kan foretas direktesalg til Oslo kommune av eiendom som skal benyttes til kommunale formål. Prisen fastsettes da til markedstakst.
3. godkjenne kjøp av eiendom finansiert ved salgsinntekter, innsparte midler eller midler fra reguleringsfondet for inntil 300 mill. kroner totalt, utover bevilgningen på kap. 2445 Statsbygg, post 49.
4. korrigere Statsbyggs balanse i de tilfellene hvor prosjekterings- og investeringsmidler ført på kap. 2445 Statsbygg blir overført til andre budsjettkapitler eller prosjektene ikke blir realisert.

XI

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan gi Statsbygg fullmakt til å:

1. foreta posteringer til og fra reguleringsfondet som del av mellomværendet med statskassen.
2. føre inn- og utbetalinger knyttet til bruksavhengige driftskostnader og tilleggsavtaler mot mellomværendet med statskassen.
3. føre utlegg som skal viderefaktureres kunde og tilhørende innbetalinger mot mellomværendet med statskassen.
4. føre innbetalinger knyttet til delfinansiering av investeringsprosjekter fra oppdragsgiver mot mellomværendet med statskassen. Innbetalingene nettoføres på investeringspostene i takt med når investeringskostnadene påløper.

XII

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Statsministerens kontor i 2021 kan overskride bevilgningen på kap. 21 Statsrådet, post 1 Driftsutgifter, for å iverksette nødvendige sikkerhetstiltak for regjeringen.

2.1 Innledning

Komiteen viser til at forslaget til disponering av ramme 1 fra medlemmene i komiteen fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti er ført opp under Tilråding fra komiteen under kapittel 7 i innstillingen. Dette forslaget summerer seg til 7 475 752 000 kroner. Nettobeløpet avviker fra forslagene i Prop. 1 S med Tillegg 1 (2020–2021).

Komiteen viser til at medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ikke fremmer forslag innenfor den vedtatte rammen, da de respektive oppleggene fra disse fraksjonene avviker fra det vedtatte nettobeløpet. Se tabell 1 a. Det vises til behandlingen av Innst. 2 S (2020–2021) 3. desember 2020.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil stemme imot forslaget fra komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti til vedtak om bevilgninger under ramme 1.

2.1.1 Omtale av budsjettforliket

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti

viser til at det 1. desember 2020 ble inngått forlik om statsbudsjettet for 2021 mellom regjeringspartiene Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet. Det vises til behandlingen av Innst. 2 S (2020–2021) 3. desember 2020, samt til de respektive merknader i denne innstillingen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, er sterkt kritiske til hvordan årets budsjettprosess har foregått i Stortinget. Budsjettforlik mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet ble først presentert på kvelden 1. desember, noe som umuliggjør en grundig og seriøs budsjettbehandling i komiteene, tatt i betraktning at dato for finansdebatten var 3. desember.

Flertallet mener det er helt umulig for opposisjonspartiene å forholde seg til forliket mellom flertallspartiene på Stortinget med så korte tidsfrister. Flertallet viser til at budsjettet for kommunal- og forvaltningskomiteen inneholder svært mange viktige områder. Flertallet mener at et så viktig område hadde fortjent en langt grundigere og langt mer seriøs behandling enn det regjeringspartiene og Fremskrittspartiet i år la opp til.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til budsjettforliket, der det er foreslått å øke satsen i ABE-reformen med 0,1 prosentpoeng fra 0,5 til 0,6 under alle rammeområder med en budsjettendring på 4,048 mill. kroner innenfor dette rammeområdet.

Tabell: Sammenligning av ABE-kutt mellom regjeringens forslag og budsjettforliket

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	Ekstra ABE-kutt
Utgifter rammeområde 1 (i tusen kroner)				
1		H.M. Kongen og H.M. Dronningen		
	50	Det kongelige hoff	223 991	223 773 (-218)
20		Statsministerens kontor		
	1	Driftsutgifter	93 439	93 315 (-124)
21		Statsrådet		
	1	Driftsutgifter	177 450	177 242 (-208)
24		Regjeringsadvokaten		
	1	Driftsutgifter	108 463	108 355 (-108)
	21	Spesielle driftsutgifter	14 800	14 786 (-14)
510		Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon		
	1	Driftsutgifter	673 110	672 470 (-640)
	21	Spesielle driftsutgifter	62 798	62 737 (-61)
	22	Fellesutgifter	138 287	138 152 (-135)
525		Fylkesmannsembetene		
	1	Driftsutgifter	1 895 943	1 894 046 (-1 897)
	21	Spesielle driftsutgifter	176 932	176 760 (-172)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	Ekstra ABE-kutt
531		Eiendommer til kongelige formål		
	1	Driftsutgifter	27 556	27 529 (-27)
533		Eiendommer utenfor husleieordningen		
	1	Driftsutgifter	21 362	21 341 (-21)
540		Digitaliseringsdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	158 630	158 396 (-234)
	21	Spesielle driftsutgifter	44 678	44 634 (-44)
	23	Utvikling og forvaltning av nasjonale fellesløsninger	119 360	119 248 (-112)
	25	Medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekter	176 298	176 152 (-146)
	26	StimuLab	20 702	20 682 (-20)
	28	Altinn	181 892	181 670 (-222)
545		Datatilsynet		
	1	Driftsutgifter	66 727	66 660 (-67)
546		Personvernemnda		
	1	Driftsutgifter	2 573	2 571 (-2)
577		Tilskudd til de politiske partier		
	1	Driftsutgifter	8 745	8 737 (-8)
Sum utgifter rammeområde 1			10 613 774	10 609 294 (-4 480)
Inntekter rammeområde 1 (i tusen kroner)				
3510		Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon		
	2	Diverse inntekter	40 372	40 349 (-23)
	3	Brukerbetaling	66 967	66 905 (-62)
3525		Fylkesmannsembetene		
	1	Inntekter ved oppdrag	176 932	176 760 (-172)
3533		Eiendommer utenfor husleieordningen		
	2	Diverse inntekter	2 513	2 511 (-2)
3540		Digitaliseringsdirektoratet		
	5	Bruk av nasjonale fellesløsninger	109 300	109 220 (-80)
	6	Tilleggstjenester til nasjonale fellesløsninger	4 600	4 599 (-1)
	7	Tjenesteeierfinansiert drift av Altinn	112 900	112 808 (-92)
Sum inntekter rammeområde 1			1 933 974	1 933 542 (-432)
Sum netto rammeområde 1			8 679 800	8 675 752 (-4 048)

2.2 Generelle merknader

2.2.1 Generelle merknader fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til budsjettforliket av 1. desember 2020 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti og vedtak 162 fra 3. desember 2020:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en effektiviseringsstrategi for offentlig sektor.»

2.2.2 Generelle merknader fra Høyre og Kristelig Folkeparti

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at det norske samfun-

net er inne i en betydelig omstillingsfase. Omlegging fra en sterkt oljebasert økonomi til en bærekraftig grønnere fremtid, og den demografiske utviklingen i befolkningen, krever at offentlig forvaltning i både stat, fylke og kommune må være omstillingsdyktig og bruke ressursene effektivt og i samsvar med innbyggernes behov. Samtidig som landet har hatt de langsiktige utfordringene, har 2020 vært et utfordrende år preget av koronapandemien, og vi tar med oss dette inn i 2021.

Disse medlemmer viser til at regjeringens satsing på en enklere hverdag for folk flest fortsetter med fornying, forenkling og forbedring av offentlig sektor. Det legges til rette for videre innovasjon, omstilling og digitalisering. Regjeringen foreslår en offensiv satsing på digitalisering og opprettholder et høyt digitaliseringstempo ved å foreslå om lag 1,5 mrd. kroner til nye digitaliseringstiltak i 2021. Forslagene til budsjetttiltak

vil bidra til en forenkling og effektivisering i offentlig sektor, mer stabile og brukervennlige offentlige tjenester og mer verdiskaping i privat næringsliv. Disse medlemmer mener det er et stort potensial for en mer effektiv bruk av fellesskapets midler, og støtter regjeringens bestrebelser for å oppnå dette.

Disse medlemmer viser videre til at regjeringen vil legge til rette for levende lokalsamfunn over hele landet. Et sterkt lokalt folkestyre gir folk og lokalsamfunn frihet og mulighet til å styre sin egen hverdag og samfunnsutvikling. Regjeringen vil arbeide for å redusere statlig detaljstyring og byråkrati, spre makt og myndighet og bygge samfunnet nedenfra. Samtidig er det avgjørende å opprettholde et velfungerende statsapparat som ivaretar de oppgaver og funksjoner som det er naturlig å løses på statlig nivå. Regjeringen ønsker å opprettholde den norske tradisjonen med sterke velferdskommuner med et stort reelt selvstyre.

Disse medlemmer vil understreke betydningen av regjeringens satsing på et inkluderende arbeidsliv og gjennomføringen av et integreringsløft. Disse medlemmer mener dette er viktige tiltak for å møte de store utfordringer Norge står overfor. Minst 5 pst. av alle nyansatte i statlige virksomheter skal være personer med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en. Virksomhetene har i årsrapportene for 2019 rapportert om resultatene fra arbeidet med inkluderingsdugnaden og 5-prosentmålet. Fire departementsområder har oppnådd 5-prosentmålet. Disse medlemmer viser til at resultatet er en fremgang sammenlignet med den første rapporteringen for andre halvår 2018.

Disse medlemmer har merket seg regjeringens arbeid for å sikre en effektiv offentlig sektor. Disse medlemmer viser videre til at regjeringen har lagt fram Meld. St. 30 (2019–2020) En innovativ offentlig sektor – Kultur, ledelse og kompetanse.

2.2.3 *Generelle merknader fra Arbeiderpartiet*

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener vårt velferdssamfunn, med en stor og sterk offentlig sektor, må tilby brede velferdsordninger som treffer flest mulig på best mulig måte. Disse medlemmer vil styre offentlig sektor basert på norske, sosialdemokratiske verdier som tillit, åpenhet og samarbeid. Disse medlemmer mener at det blir bedre velferdstjenester og tettere kontakt mellom brukere og ansatte dersom de ansatte får mer tid og tillit til å gi hjelp og møte brukernes behov. Folk på jobb i offentlig sektor har mye å være stolte av. De står på hver dag for fellesskapet, og under koronakrisen viser offentlig ansatte hvor viktige de er for at velferdsstaten skal gå rundt. Disse medlemmer vil peke på at det likevel er mange ansatte i velferdstjenestene som i dag bruker mer og mer tid på papirarbeid, på kontrollrutiner og på å rapportere den samme informasjonen flere ganger.

Mange måles på «indikatorer» som ikke fanger opp det som virkelig teller for kvaliteten på tjenestene. Altfor mange brukere møter et system hvor de som bestemmer, er fjernt fra folk, og hvor tjenestene er fliset opp av konkurranseutsetting, utførermodeller, outsourcing, internfakturerings og ansvarspulverisering.

Disse medlemmer mener at grunnleggende velferdstjenester ikke skal være markeds- og konkurranseutsatt produksjon. Disse medlemmer vil ha slutt på at vår felles velferdsstat styres basert på markedsmekanismer som ikke passer i offentlig sektor. Arbeiderpartiet vil bort fra importerte ledelsesmodeller som ikke passer i Norge, og misforstått mål- og resultatstyring hvor det som kan telles, er det eneste som teller. Disse medlemmer mener det offentlige skal være gullstandard i arbeidslivet vårt, og tjenestene vi tilbyr, skal være av den beste kvalitet. Derfor mener disse medlemmer at staten trenger en ny arbeidsgiverpolitikk. Disse medlemmer vil sette seg ned sammen med brukere, ansatte og ledere og finne ut hvordan offentlig sektor kan styres på en bedre måte, basert på nærhet til brukerne, respekt for fagfolk og involvering av de ansatte.

Disse medlemmer vil ha en effektiv offentlig sektor. Veksten i offentlig sektor skal skje i produksjonen av tjenester, ikke i byråkrati. Disse medlemmer vil bremse seneste års byråkrativest, og byråkratiserende reformer må stanses eller avvikes. Det er behov for et taktskifte i digitaliseringen av offentlig sektor. Disse medlemmer vil intensivere satsingen på digitalisering av offentlige tjenester. Bruken av målstyring i offentlig sektor skal begrenses. Færre mål og mindre rapporteringsbyrde skal gi offentlig ansatte mer tid til å gjennomføre faktiske arbeidsoppgaver.

Disse medlemmer mener det regjeringsspartiene omtaler som en avbyråkratiserings- og effektivitetsreform, i realiteten er osthøvelkutt. På den måten fraskriver regjeringen seg det politiske ansvaret for å prioritere kutt og legger ansvaret over på etatene selv uten politiske prioriteringer. Disse medlemmer konstaterer at situasjonen ikke bare blir videreført, men forsterket etter forliket med Fremskrittspartiet.

Disse medlemmer mener god digital infrastruktur er like viktig som veier, jernbane og annen grunnleggende infrastruktur. Også denne delen av samfunnets grunnmur må bygges opp i hele landet. Derfor styrkes bredbåndsatsingen i Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2020 til totalt 500 mill. kroner, det vil si 235,9 mill. kroner mer enn i regjeringens forslag.

Disse medlemmer er opptatt av å sikre demokratisk kontroll over den teknologiske utviklingen og en rettferdig fordeling av gevinstene. Skytjenester er et eksempel på en tjeneste som offentlig sektor kan spare store beløp på, men som også innebærer en betydelig risiko. I sin nye trusselvurdering advarer Nasjonal sikker-

hetsmyndighet om skyggesidene: Den samlede nasjonale avhengigheten av utenlandske skyleverandører er for stor, og vi har ikke tilstrekkelig nasjonal kontroll.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, mener dette gir Norge en stor usikkerhet og fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en sak om digitalisering av offentlig sektor som sikrer løsninger for god offentlig forvaltning av data, med åpenhet, og som desentraliserer langt mer av tjenestetilbudet enn det som er tilfelle i dag. Det må bygges opp digital kompetanse i det offentlige, slik at fellesskapsløsninger ikke blir privatisert, og det må utredes en offentlig skyløsning.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener en sterkere ordning for risikoavlastning for innovative offentlige innkjøp skal bidra til at mer av de 560 mrd. kronene det offentlige bruker på innkjøp av varer og tjenester, kan brukes til å drive frem nye, innovative løsninger fra norsk næringsliv.

2.2.4 Generelle merknader fra Fremskrittspartiet

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at det norske samfunnet er inne i en betydelig omstillingsfase med omlegging fra en sterkt oljebasert økonomi til en fremtid der økonomien vil lene seg på flere næringer for å sikre en fortsatt god økonomisk vekst i årene som kommer. Det vil være avgjørende å stimulere til verdiskaping ved å kutte i skatter og avgifter både for bedrifter og for privatpersoner. Det må også gjøres forenklinger for å legge til rette for bygging både for næring, privatpersoner og for kommunene. Den demografiske utviklingen i befolkningen krever at offentlig forvaltning i både stat, fylke og kommune må være omstillingsdyktig og bruke ressursene effektivt og i samsvar med innbyggernes behov. Digitaliseringstiltak vil bli viktig framover for å gi en mest mulig effektiv forvaltning, men digitaliseringen vil ikke virke om det ikke gjøres opprydninger i lover og regler på samme tid. Bare på denne måten vil det kunne gjøres økonomiske besparelser ved økt digitalisering i det offentlige. Det er et stort potensial for en mer effektiv bruk av fellesskapets midler. Et sterkt lokalt folkestyre gir folk og lokalsamfunn frihet og mulighet til å styre sin egen hverdag. Det må gjøres mer for å kvitte seg med statlig detaljstyring og byråkrati og for å spre makt og myndighet til lokalpolitikere. Disse medlemmer vil fjerne fylkesmannens og Statens vegvesens innsigelsesrett i arealsaker. Boplikten må avskaffes, og muligheten for kommunene til å kreve inn eiendomsskatt på hus og hytter skal fjernes. Disse medlemmer vil ha et statsapparat som

ivaretar de oppgaver og funksjoner som det er naturlig at løses på statlig nivå. Det er viktig å opprettholde den norske tradisjonen med sterke velferdskommuner med et stort reelt selvstyre. Det forutsetter ytterligere endringer i kommunestrukturen fremover, og det vil være viktig å opprettholde de positive virkemidlene for å stimulere til frivillige kommunesammenslåinger. Sterkere kommuner vil på sikt gi større grunnlag for å fjerne fylkeskommunene. Oppgaveoverføringen til de nye fylkene representerer en betydelig flytting av ansvar og makt fra staten til regionalt folkevalgt nivå. Disse medlemmer ser fortsatt at det er et potensial for effektivisering i offentlig administrasjon, og vil derfor øke ABE-kuttet fra 0,5 pst. til 0,7 pst.

Disse medlemmer ser viktigheten av en digital satsing for å nå målene om å effektivisere offentlig sektor. Det er likevel slik at digitalisering av ulike sektorer er tilnærmet umulig uten en forenkling av lovverket. Dette gjelder særlig innenfor byggesøknader og planprosesser. Foreløpig er lover, verneområder, innsigelser, dispensasjoner, forskrifter, politikere og byråkrater uenige om hvem som skal bestemme hva, og hvilke regler som gjelder hvor. Det må gjennomføres en rekke kritiske gjennomganger av regelverk og lover før digitalisering av byggesøknader vil fungere etter hensikten. Dette gjelder for flere sektorer.

Utvikling av fibernettet og 5G-nettet er avgjørende for å legge til rette for næringsvirksomhet og tilflytting til distriktskommunene. God internetttilgang burde være en selvfølge i distriktsatsingen.

Det vil være viktigere å bruke midler på tilstrekkelig internettetsatsing enn å bevilge midler til Statens hus, som er lagt inn som et pilotprosjekt i statsbudsjett for 2021, der Lyngdal, Narvik, Orkland og Stad er en del av piloten.

2.2.5 Generelle merknader fra Senterpartiet

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet mener det høye tillitsnivået mellom befolkning og forvaltning bør utgjøre grunnlaget for en tillitsreform i offentlig sektor. Ved forenklinger, redusert kontrollregime og avbyråkratisering i statsforvaltningen kan mindre av skattebetalernes penger gå til byråkrati og mer til velferdstjenester til folk i hele landet. Statlige etater og direktorater utøver i dag stadig større innflytelse i saker som krever politisk skjønn. For å unngå å undergrave tilliten til demokratiet og konsentrere makt bør denne myndigheten ivaretas av folkevalgte. Derfor bør det føres en politikk som avbyråkratiserer og desentraliserer Norge. Disse medlemmer mener regjeringens politikk bidrar til sentralisering av aktivitet og beslutningsmyndighet. Gjennom iverksatte reformer på mange samfunnsområder mister lokalsamfunn nærhet til viktige offentlige tjenester. Disse medlemmer ønsker å endre dette og er tydelige på at verdien av å desentrali-

sere skal komme hele landet til gode. Det vises til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, hvor det prioriteres vesentlige økninger i bevilgninger til kommuner, fylkeskommuner og distriktspolitikk. Samtidig har det vært nødvendig å foreta innsparinger i statlig forvaltning for å omprioritere fra byråkrati til tjenester nær folk.

2.2.6 *Generelle merknader fra Sosialistisk Venstreparti*

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Norge er et land med relativt små forskjeller, en sterk velferdsstat, høy arbeidsdeltakelse blant begge kjønn, sterke fagforeninger og en stabil økonomi. Dette har gjort Norge til et av verdens beste land å bo i. Regjeringens politikk fører nå Norge i feil retning, og forskjellene øker, velferd kommersialiseres og klimautslippene går ikke ned.

Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti har fremmet et alternativt budsjettforslag for 2021 som vil verne om det beste med det norske samfunnet, som små forskjeller, høy sysselsetting og sterke fellesarenaer og en kraftig innsats for miljø og klima. Det foreslås kraftfulle tiltak for å redusere forskjellene og viktige løft for velferden og fellesskapet. Norge må være en del av klimaløsningen, ikke klimaproblemet. Det må gjenomsyre også hele statsforvaltningen.

Dette medlem viser til behovet for å endre styringssystemer i offentlig forvaltning og å gjennomføre styring basert på tillit, faglig kvalitet og gode resultater.

Dette medlem mener dette må skje både på statlig og kommunalt nivå der de ansattes faglige handlingsrom styrkes på bekostning av markedsprinsipper og byråkratisk kontroll, slik at ressurser blir brukt til å gi god service til folk og samfunn, at den faglige kompetansen blir benyttet, og at samarbeid mellom ulike etater fungerer smidig.

Dette medlem viser til at det er behov for en tilitsreform også i statlig og kommunal forvaltning og at det er mer effektivt å bruke mindre tid på rigide kontrollsystemer basert på New Public Management. Dette medlem mener fagkompetansen må brukes mer i direkte oppgaveløsning. Dette medlem mener regjeringen er for opptatt av å effektivisere ved å stramme inn, mens en må være mer opptatt av å modernisere offentlig sektor vekk fra unødvendig byråkratisering og over til brukerrettet og faglig høykompetent virksomhet.

Dette medlem mener at problemet i lokal eller statlig forvaltning ikke er kvalitetskrav og rettigheter, men underfinansiering og rapportering. Dette medlem viser til en rekke undersøkelser som viser til dels grove brudd på rettighetene til sårbare mennesker i offentlig forvaltning, innen barnevern, omsorg for utviklingshemmede, i eldreomsorg og individuell tilret-

telegging i skolen. Dette viser at enkeltmenneskers rettigheter ikke ivaretas godt nok i dag, og det er ikke større slingringsmonn som er riktig veg å gå. Tvert imot trengs høyere kvalitet, mer handlingsrom til faglig godt arbeid og ivaretagelse av behov og rettigheter til mennesker med store omsorgsbehov og i skolen.

Dette medlem viser til at Nav-skandalen har avdekket et stort rettssikkerhetsproblem for vanskeligstilte mennesker i møtet med statlig forvaltning. Dette gjør seg også gjeldende på flere områder både i statlig og kommunal sektor. Dette medlem mener regjeringen må ta dette på største alvor, og styringen av forvaltningen må endres som en konsekvens av dette.

Dette medlem understreker statens særlige ansvar for å rekruttere og beholde ansatte med funksjonsnedsettelse i forvaltningen og i all statlig virksomhet. På tross av tiltak for å bedre situasjonen er allikevel andelen mennesker med funksjonsnedsettelse uten arbeid like høy. Statlig virksomhet må forsterke og ivareta sitt ansvar løpende. Særlig i prosessen med regjeringens pålagte flate og uprioriterte ostehøvelkutt foreslått i statsbudsjettet, er det viktig å sikre at mennesker med funksjonsnedsettelse og seniorer ikke skyves ut, eller at ny organisering ikke vanskeliggjør nyrekruttering.

Dette medlem mener at statlig sektor har et særlig ansvar for å rekruttere kvalifiserte personer med innvandringsbakgrunn og mennesker med funksjonsnedsettelse til alle nivåer i virksomheten. Dette medlem understreker betydningen av at regjeringen intensiverer både eget rekrutteringsarbeid, og at det må jobbes langt mer systematisk og langsiktig med kompetanseheving for de som er arbeidsløse. Etter koronapandemien vil dette være særlig viktig, slik at arbeidsløsheten ikke biter seg fast.

Dette medlem mener at kuttene som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen er lite konkrete og fremstår som flate kutt uten retning og uten annen reell målsetting enn rene driftskutt på de aktuelle kapitlene uten politisk prioritering og ansvar for resultatet.

Dette medlem viser til budsjettforliket, der de uprioriterte ostehøvelkuttene økes ytterligere i hele statsforvaltningen, inkludert helsemyndighetene, mens landet står midt i en pandemi. Med denne måten å kutte på forsøker regjeringen og stortingsflertallet å unndra seg ansvaret for kuttene og konsekvensene av dem. Ingen kan si noe om konsekvenser for tilbud til innbyggerne, kvaliteten på arbeidet, arbeidsforhold og medbestemmelse for ansatte. Sammen med økte lederlønninger og styringsformer som ikke baseres på tillit og faglighet, men på lojalitet i linjen og til alle beslutninger, og mer lukkethet, er dette nok et steg i feil retning for statlig forvaltning der Riksrevisjonens rapporter, Nav-skandalen og andre saker viser at en trenger en bedre, mer rettsikker og åpen forvaltning.

Det te medlem mener det er viktig at det stilles krav til bruk av skattebetalernes penger, og mener derfor at utstrakt bruk av anbud og private løsninger i velferd, omsorg og renhold, slik regjeringen ønsker, må stoppes. Dette fører til at en stor andel av skattebetalernes penger ikke går til offentlige formål, men til store private utbytter til eiere og selskaper, hvorav noen også er plassert i skatteparadis og derfor ikke selv bidrar til det spleiselaget de tapper penger ut av. Dette medlem viser til det store behovet for flere kompetente og ansvarsfulle ansatte i velferd, omsorg, skole og helse og til at anbudsutsetting medfører lavere pensjoner og på sikt også lavere lønninger for disse viktige yrkene. De offentlige bevilgningene som brukes på velferd og omsorg, skal sikre de som gjør jobben, gode og likeverdige lønns- og pensjonsforhold. Det er en svært dårlig bruk av skattebetalernes penger å tillate velferdsprofitt. Det er dårlig arbeidsgiverpolitikk som setter hele rekrutteringen til disse yrkene i fare og fører til at de økonomiske skillene mellom eliten som har makt og penger, og ansatte som utfører det viktige arbeidet, øker.

Det te medlem vil føre en politikk som fører til mindre forskjeller og mindre sløsing med skattebetalernes penger.

Det te medlem mener at offentlige anskaffelser er et avgjørende virkemiddel for å drive fram nye innovasjoner fra norsk næringsliv og bedre tjenester for innbyggerne. Dette medlem understreker viktigheten av at alle offentlige etater og virksomheter benytter anskaffelser som et strategisk virkemiddel for å oppnå en bærekraftig miljøutvikling og stimulering av lokalt og regionalt næringsliv. Det offentlige er en meget stor innkjøper både av varer og innen bygg og anlegg. Det er derfor nødvendig at det i alle relevante tildelingsbrev, rundskriv, lovverk, anbud og bevilgninger gis klare føringer på å gjøre innkjøpene grønnere. Dette medlem mener regjeringen må forplikte seg til å følge opp dette i egen virksomhet. I en overgangsfase kan det bety økte kostnader, og det forutsetter at regjeringen tar høyde for dette også i rammene som anslås i kommuneproposisjonen for 2022. Tilsvarende føringer om å gjøre innkjøpene grønnere må også legges overfor kommuner og fylker. Dette medlem viser til forslag og merknader fra komiteens medlem fra Sosialistisk Venstrepartis om å forplikte staten til å gjøre alle innkjøp grønnere i Innst. 8 S (2019–2020).

Tabell 1a. Sammenligning med regjeringens forslag på rammeområde 1. Bare poster med avvik er med. Avvikstall i parentes.

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP, KrF	A	Sp	SV
Utgifter rammeområde 1 (i tusen kroner)							
1		H.M. Kongen og H.M. Dronningen					
	1	Apanasje	12 967	12 967 (0)	12 967 (0)	12 967 (0)	7 967 (-5 000)
	50	Det kongelige hoff	223 991	223 773 (-218)	223 991 (0)	223 991 (0)	206 991 (-17 000)
2		H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessen					
	1	Apanasje	10 792	10 792 (0)	10 792 (0)	10 792 (0)	5 792 (-5 000)
20		Statsministerens kontor					
	1	Driftsutgifter	93 439	93 315 (-124)	93 439 (0)	87 439 (-6 000)	88 439 (-5 000)
21		Statsrådet					
	1	Driftsutgifter	177 450	177 242 (-208)	177 450 (0)	167 750 (-9 700)	166 450 (-11 000)
24		Regjeringsadvokaten					
	1	Driftsutgifter	108 463	108 355 (-108)	108 463 (0)	108 463 (0)	108 463 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	14 800	14 786 (-14)	14 800 (0)	14 800 (0)	14 800 (0)
510		Departementenes sikkerhets- og service- organisasjon					
	1	Driftsutgifter	673 110	672 470 (-640)	673 110 (0)	646 310 (-26 800)	673 110 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	62 798	62 737 (-61)	62 798 (0)	62 798 (0)	62 798 (0)
	22	Fellesutgifter	138 287	138 152 (-135)	138 287 (0)	138 287 (0)	138 287 (0)
525		Fylkesmannsembetene					
	1	Driftsutgifter	1 895 943	1 894 046 (-1 897)	1 895 943 (0)	1 682 943 (-213 000)	1 895 943 (0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP, KrF	A	Sp	SV
	21	Spesielle driftsutgifter	176 932	176 760 (-172)	176 932 (0)	176 932 (0)	176 932 (0)
530		Byggeprosjekter utenfor husleieordningen					
	36	Kunstnerisk utsmykking	33 000	33 000 (0)	33 000 (0)	16 500 (-16 500)	33 000 (0)
531		Eiendommer til kongelige formål					
	1	Driftsutgifter	27 556	27 529 (-27)	27 556 (0)	27 556 (0)	27 556 (0)
533		Eiendommer utenfor husleieordningen					
	1	Driftsutgifter	21 362	21 341 (-21)	21 362 (0)	21 362 (0)	21 362 (0)
540		Digitaliseringsdirektoratet					
	1	Driftsutgifter	158 630	158 396 (-234)	158 630 (0)	153 930 (-4 700)	158 630 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	44 678	44 634 (-44)	44 678 (0)	44 678 (0)	44 678 (0)
	23	Utvikling og forvaltning av nasjonale fellesløsninger	119 360	119 248 (-112)	119 360 (0)	119 360 (0)	119 360 (0)
	25	Medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekter	176 298	176 152 (-146)	176 298 (0)	176 298 (0)	176 298 (0)
	26	StimuLab	20 702	20 682 (-20)	20 702 (0)	20 702 (0)	20 702 (0)
	28	Altinn	181 892	181 670 (-222)	181 892 (0)	181 892 (0)	181 892 (0)
545		Datatilsynet					
	1	Driftsutgifter	66 727	66 660 (-67)	66 727 (0)	64 827 (-1 900)	66 727 (0)
546		Personvernemnda					
	1	Driftsutgifter	2 573	2 571 (-2)	2 573 (0)	2 573 (0)	2 573 (0)
577		Tilskudd til de politiske partier					
	1	Driftsutgifter	8 745	8 737 (-8)	8 745 (0)	8 745 (0)	8 745 (0)
2445		Statsbygg					

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP, KrF	A	Sp	SV
24		Driftsresultat:	-1 325 959	-2 525 959	-2 525 959	-2 569 959	-1 325 959
				(-1 200 000)	(-1 200 000)	(-1 244 000)	(0)
	1	Driftsinntekter	-5 593 922	-5 593 922	-5 593 922	-6 793 922	-5 593 922
				(0)	(0)	(-1 200 000)	(0)
	2	Driftsutgifter	2 199 763	2 199 763	2 199 763	2 155 763	2 199 763
				(0)	(0)	(-44 000)	(0)
	6	Til reguleringsfondet	-135 000	-1 335 000	-1 335 000	-135 000	-135 000
				(-1 200 000)	(-1 200 000)	(0)	(0)
31		Igangsetting av ordinære byggeprosjekter	1 261 700	1 261 700	1 261 700	861 700	303 700
				(0)	(0)	(-400 000)	(-958 000)
		Sum utgifter rammeområde 1	10 613 774	9 409 294	9 413 774	8 691 174	9 612 774
				(-1 204 480)	(-1 200 000)	(-1 922 600)	(-1 001 000)

Inntekter rammeområde 1 (i tusen kroner)

3510		Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon					
	2	Diverse inntekter	40 372	40 349	40 372	40 372	40 372
				(-23)	(0)	(0)	(0)
	3	Brukerbetaling	66 967	66 905	66 967	66 967	66 967
				(-62)	(0)	(0)	(0)
3525		Fylkesmannsembetene					
	1	Inntekter ved oppdrag	176 932	176 760	176 932	176 932	176 932
				(-172)	(0)	(0)	(0)
3533		Eiendommer utenfor husleieordningen					
	2	Diverse inntekter	2 513	2 511	2 513	2 513	2 513
				(-2)	(0)	(0)	(0)
3540		Digitaliseringsdirektoratet					

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP, KrF	A	Sp	SV
5		Bruk av nasjonale fellesløsninger	109 300	109 220 (-80)	109 300 (0)	109 300 (0)	109 300 (0)
6		Tilleggstjenester til nasjonale fellesløsninger	4 600	4 599 (-1)	4 600 (0)	4 600 (0)	4 600 (0)
7		Tjenesteeierfinansiert drift av Altinn	112 900	112 808 (-92)	112 900 (0)	112 900 (0)	112 900 (0)
Sum inntekter rammeområde 1			1 933 974	1 933 542 (-432)	1 933 974 (0)	1 933 974 (0)	1 933 974 (0)
Sum netto rammeområde 1			8 679 800	7 475 752 (-1 204 048)	7 479 800 (-1 200 000)	6 757 200 (-1 922 600)	7 678 800 (-1 001 000)

2.3 Merknader fra komiteen til de enkelte kapitlene under rammeområde 1

Komiteen har ingen merknader til de kapitlene eller postene som ikke er omtalt nedenfor, og viser til Prop. 1 S med Tillegg 1 (2020–2021), Innst. 2 S (2020–2021) og de generelle merknadene fra de respektive partiene.

Kapitler under Finansdepartementet

Regjering

2.3.1 Kap. 20 Statsministerens kontor

2.3.1.1 POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteen viser til Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021), der det går fram at regjeringens biltjeneste overføres til PST, og at det medfører at post 1 reduseres med 30,4 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 444 post 1, sammenlignet med Prop. 1 S (2020–2021).

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

2.3.1.2 POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, KORONAKOMMISJONEN, *kan overføres*

Komiteen viser til Prop. 1 S (2020–2021) og til omtalen av konsekvensene av lov om nasjonal sikkerhet. Videre vises det til at det er opprettet en kommisjon som skal gjennomgå og trekke lærdom av covid-19-utbruddet i Norge.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener en slik kommisjon må arbeide helt uavhengig av regjeringen og statsministerens kontor og ha den samme frihet som Gjørsv-kommisjonen hadde etter 22. juli 2011, og at kommisjonen også burde hatt et mandat som kunne se på ulemper og fordeler ved organiseringen av for eksempel helsevesenet og hvilken betydning dette kan ha for sikkerhet og beredskap.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at det i Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021 er foretatt en innsparing som et ledd i et generelt tiltak for redusert byråkrati.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at det i Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021 er foretatt innsparing på posten for andre prioriterte satsinger.

2.3.2 Kap. 21 Statsrådet

2.3.2.1 POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteen viser til at forslaget til statsbudsjettet for 2021 er redusert som følge av en reduksjon i politisk ledelse, og at investeringer i biltjenesten er ferdig.

Komiteen viser til Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021), der det går fram at regjeringens biltjeneste overføres til PST, og at det medfører at post 1 reduseres med 18 mill. kroner i forhold til Prop. 1 S (2020–2021) mot en tilsvarende økning på kap. 444 post 1.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at det i Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021 er foretatt innsparing på posten for andre prioriterte satsinger.

2.3.3 Kap. 24 Regjeringsadvokaten

2.3.3.1 POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteen viser til Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021), der det foreslås at Helsedirektoratet overtar hovedtyngden av saker med søksmål om opphør av tvungent psykisk helsevern fra og med 2021.

Komiteen ber om årlig tilbakemelding på hvordan denne overføringen påvirker arbeidet, og en vurdering av hensiktsmessigheten og tilfredsheten av denne endringen fra saksøkers synspunkt.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at det i Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021 er foretatt en innsparing som et ledd i et generelt tiltak for redusert byråkrati.

2.3.3.2 POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Komiteen viser til at regjeringen sier arbeidsbelastningen er høy, uten at det får konsekvenser for bevilgning og bemanning. Komiteen viser til at det er store og alvorlige saker som har kommet opp siste år, slik som Nav-skandalen, feil straffedommer i utlendingssaker og mange saker innenfor psykisk helsevern.

Komiteen viser til at kapasitetsproblemer løses ved å sette ut saker til private advokater og bruk av egne etater. Komiteen viser til at det er helt avgjørende at staten har nødvendig kompetanse og kapasitet på eget ansvarsområde. Det er alvorlige mangler som er avslørt i håndteringen av saker i forvaltningen. Derfor er det strengt nødvendig at det gjøres en gjennomgang for å sikre nødvendig kompetanse og rettssikre klageordninger i hele forvaltningen og at regjeringsadvokaten har kapasitet til å gripe fatt i alvorlige saker som kan indikere systemsvikt. Komiteen ber derfor regjeringen i revidert nasjonalbudsjett for 2021 redegjøre for og legge inn styrkinger for Regjeringsadvokaten for å kunne ha kapasitet til å gripe fatt i alvorlige forhold som må rettes opp.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

Kapitler under Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Det kongelige hus

2.3.4 Kap. 1 H.M. Kongen og H.M Dronningen

Komiteen viser til at bevilgningene dekker apanasje, Det kongelige hoff og særskilte prosjekter ved Det kongelige hoff. Forslaget til bevilgninger under kap. 1 økes fra 280,6 mill. kroner til 324,8 mill. kroner fra 2020 til 2021. Økningen skyldes ferdigstillelse av sikringsprosjektet for de kongelige eiendommer – sikkerhetsprosjektet ferdigstilles i 2021.

2.3.4.1 POST 1 APANASJE

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at det i Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021 er foretatt innsparing på posten for andre prioriterte satsinger.

2.3.4.2 POST 50 DET KONGELIGE HOFF

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at det i Sosialistisk Venstrepartis al-

ternative statsbudsjett for 2021 er foretatt innsparing på posten for andre prioriterte satsinger.

2.3.5 Kap. 2 H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessen

Komiteen viser til at bevilgningen skal dekke kronprinsparets personlige utgifter, inkludert utgifter til diverse offisielle oppdrag, og til drift, vedlikehold, og utvikling av private eiendommer. Det foreslås en bevilgning på 10,8 mill. kroner i 2021.

2.3.5.1 POST 1 APANASJE

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at det i Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021 er foretatt innsparing på posten for andre prioriterte satsinger.

2.3.6 Kap. 502 Tariffavtalte avsetninger

Komiteen merker seg at det på kapitlet foreslås en bevilgning på 195 mill. kroner i 2021, som i sin helhet er foreslått å gå til opplæring og utvikling av tillitsvalgte, og har ingen innvendinger mot dette. Komiteen merker seg også at departementet kom med justeringer etter lønnsoppgjøret, som i inneværende år ble utsatt på grunn av virusutbruddet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, mener det er kritikkverdig at regjeringen har avtalt to ulike hovedtariffavtaler i staten. Lønnsstruktur og stillingsstruktur i staten må være oversiktlig og ikke ulikt for ulike virksomheter. En hovedavtale gir også rom for lokale forskjeller som ivaretar behov for ulikheter mellom statlige virksomheter. Hovedtariffavtalen i staten må sikre staten styring med lønnsutviklingen og gi mulighet for å ivareta likelønn samt justere mellom grupper og på tvers av virksomheter, gi alle lønnsutvikling og utjevne forskjeller gjennom sentrale tillegg.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti påpeker at staten som sektor er særpreget av at den utfører langt mer myndighetsutøvelse enn i kommunal sektor, og i mindre grad består av tjenesteytende virksomheter. Det innebærer at staten som arbeidsplass er forskjellig fra både kommunene og privat sektor. Staten har langt flere ansatte med høyere akademisk utdanning enn kommunene. Det er i staten heller ikke mulig å kategorisere ansattgrupper ut fra yrkesbakgrunn eller utdanning, og dermed vil lagdelte lønnsystemer passe dårlig til de fleste statlige virksomheter. De statlige fagforeningene organiserer på tvers av utdanning og arbeidsoppgaver, noe som gjør det unaturlig å dele inn de ansattes lønnsystem etter utdanning eller fagorganisering.

Disse medlemmer vil påpeke at det ikke framstår som en modernisering med ulike tariffavtaler for folk som er ansatt for å gjøre samme jobb side ved side. Den nye avtalestrukturen er et skritt i feil retning for å nå målene om likelønn og brems på lederlønningene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, påpeker at lønnen for toppledere i statlige selskaper og ellers i staten øker, at lederlønninger generelt øker, og at skattelettelse på toppen av dette øker forskjellene. Det er ikke bærekraftig for samfunn og forvaltning. Flertallet er sterkt kritisk til at regjeringen ikke gjør noe reelt for å bremse dette.

Flertallet viser til at den forrige store endringen av statens lønns- og forhandlingsystem i 1991 var grundig utredet gjennom NOU 1990:32 Statens lønnskomité av 1988. Endringer denne regjeringen har gjennomført, bærer preg av mangel på utredning og konsekvensvurdering. Flertallet mener at det bør nedsettes en lønnskomisjon for staten som har et helhetlig utgangspunkt og en målsetting om å skape enighet om et felles lønnsystem for staten.

Flertallet viser til at staten er en meget stor arbeidsgiver. Det er derfor viktig at staten tar ansvar for å sikre likelønn, ivareta og sikre at arbeidsmiljø og policy sikrer at seniorenne ansatt i staten og statlige virksomheter kan stå i jobb til pensjonsalderen, at staten og statlig virksomhet sikrer at funksjonshemmede og andre minoriteter ikke blir diskriminert, og at disse hensynene blir ivaretatt også i omstilling. Flertallet viser til at regjeringen har invitert til å ansette folk med funksjonsnedsettelse, men tallene viser at regjeringen ikke selv har møtt kravene og sørget for at departementer og virksomheter deltar. Andelen mennesker med funksjonsnedsettelse i arbeid har gått ned, og regjeringen kan ikke vise til bedring. I tillegg har regjeringen gjennomført kutt i statlige ytelser som rammer de som står utenfor arbeidslivet, og sterkt bidratt til at forskjellene øker. Det hindrer inkludering og muligheten til å komme i arbeid.

På denne bakgrunn fremmer flertallet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen øke antallet trainee-stillinger for personer med funksjonsnedsettelse i statsforvaltningen.»

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at det at staten har tariffavtaler som er noe ulike på enkelte områder, er et resultat av frie forhandlinger der hver enkelt organisasjon har forhandlings- og avtalefrihet. Virksomhetene skal sikre lønnsutvikling uavhengig av organisasjonstilknutting, og med en omforent lønnspolitikk for den enkelte

virksomhet som gjelder alle ansatte. Lønn er ikke avhengig av fagforeningstilhørighet, og beregninger viser at årslønnsveksten for de to avtalene har vært om lag den samme i perioden 2016–2019.

Disse medlemmer peker på at lønnsutviklingen for statens toppledere over tid skal følge normen som settes av frontfaget. Dette har regjeringen presisert i retningslinjene for statens lederlønnssystem. I brev av 20. april til departementene satte regjeringen et absolutt tak tilsvarende frontfagrammen for hver enkelt departementssektor når det gjelder lønnsøkninger for ledere på statens lederlønnssystem og toppledere på hovedtariffavtalen i 2020. Disse medlemmer viser til at regjeringen også er i gang med nedsettelsen av et varslert lederlønnsutvalg i staten. Utvalgets mandat og sammensetning har blitt drøftet med hovedsammenslutningene. Sammensetningen av utvalget pågår, og mandatet er forelagt hovedsammenslutningene i staten. Utvalget vil bli offentliggjort kort tid etter nyttår når alle formelle runder, forespørsler og bekreftelser er avsluttet.

Disse medlemmer viser til at det er partene lokalt som best sikrer riktig lønnsnivå i den enkelte virksomhet innenfor hovedtariffavtalenes grenser, både når det gjelder lavlønn og likelønn. Likelønnsbegrepet er knyttet til likestillings- og diskrimineringslovens forbud mot ulik lønn til kvinner og menn i samme virksomhet og for samme type arbeid og kompetanse. Likelønnskravet gjelder ikke mellom arbeidstakergrupper i to ulike virksomheter.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til Innst. 81 S (2020–2021) og disse partiers merknader og forslag i innstillingen.

2.3.7 Kap. 510 Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon

Komiteen merker seg også i år DSS sin satsing som lærebedrift. Komiteen gratulerer DSS med prisen som statens beste lærebedrift i 2019 og imøteser en videreføring av det gode arbeidet som en inspirasjon for andre deler av statsforvaltningen.

2.3.7.1 POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at det i Senterpartiets alternative statsbud-

sjett for 2021 er foretatt en innsparing som et ledd i et generelt tiltak for redusert byråkrati.

2.3.7.2 POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, *kan overføres*

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

2.3.7.3 POST 22 FELLESUTGIFTER

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

2.3.8 **Kap. 3510 Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon**

2.3.8.1 POST 2 DIVERSE INNTEKTER

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

2.3.8.2 POST 3 BRUKERBETALING

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

2.3.9 **Kap. 525 Fylkesmannsembetene**

Komiteen viser til at Fylkesmannen er kongens og regjeringens representant i fylket, og skal arbeide for at Stortingets og regjeringens vedtak, mål og retningslinjer blir fulgt opp.

Fylkesmannsembetene utfører fagoppgaver for tretten departementer og ti direktorat/tilsyn.

Komiteen registrerer at Fylkesmannens fellesad-ministrasjon (FMFA) er i god drift av administrative tjenester til embetene, og at fokuset nå rettes mot realisering av formålet med endringene. Komiteen imøteser sterkere fagmiljø og kostnadseffektive administrative løsninger.

2.3.9.1 POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til egne merknader og forslag i behandlingen av Meld. St. 6 (2018–2019), Innst. 119 S (2018–2019) Opp-gaver til nye regioner.

I innstillingen understrekte komiteens medlemmer fra Senterpartiet at fylkeskommunene burde overta fra fylkesmannsembetene alle oppgaver som krever poli-tisk skjønnsutøvelse. Disse medlemmer mener flest mulig oppgaver og avgjørelser bør overlates til regionalt folkevalgt nivå, og at alle Fylkesmannens oppgaver som ikke omhandler tilsyn, kontroll eller klage, med unntak av jordvern, burde overføres til fylkeskommunen. Dette vil være viktig for å sikre mer politisk styring og mindre byråkrati. Flere beslutninger burde tas av folkevalgte som kan stilles til ansvar ved valg. Disse medlemmer viser også til regjeringens beskjed til fylkesmanns-embetene om å komme med færre innsigelser til fordel for lokalt selvstyre, og mener dette burde tilsi en redu-sert arbeidsmengde hos fylkesmannsembetene. Disse medlemmer viser til at det i Senterpartiets alternati-ve statsbudsjett for 2021 er foretatt en innsparing i tråd med forslaget om oppgaveoverføring, og som ledd i et generelt tiltak for redusert byråkrati.

2.3.9.2 POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, *kan overføres*

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

2.3.10 **Kap. 3525 Fylkesmannsembetene**

2.3.10.1 POST 1 INNTEKTER VED OPPDRAG

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Ven-streparti mener regjeringen nå må sikre at fylkes-

mannsembetene får ressurser til å gjøre sine viktige oppgaver framfor å presse fram såkalt effektivisering som ikke har befolkningens ve og vel som hovedfokus.

Det te med le m mener at fylkesmannsembetene skal være en viktig del av å sikre at innbyggerne får sine rettigheter, likebehandling og sin rettssikkerhet ivare tatt. Dette er særlig viktig nå i en pandemi, der fylkesmannen også har store tunge oppgaver knyttet til beredskap og fordeling av skjønnsmidler til kommunene. Det te med le m mener det er langt igjen til det er tilfelle. I altfor stor grad opplever vanskeligstilte en forvaltning som ikke makter å møte dem med god forvaltning og nødvendig bistand til å forstå og til å få hjelp til sine behov. Det te med le m viser til at dette gjelder både i omsorgen og i skolene, og at det er alvorlig, og regjeringen må ta ansvar for å sikre at klagebehandling er reell og at fylkesmannen kontrollerer både lov- og regelansvar, men også foretar egne undersøkelser og ikke kun legger kommunenes vurderinger til grunn for vurdering av behov og forsvarlighet.

Det te med le m viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021 med økt bevilgning til vergemålsordningen med 5 mill. kroner på ramme 5 justis.

2.3.11 Kap. 530 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen

Komiteen viser til kapittelet som gjelder byggeprosjekter der Statsbygg er byggherre, mens oppdragsgiverne har ansvar for forvaltning, drift og vedlikehold av bygningene.

2.3.11.1 POST 36 KUNSTNERISK UTSMYKKING, kan overføres

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, hvor det er foreslått en reduksjon på posten, til fordel for andre tjenesterettede bevilgninger.

2.3.12 Kap. 531 Eiendommer til kongelige formål

Komiteen viser til at det i proposisjonen foreslås å bruke 17,6 mill. kroner til tiltak av investeringsmessig karakter på de kongelige eiendommene. Det vil bli arbeidet videre med ulike bygningsmessige rehabiliteringsordninger på Stiftsgården, Gamlehaugen og Det kongelige slott. I tillegg foreslås 20 mill. kroner til å videreføre rehabiliteringen av Ridehallen i Stallbygningen ved Det kongelige slott. Rehabiliteringen tas sikte på å slutføres i 2022.

Videre foreslås 10 mill. kroner til nytt logistikkbygg ved Det kongelige slott for etablering av post- og varemottak. Prosjektet har en kostnadsramme på 125,1 mill. kroner og er planlagt ferdigstilt i 2020 med sluttbevilgning i 2021. Eiendommene til kongelige formål har stor kulturhistorisk verdi. Det kongelige hoff og Statsbygg har

et nært samarbeid med Riksantikvaren om forvaltningen av eiendommene.

2.3.12.1 POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke presentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

2.3.13 Kap. 533 Eiendommer utenfor husleieordningen

Komiteen viser til kap. 533 om Statsbyggs forvaltning av kulturhistoriske eiendommer utenfor den statlige husleieordningen. Komiteen viser til Statsbyggs samlede bygningsareal på om lag 32 000 kvm. Komiteen viser til at det er utført grundige analyser av rehabiliterings- og vedlikeholdsbehov i tiårsperioden 2012–2022. Komiteen viser til stort vedlikeholdsetterslep på flere av bygningene som ligger under Statsbygg.

2.3.13.1 POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke presentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

2.3.13.2 POST 45 STØRRE UTSTYRSANSKAFSELSE OG VEDLIKEHOLD, kan overføres

Komiteen viser til post 45. Komiteen viser til regjeringens beslutning om at det nasjonale minneste etter 22. juli i Hole kommune skal etableres på Utøyakaia. I statsbudsjettet for 2020 var det bevilget 32,7 mill. kroner.

Komiteen viser til at ved stortingsvedtak av 19. juni 2020 ble post 45 økt med 142,3 mill. kroner til 177,3 mill. kroner jf. Prop 127 S (2019–2020). Fram til 2020 er det bevilget 32,7 mill. kroner. I statsbudsjettet for 2021 er posten foreslått økt til totalt 335 mill. kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, merker seg at arbeidet med minneste på Utøya har tatt lang tid. Flertallet påpeker at det er viktig at dette har prioritet, slik at det kan ferdigstilles så snart som mulig.

2.3.14 Kap. 3533 Eiendommer utenfor husleieordningen

2.3.14.1 POST 2 DIVERSE INNTEKTER

Komiteen viser til at bevilgningen i hovedsak gjelder inntekter fra parkering ved Bygdø Kongsgård.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsrefor-men fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

2.3.15 Kap. 540 Digitaliseringsdirektoratet

Komiteens medlemmer fra Senterparti-et minner om at bruk av private, multinasjonale selska-per som leverandører av skyløsninger og annen kritisk IKT-infrastruktur medfører en rekke nye problemstil-linger som fagmiljøer med kjennskap til sektoren har uttrykt sin bekymring for. Dette er blant annet knyttet til folkerettslige vurderinger, vurderinger knyttet til da-taetterskap og demokratisk styring og kontroll, avhen-gighet av kommersielle enkeltaktører, samt problema-tikk knyttet til beskyttelse av skjermingsverdig informa-sjon. Disse medlemmer mener derfor at det er på sin plass med en helhetlig utredning av norsk digital au-tonomi og problemstillinger knyttet til dette. Det vises til de forslag og merknader Senterpartiet var en del av i Innst. 87 S (2020–2021) Langtidsplan for Forsvaret.

Komiteens medlemmer fra Senterparti-et og Sosialistisk Venstreparti påpeker at kon-kurransesetting av drift av datalagring til eksterne leverandører utgjør en privatisering av et sentralt statlig myndighetsområde Stortinget ikke bør akseptere. Ut-vikling og drift av offentlige IKT-tjenester må organis-eres slik at de er underlagt demokratisk styring og kontroll. Forvaltning av IKT-systemene må anses som en statlig kjerneoppgave. Statlige virksomheter bør ut-vikle og drifte sine fagsystemer i egen regi og ha eierskap til sin egen digitale struktur og arkitektur.

Disse medlemmer understreker at alternativet til å sende data ut av landet til skytjenester drevet av de store teknologigigantene er å gjøre jobben selv. Disse medlemmer viser til Innst. 75 L (2020–2021), der de respektive partier fremmet forslag om å sikre at infor-masjon knyttet til nasjonale sikkerhetsinteresser blir driftet og lagret i Norge.

Disse medlemmer viser også til forslag og merknader i Innst. 58 S (2020–2021).

Komiteens medlem fra Sosialistisk Ven-streparti mener det bør igangsettes et arbeid for å få

utredet statlig drift av skytjeneste for offentlig virksom-het.

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen igangsette et arbeid med sikte på å etablere en statlig drift av skytjenester for offentlig virksomhet.»

Dette medlem viser til at Forsvaret skal starte arbeidet med å legge store deler av det som i dag er nett-verk drevet av Forsvaret selv, over i privat eide skytje-nester, noe som innebærer at det er private som skal lagre sensitiv informasjon. Dette medlem viser til merknader og forslag om egne skytjenester under be-handlingen av Innst. 87 S (2020–2021) Langtidsplan for Forsvaret.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at regjeringen la frem en nasjonal strategi for bruk av skytjenester i 2016, hvor det er beskrevet hvor-dan offentlige og private virksomheter kan få større rom til å velge skytjenester der det vil gi best resultat og være den mest kostnadseffektive løsningen, så fremt det ikke strider mot andre viktige hensyn. Disse med-lemmer viser også til arbeidet regjeringen har satt i gang for å etablere en markeds plass for skytjenester, hvor offentlige virksomheter kan få støtte i anskaffelses-prosessene og sette dem bedre i stand til å stille riktige krav og velge riktige og sikre tjenester.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Ven-streparti viser til at det er igangsatt et arbeid med å utvikle ulike prosjekter på kunstig intelligens, og til at det er etablert en regulatorisk sandkasse i regi av Data-tilsynet. Dette medlem viser til både de store per-sonvernutfordringene den økte digitaliseringen gir, og at for mye av disse utfordringene overlates til den enkel-te. Det er derfor stort behov for sterkt myndighetsfokus på dette, den utstrakte kommersialiseringen som allere-de drives på våre personopplysninger og digitale spor vi legger etter oss.

Komiteen viser til at det er igangsatt et arbeid med å utvikle ulike prosjekter på kunstig intelligens, og at det er etablert en regulatorisk sandkasse i regi av Da-tatilsynet. Komiteen viser til både de store person-vernutfordringene den økte digitaliseringen gir, og til at det er behov for å gjøre det enklere for brukerne å forstå hvordan personopplysninger brukes. Det er derfor stort behov for sterkt myndighetsfokus på dette. Det er også svært viktig at den økende bruken av personopplysnin-ger for å skape mer sammenhengende tjenester i både offentlig og privat sektor skjer innenfor rammen av det europeiske personvernregelverket, som er verdens strengeste.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at det er et myndighetsansvar å sette forsvarlige rammer for dette. Det er også et myndighetsansvar både å sikre at utviklingen av kunstig intelligens ikke rokker ved myndighetenes mulighet til å sikre befolkningen personvern, og å sikre myndighetenes innsyn og kontroll med lovlighet av virksomheten, og at denne utviklingen ikke forsterker klasseskiller, aldersskiller eller likestillingen mellom kvinner og menn.

2.3.15.1 POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at det i Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021 er foretatt en innsparing som et ledd i et generelt tiltak for redusert byråkrati.

2.3.15.2 POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, *kan overføres*

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

2.3.15.3 POST 23 UTVIKLING OG FORVALTNING AV NASJONALE FELLESLØSNINGER, *kan overføres*

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

2.3.15.4 POST 25 MEDFINANSIERINGSORDNING FOR DIGITALISERINGSPROSJEKTER, *kan overføres*

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

Disse medlemmer foreslår videre som følge av reduksjonen i bevilgningen på posten å justere tilsagnsfullmakten på medfinansieringsordningen fra 163,9 mill. kroner til 163,6 mill. kroner, jf. romertallsvedtak IV.

2.3.15.5 POST 26 STIMULAB, *kan overføres*

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

2.3.15.6 POST 28 ALTINN, *kan overføres*

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

2.3.16 Kap. 3540 Digitaliseringsdirektoratet

2.3.16.1 POST 5 BRUK AV NASJONALE FELLESLØSNINGER

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

2.3.16.2 POST 6 TILLEGGSTJENESTER TIL NASJONALE FELLESLØSNINGER

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

2.3.16.3 POST 7 TJENESTEEIERFINANSIERT DRIFT AV ALTINN

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

2.3.17 Kap. 545 Datatilsynet

Komiteen viser til at Datatilsynet både har tilsyns- og ombudsoppgaver, der tilsyn, saksbehandling og andre virkemidler brukes for å kontrollere at regelverket i blant annet personopplysningsloven, pasientjournalloven, helseregisterloven, helseforskningsloven, politiregisterloven og lov om Schengen informasjonssystem følges, og at mangler rettes opp. Komiteen vil understreke at et sterkt vern om den enkeltes privatliv er avgjørende for frihet og demokrati. Frihet forutsetter vern mot utilbørlig registrering, overvåkning og inngripen i privatlivet. Komiteen viser til at både tillit og sikkerhet er verdier som skal ivaretas i arbeidet med personvern. Komiteen ønsker å påpeke at teknologi og digitalisering kan utfordre personvernet, men at det også kan gi nye muligheter å sikre personvernet på. Komiteen viser til at det i 2020–22 vil benyttes midler til etablering og drift av en regulatorisk sandkasse for personvern og kunstig intelligens der flere departementer bidrar med finansiering.

Komiteen viser forøvrig til merknader under behandlingen av Meld. St. 26 (2019–2020) Datatilsynet og Personvernemndas årsrapporter for 2019.

2.3.17.1 POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at det i Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021 er foretatt en innsparing som et ledd i et generelt tiltak for redusert byråkrati.

2.3.18 Kap. 546 Personvernemnda

Komiteen viser til at Personvernemnda har sju medlemmer oppnevnt for fire år. Nåværende medlemmer er oppnevnt for perioden 2017–2020. Nemnda er sammensatt med variert kompetanse og er godt rustet til å ivareta avveininger mellom personvern og andre viktige samfunnshensyn.

2.3.18.1 POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

Komiteen viser forøvrig til merknader under behandlingen av Meld. St. 26 (2019–2020) Datatilsynet og Personvernemndas årsrapporter for 2019.

2.3.19 Kap. 577 Tilskudd til de politiske partier

Komiteen viser til at statlig partistøtte gis til registrerte politiske partier på nasjonalt, fylkeskommunalt og kommunalt nivå som har oppnådd stemmer ved foregående valg. På grunnlag av morpartiets stemmeandel gis det også støtte til politiske partiers ungdomsorganisasjoner på nasjonalt og fylkeskommunalt nivå. Dette bidrar til at politiske partier kan løse sine kjerneoppgaver.

2.3.19.1 POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

Statens forretningsdrift

2.3.20 Kap. 2445 Statsbygg

Komiteen merker seg at med endringene for å bedre synliggjøringen av kostnadene ved binding av kapital i statens eiendommer vil all kapital i Statsbygg være rentebærende fra 1. januar 2021, og at avsetning til investeringsformål avvikes og settes i null. Komiteen merker seg at omleggingen er budsjettneutral.

Komiteen viser til bevilgning til prosjektering av samlokalisering av Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet og ber om at Statsbygg i forståelse med departementet ivaretar Akvariet i Bergen sine interesser i reguleringsarbeidet. Komiteen ber regjeringen følge opp dette arbeidet, slik at også samlokaliseringen ivaretar både Akvariet i Bergen og staten sine behov.

2.3.20.1 POST 24 DRIFTSRESULTAT

1 Driftsinntekter

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til budsjettforliket, der det blir foreslått å øke Statsbyggs driftsresultat med anslått netto salgsgevinst fra salget av trekanttomten i Oslo med et proveny på 1 200 mill. kroner. Disse medlemmer viser til kap. 2445 post 24, som reduseres med 1 200 mill. kroner i forhold til regjeringens forslag. Totalt bevilges det på posten 2 525,959 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at salgsinntekten på 1 200 mill. kroner (kap. 2445 post 24) er benyttet i Senterpartiets alternative

statsbudsjett for 2021. 887,5 mill. kroner dekker økt bevilgning over Helse- og omsorgsdepartementets budsjett, til å redusere egenandelstaket for helsetjenester til 2 460 kroner, dette er samme nivå som i regjeringen og Fremskrittspartiets budsjettforlik. Øvrige 312,5 mill. kroner medfører redusert oljepengebruk i Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021.

2 Driftsutgifter

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at det i Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021 er foretatt en innsparing som et ledd i et generelt tiltak for redusert byråkrati.

2.3.20.2 POST 31 IGANGSETTING AV ORDINÆRE BYGGPROSJEKTER, *kan overføres*

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at utvikling av nytt regjeringskvartal har vært en lang og vanskelig prosess der sikkerhet har utgjort en viktig del av prosess og endelige beslutninger. Flertallet er opptatt av en ryddig prosess der man får et godt sluttresultat med en forståelig pengebruk. Flertallet mener summen som man nå er antatt å bruke på regjeringskvartalet, er høy, og mener det er viktig å gå en ekstra runde for å se om man kan få til bedre løsninger for å minimere bruken av skattebetalernes penger.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at regjeringen vil utvikle et åpent, trygt og grønt regjeringskvartal. Regjeringskvartalet skal være velegnet for regjeringens og departementenes arbeid, ha gode bymessige kvaliteter og nødvendig sikkerhetsnivå.

Disse medlemmer konstaterer at Arbeiderpartiet støtter oppstartbevilgningen til nytt regjeringskvartal, samtidig som det foreslås ytterligere runder med vurdering av kostnadsrammen. Dersom Stortinget vedtar oppstartbevilgning for byggetrinn 1 av nytt regjeringskvartal uten samtidig å vedta kostnadsrammen, skaper det stor usikkerhet om hva slags aktivitet som kan gjennomføres i 2021. Dersom Stortinget ikke beslutter en kostnadsramme for byggetrinn 1, kan ikke Statsbygg inngå kontrakter med økonomiske forpliktelser for fremtidige budsjettår. Statsbygg kan ikke starte aktivitet for byggetrinn 1 før omfanget er avklart og kostnadsramme er vedtatt. En utsatt oppstart av byggetrinn 1 vil ha betydelige kostnadmessige og tidsmessige konsekvenser.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til regjeringens omtale av nytt regjeringskvartal. Det har i ni år vært arbeidet med å gjenreise regjeringskvartalet etter bombeangrepet 22. juli 2011. Målet med det nye regjeringskvartalet er at det legges til

rette for et effektivt og godt departementsfelleskap med nødvendig sikkerhet. Etableringen av et nytt regjeringskvartal, med samlokalisering av departementene, skal gi bedre fysiske rammebetingelser og sikre høy kvalitet og effektivitet i oppgaveløsningen i departementsfelleskapet. Sikkerhetsloven stiller også strenge krav til et slikt prosjekt. Regjeringen legger nå fram en kvalitets-sikret kostnadsramme for byggetrinn 1 på 20,465 mrd. kroner (prisnivå 1. juli 2021). Ekstern kvalitetssikrer anslår en samlet forventet kostnad for byggetrinn 1, 2 og 3 til 24,1 mrd. kroner, og regjeringen varsler at den vil komme tilbake til kostnadene for byggetrinn 2 og 3 når forprosjekt for disse byggetrinnene er utarbeidet og har gjennomgått ekstern kvalitetssikring. Det foreslås bevilget 1 158 mill. kroner i 2021 til oppstart av byggetrinn 1 for nytt regjeringskvartal. Regjeringen understreker også at prosjektets størrelse, kompleksitet, gjennomføringsintensitet, markedsusikkerhet og styringsmessige utfordringer tilsier at prosjektet har vesentlig større usikkerhet enn andre store byggeprosjekter, men at dette er hensyntatt i forslaget til kostnadsramme. Regjeringen understreker også at Stortinget for øvrig er orientert om arbeidet med gjenoppbyggingen av regjeringskvartalet i de årlige budsjettproposisjonene, og er orientert om og har behandlet spørsmål om nytt regjeringskvartal en rekke ganger i form av interpellasjoner, spørsmål og representantforslag.

Disse medlemmer vil understreke at dette er første gang Stortinget blir forelagt en kostnad for regjeringskvartalet. Disse medlemmer viser også til at andre, større, kostnadsanslag er omtalt i media og antyder en kostnadsramme på opp mot 36,5 mrd. kroner. Uansett hvilket anslag som legges til grunn, vil det innebære en betydelig budsjettbelastning på statsbudsjettet i mange år framover. Disse medlemmer mener 14 år er lenge å vente på nye regjeringsbygg, og vil nødvendig bidra til ytterligere forsinkelser. Disse medlemmer gir derfor støtte til regjeringens oppstartbevilgning på 1,1 mrd. kroner i 2021. Samtidig er det behov for bedre innsikt i kostnadsanslagene og hvilket handlingsrom Stortinget har til å redusere omfanget og kostnadene ved prosjektet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak som vurderer mulighetene for nedskaleringer og reduksjon i kostnader i det nye regjeringskvartalet. Den kan blant annet omfatte å beholde noen av dagens bygg, gjennomgå og vurdere sikkerhetskrav og ikke samle alle departementene på samme område.»

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringskvartalet er Norges største og mest komplekse byggeprosjekt som Statsbygg har ansvar for. Regjeringen la i april 2019 frem Meld. St. 21 (2018–2019) Nytt regjeringskvartal. Meldingen redegjorde for mål og grunnleggende verdier og hensyn, for detaljer om planleggingen av nytt regjeringskvartal, skadene etter terrorbomben, sikkerhet, miljø- og klimaspørsmål og bymiljø og byutvikling. Stortinget behandlet meldingen 18. juni 2019. Disse medlemmer viser til merknader og forslag i Representantforslag 103 S (2017–2018), jf. Innst. 274 S (2017–2018), og Innst. 382 S (2018–2019).

Disse medlemmer viser til svar fra kommunal- og moderniseringsministeren på skriftlig spørsmål nr. 15:367 (2020–2021) fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedlagte svarbrev til komiteen av 29. oktober 2020 på spørsmål fra komiteens leder og vedlagte brev av 17. november 2020 om sikkerhet i nytt regjeringskvartal.

Disse medlemmer vil understreke at Stortinget ikke har blitt presentert for noen endelig kostnadsramme før i forslaget til statsbudsjett for 2021. Stortinget er heller ikke blitt invitert til å vurdere ulike løsninger, hverken innenfor eller utenfor det sikkerhetsloven legger opp til.

Stortinget bes i forslag til statsbudsjett for 2021 fra regjeringen å vedta byggetrinn 1 med en kostnadsramme på 20,5 mrd. kroner. Herav er 5,9 mrd. kroner avsatt til «forventet tillegg og avsetning til usikkerhet holdt utenfor», som statsråden skriver i svar på spørsmål nr. 367 fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund. Det viser med all tydelighet at prosjektets kostnader er beheftet med betydelig usikkerhet til tross for nærmere ti års planlegging.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at nytt regjeringskvartal følger normal gjennomføring for byggeprosjekter i statlig sivil sektor. Kostnadsrammen for byggetrinn 1 for nytt regjeringskvartal tar sitt utgangspunkt i basiskostnadene på 14,6 mrd. kroner og forventet tillegg på 2,9 mrd. kroner. Det utgjør styringsrammen for prosjektet, pålydende 17,5 mrd. kroner. Differansen mellom styrings- og kostnadsrammen utgjør usikkerhetsavsetning, i dette tilfellet 2,9 mrd. kroner. Usikkerhetsavsetningen vil i sin helhet styres av KMD. Nivået på avsetning til usikkerhet, og håndteringen av en ev. bruk av denne, er tilrådet av ekstern kvalitetssikrer (KS2).

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at ekstern kvalitetssikring (KS2) for nytt regjeringskvartal

som regjeringen ble presentert for i juni 2020 og formelt overlevert i juli samme år, viser en kostnad på opptil 36 mrd. kroner. Ekstern kvalitetssikrer anslår samlet forventet kostnad med 50 pst. sannsynlighet (P50) for byggetrinn 1, 2 og 3 til 24,1 mrd. kroner (prisenivå 1. juli 2021).

Disse medlemmer vil også understreke at kvalitetssikringen av kostnadsrammen for nytt regjeringskvartal ikke er blitt overlevert Stortinget i sin helhet. I praksis betyr dette at regjeringen inviterer Stortinget til å vedta et prosjekt som vil koste et ukjent milliardbeløp. Disse medlemmer har forståelse for at regjeringen må presentere det de mener er innenfor sikkerhetsloven, men at disse medlemmer mener regjeringen i større grad skulle invitert Stortinget til samtaler underveis med sikte på enighet, og ikke bare informasjon. Disse medlemmer vil understreke at Stortinget står fritt til å gjøre endringer.

Disse medlemmer mener at regjeringen ikke kan vise til at Stortinget ga sin tilslutning ved behandling av Meld. St. 21 (2018–2019) Nytt regjeringskvartal. I saken ble det ikke estimert noen kostnad.

Disse medlemmer viser til det er flere tilknyttede prosjekter til nytt regjeringskvartal regjeringen ikke har medregnet fordi de ikke er kvalitetssikret. På spørsmål fra Senterpartiet har departementet opplyst at dette blant annet inkluderer omlegging av Ring 1, tunnel under tidligere Y-blokka. Foreløpig anslag er på 2,2 mrd. kroner. Disse medlemmer viser til at prosjektet skal gjennomføres i regi av Statens vegvesen, og er av regjeringen ikke tatt med som en del av prosjektet nytt regjeringskvartal.

Disse medlemmer mener prosjektet fremstår for omfattende og beheftet med for stor usikkerhet. Videre mener respektive partier at regjeringen må foreta en oppdatert sikkerhetsvurdering av hva som er helt nødvendige tiltak, og ikke bygge på antakelser som kan være utdaterte selv om fremtidens trusselbilde er usikkert. Stortinget må bli presentert for alternativer, og Stortinget må gjennom dette beslutte hva som er nødvendig kostnadsramme.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett, hvor midler til regjeringskvartalet for 2021 reduseres med 400 mill. kroner fra 1,3 mrd. kroner til 900 mill. kroner for å dekke nødvendige arbeider. I den forbindelse vises det til svar på skriftlig spørsmål nr. 376 fra stortingsrepresentant representant Willfred Nordlund.

Disse medlemmer vil understreke at dette betyr at Senterpartiet motsetter seg å gi klarsignal til endelig kostnadsramme før regjeringen har gjort en ny vurdering og presentert alternativer for Stortinget på egnet måte. Herunder mener disse medlemmer at det må inkludere en vurdering av å senke Ring 1, eller andre tra-

fikk løsningsalternativer som ivaretar kollektivtrafikken, gjenbruk av R5 i større grad og en vurdering av om det kan gjøres andre grep, som plassering og omfang av de enkelt bygg, som kan få ned den totale kostnaden. Disse medlemmer mener at forberedelsene kan fortsette i 2021, men med redusert hastighet og omfang. I den forbindelse vises det til «Regjeringen legger til grunn at prosjektet skal styres etter kostnad fremfor kvalitet og tid», som det fremgår i Prop. 1 S (2020–2021).

Disse medlemmer viser til at Høyre og Kristelig Folkeparti er urolige for at arbeidet ikke kan fortsette med regjeringskvartalet dersom det ikke vedtas en kostnadsramme. Disse medlemmer viser da til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Framskrittspartiet hvor det gis oppstartsbevilgning til en rekke prosjekter, uten at Stortinget har vedtatt kostnadsrammene. Disse medlemmer viser videre til de forslag Senterpartiet stemte for i forbindelse med finansinnstillingen Innst. 2 S (2020–2021).

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge til grunn at kostnadsrammen for byggetrinn 1 av nytt regjeringskvartal ikke godkjennes, men at arbeidene kan fortsette i redusert omfang inntil Stortinget får presentert en justert kostnadsramme i forbindelse med RNB 2021, hvor alternative løsninger er kostnadsberegnet.»

«Stortinget ber regjeringen snarlig utrede og komme tilbake til Stortinget med alternativer for å nedskalere prosjektet med nytt regjeringskvartal, i alle byggetrinn, og tilleggsprosjekter. Det skal spesielt utredes hvordan man kan redusere kostnader, for eksempel ved gjenbruk av dagens departementsbygninger og endring av tilknyttede prosjekter.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Stortinget ikke har fått en grundig redegjørelse om planene for utbygging av nytt regjeringskvartal. Dette medlem mener at beslutningsgrunnlaget ikke er tilstrekkelig og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen avvente videreføring av nytt regjeringskvartal inntil det er lagt fram forslag til vedtak for Stortinget med et helhetlig, fullstendig og kostnadsberegnet opplegg for nytt regjeringskvartal, der også alternative løsninger er kostnadsberegnet og vurdert ut fra sikkerhet og tidshorisont for ferdigstillelse.»

Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg mv.

2.3.21 Kap. 5447 Salg av eiendom utenfor statens forretningsdrift

Komiteen merker seg at som følge av samlokalisering av virksomheter i nye bygg ved NMBU på Ås er Statsbygg gitt i oppdrag å planlegge fremtidig bruk av frigjort eiendom på Adamstuen i Oslo, inkl. forberedelse av salg. Komiteen viser for øvrig til proposisjonen.

3. Rammeområde 6 – Innvandring, regional utvikling og bolig

Oversikten nedenfor viser budsjettforslaget fra regjeringen i Prop. 1 S med Tillegg 1 (2020–2021), for rammeområde 6.

90-poster blir behandlet av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

I

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 6

			Prop. 1 S med Tillegg 1 (2020–2021)
Kap.	Post	Formål	
			Utgifter
<i>Kunnskapsdepartementet</i>			
290		Integrerings- og mangfoldsdirektoratet	
	1	Driftsutgifter	305 884 000
291		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	70 070 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	55 029 000
	50	Norges forskningsråd	7 404 000
	60	Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i>	6 035 134 000

			Prop. 1 S med Tillegg 1
Kap.	Post	Formål	(2020–2021)
	61	Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige, mindreårige flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 022 285 000
	62	Kommunale innvandrertiltak	250 006 000
	70	Bosettingsordningen og integreringstilskudd, oppfølging	2 357 000
	71	Tilskudd til integreringsarbeid i regi av sivilsamfunn og frivillige organisasjoner	173 748 000
	72	Statsautorisasjonsordningen for tolker mv.	16 992 000
	73	Tilskudd	31 258 000
292		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	82 423 000
	22	Prøver i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	32 494 000
	60	Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	1 060 508 000
	61	Kompetansekartlegging i mottak før bosetting	546 000
<i>Justis- og beredskapsdepartementet</i>			
490		Utlendingsdirektoratet	
	1	Driftsutgifter	1 063 648 000
	21	Spesielle driftsutgifter, asylmottak	581 433 000
	22	Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	13 867 000
	23	Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling, <i>kan overføres</i>	4 756 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	56 199 000
	60	Tilskudd til vertskommuner for asylmottak	149 329 000
	70	Stønader til beboere i asylmottak	50 800 000
	71	Tilskudd til aktivitetstilbud for barn i asylmottak, og veiledning for au pairer	8 480 000
	72	Internasjonalt migrasjonsarbeid, og assistert retur og reintegrering i hjemlandet, <i>kan overføres</i>	51 205 000
	73	Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., støttetiltak, <i>kan nyttes under kap. 291, post 60</i>	18 448 000
	74	Internasjonale forpliktelser, kontingenter mv., <i>kan overføres</i>	55 400 000
	75	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, <i>kan overføres</i>	35 047 000
491		Utlendingsnemnda	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i>	278 560 000
	21	Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling, <i>kan nyttes under post 1</i>	15 894 000
<i>Kommunal- og moderniseringsdepartementet</i>			
500		Kommunal- og moderniseringsdepartementet	
	1	Driftsutgifter	415 486 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	83 215 000
	23	Husleie for fellesarealer m.m.	118 357 000
	25	Nytt regjeringskvartal, <i>kan overføres</i>	4 119 000
	27	Felles IKT-løsning, <i>kan overføres</i>	66 403 000
	50	Forskningsprogrammer	53 324 000
	70	Diverse formål, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	3 090 000
553		Regional- og distriktsutvikling	
	61	Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	780 770 000
	62	Kompetansepiloter, <i>kan overføres</i>	16 920 000
	63	Interreg og Arktis 2030	104 548 000
	65	Omstilling	99 046 000
	74	Klynger og innovasjon	219 665 000
	76	Nordisk og europeisk samarbeid, <i>kan overføres</i>	31 858 000
554		Kompetansesenter for distriktsutvikling	

			Prop. 1 S med Tillegg 1
Kap.	Post	Formål	(2020–2021)
	1	Driftsutgifter	32 983 000
	73	Merkur, <i>kan overføres</i>	61 310 000
560		Samiske formål	
	50	Samisk språk, kultur og samfunnsliv	539 182 000
	51	Divvun	7 628 000
	55	Samisk høyskole	5 507 000
563		Internasjonalt reindriftssenter	
	1	Driftsutgifter	6 264 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	2 864 000
567		Nasjonale minoriteter	
	22	Kollektiv oppreisning til norske rom mv.	1 136 000
	60	Rom, <i>kan overføres</i>	3 729 000
	70	Nasjonale minoriteter	7 989 000
	72	Det Mosaiske Trossamfund	9 480 000
	73	Kvensk språk og kultur	10 836 000
	74	Kultur- og ressursenter for norske rom	14 473 000
	75	Romanifolket/taterne, <i>kan overføres</i>	5 188 000
581		Bolig- og bomiljøtiltak	
	70	Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i>	3 044 608 000
	76	Utleieboliger, <i>kan overføres</i>	239 727 000
	78	Boligososiale tiltak, <i>kan overføres</i>	11 588 000
	79	Heis og tilstandsvurdering, <i>kan overføres</i>	50 480 000
585		Husleietvistutvalget	
	1	Driftsutgifter	35 964 000
587		Direktoratet for byggkvalitet	
	1	Driftsutgifter	103 723 000
	22	Kunnskapsutvikling og informasjonsformidling	43 830 000
590		Planlegging og byutvikling	
	65	Områdesatsing i byer, <i>kan overføres</i>	65 195 000
	72	Bolig- og områdeutvikling i byer, <i>kan overføres</i>	20 160 000
	81	Kompetansetiltak, <i>kan overføres</i>	6 910 000
595		Statens kartverk	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21 og 45</i>	917 241 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 01 og 45</i> ..	267 626 000
	30	Geodesiobservatoriet, <i>kan overføres</i>	17 161 000
<i>Statsbankene</i>			
2412		Husbanken	
	1	Driftsutgifter	362 431 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	11 282 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	72 541 000
	71	Tap på lån	11 000 000
	72	Rentestøtte	2 100 000
Sum utgifter rammeområde 6			19 518 141 000

Inntekter

Inntekter under departementene

3291		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	
	4	Tilskudd til integreringsprosjekter i asylmottak i regi av frivillige organisasjoner, ODA-godkjente utgifter	11 582 000
3292		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	
	1	Norskopplæring i mottak, ODA-godkjente utgifter	21 151 000

			Prop. 1 S med Tillegg 1
Kap.	Post	Formål	(2020–2021)
3490		Utlendingsdirektoratet	
	1	Assistert retur fra Norge for asylsøkere med avslag, ODA-godkjente utgifter	1 170 000
	3	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, ODA-godkjente utgifter	49 927 000
	4	Asylmottak, ODA-godkjente utgifter	264 914 000
	5	Refusjonsinntekter	4 623 000
	6	Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., ODA-godkjente utgifter	22 624 000
	7	Tolk og oversettelse, ODA-godkjente utgifter	13 212 000
	8	Internasjonalt migrasjonsarbeid og reintegrering i hjemlandet, ODA-godkjente utgifter	26 783 000
3563		Internasjonalt reindriftssenter	
	2	Diverse inntekter	2 864 000
3585		Husleietvistutvalget	
	1	Gebyrer	1 822 000
3587		Direktoratet for byggkvalitet	
	1	Diverse inntekter	110 000
	4	Gebyrer	39 000 000
3595		Statens kartverk	
	1	Gebyrinntekter tinglysing	447 750 000
	2	Salg og abonnement m.m.	162 074 000
	3	Samfinansiering	210 772 000
5312		Husbanken	
	1	Gebyrer m.m.	10 146 000
	11	Diverse inntekter	76 368 000
<i>Renter og utbytte mv.</i>			
5615		Husbanken	
	80	Renter	1 820 000 000
Sum inntekter rammeområde 6			3 186 892 000
Netto rammeområde 6			16 331 249 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2021 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 290 post 1	kap. 3290 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2021 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 490 post 1	kap. 3490 post 5
kap. 491 post 1	kap. 3491 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2021 kan gi tilsagn om støtte utover gitte bevilgninger på kap. 490 Utlendingsdirektoratet, post 72 Internasjonalt migrasjonsarbeid, og assistert retur og reintegrering i hjemlandet, kan overføres, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 50 mill. kroner.

V

Innkvartering av utlendinger som søker beskyttelse

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2021 kan inngå avtaler med varighet utover 2021 om midlertidig drift av innkvartering for utlendinger som søker beskyttelse i Norge. Dersom behovet for innkvartering av asylsøkere og flyktninger blir større enn forutsatt i statsbudsjettet for 2021 eller det oppstår behov for å gjennomføre tiltak for forsvarlig innkvartering utover det som der er lagt til grunn, samtykker Stortinget i at Justis- og beredskapsdepartementet kan øke innkvarteringskapasiteten eller iverksette nødvendige tiltak, selv om dette medfører et bevilgningsmessig merbehov over kap. 490 Utlendingsdirektoratet, post 21 Spesielle driftsutgifter, asylmottak, post 60 Tilskudd til vertskommuner for asylmottak eller post 70 Stønader til beboere i asylmottak. Summen av overskridelser på postene kan ikke overstige 900 mill. kroner i 2021, og forpliktelsene utover 2021 skal ikke overstige en samlet ramme på 1 mrd. kroner.

VI

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 500 post 1	kap. 3500 post 1
kap. 554 post 1	kap. 3554 post 1
kap. 563 post 21	kap. 3563 post 2
kap. 585 post 1	kap. 3585 post 1
kap. 587 post 1	kap. 3587 post 4
kap. 595 post 1	kap. 3595 postene 2 og 3
kap. 595 post 21	kap. 3595 postene 2 og 3
kap. 595 post 45	kap. 3595 post 4

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

VII

Utsatt utgifts- og inntektsføring

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan gi Statens kartverk fullmakt til å plassere innbetalinger fra samfinansierte prosjekter på mellomværendet med statskassen. Inntektene vil bli rapportert til statsregnskapet på det tidspunkt utgiftene i de samfinansierte prosjektene kommer til utbetaling og rapporteres til statsregnskapet.

VIII

Samfinansiering

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan gi Statens kartverk fullmakt til å sette i gang samfinansierte prosjekter før finansieringen i sin helhet er innbetalt til Statens kartverk, forutsatt at det er inngått en bindende avtale med betryggende sikkerhet om innbetaling mellom partene. Fullmakten begrenses oppad til 90 mill. kroner og gjelder utgifter ført på kap. 595 Statens kartverk, post 21 Spesielle driftsutgifter mot inntekter ført på kap. 3595 Statens kartverk, post 3 Samfinansiering.

IX

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan gi Statens kartverk

fullmakt til å foreta bestillinger av kartgrunnlag utover gitt bevilgning under kap. 595 Statens kartverk, post 21 Spesielle driftsutgifter, men slik at rammen for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger 70 mill. kroner.

X

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
567		Nasjonale minoriteter	
	74	Kultur- og ressurscenter for norske rom	4,1 mill. kroner
581		Bolig- og bomiljøtiltak	
	76	Utleieboliger	162,2 mill. kroner
	79	Heis og tilstandsvurdering	46,1 mill. kroner
590		Planlegging og byutvikling	
	72	Bolig- og områdeutvikling i byer	22,5 mill. kroner

XI

Tilskudd uten krav om tilbakebetaling

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan:

1. tildele midler til fylkeskommunene som tilskudd uten krav om tilbakebetaling under kap. 553 Regional- og distriktsutvikling, post 61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling, post 62 Kompetansepiloter, post 63 Interreg og Arktis 2030 og post 65 Omstilling.
2. tildele midler til Innovasjon Norge og Forskningsrådet som tilskudd uten krav om tilbakebetaling under kap. 553 Regional- og distriktsutvikling, post 74 Klynger og innovasjon.

XII

Overføring av udisponert beløp

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet gis fullmakt til å overføre udisponert beløp på kap. 567 Nasjonale minoriteter, post 75 Romanifolket/taterne fra 2021 til 2022.

XIII

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan gi Husbanken fullmakt til å føre utbetalinger knyttet til utlegg i låne- og tilskuddsforvaltningen samt tilhørende refusjoner mot mellomværendet med statskassen.

3.1 Innledning

Komiteen viser til at forslaget til disponering av ramme 6 fra komiteens medlemmer fra Høyre, Frem-

skrittspartiet og Kristelig Folkeparti er ført opp under komiteens tilråding B i kapittel 7 i innstillingen. Dette forslaget summerer seg til 16 292 314 000 kroner. Nettobeløpet avviker fra forslagene i Prop. 1 S med Tillegg 1 (2020–2021).

Komiteen viser til at medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ikke fremmer forslag innenfor den vedtatte rammen, da de respektive oppleggene fra disse partiene avviker fra det vedtatte nettobeløpet. Se tabell 2a. Det blir vist til behandlingen av Innst. 2 S (2020–2021).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, vil stemme mot forslaget fra komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti til vedtak om bevilgninger under ramme 6.

3.1.1 Om budsjettforliket

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det 1. desember 2020 ble inngått forlik om statsbudsjettet for 2021 mellom regjeringspartiene Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti, og Fremskrittspartiet. Det vises til behandlingen av Innst. 2 S (2020–2021) 3. desember 2020, samt til de respektive merknader i denne innstillingen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, er sterkt kritiske til hvordan årets budsjettprosess har foregått i Stortinget. Budsjettforlik mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet ble først presentert på kvelden 1. desember, noe som umuliggjør en grundig og seriøs budsjettbehandling i

komiteene, tatt i betraktning at dato for finansdebatten var 3. desember.

Flertallet mener det er helt umulig for opposisjonspartiene å forholde seg til forliket til flertallspartiene på Stortinget med så korte tidsfrister. Flertallet viser til at budsjettet for kommunal- og forvaltningskomiteen inneholder svært mange viktige områder. Flertallet mener at disse viktige områdene hadde fortjent en langt grundigere og langt mer seriøs behandling enn

det regjeringspartiene og Fremskrittspartiet i år la opp til.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til budsjettforliket der det også blir foreslått å øke satsen i ABE-reformen med 0,1 prosentpoeng fra 0,5 til 0,6 under alle rammeområder, med en budsjettendring på 3,935 mill. kroner innenfor dette rammeområdet.

Tabell: Sammenligning av ABE-kutt mellom regjeringens forslag og budsjettforliket

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	Ekstra ABE-kutt
Utgifter rammeområde 6 (i tusen kroner)				
290		Integrerings- og mangfoldsdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	305 884	305 591 (-293)
291		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere		
	21	Spesielle driftsutgifter	70 070	70 004 (-66)
	50	Norges forskningsråd	7 404	7 397 (-7)
292		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere		
	21	Spesielle driftsutgifter	82 423	82 343 (-80)
	22	Prøver i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	32 494	32 463 (-31)
490		Utlendingsdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	1 063 648	1 062 635 (-1 013)
	21	Spesielle driftsutgifter, asylmottak	581 433	580 789 (-644)
	22	Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	13 867	13 845 (-22)
	23	Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling	4 756	4 751 (-5)
491		Utlendingsnemnda		
	1	Driftsutgifter	278 560	278 275 (-285)
	21	Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling	15 894	15 881 (-13)
500		Kommunal- og moderniseringsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	415 486	415 069 (-417)
	21	Spesielle driftsutgifter	83 215	83 138 (-77)
	23	Husleie for fellesarealer m.m.	118 357	118 332 (-25)
	25	Nytt regjeringskvartal	4 119	4 115 (-4)
	27	Felles IKT-løsning	66 403	66 362 (-41)
	50	Forskningsprogrammer	53 324	53 253 (-71)
554		Kompetansesenter for distriktsutvikling		
	1	Driftsutgifter	32 983	32 949 (-34)
560		Samiske formål		
	50	Samisk språk, kultur og samfunnsliv	539 182	539 013 (-169)
	51	Divvun	7 628	7 621 (-7)
	55	Samisk høgskole	5 507	5 502 (-5)
563		Internasjonalt reindriftssenter		
	1	Driftsutgifter	6 264	6 258 (-6)
	21	Spesielle driftsutgifter	2 864	2 861 (-3)
567		Nasjonale minoriteter		
	22	Kollektiv oppreisning til norske rom mv.	1 136	1 135 (-1)
585		Husleietvistutvalget		
	1	Driftsutgifter	35 964	35 933 (-31)
587		Direktoratet for byggkvalitet		

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	Ekstra ABE-kutt
	1	Driftsutgifter	103 723	103 618 (-105)
	22	Kunnskapsutvikling og informasjonsformidling	43 830	43 779 (-51)
595		Statens kartverk		
	1	Driftsutgifter	917 241	916 328 (-913)
	21	Spesielle driftsutgifter	267 626	267 332 (-294)
2412		Husbanken		
	1	Driftsutgifter	362 431	362 066 (-365)
	21	Spesielle driftsutgifter	11 282	11 270 (-12)
		Sum utgifter rammeområde 6	19 518 141	19 513 051 (-5 090)
Inntekter rammeområde 6 (i tusen kroner)				
3490		Utlendingsdirektoratet		
	3	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, ODA-godkjente utgifter	49 927	49 924 (-3)
	4	Asylmottak, ODA-godkjente utgifter	264 914	264 656 (-258)
	5	Refusjonsinntekter	4 623	4 616 (-7)
	7	Tolk og oversettelse, ODA-godkjente utgifter	13 212	13 191 (-21)
3563		Internasjonalt reindriftssenter		
	2	Diverse inntekter	2 864	2 861 (-3)
3585		Husleietvistutvalget		
	1	Gebyrer	1 822	1 820 (-2)
3587		Direktoratet for byggkvalitet		
	4	Gebyrer	39 000	38 959 (-41)
3595		Statens kartverk		
	1	Gebyrinntekter tinglysing	447 750	447 300 (-450)
	2	Salg og abonnement m.m.	162 074	161 925 (-149)
	3	Samfinansiering	210 772	210 562 (-210)
5312		Husbanken		
	1	Gebyrer m.m.	10 146	10 135 (-11)
		Sum inntekter rammeområde 6	3 186 892	3 185 737 (-1 155)
		Sum netto rammeområde 6	16 331 249	16 327 314 (-3 935)

3.2 Generelle merknader

3.2.1 Generelle merknader fra Høyre og Kristelig Folkeparti

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til regjeringens innvandringspolitikk og til at antall fordrevne i verden ligger på 79,5 millioner fordrevne. Dette er en økning på 9,5 millioner fra året før. Disse medlemmer viser til at av de 79,5 millioner i verden har 33,8 millioner flyktet over en landegrense, og 45,7 millioner er internt fordrevne. Disse medlemmer merker seg at tallet er økende, og mener det er viktig at Norge fortsatt tar en aktiv rolle for å øke tryggheten til mennesker på flukt enten det er ved hjelp i nærområdet, felleseuropeiske løsninger eller gjennom systemet for kvoteflyktninger. Disse medlemmer viser til at det derfor er viktig å bidra til hjelp i nærområdene for de som kan hjelpes der, og fortsette å ha et asylinstitutt i Norge som ivaretar menneskers rett til å søke asyl.

Disse medlemmer støtter regjeringens arbeid med relokalisering av asylsøkere fra Hellas og engangsløsningen for eldre ureturnerbare asylsøkere. Videre støtter disse medlemmer regjeringens arbeid med å redusere antall asylsøkere uten beskyttelsesbehov og sørge for rask retur av disse, samtidig som det sikres en rask bosetting av de personer som får opphold i Norge.

Disse medlemmer er videre kjent med at det arbeides med nye forslag til felleseuropeisk løsning fra EU, den såkalte migrasjonspakten, og mener det er positivt med nytenkning rundt en mer rettferdig, varig, bindende og bærekraftig ansvars- og byrdefordeling når det gjelder asylsøkere til Europa.

Disse medlemmer viser til at det er et viktig rettsprinsipp innenfor utlendingsforvaltningen å sannsynliggjøre sin identitet for å få vurdert opphold på riktig grunnlag.

Disse medlemmer viser til at Norge har en bosettingsordning for flyktninger som fungerer godt for de aller fleste, og at kommunene er positive til å bosette

flyktninger. Disse medlemmer viser til at Norge i dag har økonomiske støtteordninger for kommuner som bosetter flyktninger. For flyktninger med nedsatt funksjonsevne og/eller atferdsvansker kan kommunene få ekstra tilskudd opp til 1 430 000 kroner per år, i inntil fem år, i tillegg til integreringstilskuddet. Kommunene kan i tillegg søke Helsedirektoratet om tilskudd for særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester til enkel-mottakere. Samtidig merker disse medlemmer seg at ventetiden for bosetting for enkelte flyktninger med omfattende behov for tilrettelegging og bistand er for lang. Disse medlemmer mener at det er viktig å få til raskere bosetting av personer med nedsatt funksjonsevne og imøteser regjeringens arbeid for å finne gode løsninger for denne utfordringen for fremtiden.

Disse medlemmer viser til at Norge har en sterk tradisjon for at folk eier sine egne boliger. Dette har lange tradisjoner og har mange fordeler. Disse medlemmer støtter regjeringens mål om at folk flest har mulighet til å eie sin egen bolig.

Disse medlemmer peker videre på at covid-19-pandemien har ført til at flere vanskeligstilte på boligmarkedet har fått forsterket sine utfordringer. Disse medlemmer fremhever at det for regjeringens partiene har vært viktig å føre en politikk og sette inn tiltak som i størst mulig grad kompensere for inntektsbortfallet og gjøre folk i stand til å håndtere sine løpende utgifter.

Disse medlemmer peker på at startlansordningen er en god måte å hjelpe familier og enkeltpersoner som har særskilte økonomiske utfordringer, inn på eie-markedet. Disse medlemmer viser til at startlån også i 2021 vil være prioritert innenfor Husbankens låneramme. Dette er midler som så formidles av kommunene. Disse medlemmer viser til at regjeringen i sitt forslag til statsbudsjett for 2021 foreslår en låneramme på 20 mrd. kroner, noe som er en økning på 4 mrd. kroner sammenlignet med saldert budsjett for 2020.

Disse medlemmer mener regjeringen fører en sosial boligpolitikk. Regjeringen har over mange år målrettet og forbedret bostøtten. I forslag til statsbudsjett for 2021 har regjeringen videre en satsing på bostøtte for å bekjempe barnefattigdom. Disse medlemmer viser til at bostøtte ble midlertidig styrket for å avhjelpe situasjonen mange kom i som følge av virusutbruddet. Disse medlemmer viser til at regjeringen fortsetter å prioritere bostøtte i 2021, og foreslår å øke boutgiftstaket for både enslige forsørgere og familier.

Disse medlemmer viser til at befolkningen i Norge øker raskt, særlig i og rundt de største byene. Det er derfor et stort behov for flere boliger i årene fremover, og disse medlemmer merker seg at regjeringen vil legge best mulig til rette for økt utbygging. Disse medlemmer støtter regjeringen i målet om å sikre raskere saksbehandling av byggesaker og forenkle plan- og bygningsloven.

Disse medlemmer viser til at regjeringen har en offensiv distriktspolitikk, og at de regionale virkemidlene spiller en vesentlig rolle for en effektiv og målrettet styrking av hele landet.

Disse medlemmer viser til regionreformen, som overfører makt og beslutninger til fylkeskommunene. Ved at virkemidlene forvaltes i hver enkelt fylkeskommune, legges det i større grad til rette for at tiltakene kan være målrettede og tilpasset de ulike fylkenes fortrinn og utfordringer. Regjeringen la fram en plan for lokalisering av statlige arbeidsplasser i 2017. Regjeringen har så langt vedtatt å lokalisere om lag 1 230 arbeidsplasser utenfor Oslo, noe som er flere enn antallet som ble vedtatt under den rød-grønne regjeringen.

Disse medlemmer viser til at god distriktspolitikk oppstår som resultat av summen av rammevilkår for kommuner og fylkeskommuner, gode samferdselsløsninger, offensiv næringspolitikk, en landbrukspolitikk som tar hele landet i bruk, et godt og desentralisert utdanningstilbud og de særskilte distriktspolitiske virkemidlene.

Disse medlemmer påpeker at digitalisering er et viktig og målrettet virkemiddel for å gi innbyggere mulighet til å bo og leve i hele landet. Regjeringens digitaliseringspolitikk har ført mange tjenester nærmere innbyggerne, og Norge er i Europa-toppen når det gjelder til bruk av offentlige digitale tjenester.

Disse medlemmer konstaterer at Sosialistisk Venstreparti fastholder at bostøtten dekker mindre av bokostnadene enn tidligere, og viser til at samlet bostøtte har utgjort en stabil andel av mottakernes boutgifter siden 2014, mens den sank betydelig under forrige regjering. I 2020 har andelen vært spesielt høy på grunn av ekstraordinære bostøttebevilgninger i forbindelse med koronapandemien.

Disse medlemmer viser også til Sosialistisk Venstrepartis merknad om at bostøtten ikke er forbedret siden 2013. Bostøtten har siden 2013 blitt en mer treffsikker og målrettet ordning. Det kan blant annet trekkes frem at støtten nå beregnes ut fra siste månedlige inntekt, heller enn siste tilgjengelige skatteoppgjør. Videre justeres nå alle satsene i regelverket årlig med konsumprisindeksen, slik at bostøtten ikke mister verdi over tid. Boutgiftstakene har flere ganger blitt økt, og mest for de aller største husstandene. Bostøtten ble styrket med 120 mill. kroner for barnefamilier i 2019, og barns inntekt teller ikke lenger med i beregningen av bostøtten.

3.2.2 Generelle merknader fra Arbeiderpartiet

PRIORITERE KVOTEFLYKTNINGER

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener Norge har ansvar for å hjelpe mennesker som flykter fra krig og forfølgelse. Disse medlemmer viser til at FNs kvoteflyktningssystem er den

tryggeste og mest rettferdige ordningen for å ta imot mennesker som skal ha varig beskyttelse. Disse medlemmer mener antallet kvoteflyktninger til enhver tid må vurderes opp mot anbefalingene fra FN, hvor mange asylsøkere som kommer til landet, samt mulighetene for rask og god integrering i Norge.

Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet på bakgrunn av reduserte asylankomster over flere år, samt fortsatt lave prognoser for kommende år, har prioritert å øke kvoten for 2021 med 500 personer i sitt alternative statsbudsjett for 2021.

Disse medlemmer viser videre til at det i dag er nesten 80 millioner mennesker på flukt i verden. 85 pst. av disse oppholder seg i utviklingsland og nærrområder til konfliktene. Den aller viktigste innsatsen vi gjør for verdens flyktninger, gjør vi derfor i nærrområdene. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet i sitt alternative statsbudsjett for 2021 vil starte oppbyggingen av en solidaritetspott på utviklingsbudsjettet som skal bidra til beskyttelse og verdige humanitære forhold for mennesker på flukt, og samtidig gi fattige vertsland i nærrområdene bedre muligheter til å ivareta flyktingenes langsiktige behov. Det handler om tak over hodet, mat, vann, helse og utdanning, men også prosjekter som gir flyktninger muligheten til arbeid for å kunne forsørge seg selv og sine familier.

TIDLIG INTEGRERING

For at kvoteflyktninger som kommer til Norge skal få en best mulig start og ha forutsetninger for rask integrering, viser disse medlemmer til at Arbeiderpartiet i forbindelse med sitt alternative budsjett foreslår å bevilge penger til å gjennomføre intensivkurs i demokrati, likestilling og norsk arbeidsliv for kvoteflyktninger allerede før de kommer til Norge. Det skal også gjennomføres et prøveprosjekt med fjernundervisning i norsk i det landet det hentes flest kvoteflyktninger fra.

Når flyktninger skal bosettes, mener disse medlemmer at fremtidige jobbmuligheter må veie tungt i valget av kommune. Flyktingens kompetanse og kommunens arbeidsmarked og tilgang på utdanningstilbud må matches bedre enn i dag. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet ønsker å utvikle bedre matchingsmodeller for bosetting.

Spredt bosetting av flyktninger er en viktig forklaring på at Norge lykkes bedre med integreringen. Disse medlemmer mener at det ikke bør bosettes flyktninger i områder med store levekårsutfordringer.

MER ARBEIDSRETTEDE INTEGRERINGSTILTAK

Disse medlemmer mener at en av de aller største integreringsutfordringene vi som samfunn står overfor, er at altfor mange personer med innvandrerbakgrunn står utenfor arbeidslivet. Å få flest mulig inn i jobb er prioritert nummer én for Arbeiderpartiet. Nøk-

kelen til integrering er arbeid, og veien til arbeid går via utdanning og kvalifisering. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet styrket arbeidsrettede kommunale integreringstiltak med 55 mill. kroner i alternativt statsbudsjett for 2021.

Disse medlemmer mener også at frivilligheten bør få en enda større rolle i integreringsarbeidet. Det å bli inkludert i lokalt frivillighetsarbeid gir en god mulighet til å bli kjent med lokalsamfunnet, til å bygge nettverk og få erfaringer som fremmer integreringen. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet øker støtten til frivillige organisasjoner som har aktiviteter rettet mot innvandrerbefolkningen, med 15 mill. kroner i alternativt statsbudsjett for 2021.

Disse medlemmer viser til bevilgingen gitt til «Født fri» i statsbudsjettet for 2019. Denne bevilgingen ble gitt til en organisasjon som enda ikke var opprettet, og disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at bare frivillige organisasjoner som er registrert i Brønnøysundregistrene med organisasjonsnummer, kan få statsstøtte under kap. 291 post 71.»

NORSKOPPLÆRING FOR ARBEIDSINNVANDRERE

Disse medlemmer viser til at altfor mange arbeidsinnvandrere til Norge ikke behersker norsk. Arbeidsinnvandrere har ikke rett til gratis norskopplæring, og mange opplever at det er for dyrt å gjennomføre norskopplæring i privat regi. På arbeidsplasser med mange arbeidsinnvandrere vil arbeidsspråket ofte ikke være norsk, og når mange også på fritiden har et nettverk bestående av personer fra samme hjemland, vil en del oppleve at de ikke har veldig sterke insentiver for å lære seg norsk. Dette er et problem for integreringen, og det er en utfordring for det seriøse arbeidslivet. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet i sitt alternative statsbudsjett for 2021 foreslår å bevilge 7,5 mill. kroner til et pilotprosjekt for regionale norskopplæringscentre for arbeidsinnvandrere i samarbeid med frivillige aktører og partene i arbeidslivet. Senteret skal tilby gratis norskopplæring og andre relevante tjenester til arbeidsinnvandrere, og tilbudet skal ha en innretning som stimulerer til fagforeningsmedlemskap.

DEN NYE FRIHETSKAMPEN – LIKESTILLING OG SOSIAL KONTROLL

Disse medlemmer viser til at en av vår tids store frihets- og likestillingskamper foregår i krysningen mellom friheten til å leve sitt liv på forskjellige måter og det sosiale og kulturelle presset som mange står overfor når de skal velge hvordan de vil leve sine liv. Sosial kontroll og fysisk og psykisk æresvold har ikke en plass i vårt samfunn. Når individene krenkes, krenkes også samfunnet. Da skal også fellesskapet og samfunnet reagere.

Alle skal ha frihet til å være seg selv, til å delta og til å bryte dersom de opplever begrensninger i sin frihet. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiet i sitt alternative budsjett for 2021 setter av 15 mill. kroner til å styrke arbeidet i frivillige organisasjoner som har aktiviteter rettet mot innvandrerbefolkningen.

EN DISTRIKTPOLITIKK FOR FRAMTIDA

Disse medlemmer vil ha vekst og utvikling i hele Norge. Disse medlemmer mener det er behov for politisk styring som motkraft til sentraliseringen. Arbeid og velferd er bærebjelkene i distriktspolitikken. Et land med arbeid og bosetting over hele landet er fundamentet for et sterkt fellesskap og for vår felles identitet. Framtidstro lokalt gjør Norge bedre nasjonalt. Derfor er Arbeiderpartiet både byenes og distriktenes parti. I generasjoner har vi vist at Norge lykkes best når vi står sammen – by og land, hand i hand.

En vellykket distriktspolitikk forutsetter en innsats på en rekke områder som gode helsetjenester, utdanning og forskning, næringsutvikling, samferdsel og klima. Disse medlemmer mener at det samtidig er behov for en spisset distriktsinnsats. Arbeiderpartiets spissede distriktspolitikk er en politikk for 1) arbeidsplasser og verdiskaping, 2) velferd, trygghet og utdanning i hele landet og 3) en distriktsvennlig infrastruktur. Disse medlemmer har prioritert dette i årets alternative budsjett.

Disse medlemmer viser også til Innst. 88 S (2020–2021), hvor Arbeiderpartiet varsler en ny retning i distriktspolitikken hvis det etter valget blir regjeringsskifte og en arbeiderpartiledet regjering. Disse medlemmer vil bygge ned motsetningene mellom sentrale områder og distriktene. Disse medlemmer mener byer og mindre steder er gjensidig avhengige av hverandre. Og noe av det flotteste ved Norge er at det bor folk i hele landet. Som et ledd i dette har arbeiderpartiet varslet 60 distriktspolitiske tiltak en Arbeiderpartiledet regjering vil gjennomføre. Eksempler på tiltak er:

- En kraftig satsing på arbeidsplasser og verdiskaping i distriktene, blant annet ved å legge til rette for ny industri basert på skogen, et krafttak for mer matproduksjon basert på norske ressurser og ved å sikre at mer fisk kan landes og bearbeides langs kysten.
- Etablere lokale nærtjenestesenre over hele landet: Tjenester folk trenger i hverdagen, skal bli enklere og mer tilgjengelige med Arbeiderpartiet i regjering. Arbeiderpartiet vil etablere lokale sentre hvor man skal kunne få ordnet med pass, førerkort og sivile oppgaver (testamente, notarial osv.), og se på mulighetene for lokal rettshjelpsveiledning.
- Mer utdanningstilbud over hele landet: Arbeiderpartiet vil styrke universitetenes rolle i regional utvikling, blant annet gjennom et nasjonalt kompetansefond og flere studieplasser til desentraliserte

utdanninger. Arbeiderpartiet vil legge fram en plan for hvordan man styrker studiestedenes regionale rolle og den praksisnære forskningen, og Arbeiderpartiet vil sørge for at målene om regionalt ansvar og lik tilgang til høyere utdanning i hele landet styrkes.

- Trygg fødselsomsorg uansett hvor du bor.

Mange kvinner som bor langt unna sykehus, får ikke med seg jordmor i ambulansen. Disse medlemmer viser til nyhetsoppslag i VG om at minst 77 kommuner ikke klarer å tilby god nok følgetjeneste. I tillegg har jordmødre i distriktskommuner lave stillingsprosjenter. Disse medlemmer vil ha en ordning som bidrar til å få en følgetjeneste på plass, slik at kvinner med mer enn 90 minutters reisetid får en jordmor med i ambulansen når de skal til fødeavdelingen, samt et mer tilgjengelig svangerskaps- og barseltilbud hos jordmor, flere hjemmebesøk og kvinnehelsetilbud for øvrig.

ARBEIDERPARTIETS DISTRIKTSATSINGER I 2021

Arbeidsplasser og verdiskaping

Disse medlemmer mener fylkeskommunene spiller en viktig rolle i å realisere muligheter og møte utfordringer som finnes i hver region. Derfor vil disse medlemmer styrke fylkeskommunenes økonomi, slik at de kan lage gode løsninger med sine regionale samarbeidspartnere. Fylkeskommunene og Innovasjon Norge bistå kommuner som får en vesentlig reduksjon i arbeidsplasser. I små distriktskommuner kan det være krevende å erstatte et stort bortfall av arbeidsplasser.

Disse medlemmer ønsker å utvikle regionavtaler. Med dette menes forpliktene avtaler mellom stat, kommuner og regioner. Formålet med disse avtalene skal være å sikre utvikling og vekst i hele landet og langsiktige rammer for næringsliv, transport, bosetting, utdanning og velferd. Som pilot for disse regionavtalene øremerkes 15 mill. kroner av de regionale næringsutviklingsmidlene til piloter i Nordland, Trøndelag og Viken»

Koronapandemien er fortsatt ikke over. Disse medlemmer prioriterer derfor mer til fylkeskommunene til arbeidsmarkedstiltaket bedriftsintern opplæring. Etterspørselen etter disse midlene har vært stor i 2020. Disse medlemmer vil videre styrke næringsutviklingen inn mot distriktenes fortrinn ved å styrke Arktis 2030. For øvrig viser disse medlemmer til kap. 2 i Arbeiderpartiets alternative budsjett, hvor det er en rekke satsinger på verdiskaping og arbeidsplasser som vil være viktige for næringslivet i distriktene.

Disse medlemmer prioriterer derfor følgende i alternativt statsbudsjett for 20 21 utover regjeringens forslag:

- Midler til regional utvikling, 460 mill. kroner (regional næringsutvikling, omstilling, bedriftsintern opplæring og Arktis 2030)

Distriktsvennlig infrastruktur

Disse medlemmer viser til at det er et stort behov for skredsikring av veier, oppgradering av båt- og fergetransporten til mer miljøvennlige løsninger og å ta igjen etterslepet på gamle fiskerihavneanlegg. Disse medlemmer prioriterer derfor en rekke styrkinger av fysisk infrastruktur i Arbeiderpartiets alternative budsjett. Disse medlemmer mener at når fremtiden er digital, må den være digital for alle. Tilgang til bredbånd varierer veldig mellom bygd og by, men også mellom kommuner i en og samme region. Markedet bygger ikke bredbånd der det ikke er lønnsomt. Disse medlemmer viser også til at Arbeiderpartiet lanserer en egen ladestasjonssatsing, slik at alle kommuner i Norge skal ha ladestasjon for elbil, og en elektrifisering av Kystriksveien i Nordland.

Disse medlemmer prioriterer derfor mer enn regjeringen til distriktsvennlig infrastruktur i alternativt budsjett. Arbeiderpartiet prioriterer i sitt alternative statsbudsjett for 2021 å øke følgende ut over regjeringens forslag:

- Midler til bredbånd, 236 mill. kroner.
- Skredsikring riksveier, 150 mill. kroner.
- Tilskudd til fiskerihavneanlegg, 20 mill. kroner.
- Fylkesveier, 100 mill. kroner.
- Utbedring på fylkesveier for tømmertransport, 15 mill. kroner.
- Økt kjøp av FOT-ruter, 40 mill. kroner.
- Miljøvennlig båt- og fergetransport, 100 mill. kroner.
- Ladesatsing på til sammen 220 mill. kroner.

Velferd, trygghet og utdanning i hele landet

Disse medlemmer mener det viktigste virkemidlet for god velferd i Distrikts-Norge er en robust kommuneøkonomi som ivaretar spredtbygdhet. Det er en forutsetning for velferdstilbud i hele landet. Disse medlemmer viser til at netto driftsresultat for 2019 var systematisk svakere for små kommuner vs. store kommuner. Disse medlemmer vil styrke kommuneøkonomien og vil ha en helhetlig gjennomgang av kommunenes inntektssystem.

Disse medlemmer har i Arbeiderpartiets alternative budsjett prioritert spissede distriktssatsinger som tar tak i rekrutterings- og kompetanseutfordringer i distriktene. I framtidens arbeidsliv må langt flere lære mer, og flere må kunne ta kompetanseheving der de bor. Et godt studietilbud over hele landet er grunnleggende for å sikre at offentlig finansiert kunnskap og muligheter for videreutvikling er tilgjengelig for alle. Disse medlemmer mener også at distriktskommuner må ta en større del i nasjonale ordninger for innovasjon i offentlig sektor framover.

Disse medlemmer prioriterer blant annet følgende ut over regjeringens forslag i Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2021:

- Styrke rammetilskuddet til kommunene med 2,5 mrd. kroner og styrke toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester med 300 mill. kroner.
- Korte ned listelengden til fastlegene og tilrettelegge for flere faste rekrutteringsstillinger, 350 mill. kroner.
- Gi alle jordmødre i distriktene full stilling, 46,5 mill. kroner.
- Kompetansereform: Desentraliserte utdanningstilbud over hele landet, 40 mill. kroner.

Disse medlemmer mener videre det er viktig at man har en beredskap innen brann, politi, redning og helse med kompetanse og nærhet til der folk bor. Derfor prioriterer Arbeiderpartiet blant annet en styrking av disse områdene i alternativt budsjett: 211 mill. kroner mer til politi- og påtalemyndighet, 1 mrd. kroner mer til sykehusene, 500 mill. kroner til økt bemanning i Hæren. Disse medlemmer viser til sitt alternative statsbudsjett for 2021, hvor desentralisert utdanning styrkes med 3 000 nye studieplasser.

SAMISKE FORMÅL

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2021, der bevilgningene til samiske formål økes med 50 mill. kroner i forhold til regjeringens forslag. Midlene går i sin helhet til Sametinget i tråd med ny budsjettordning. En slik styrking vil sette Sametinget selv i stand til å ytterligere styrke sine prioriteringer innen eget ansvarsområde.

Disse medlemmer vil sikre gode rammevilkår for samisk språk, kultur, næringsliv og samfunnsliv. Samene skal ha reell mulighet til å lære samisk, bruke det i hverdagen og kunne overlevere det til neste generasjon. Disse medlemmer mener det er viktig å vektlegge språk og kulturkompetanse i skole, barnevern og helse-tjeneste. Museer som ligger under Sametinget, har ikke fått kompensierende tiltak knyttet til pandemien. Disse medlemmer mener en styrking av Sametinget vil åpne for at Sametinget har handlingsrom til å kompensere museer.

BOLIGPOLITIKK

Disse medlemmer mener det er et offentlig ansvar at alle skal ha mulighet til en god bolig av god kvalitet. Det offentlige, både stat og kommune, skal bidra til at det bygges nok boliger i alle deler av landet. I Norge eier fire av fem sin egen bolig. Med dagens boligpriser er det mange steder vanskelig å komme seg inn på boligmarkedet og kjøpe sin egen bolig. Kommunene bør sikre seg tomteareal – det er lettere å ha kontroll med utviklingen hvis det bygges på kommunale tomter. Kom-

munene har flere virkemidler for å legge til rette slik at det kan bygges boliger med god kvalitet for alle. Disse medlemmer vil at ordningene i Husbanken skal brukes mer aktivt. Staten skal legge til rette for dette.

Disse medlemmer vil styrke kommuneøkonomien og dermed gi kommunene større muskler til å realisere egen bolig for flere. Dette gir kommunene mulighet til å:

- Styrke byggesaksbehandlingen både hva gjelder ressurser og kompetanseheving.
- Styrke boligkontorene slik at flere som bor i kommunal bolig, kan få mulighet til å eie egen bolig.
- Prøve ut ulike prosjekter som kan gi nye veier inn i boligmarkedet.

Disse medlemmer mener det bør gjøres mer for å støtte kommunene i å styre boligmarkedet og by- og stedsutviklingen lokalt. Da må regjeringen ta fram verktøykassa og aktivt bidra til en plan- og bygningslov som åpner for å gi kommunene rett til å regulere disposisjonsform i boligprosjekter.

Disse medlemmer mener områdesatsinger i ulike storbyer i Norge skal bidra til å løfte nærmiljøer og redusere utenforskapet som barnefattigdom og arbeidsledighet innebærer. Et godt samarbeid mellom stat og kommune der innsatsen for å få flere ut i jobb, gode utdanningsløp for ungdom og nærmiljøtiltak styrkes, fører til mindre forskjeller og færre utsatte nabolag der dårlige levekår går i arv.

Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet har en satsing på boligpolitikk på 170 mill. kroner ut over regjeringens forslag i sitt alternative budsjett, samt at disse medlemmene vil ha en kraftig økning i Husbankens utlånsramme. Arbeiderpartiets forslag på boligfeltet i årets budsjett kan deles i fire boligsatsinger:

1. Nye muligheter for å komme inn i boligmarkedet – hvordan motvirke ulikhet i boligmarkedet.
 - a. Styrke Husbankens utlånsramme med 5 mrd. kroner.
 - b. Øke bostøtten med 75 mill. kroner.
 - c. Etablere prøveordninger for å hjelpe folk inn i boligmarkedet til 5 mill. kroner.
 - d. Prioritere 5 mill. kroner til utarbeidelse av metodikk for leie til eie.
2. Legge til rette for at det bygges flere boliger.
 - a. Innføre statlig rentekompensasjonsordning for kommunale tomtekjøp til 20 mill. kroner.
 - b. Styrke og utvide områdesatsingsarbeidet med 35 mill. kroner.
 - c. Utrede endring i PBL knyttet til kommunens mulighet til å fastsette disposisjonsform i boligprosjekter.
3. Mer miljøvennlig byggenæring og boliger.
 - a. Økt renterabatt til kommuner ved lån til grønne investeringer.

- b. En rekke forslag om å ta større klimahensyn i boligpolitikken, se merknader og forslag under programkategori 13.80.
4. Gode bomiljø.
 - a. Øke heistilskudd slik at eldre kan bo lenger i egen bolig, 20 mill. kroner.
 - b. Reetablere boligetablering i distriktene, 10 mill. kroner.

3.2.3 Generelle merknader fra Fremskrittspartiet

INNVANDRING OG INTEGRERING

Migrasjon er en av de store utfordringer verdenssamfunnet står overfor. Ved inngangen til 2020 var det av FN estimert å være 79,5 millioner flyktninger i verden. Det er et rekordhøyt antall. Disse medlemmer mener at den voksende migrasjonsutfordringen verden står overfor, nødvendiggjør behovet for å tenke nytt innen asyl- og innvandringspolitikken. Disse medlemmer ønsker med sitt forslag til alternativt statsbudsjett for 2021 å svare på disse utfordringene. Fluktrelaterte utfordringer må løses i nærområdene. Kun gjennom hjelp i nærområdene er det mulig å bygge en asylpolitikk som er både moralsk og økonomisk bærekraftig. Utfordringene knyttet til migrasjon løses ikke gjennom ett statsbudsjett. Det er et arbeid som krever innsats på flere arenaer, over mange år. Videre krever disse utfordringene at vi tør å tenke nytt. Derfor la Fremskrittspartiets innvandrings- og integreringsutvalg høsten 2020 frem sin andre delrapport. Rapporten inneholder 57 konkrete forslag til en ny og bærekraftig innvandringspolitikk.

EN NY ASYLPOLITIKK

Covid-19-utbruddet har gjort at antall asylsøkere til EU+-området har falt dramatisk første halvår 2020 sammenliknet med første halvår 2019. I april og mai i år kom det, ifølge EUs asylbyrå EASO, 16 025 asylsøkere til EU+-området. I tilsvarende periode i fjor var tallet 102 267 asylsøkere. Det er naturlig at pandemien på kort sikt medfører en reduksjon i antall asylsøkere til Europa, all den tid grensene har vært stengt som et tiltak for å bekjempe virusutbruddet. Disse medlemmer ser likevel med bekymring på hvordan asyltilstrømmingen til Europa kan utvikle seg i kjølvannet av covid-19-pandemien. Pandemien har ikke redusert antall migranter som ønsker seg til Europa, den har bare gjort det vanskeligere å krysse landegrensene. Det er en bekymring at når Europa igjen åpner opp, kan Norge stå overfor en ny migrasjonsbølge, slik man gjorde i 2015.

Migrasjonsstrømmen i 2015 avslørte med all mulig tydelighet at dagens asylsystem ikke er bærekraftig, verken ut fra et økonomisk, demografisk, sosialt, sikkerhetspolitisk, moralsk eller humanitært perspektiv. Samtidig viser FN's befolkningsprognoser en betydelig vekst de neste tiårene. Ifølge FN vil befolkningen i den regio-

nen med flest flyktninger i verden øke med 2,7 milliarder frem mot år 2100. Befolkningen vil dermed vokse med 3 000 personer hvert 48. minutt, noe som tilsvarer antallet Norge har tatt imot som kvoteflyktninger i 2020. Europa og Norge må derfor forberede seg på et økende asylpress.

De økte migrasjonsutfordringene danner etter disse medlemmers oppfatning grunnlag for å endre dagens asylsystem. Disse medlemmer vil snarest gjøre endringer som fører til at asylsøkere som kommer til Norge, ikke vil få opphold i Norge. På denne måten vil det i praksis ikke komme asylsøkere til Norge med Fremskrittspartiets modell. Det vil dermed være store summer å spare på en rekke poster i statsbudsjettet med Fremskrittspartiets politikk. Livsløpskostnaden per flyktning er ifølge SSB på 19,3 mill. kroner. Innsparingene med den politikken Fremskrittspartiet legger opp til, vil derfor gi formidable innsparinger i de kommende årene.

Da Fremskrittspartiet i regjering hadde ansvar for asyl- og innvandringspolitikken, ble det gjort en rekke innstramminger, både i form av lov-, forskrifts- og praksisendringer. Totalt ble det gjennomført over 100 innstramminger i asyl- og innvandringspolitikken. Resultatet av Fremskrittspartiets politikk er historisk lave asylankomster til Norge, dette til tross for at det frem til pandemien var en dramatisk økning i asylinnvandringen til Europa sammenlignet med årene før asylkrisen. I 2013 kom om lag 3 pst. av alle asylsøkere som kom til Europa, til Norge. I 2019 var det tilsvarende tallet om lag 0,3 pst. Det viser effektene av innvandringspolitikken Fremskrittspartiet har ført.

Disse medlemmer er opptatt av å opprettholde en tilfredsstillende asylberedskap. Derfor tok Fremskrittspartiet mens partiet satt i regjering, initiativ til opprettelsen av Ankomstsenter Østfold i Råde, hvor både Politiets utlendingsenhet, UDI og helsemyndighetene er samlokalisert.

Det er de siste årene lagt ned en rekke asylmottak i Norge. Bakgrunnen for dette er en vesentlig reduksjon i ankomstene. Med dagens mottaksstruktur har man en basiskapasitet på mottak med 2 850 plasser. Estimert belegg for 2021 er i Prop 1 S (2020–2021) anslått å være på om lag 1 800 plasser. Man har derfor budsjettet med en overkapasitet på 1 050 ordinære plasser i 2021. Disse medlemmer mener at store deler av denne beredskapen kan opprettholdes på en langt rimeligere og mer effektiv måte ved å øke kapasiteten med telt. UDI har allerede i dag telt tilsvarende 500 mottaksplasser. Disse medlemmer ønsker å doble denne kapasiteten. Dette vil gjøre det mulig å legge ned dyre asylmottak som i dag står tomme, og samtidig enkelt å skalere antall plasser ved behov, dette uten å avvikle en eneste mottaksplass.

UDI forvalter tilskuddsordningen til vertskommuner med asylmottak. Innretningen i dag er at det gis tilskudd per mottaksplass og ikke for faktisk belegg. Kommunene får med andre ord tilskudd for tomme plasser. Disse medlemmer mener det er viktig å kutte kostnader knyttet til asylordningen, og mener dermed at denne ordningen må endres slik at støtten gis etter faktisk belegg.

Disse medlemmer vil derfor:

- Intensivere arbeidet med å etablere asylsenter i tredjeland.
- Kutte i antall ordinære mottaksplasser og erstatte disse med teltberedskap.
- Endre tilskuddsordningen for vertskommuner med asylmottak slik at tilskudd gis basert på faktisk belegg og ikke mottakskapasitet.
- Redusere kostnader til UDI og IMDI, som følge av lavere innvandring med Fremskrittspartiets politikk.

NULL KVOTEFLYKTNINGER OG MER HJELP I NÆROMRÅDENE

Norge er blant landene i Europa som har tatt imot flest asylsøkere og kvoteflyktninger. I perioden 2010 til og med 2019 har Norge bosatt nesten 120 000 kvoteflyktninger, personer som har fått asyl og familiegjenforente av flyktninger. Beregninger fra SSB viser at Norge er verdens dyreste land for bosetting av flyktninger med en livsløpskostnad per flyktning på 19,3 mill. kroner, tilsvarende 58 mrd. kroner for 3 000 kvoteflyktninger. Antallet kvoteflyktninger og personer som har fått asyl i perioden 2010–2019, er 78 000 personer. Dette har pådratt det norske samfunnet livsløpskostnader på over 1 500 milliarder. Denne politikken er ikke bærekraftig og kan ikke fortsette.

Med regjeringens forslag til statsbudsjett for 2021, legger man opp til å bosette opp mot 6 000 personer neste år. Dette inkluderer forslag om 3 000 kvoteflyktninger for 2021, estimert antall asylsøkere i 2021 og kvoteflyktninger som overføres fra 2020 til 2021 grunnet utfordringer med uttak i 2020 grunnet covid-19-pandemien. Det er ikke bærekraftig.

Disse medlemmers hovedprioritering på innvandringsfeltet i alternativt forslag til statsbudsjett for 2021 er å redusere antall kvoteflyktninger til null, samtidig som Fremskrittspartiet ønsker å styrke Norges bistand for flyktninger i nærområdene. På denne måten bidrar Norge både til å hjelpe langt flere mennesker med beskyttelsesbehov, og til å redusere presset på det norske samfunnet.

Disse medlemmer vil derfor:

- Ta imot null kvoteflyktninger i 2021.
- Øke innsatsen med å hjelpe flyktninger i nærområdene, noe som vil komme langt flere til gode.

Disse medlemmer viser til budsjettforlik av 1. desember 2020 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti om å videreføre nivået for antall kvoteflyktninger på 3 000 i 2021. I Fremskrittspartiets alternative forslag til statsbudsjett for 2021 var en av partiets hovedprioriteringer å redusere antall kvoteflyktninger til null, samtidig som partiet ønsket å styrke hjelpen i nærområdene vesentlig. Det er et standpunkt Fremskrittspartiet står alene om, og som partiet ikke fikk gjennomslag for i forhandlingene med regjeringen. Fremskrittspartiets forslag ville ha medført at man for de samme pengene kunne hjulpet vesentlig flere personer i nærområdene, og med det ført en politikk som både moralsk og økonomisk er vesentlig mer bærekraftig enn dagens politikk. Når Fremskrittspartiet likevel velger å inngå en budsjettavtale med regjeringen, er det på bakgrunn av at helheten er god nok. Innstrammingene i kravet om økt botid for permanent opphold fra tre til fem år er en viktig del av det. Det er en betydelig innstramming, som etter disse medlemmers oppfatning bidrar til å oppfylle intensjonene i asylinstituttet om at asyl som et utgangspunkt er et midlertidig gode. Disse medlemmer viser for øvrig til Stortingets behandling av Representantforslag 71 L (2020–2021) 7. desember 2020.

INTEGRERING

En streng innvandringspolitikk og en vellykket integrering er viktige bidrag for å begrense økte ulikheter i samfunnet. Å sikre at innvandrere kommer i arbeid, er den viktigste faktoren for å unngå at barn vokser opp i fattigdom. Å gi flyktninger gode arbeidsinsentiver som oppmuntrer til å stå på egne ben, styrker integreringen i det norske samfunnet og motvirker fattigdom.

Disse medlemmer mener at en viktig forutsetning for å lykkes med integreringen er at vi ikke tar imot flere innvandrere enn vi faktisk klarer å bosette og integrere i det norske samfunnet. Disse medlemmer ser fortsatt at det er altfor mange innvandrere som ikke er i arbeid, selv om de har bodd flere år i Norge. Det tyder på at vi har et integreringsetterslep. Det må Norge håndtere.

Disse medlemmer vil bekjempe enhver form for negativ sosial kontroll og er sterkt kritiske til det som framstår som parallellsamfunn i det norske samfunnet. Alle som bor i Norge, skal forholde seg til norske normer, lover og regler. Det er viktig med treffsikre sanksjoner, arenaer og virkemidler for å bekjempe og avdekke negativ sosial kontroll.

Fremskrittspartiets grunnholdning er lik behandling av mennesker. Alle skal ha samme plikter og rettigheter i sine forhold til fellesskapet i Norge, uavhengig av etnisk bakgrunn. En restriktiv innvandringspolitikk med aktiv integrering og tilpasning til norske samfunnsforhold vil forebygge motsetninger og konflikter.

Den enkelte innvandrere har også et selvstendig ansvar for aktivt å integrere seg i det norske samfunnet. Det å stille krav til den enkelte innvandrere og til integreringen er å vise respekt. Derfor ønsker disse medlemmer å styrke kravene til integrering.

Disse medlemmer mener det er store summer å spare på en kritisk gjennomgang av integreringstiltak. Det gjennomføres mange tiltak med liten eller usikker effekt. Disse medlemmer mener også det må strammes inn på bruken av tolketjenester og forventes at personer som har bodd i landet i mer enn fem år, må betale for eventuelle tolketjenester selv.

Videre mener disse medlemmer at det må stilles krav om aktivitetsplikt for langt flere offentlige ytelser og tjenester for å unngå at innvandrere blir passive mottagere av offentlige tjenester og ytelser. Disse medlemmer ser at det hvert år går store summer til frivillige organisasjoner, og ønsker å kutte mesteparten av dette, slik at frivillighet faktisk blir frivillig. Penger som smøres tynt ut til mange formål, er det vanskelig å vurdere effekten av. Disse medlemmer ønsker å prioritere det frivillige arbeidet mot negativ sosial kontroll og opprettholder en sum på 6 mill. kroner som skal gå til ressursmiljøer som aktiv jobber mot sosial kontroll.

Disse medlemmer vil derfor:

- Kutte støtten til frivillige organisasjoner på integreringsfeltet, men beholde en pott på 10 mill. kroner til organisasjoner som arbeider mot negativ sosial kontroll.
- Stille krav om aktivitetsplikt for flere tjenester og ytelser.
- Kutte gratis tolketjenester til personer som har bodd i Norge i mer enn fem år.
- Kutte kostnader til integreringstiltak som ikke fungerer.

SAMISKE FORMÅL

Disse medlemmer mener det er viktig å ivareta historiefortellingen om hvordan samene ble fratatt egen kulturarv, og hvordan de ble utsatt for umenneskelig behandling. Likevel mener disse medlemmer at det er unødvendig å bruke penger på selve Sametinget og andre formål som går langt ut over det som ansees som viktig historiefortelling og bevaring av kulturhistorie. Det er like viktig å ta vare på samenes kulturelle skatter som det er å sikre blant annet stavkirker og vikingskip.

3.2.4 Generelle merknader fra Senterpartiet

DISTRIKTPOLITISKE VIRKEMIDLER

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet mener man må se sammenhengene mellom fordeling av tjenestetilbud, transport og infrastruktur, beredskap, bolig, arbeidsplasser, og skatte- og avgiftspolitikken dersom man reelt sett ønsker å sikre utvikling av

hele landet. Den smale distriktpolitikken i form av de distriktsrettede virkemidlene er et viktig supplement til en helhetlig politikk for hele landet.

Disse medlemmer viser til at det har foregått en storstilt sentralisering av arbeidsplasser, tjenestetilbud, økonomiske ressurser, makt og innflytelse i Norge under dagens regjering. Den samlede konsekvensen av sentralisering på en rekke samfunnsområder og kutt i de direkte distriktpolitiske virkemidlene rammer distriktene dobbelt opp. Disse medlemmer vil påpeke at vridningen av midler fra distriktene og inn mot de store kommunene legger opp til en forsterket sentralisering og mindre utjevning. Statlig lokalisering og fordeling av statlige arbeidsplasser har store ringvirkninger for hele lokalsamfunn, og sentralisering av arbeidsplasser vil ofte påvirke mye mer enn bare den enkelte arbeidsplass. Samfunnsmessige og regionalpolitiske konsekvenser må bli lagt til grunn i beslutningsprosessene. Det er derfor sentralt at staten ivaretar distriktpolitiske hensyn i all sin virksomhet. Senterpartiet mener opprettelsen av nye statlige arbeidsplasser må skje utenfor hovedstaden, og utflytting må ikke begrense seg til de andre store byene, men spres også til mindre steder.

Disse medlemmer viser til at fylkeskommunene i forbindelse med regionreformen ble forespeilet en betydelig styrket rolle som regional utvikler. Likevel har regjeringen kraftig redusert virkemidlene til dette arbeidet i de senere årene. Skal fylkeskommunene være i stand til å fylle denne rollen, må finansiering følge med.

Disse medlemmer mener fylkeskommunene må få tilført midler slik at de er i stand til å fylle denne rollen. I motsetning til regjeringen, som de senere årene har mer enn halvert postene til regional- og distriktsutvikling, foreslår Senterpartiet å øke fylkeskommunenes midler til regional utvikling.

Disse medlemmer mener regjeringen Solberg er en av de mest sentraliserende regjeringene landet har hatt. Mer stat og mindre lokaldemokrati, mer konsentrasjon av makt og penger og mindre utjevning er regjeringens virkemidler i sin styring av samfunnsutviklingen gjennom kommunereformen og regionreformen. Senterpartiet ser det som en hovedoppgave å være en motkraft til denne utviklingen.

Disse medlemmer viser til at Senterpartiet mener det er behov for en forpliktende statlig satsing i norske distriktskommuner som legger til rette for næringsutvikling og levende lokalsamfunn i hele landet. Spredd bosetting er viktig for verdiskaping, for naturforvaltning og for enkeltpersoners valgfrihet. Det er områder i Norge som har stort potensial dersom man lykkes med en målrettet næringspolitikk. Gjennom avtaler fremforhandlet av kommunene og staten kan man utvikle lokale fortrinn og gjennomføre langsiktige tiltak i de aktuelle områdene. Ved å skreddersy tiltak til de lokale utford-

ringer styrker man mulighetene for at et område lykkes med økt næringsaktivitet. Noen områder har særskilte utfordringer knyttet til næringsutvikling eller demografi. Satsingen skal rettes mot disse områdene. Kommunene skal selv identifisere hindringer for næringsutvikling og sammen med staten iverksette tiltak for økt næringsaktivitet. Ordningen skal basere seg på lokalt fremforhandlede løsninger. Disse medlemmer viser i den forbindelse til prioriteringer i Senterpartiets alternative statsbudsjett, og til Senterpartiets merknader og forslag i Innst. 88 S (2020–2021), jf. Meld. St. 5 (2019–2020) Levende lokalsamfunn for fremtiden. Distriktsmeldingen.

BOLIGPOLITIKK

Disse medlemmer mener bolig er et velferdsgode på linje med arbeid, helse og utdanning. En trygg og stabil boligsituasjon er en nødvendig ramme rundt alle menneskers liv. Det er et mål for Senterpartiet at det skal være mulig for alle å eie sin egen bolig. Velfungerende markeder for dem som i kortere eller lengre perioder er best tjent med å leie bolig, må også sikres. Disse medlemmer viser til at utviklingen i boligmarkedet bidrar til å øke de økonomiske forskjellene mellom folk i by og bygd på en måte som er uheldig. I tillegg til målrettede virkemidler i boligpolitikken mener disse medlemmer det er helt avgjørende å føre en politikk som sørger for at folk kan bo og arbeide i hele landet, og da vil også presset på boligmarkedet bli mindre i byene.

ANSVARLIG OG INKLUDERENDE INNVANDRINGSPOLITIKK

Disse medlemmer viser til at Senterpartiet vil føre en ansvarlig og anstendig flyktning- og asylpolitikk som bygger på våre internasjonale forpliktelser, humane tradisjoner og vår nasjonale kapasitet. Disse medlemmer påpeker at vi alle har et ansvar for å motvirke utenforskap, arbeidsledighet, store sosiale forskjeller og segregering. For de som innvandrer til Norge, krever det at de ønsker å bli en del av det norske samfunnet, og at vi bruker tid, ressurser og oppmerksomhet på å ta dem vel imot og sikre at så skjer. For at både det internasjonale samfunnet og Norge skal være best mulig rustet til å håndtere migrasjonsbølger, må Norge ta et internasjonalt initiativ til en gjennomgang av internasjonale konvensjoner, slik at de kan stå seg over tid. En tilpasning av internasjonale konvensjoner til dagens forhold må ikke svekke retten til å søke beskyttelse fra krig og forfølgelse.

Disse medlemmer viser til at Senterpartiet mener Norge skal bidra aktivt til å hjelpe og forbedre en håpløs situasjon for mennesker i nød og på flukt. Dagens system er ikke rettferdig for dem som trenger vår hjelp mest. Derfor ønsker disse medlemmer å prioritere kvoteflyktninger gjennom FN. I Senterpartiets alternative budsjettforslag foreslås det at Norge skal ta imot 3 000 kvoteflyktninger i 2021. Dersom FNs høykommissær for flyktninger ønsker en annen dispo-

ring av en mindre andel av disse budsjettmidlene, så kan det åpnes for dette i samråd med Høykommissæren.

INTEGRERING

Disse medlemmer påpeker at integrering handler om å inkludere nyankomne innvandrere, flyktninger og asylsøkere i et fellesskap som er uavhengig av etnisitet, religion, språk, hudfarge og kultur. Integrering handler om å skape dette samholdet. Senterpartiet har som mål at alle skal ha mulighet til arbeid og deltakelse i det norske samfunnet. Språk og arbeid er nøkkelen til vellykket integrering. Et godt samfunn er et samfunn der mangfold blir sett på som en ressurs og et gode. Skolen, arbeidslivet og organiserte fritidsaktiviteter er viktige integreringsarenaer. Disse medlemmer mener den norske bosettingsmodellen, hvor kommunene mottar flyktninger til bosetting etter lokale beslutninger, og hvor bosettingsklare flyktninger får tildelt kommune, har vist seg svært vellykket og må videreføres. Disse medlemmer viser til at frivillige organisasjoner spiller en nøkkelrolle i integreringsarbeidet. Frivilligheten skaper de gode møteplassene hvor mennesker kan møtes til felles aktiviteter på tvers av ulikheter. Frivillige organisasjoner som engasjerer medlemmer i aktiviteter som fremmer inkludering og integrering, må gis gode vilkår.

URBEFOLKNING OG NASJONALE MINORITETER

Disse medlemmer mener at ivaretagelse og utvikling av samisk språk, historie og kultur er svært viktig. Håbmer-Hamarøy er den eneste kommunen som er forvaltningsområde for lulesamisk språk, og det er et lokalt ønske om å utvikle den kommunale skolen på Drag til en lulesamisk profilskole. Disse medlemmer mener det lulesamiske kjernemiljøet trenger en særskilt skolesatsing. Det finnes allerede tilbud for nord- og sørsamisk, mens det ikke er noe spesielt tilbud i det lulesamiske kjerneområdet. Stortinget har i sin oppfølging av NOU 2016:18 Hjertespråket vært tydelig på at det er et behov for å styrke minoritetsspråkene. Lulesamisk og sørsamisk er de samiske språkene som har størst utfordringer knyttet til opplæring på samisk. Lulesamisk er det som har minst ressurser, og Senterpartiet foreslår derfor en målrettet bevilgning til lulesamisk profilskole på Hamarøy med 5 mill. kroner over kap. 227 post 63 (rammeområde 16).

Disse medlemmer viser til at rovdyrta er en av de største utfordringene for det samiske levesettet og reindriftsnæringa. Det er sentralt å tilrettelegge for tradisjonelt samisk næringsliv som reindriftsnæringa, blant annet ved å sikre mindre rovdyrbelastning. Statistikk i «Samiske tall forteller 2/2018» oppgir at 100 pst. av reineiere i det sørsamiske området er negativt berørt av eksterne angrep fra fredet rovvilt. Det vises videre til at

rovvilt er det angrepet som er desidert mest belastende for reindrifta i sørområdet. Da er det helt avgjørende for reindrifta og øvrig beitenæring å redusere rovdyrbelastningen betydelig. Disse medlemmer viser til at Senterpartiet er opptatt av å få på plass en rovdyrforvaltning som fungerer, og har fremmet en rekke forslag om dette i Stortinget. I Senterpartiets alternative forslag til statsbudsjett foreslås det å styrke tilskuddspoten til rovvilttiltak med 20 mill. kroner.

3.2.5 *Generelle merknader fra Sosialistisk Venstreparti*

INNVANDRING OG INTEGRERING

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at rekordmange mennesker er på flukt, men at få asylsøkere kommer til Norge. Dette medlem understreker at det er nærområdene som tar imot flest flyktninger og har den største belastningen. Dette medlem påpeker nødvendigheten av at land i nærområdene, slik som Tyrkia, Libanon, Jordan og Uganda, gis støtte og avlastning ved å ta ut flere kvoteflyktninger. Dette medlem mener Norge som medlem av FNs sikkerhetsråd har et særlig ansvar for å følge FNs anmodninger om mottak av antall flyktninger og avlastning av Hellas. Visere er det helt nødvendig at Norge ikke opererer med egne fortolkninger av forpliktelsene etter FN-konvensjonen, men følger den fortolkningen UNHC gir.

Dette medlem vil derfor vise til forslag i Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021 om å imøtekomme FNs høykommissær for flyktnings anmodning til Norge om å ta imot til sammen 5 000 overføringsflyktninger gjennom FN-systemet og i tillegg evakuere 1 000 asylsøkere fra de greske øyene til Norge.

Dette medlem viser til at det på de greske øyene bor sårbare asylsøkere i uverdige teltleirer. Situasjonen for flyktninger i Hellas har vært uakseptabel i svært lang tid, og barn og sårbare får ikke grunnleggende menneskerettigheter ivaretatt. Mange kommuner har kapasitet og ønske om å bosette flere enn de er anmodet om.

Dette medlem understreker behovet for at barn som søker asyl i Norge, skal bli bedre ivaretatt. Derfor er det i Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021 foreslått å styrke aktivitetstilbudet for barn på asylmottak og sørge for at barnevernet overtar omsorgen for de enslige asylsøkende barna mellom 15 og 18 år.

Dette medlem mener asylsøkere på mottak i Norge skal ha nok penger til sunn mat. Særlig for de med endelig avslag på asylsøknaden meldes det om at frivillige må sikre nok mat. For lite penger fører også til passivitet og dårlig helse. Dette har blitt betraktelig verre etter regjeringens kutt i matpengene i 2015. Dette medlem vil derfor vise til Sosialistisk Venstrepartis al-

ternative statsbudsjett for 2021, hvor det foreslås å øke ytelsene til beboere i asylmottak til nivået før 2015.

Dette medlem vil understreke at familier på flukt som har kommet bort fra hverandre, må få være sammen. Gebyret for å søke om familiegjennforening for flyktninger er altfor høyt, og regjeringen har tidligere strammet inn på tidsfristen for å søke om familiegjennforening. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021 på rammeområde 5 (justis), hvor det foreslås å fjerne gebyret for flyktninger samt senke gebyret for andre familiegjennforeninger.

Dette medlem viser videre til at regjeringspartiene i budsjettenigheten med Fremskrittspartiet vil endre underholdskravet (både kravet til fremtidig og tidligere inntekt) i sak om familieinnvandring slik at stønad etter introduksjonsloven ikke medregnes (fra 1. januar 2021: stønad etter integreringsloven). Dette medlem mener det er uforståelig hvorfor regjeringen vil stramme ytterligere inn på familiers rett og mulighet til å være sammen. Dette medlem viser til at etter dagens regler er introduksjonsstøtte en av typene av inntekt som kan regnes med i fremtidig inntekt. Dette medlem stiller spørsmål ved om regjeringens forslag er godt nok utredet med tanke på utilsiktede konsekvenser, for eksempel om det kan medføre at personer dropper ut av introduksjonsprogrammet for å kunne få høy nok inntekt til å møte underholdskravet.

Dette medlem viser til at god integrering forutsetter muligheter til å lære norsk, delta i samfunnet og komme i arbeid. Det er derfor avgjørende å styrke norskopplæringen og bedre introduksjonsprogrammet. Frivillige organisasjoner har en viktig rolle i integreringsarbeidet. Dette medlem viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, hvor antall norsktimer for asylsøkere i mottak økes, de frivillige organisasjonene styrkes og de kommunale integreringstiltakene blir økt.

Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti vil kjempe imot økt bruk av midlertidige oppholdstillatelser. Dette medlem viser til at regjeringspartiene i budsjettforliket med Fremskrittspartiet har fremmet Representantforslag 71 L (2020–2021) om å heve botidskravet fra tre til fem år for å få permanent oppholdstillatelse. Dette medlem mener dette forslaget vil være svært skadelig for integreringen. Dette medlem er også bekymret for situasjonen til voldsut-satte kvinner som har kommet til Norge på familiegjennforening, og at dette forslaget vil slå negativt ut for dem.

Dette medlem viser til at regjeringen har fjernet muligheten for innvandrerkvinner på sosialhjelp til å delta i Jobbsjansen, et av de mest vellykkede tiltakene for å få hjemmевærende innvandrerkvinner i jobb. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, hvor støtten til Jobb-

sjansen økes med 20 mill. kroner for å igjen inkludere denne gruppen kvinner i tiltaket.

Dette medlem viser til at alle kvinner, barn og unge har en rett til å leve sine liv fritt for psykisk og fysisk vold. Det har gitt positive resultater å ansette rådgivere med høy kompetanse på negativ sosial kontroll i videregående skoler og utvalgte ungdomsskoler, og dette medlem ønsker å styrke dette tiltaket ytterligere. Dette medlem viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, hvor det settes av 10 mill. kroner til en satsing på rådgivere i ungdomsskoler, hvor mandatet utvides og blir mer forebyggende enn i dag. Dette medlem viser også til økt støtte til flere tiltak mot negativ sosial kontroll på rammeområde 2 (familie).

Dette medlem mener det er viktig å sikre at de som har behov for det, får et lengre kvalifiseringsløp, samtidig som de som kan komme raskt ut i arbeid eller utdanning, får mulighet til det. Dersom en deltager faller ut, eller ikke har anledning til å fullføre et kvalifiseringsløp fordi programtiden løper ut, så er det et stort tap både for den enkelte og for samfunnet som helhet. Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti allerede i 2015 fremmet forslag om at regjeringen burde revidere introduksjonsordningen slik at den kunne gjøres mer individtilpasset og kvalifiserende, jf. Representantforslag 29 S (2015–2016) fra stortingsrepresentantene Karin Andersen og Audun Lysbakken.

Dette medlem viser til forslag og merknader i Innstilling 289 L (2019–2020).

På denne bakgrunn fremmer komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at påbegynte kvalifiseringsløp kan fullføres innenfor introduksjonsprogrammet, og at regelverket tilpasses slik at nødvendig fleksibilitet med hensyn til lengde ivaretas.»

«Stortinget ber regjeringen komme med forslag til endringer i regelverket slik at norske borgere ikke automatisk blir registrert utvandret i Folkeregisteret etter to år.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan arbeidsgivere kan pålegges å sikre ansatte arbeidsinnvandrere norskopplæring.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag til lovendringer slik at ureturnerbare asylsøkere gis midlertidig arbeidstillatelse så lenge de ikke kan returneres.»

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om å lovfeste rett til barnehageplass for alle barn på asylmottak.»

DISTRIKTPOLITIKK

Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti vil bidra til å bygge sterke lokalsamfunn både i bygd og i by. For å få til dette må folk ha mulighet til å bo, arbeide og drive næringsvirksomhet i hele landet. Dette medlem viser til at for Sosialistisk Venstreparti handler distriktspolitikk om moderne lokalsamfunn der det skapes trygge og gode arbeidsplasser og der folk har nærhet til skole, offentlige servicetilbud, jobber og aktiviteter. En sterk kommuneøkonomi er bærebjelken i distriktspolitikken. I årene som kommer, skal vi kutte utslipp og skape arbeidsplasser vi kan leve av. Dette medlem mener fylkeskommunene skal ha en viktig rolle i dette arbeidet som kalles «Ny grønn deal». Bevilgningene til fylkenes arbeid med utvikling av et fornybart og lønnsomt næringsliv må økes, og innretningen på midlene må sikre utslippskutt og omstilling til klimanøytrale arbeidsplasser.

For at folk skal kunne bo og arbeide over hele landet og bedrifter kunne drive næringsvirksomhet, er vi avhengig digital infrastruktur og godt utbygd bredbånd over hele landet. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, der vi foreslår å øke satsingen på bredbånd med 200 mill. kroner.

Dette medlem mener det må være høy kvalitet på fellesskapet, som barnehager, skoler, helsetilbud og kulturtilbud i hele landet, og det må være mulig å starte bedrifter og videreutdanne seg uten å måtte flytte. Alle skal ha tilgang til høyere utdanning, derfor vil Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett for 2021 øke støtten til desentralisert høyere utdanning og ruste opp utstyrsparke på yrkesfag.

Dette medlem peker på at tilskudd til bedrifter og lokalsamfunn i distriktene gir flere arbeidsplasser, høyere fortjeneste, god samfunnsutvikling og flere skatteinntekter. Dette styrker også lokaldemokratiet ved at de folkevalgte i fylkeskommunene kan prioritere midlene. På tross av dette har regjeringen mer enn halvert disse regionale tilskuddene siden 2014. Dette medlem vil derfor vise til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, der det foreslås å øke satsingen på ulike regionale tilskudd for næringsutvikling og tilgang til kompetanse med 400 mill. kroner i forhold til regjeringens forslag. Dette medlem viser til at det i Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021 er foreslått å sette av 100 mill. kroner til kommunale næringsfond og styre satsingene over til utvikling og etablering av fornybare bedrifter. I tillegg er det i Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021 foreslått en økning av rammetilskuddet til fylker og

kommuner på over 7 mrd. kroner ut over regjeringens forslag.

Dette medlem mener sterke distrikter og kommuner trenger mange bein å stå på. Arbeidsmarkedet må være mangfoldig. Kommuner, fylker og staten gir viktige arbeidsmuligheter. Det gir innbyggere og næringsliv lokalsamfunn som fungerer godt, og det gir arbeidsmuligheter til mange. Skal folk kunne bo over hele landet, trengs relevant arbeid, og statlige arbeidsplasser må lokaliseres over hele landet.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der distriktene styrkes betraktelig ut over regjeringens forslag.

BOLIG OG BOMILJØ

Dette medlem mener at alle har rett til et trygt hjem. Boutgiftene har økt mye de siste åra, samtidig med at forskjellene øker og mange flere har fått dårlig råd. På samme tid er det flere tusen færre som får bostøtte nå enn for få år siden, og de som får, får dekket en mindre del av boutgiftene sine. Bostøtte skal sørge for at også de mest vanskeligstilte kan få et trygt sted å bo. I dag er det et økende gap mellom hvor høye boutgiftene er, og hva folk får utbetalt i bostøtte. Bostøtten dekker mindre av bokostnadene enn tidligere, og uføre får ikke samme dekning som før uførereformen. Reglene for bostøtte må endres slik at flere får og at de får dekket mer av boutgiftene sine. Dette medlem viser til svar fra kommunalministeren av 1. desember 2020 til komiteen i forbindelse med behandlingen av Prop. 48 S (2020–2021) om bostøtten, der det går tydelig fram at det bevilges mindre i nominelle kroner til ordningen i 2021 enn i 2013. På denne tiden har gjennomsnittlig boutgift pr. måned økt med 1 733 kroner, inntekten gått ned med 487 kroner, mens bostøtten kun har økt med gjennomsnittlig 586 kroner. Det betyr at for en gjennomsnittlig bostøttemottaker er summen 1 634 kroner i minus. Det er helt uriktig når regjeringen forsøker å framstille dette som en bedring. Å øke bostøtten er et effektivt tiltak for å redusere fattigdom og gi trygghet for hus og hjem. Dette medlem vil derfor vise til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, der det foreslås endringer i regelverket som vil gi langt flere rett til bostøtte, og en økt overslagsbevilgning for å følge opp virkningen av slike regelendringer for deler av året med 250 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Dette medlem viser til at også de som ikke kan kjøpe bolig, skal ha rett til et trygt sted å bo. Det trengs flere og rimeligere boalternativer for unge og lavinnteksthusholdninger. Dette medlem vil gjenreise Husbanken som samfunnsutvikler, og vil at Husbanken også skal kunne bidra til klimakutt og energieffektivitet gjennom lån og tilskuddsordninger til kommuner og private, og viser til forslag om dette i Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021. Dette

medlem vil derfor vise til at det i Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021 er foreslått å øke tilskuddet til utleieboliger og å øke låneramma i Husbanken med 5 mrd. kroner, slik at også de som ikke får hjelp av foreldre, kan få startlån til å kjøpe egen bolig, og det kan gis mer lån til å bygge boliger for vanskeligstilte.

I dag er bare 20 pst. av skolene universelt utformet. Det er diskriminering, og sånn kan vi ikke ha det. Det medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative statsbudsjett for 2021 har foreslått å opprette en tilskuddsordning for universell utforming av skoler, en oppfølging av Veikart – universelt utformet nærskole 2030, og at det i det alternative statsbudsjettet for 2021 er foreslått å sette av 200 mill. kroner til dette og å øke tilskuddet til heis i eldre boligblokker med 50 mill. kroner.

Tabell 2a. Sammenligning med regjeringens forslag på rammeområde 6. Bare poster med avvik er med. Avvikstall i parentes

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP, KrF	A	Sp	SV
Utgifter rammeområde 6 (i tusen kroner)							
290		Integrerings- og mangfoldsdirektoratet					
	1	Driftsutgifter	305 884	305 591 (-293)	313 384 (+7 500)	290 884 (-15 000)	332 765 (+26 881)
291		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere					
	21	Spesielle driftsutgifter	70 070	70 004 (-66)	70 070 (0)	70 070 (0)	70 070 (0)
	50	Norges forskningsråd	7 404	7 397 (-7)	7 404 (0)	7 404 (0)	7 404 (0)
	60	Integreringstilskudd	6 035 134	6 035 134 (0)	6 135 134 (+100 000)	6 035 134 (0)	6 361 593 (+326 459)
	61	Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige, mindre- årige flyktninger	1 022 285	992 285 (-30 000)	1 022 285 (0)	1 022 285 (0)	1 022 285 (0)
	62	Kommunale innvandrertiltak	250 006	250 006 (0)	305 006 (+55 000)	250 006 (0)	305 006 (+55 000)
	71	Tilskudd til integreringsarbeid i regi av sivil- samfunn og frivillige organisasjoner	173 748	173 748 (0)	181 248 (+7 500)	173 748 (0)	188 748 (+15 000)
	73	Tilskudd	31 258	31 258 (0)	31 258 (0)	31 258 (0)	34 258 (+3 000)
292		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere					
	21	Spesielle driftsutgifter	82 423	82 343 (-80)	82 423 (0)	82 423 (0)	82 423 (0)
	22	Prøver i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	32 494	32 463 (-31)	32 494 (0)	32 494 (0)	32 494 (0)
	60	Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunn- skap for voksne innvandrere	1 060 508	1 060 508 (0)	1 060 508 (0)	1 060 508 (0)	1 085 382 (+24 874)
490		Utlendingsdirektoratet					
	1	Driftsutgifter	1 063 648	1 062 635 (-1 013)	1 063 648 (0)	1 031 848 (-31 800)	1 106 748 (+43 100)
	21	Spesielle driftsutgifter, asylmottak	581 433	575 789 (-5 644)	581 433 (0)	541 433 (-40 000)	620 333 (+38 900)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP, KrF	A	Sp	SV
	22	Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	13 867	13 845	13 867	13 867	19 867
				(-22)	(0)	(0)	(+6 000)
	23	Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling	4 756	4 751	4 756	4 756	4 756
				(-5)	(0)	(0)	(0)
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	56 199	56 199	56 199	50 599	56 199
				(0)	(0)	(-5 600)	(0)
	60	Tilskudd til vertskommuner for asylmottak	149 329	149 329	149 329	149 329	155 529
				(0)	(0)	(0)	(+6 200)
	70	Stønader til beboere i asylmottak	50 800	50 800	50 800	50 800	92 800
				(0)	(0)	(0)	(+42 000)
	71	Tilskudd til aktivitetstilbud for barn i asylmottak, og veiledning for au pairer	8 480	8 480	8 480	8 480	14 980
				(0)	(0)	(0)	(+6 500)
	73	Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., støttetiltak	18 448	18 448	18 448	18 448	25 248
				(0)	(0)	(0)	(+6 800)
	75	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet	35 047	35 047	35 047	35 047	65 047
				(0)	(0)	(0)	(+30 000)
491		Utlendingsnemnda					
	1	Driftsutgifter	278 560	278 275	278 560	273 060	273 560
				(-285)	(0)	(-5 500)	(-5 000)
	21	Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling	15 894	15 881	15 894	15 894	15 894
				(-13)	(0)	(0)	(0)
500		Kommunal- og moderniseringsdepartementet					
	1	Driftsutgifter	415 486	415 069	415 486	403 086	415 486
				(-417)	(0)	(-12 400)	(0)
	21	Spesielle driftsutgifter	83 215	83 138	83 215	80 315	83 215
				(-77)	(0)	(-2 900)	(0)
	23	Husleie for fellesarealer m.m.	118 357	118 332	118 357	118 357	118 357
				(-25)	(0)	(0)	(0)
	25	Nytt regjeringskvartal	4 119	4 115	4 119	4 119	4 119
				(-4)	(0)	(0)	(0)
	27	Felles IKT-løsning	66 403	66 362	66 403	66 403	66 403
				(-41)	(0)	(0)	(0)
	50	Forskningsprogrammer	53 324	53 253	53 324	50 324	53 324
				(-71)	(0)	(-3 000)	(0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP, KrF	A	Sp	SV
	70	Diverse formål	3 090	3 090	3 090	2 090	3 090
				(0)	(0)	(-1 000)	(0)
553		Regional- og distriktsutvikling					
	61	Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	780 770	780 770	980 770	780 770	980 770
				(0)	(+200 000)	(0)	(+200 000)
	63	Interreg og Arktis 2030	104 548	104 548	114 548	104 548	104 548
				(0)	(+10 000)	(0)	(0)
	65	Omstilling	99 046	99 046	199 046	199 046	99 046
				(0)	(+100 000)	(+100 000)	(0)
	68	Tilskudd til fylkeskommunene: en hurtigladestasjon	0	0	200 000	0	0
				(0)	(+200 000)	(0)	(0)
	70	Regionale tiltak for utvikling av næringsmiljøer	0	0	0	0	300 000
				(0)	(0)	(0)	(+300 000)
	70	Regionale utviklingsmidler	0	0	0	250 000	0
				(0)	(0)	(+250 000)	(0)
	71	Bygdevekstavtaler	0	0	0	100 000	0
				(0)	(0)	(+100 000)	(0)
554		Kompetansesenter for distriktsutvikling					
	1	Driftsutgifter	32 983	32 949	32 983	32 983	32 983
				(-34)	(0)	(0)	(0)
560		Samiske formål					
	50	Samisk språk, kultur og samfunnsliv	539 182	539 013	589 182	539 182	559 682
				(-169)	(+50 000)	(0)	(+20 500)
	51	Divvun	7 628	7 621	7 628	7 628	7 628
				(-7)	(0)	(0)	(0)
	55	Samisk høyskole	5 507	5 502	5 507	5 507	5 507
				(-5)	(0)	(0)	(0)
563		Internasjonalt reindriftssenter					
	1	Driftsutgifter	6 264	6 258	6 264	6 264	6 264
				(-6)	(0)	(0)	(0)
	21	Spesielle driftsutgifter	2 864	2 861	2 864	2 864	2 864
				(-3)	(0)	(0)	(0)
567		Nasjonale minoriteter					
	22	Kollektiv oppreisning til norske rom mv.	1 136	1 135	1 136	1 136	1 136
				(-1)	(0)	(0)	(0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP, KrF	A	Sp	SV
	72	Det Mosaiske Trossamfund	9 480	9 480	9 480	9 480	9 980
				(0)	(0)	(0)	(+500)
581		Bolig- og bomiljøtiltak					
	70	Bostøtte	3 044 608	3 044 608	3 119 608	3 044 608	3 294 608
				(0)	(+75 000)	(0)	(+250 000)
	71	Reetablere boligetablring i distriktene	0	0	10 000	0	0
				(0)	(+10 000)	(0)	(0)
	73	Husbanken: ny tilskuddsordning	0	0	10 000	0	0
				(0)	(+10 000)	(0)	(0)
	76	Utleieboliger	239 727	239 727	239 727	239 727	339 727
				(0)	(0)	(0)	(+100 000)
	78	Boligsosiale tiltak	11 588	11 588	21 588	11 588	21 588
				(0)	(+10 000)	(0)	(+10 000)
	79	Heis og tilstandsvurdering	50 480	50 480	70 480	50 480	100 480
				(0)	(+20 000)	(0)	(+50 000)
	80	Tilskudd til universell utforming av skoler	0	0	0	0	200 000
				(0)	(0)	(0)	(+200 000)
585		Husleietvistutvalget					
	1	Driftsutgifter	35 964	35 933	35 964	35 964	35 964
				(-31)	(0)	(0)	(0)
587		Direktoratet for byggkvalitet					
	1	Driftsutgifter	103 723	103 618	103 723	102 723	103 723
				(-105)	(0)	(-1 000)	(0)
	22	Kunnskapsutvikling og informasjonsformidling	43 830	43 779	43 830	43 830	43 830
				(-51)	(0)	(0)	(0)
590		Planlegging og byutvikling					
	65	Områdesatsing i byer	65 195	65 195	100 195	65 195	65 195
				(0)	(+35 000)	(0)	(0)
595		Statens kartverk					
	1	Driftsutgifter	917 241	916 328	917 241	908 141	917 241
				(-913)	(0)	(-9 100)	(0)
	21	Spesielle driftsutgifter	267 626	267 332	267 626	267 626	267 626
				(-294)	(0)	(0)	(0)
2412		Husbanken					

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP, KrF	A	Sp	SV
	1	Driftsutgifter	362 431	362 066	362 431	362 431	362 431
				(-365)	(0)	(0)	(0)
	21	Spesielle driftsutgifter	11 282	11 270	11 282	11 282	11 282
				(-12)	(0)	(0)	(0)
	68	Innføring av statlig rentekompensasjonsordning for kommunale tomtekjøp	0	0	20 000	0	0
				(0)	(+20 000)	(0)	(0)
		Sum utgifter rammeområde 6	19 518 141	19 478 051	20 428 141	19 840 841	21 274 855
				(-40 090)	(+910 000)	(+322 700)	(+1 756 714)

Inntekter rammeområde 6 (i tusen kroner)

3490		Utlendingsdirektoratet					
	3	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, ODA-godkjente utgifter	49 927	49 924	49 927	49 927	82 927
				(-3)	(0)	(0)	(+33 000)
	4	Asylmottak, ODA-godkjente utgifter	264 914	264 656	264 914	264 914	264 914
				(-258)	(0)	(0)	(0)
	5	Refusjonsinntekter	4 623	4 616	4 623	4 623	4 623
				(-7)	(0)	(0)	(0)
	6	Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., ODA-godkjente utgifter	22 624	22 624	22 624	22 624	29 424
				(0)	(0)	(0)	(+6 800)
	7	Tolk og oversettelse, ODA-godkjente utgifter	13 212	13 191	13 212	13 212	13 212
				(-21)	(0)	(0)	(0)
3563		Internasjonalt reindriftssenter					
	2	Diverse inntekter	2 864	2 861	2 864	2 864	2 864
				(-3)	(0)	(0)	(0)
3585		Husleietvistutvalget					
	1	Gebyrer	1 822	1 820	1 822	1 822	1 822
				(-2)	(0)	(0)	(0)
3587		Direktoratet for byggkvalitet					
	4	Gebyrer	39 000	38 959	39 000	39 000	39 000
				(-41)	(0)	(0)	(0)
3595		Statens kartverk					
	1	Gebyrinntekter tinglysing	447 750	447 300	363 750	363 750	447 750
				(-450)	(-84 000)	(-84 000)	(0)
	2	Salg og abonnement m.m.	162 074	161 925	162 074	162 074	162 074
				(-149)	(0)	(0)	(0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP, KrF	A	Sp	SV
	3	Samfinansiering	210 772	210 562 (-210)	210 772 (0)	210 772 (0)	210 772 (0)
5312		Husbanken					
	1	Gebyrer m.m.	10 146	10 135 (-11)	10 146 (0)	10 146 (0)	10 146 (0)
5615		Husbanken					
	80	Renter	1 820 000	1 820 000 (0)	1 821 000 (+1 000)	1 821 000 (+1 000)	1 821 000 (+1 000)
Sum inntekter rammeområde 6			3 186 892	3 185 737 (-1 155)	3 103 892 (-83 000)	3 103 892 (-83 000)	3 227 692 (+40 800)
Sum netto rammeområde 6			16 331 249	16 292 314 (-38 935)	17 324 249 (+993 000)	16 736 949 (+405 700)	18 047 163 (+1 715 914)

3.3 Merknader fra komiteen til de enkelte kapitlene under rammeområde 6

Komiteen har ingen merknader til de kapitlene eller postene som ikke er omtalt nedenfor, og viser til Prop. 1 S med Tillegg 1 (2020–2021), Innst. 2 S (2020–2021) og de generelle merknadene fra de respektive partiene.

Kapitler under Kunnskapsdepartementet

3.3.1 Kap. 290 Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

3.3.1.1 POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til sine generelle merknader og Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2021, hvor denne posten foreslås økt med 7,5 mill. kroner til språkopp-læring til flyktninger før de kommer til Norge.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at det i Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021 er foretatt en innsparing som et ledd i et generelt tiltak for redusert byråkrati.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at rekordmange mennesker er på flukt, men at få asylsøkere kommer til Norge. Dette medlem understreker at det er nærområdene som tar imot flest flyktninger og har den største belastningen. Dette medlem påpeker nødvendigheten av at land i nærområdene, slik som Tyrkia, Libanon, Jordan og Uganda, gis støtte og avlastning ved å ta ut flere kvote-flyktninger. Dette medlem vil derfor vise til forslag i Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021 om å imøtekomme FNs høykommissær for flyktingers anmodning til Norge om å ta imot til sammen 5 000 overføringsflyktninger gjennom FN-systemet. Dette medlem viser til at kommunene har bygget opp både kapasitet og kompetanse til å gjennomføre integrering og bosetting av flere flyktninger enn det regjeringen legger opp til.

Dette medlem viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å øke denne posten med 16,881 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Dette medlem viser videre til at en viktig del av IMDi sitt arbeid er knyttet til oppfølging av minoritets-

rådgivere og arbeidet mot negativ sosial kontroll. Dette medlem viser til at alle kvinner, barn og unge har en rett til å leve sine liv fritt for psykisk og fysisk vold. Det har gitt positive resultater å ansette rådgivere med høy kompetanse på negativ sosial kontroll i videregående skoler og utvalgte ungdomsskoler, og dette medlem ønsker å styrke dette tiltaket ytterligere. Dette medlem mener at gjennom et lavterskeltilbud på ungdomsskoler kan langsiktige holdningsendrede tiltak settes inn i forkant av konflikt mellom ungdom og foreldre. Tiltaket kan bidra til tre ting: For det første kan det styrke barn og unge til å stå imot press, både fra foreldre og nærmiljø. For det andre kan et styrket familiebasert program skape trygge rammer for mer målrettet tilnærming til sosial kontroll. For det tredje kan rådgiverstillingen øke kunnskap og bevisstgjøring rundt sosial kontroll hos ansatte på ungdomskolen. Dette medlem viser til at regjeringen i forslaget til statsbudsjett for 2021 ønsker en prøveordning med minoritetsrådgivere på utvalgte ungdoms- og barneskoler, men dette medlem mener at dette ikke er tilstrekkelig, samt at mandatet bør endres.

Dette medlem viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, hvor det settes av 10 mill. kroner ut over regjeringens forslag til en satsing på rådgivere i ungdomsskoler, og hvor mandatet utvides og blir mer forebyggende enn i dag. Dette medlem viser også til økt støtte til tiltak mot negativ sosial kontroll på rammeområde 2 (familie).

3.3.2 Kap. 291 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere

Komiteen viser til at det foreslås en bevilgning på 7 614 mill. kroner under dette kapitlet. Bevilgningen gjelder bosetting av flyktninger og tiltak for innvandre-re. Komiteen viser til at planmessig og aktivt bosettings- og integreringsarbeid er avgjørende for at flyktinger skal komme i arbeid, forsørge seg selv og på en god måte integreres i samfunnet. Komiteen vil understreke viktigheten av at personer som får opphold i Norge, raskt blir bosatt i en kommune. Rask bosetting bidrar til raskere integrering og til at vedkommende raskere får delta og bidra med sine ressurser i arbeidsliv og samfunn. Komiteen viser til SSB sin rapport om bosettingskommune og integrering blant voksne innvandre-re, der de finner sammenheng mellom en rekke kommuneegenskaper (herunder sentralitet, folketall og arbeidsledighet) og flere integreringsutfall (inkludert sekundærflytting, sysselsetting og utdanningsnivå) målt fem år etter bosetting. Komiteen vil derfor trekke frem viktigheten av at bosettingskommuner både identifiserer og videreutvikler sine integreringsegenskaper.

Komiteen vil trekke fram den innsatsen som gjøres av mange frivillige organisasjoner i integreringsarbeidet. Deltakelse i frivillige organisasjoner og aktivite-

ter bidrar til å skape nettverk og sosiale relasjoner, i tillegg til økt kunnskap om det norske samfunnet.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til budsjettforliket av 1. desember 2021 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti og vedtak 154 og 155 av 3. desember 2020:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at også forfulgte kristne, ahmadiyya og jesidiske flyktninger skal prioriteres som gruppe og individ ved uttak av overføringsflyktninger»

«Stortinget ber regjeringen endre underholdskravet (både kravet til fremtidig og tidligere inntekt) i sak om familieinnvandring slik at stønad etter introduksjonsloven ikke medregnes (fra 01.01.2021: stønad etter integreringsloven).»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til egne forslag under trontaledebatten 2020 om at Norge skal følge FNs anbefalinger om både antall og utvelgelse av hvem som har størst behov for beskyttelse.

3.3.2.1 POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, *kan overføres*

Komiteen viser til at bevilgningen skal benyttes til faste prosjekter og evalueringer, samt til prosjekter innenfor samarbeidsavtalen med SSB om utvikling og vedlikehold av statistikk og analyser om migrasjon, samt kartlegging av kommunale utgifter til bosetting og integrering av flyktninger, og til å utvikle og formidle kunnskap om integrering og mangfold. Komiteen merker seg at midlene på posten i 2019 også er gått til forskningsprogram om sivilsektor og frivillige organisasjoner, samt rammeavtaler med NKVTS og NOVA.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

3.3.2.2 POST 45 STØRRE UTSTYRSANSKAFFELSER OG VEDLIKEHOLD, *kan overføres*

Komiteen viser til at bevilgningen skal benyttes til å utvikle gode digitale verktøy som skal trygge, forenkle og sikre bedre flyt i arbeidet med bosetting, kvalifisering og tilskuddsforvaltning. Komiteen viser til at IMDi i 2019 har gjort ferdig to større utviklingsprosjekter innenfor digitalisering på en ny overføringstjeneste mellom Nasjonalt introduksjonsregister (NIR) og de kommunale fagsystemene og innenfor enklere tilgang

til IMDi sin database ved kommisjonsreiser for uttak av overføringsflyktninger.

3.3.2.3 POST 50 NORGES FORSKNINGSRÅD

Komiteen viser til at bevilgningen skal brukes til programmet Velferd, arbeidsliv og migrasjon (VAM) under Norges forskningsråd. Dette skal bidra til å sikre et godt kunnskapsgrunnlag for utvikling av integreringspolitikken.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

3.3.2.4 POST 60 INTEGRERINGSTILSKUDD, *kan overføres*

Komiteen viser til at integreringstilskuddet skal gi en rimelig dekning av kommunenes merutgifter i forbindelse med bosetting og integrering i bosettingsåret og de neste fire årene. Tilskuddet skal også bidra til at kommunene kan drive et planmessig og aktivt bosettings- og integreringsarbeid.

Komiteen vil understreke at et tilstrekkelig stort integreringstilskudd er avgjørende for at kommuner skal påta seg ansvar for bosetting av flyktninger. Det er også avgjørende for at bosettingskommunene skal kunne arbeide med å utvikle gode integreringsegenskaper og tilby gode tjenester og oppfølging til bosatte flyktninger i sin kommune. Komiteen merker seg regjeringens forslag om reduksjon på 100 mill. kroner på posten og viser til at dette i stor grad skyldes lavere ankomsttall og færre bosatte i kommunene i fjor og året før. Det er beregningsutvalget som på bakgrunn av tall fra blant annet i fjor og årene før estimere sannsynlige kostnader for kommunene knyttet til integrering i året som kommer. Slik sett anser komiteen dette for et teknisk kutt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til sine generelle merknader og Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2021, hvor denne posten foreslås økt med 100 mill. kroner i forhold til regjeringens forslag, for å ta imot flere kvoteflyktninger.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti mener Norge står i en historisk god posisjon for å kunne ta imot og integrere flere kvoteflyktninger gjennom FN-systemet, og har derfor foreslått at Norge tar imot 5 000 kvoteflyktninger slik det er argumentert for tidligere. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, hvor det foreslås en økning på denne posten med 326,45 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil understreke at flyktninger som får en oppholdstillatelse, må bosettes raskt for å sikres en god integrering. Disse medlemmer viser til at en del flyktninger med særlige behov opplever spesielt lang ventetid før de blir bosatt. Mens flyktninger har en gjennomsnittlig ventetid på 3–7 måneder før bosetting, er ventetiden for de som bor i tilrettelagte avdelinger, særlig bo- og omsorgsløsninger eller institusjoner, betydelig lengre, ofte 2–4 år etter innvilget oppholdstillatelse. Disse medlemmer viser til at når en kommune først har akseptert å bosette personen, kan det gå ytterligere tid, i enkelte tilfeller ett år eller mer, før personen faktisk flytter fra mottakssystemet og til kommunen. Det er altså de flyktningene med størst behov som må vente lengst på å få en avklart livssituasjon. Disse medlemmer viser til at lang ventetid preget av usikkerhet og lite informasjon også kan føre til nye og økte helseplager, passivisering og demotivering. Dette kan ikke fortsette. Det er behov for å kompensere kommunene slik at alle kan bli bosatt.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser i den forbindelse til Representantforslag 150 S (2019–2020), jf. Innst. 113 S (2020–2021), om å sikre bosetting av alle mennesker som får opphold, hvor disse partier fremmer forslag om å sørge for at flyktninger med særlige behov som har fått oppholdstillatelse, blir bosatt snarest, og ber regjeringen fremme eventuelle forslag som er nødvendige for å sikre dette, herunder bedre langsiktige økonomiske støtteordninger.

3.3.2.5 POST 61 SÆRSKILT TILSKUDD VED BOSETTING AV ENSLIGE, MINDREÅRIGE FLYKTNINGER, *overslagsbevilgning*

Komiteen viser til midlene som bevilges under denne posten med formål om rask bosetting og tilpassede, gode bo- og omsorgstilbud for enslige mindreårige.

Komiteen viser til at enslige mindreårige flyktninger er en sårbar gruppe som trenger rask bosetting for å få trygg og stabil omsorg. Komiteen merker seg at reduksjonen på posten gjelder endring av sammensettning og antall personer i målgruppen for tilskuddet.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til budsjettforliket, der det blir foreslått å redusere bevilgningene med 30 mill. kroner til særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger. Disse medlemmer viser til kap. 291 post 61, som reduseres med 30 mill. kroner i forhold til regjeringens forslag. Totalt bevilges det på posten 992, 285 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringspartiene i budsjett-enigheten med Fremskrittspartiet kutter 30 mill. kroner i det særskilte tilskuddet til bosetting av enslige mindreårige. Dette medlem mener et slikt kutt vil gå ut over innholdet i tilbudet til enslige mindreårige, som trenger bedre, ikke dårligere omsorg. Dette medlem kan ikke se at kuttet er begrunnet i lavere anslag på antallet i gruppen kuttet gjelder, noe som i så fall skulle vært meldt Stortinget under behandlingen av budsjettet.

3.3.2.6 POST 62 KOMMUNALE INNVANDRERTILTAK

Komiteen merker seg at formålet med bevilgningen er å styrke og videreutvikle integreringsarbeidet i kommunene. I 2021 skal midlene blant annet brukes til områdesatsinger i Drammen og Oslo, Jobbsjansen, utvikling av kommunale integreringstiltak, nasjonalt bo- og støttetilbud for personer over 18 år som er utsatt for tvangsekteskap eller æresrelatert vold, kvalifiseringstiltak i integreringsmottak og tilskudd for fag og yrkesopplæring.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til sine generelle merknader og Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2021 hvor denne posten foreslås økt med 55 mill. kroner til kommunale innvandrertiltak.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til Representantforslag 62 S (2020–2021) fra Senterpartiet om nye områdesatsinger mot utenforskap blant barn og unge. I representantforslaget foreslås det flere tiltak for å styrke og målrette områdesatsingene samt forslag for å få unge som faller utenfor, inn i arbeid og aktivitet. Disse medlemmer viser til egen merknad til kap. 590 post 65 i denne innstillingen for omtale av Senterpartiets prioriteringer i alternativt statsbudsjett for 2021.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen har fjernet muligheten for innvandrerkvinner på sosialhjelp til å delta i Jobbsjansen, et av de mest vellykkede tiltakene for å få hjemmeværende innvandrerkvinner i jobb. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, hvor støtten til Jobbsjansen økes med 20 mill. kroner ut over regjeringens forslag, for å igjen inkludere denne gruppen kvinner i tiltaket.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, hvor det er foreslått å øke områdesatsingene i Oslo, Bergen, Drammen og Trondheim med 10 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Områdesatsinger har vært et viktig tiltak for å sikre integrering i utsatte bomiljøer. Det har gjort de områdene som har vært omfattet, slik som Groruddalen, mer attraktive å bo i, og det er arbeidet konkret med ulike ut-

fordringer, som å få flere til å bruke barnehagene. Selv om det ikke er en enkel eller rask løsning for integrering og for å få gode bomiljøer, mener dette medlem at slike satsinger må virke over tid, og at de handler om å etablere gode og trygge nærområder som skaper inkludering og fellesskap. Da mener dette medlem at det ikke holder kun å prioritere kriminalitetsforebygging og satse på politi, men det må også for eksempel satses på å bygge ut steder hvor ungdom kan være – som ungdomsklubber. Dette medlem viser til satsinger under ramme 18 med opptrapping av kulturskoletilbudene med 200 mill. kroner og fritidsklubbene med 100 mill. kroner.

Dette medlem viser til at god integrering forutsetter muligheter til å lære norsk, delta i samfunnet og komme i arbeid. Det er derfor avgjørende å styrke norskopplæringen og bedre introduksjonsprogrammet. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis merknader og forslag i Innst. 389 L (2019–2020), jf. Prop. 89 L (2019–2020) Lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (integreringsloven).

Dette medlem viser videre til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, hvor det foreslås å øke kommunale integreringstiltak med 25 mill. ut over regjeringens forslag for å styrke integreringsordningen.

3.3.2.7 POST 70 BOSETTINGSORDNINGEN OG INTEGRERINGSTILSKUDD, OPPFØLGING

Komiteen viser til at midlene på posten skal benyttes til å sikre et felles kunnskapsgrunnlag og samarbeid mellom stat og KS om bosetting og kvalifisering av flyktninger.

3.3.2.8 POST 71 TILSKUDD TIL INTEGRERINGSARBEID I REGI AV SIVILSAMFUNN OG FRIVILLIGE ORGANISASJONER

Komiteen mener det er viktig å ta i bruk alle ressurser i integreringsarbeidet, og at frivilligheten kan spille en særlig viktig rolle for å skape fellesskap, tillit og tilhørighet mellom lokalsamfunn og innvandrere. Disse organisasjonene kan nå fram på andre måter enn offentlige myndigheter og besitter unik kompetanse og unike nettverk.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til utprøving av en klippekortordning for norskopplæring i frivillige organisasjoner og mener dette bidrar positivt til det norske integreringsarbeidet i sin helhet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til sine generelle merknader og Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2021, hvor denne posten foreslås økt med 7,5 mill. kroner til oppbygging

av regionale senter for gratis norskopplæring for arbeidsinnvandrere i samarbeid med frivillige organisasjoner og næringslivet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til regjeringens forslag om å bevilge 20 mill. kroner til forsøk med en klippekortordning for språkopplæring. Disse medlemmer viser videre til høringsuttalelse fra Røde Kors, som er kritiske til den foreslåtte klippekortordningen, og mener denne ikke har støtte i fagmiljøene. Det er heller ingen av de øvrige relevante høringsinstanser som uttrykker støtte til dette forslaget.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener Arbeiderpartiets forslag om oppbygging av regionale senter for gratis norskopplæring er mer treffsikkert.

Disse medlemmer foreslår derfor i Arbeiderpartiets alternative budsjett å omdisponere 15 mill. kroner fra klippekortordningen. Disse medlemmer vil øke støtten til frivillige organisasjoner som har aktiviteter rettet mot innvandrerbefolkningen, med 15 mill. kroner.

Av disse 15 mill. kronene øremerkes 7,5 mill. kroner til etablerte norsktrainingstilbud i regi av frivilligheten.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti, mener innvandrersamfunn og annen frivillig virksomhet er helt avgjørende for den gode integreringen som foregår i mange kommuner i hele landet. Det er et felles ansvar å bekjempe negativ sosial kontroll. Alle skal ha frihet til å være seg selv, til å delta og til å bryte ut dersom de opplever begrensninger i sin frihet. Alle i Norge skal ha frihet og mulighet til å delta i sosiale sammenkomster, fritidstilbud, arbeid og annet samfunnsliv.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at Arbeiderpartiet derfor styrker bevilgningen til nasjonale organisasjoner som blant annet bekjemper negativ sosial kontroll eller gir enkeltmennesker mulighet til å delta i organisasjonsliv og samfunnsdebatt, i sitt alternative statsbudsjett for 2021.

Disse medlemmer ønsker å styrke alle organisasjonene som mottar støtte. Disse medlemmer mener at å bekjempe negativ sosial kontroll og negative holdninger til HBTI+-personer er avgjørende for å sikre god integrering. Disse medlemmer vil sette av 400 000 kroner til organisasjonen Skeiv verden til å utvikle et program for ansatte i introduksjonsordningen. Dette programmet skal ha som mål å bekjempe negative holdninger og styrke opplæringen om LHBTI+-personer for elever i introduksjonsordningen. Det øremer-

kes 2 mill. kroner til organisasjonen Bydelsmødre. Videre øremerkes det 1 mill. kroner til Caritas. Resten av bevilgningen fordeles på ordinær måte. Disse medlemmer viser videre til sine generelle merknader der arbeidet mot sosial kontroll omtales nærmere.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til komiteens behandling av Representantforslag 132 S (2019–2020), jf. Innst. 89 S (2020–2021), om tiltak mot sosial kontroll, og egne merknader og forslag til saken.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at mange innvandrergupper er uforholdsmessig hardt rammet av koronapandemien. De har yrker der de er mer utsatt for smitte, bor mye trangere enn gjennomsnittet og har generelt dårligere levekår enn flertallet. Arbeidsledigheten har økt kraftig, mange har økonomiske utfordringer, og hjelpebehovet er stort. I tillegg sliter mange med psykiske utfordringer som en følge av ensomhet, isolasjon og usikkerhet for fremtiden. Dette medlem viser til at de frivillige organisasjonene spiller en svært viktig rolle som et supplement til det offentlige på integreringsfeltet. De frivillige kan nå flere enn mange statlige eller kommunale tiltak kan, og er svært viktig for å ha levende og aktive lokalsamfunn. De frivillige organisasjonene har spilt en viktig rolle for å få ut informasjon om koronapandemien til personer med innvandrerbakgrunn. Fremover vil det i tillegg kreves en betydelig innsats for å styrke norsk trening og kvalifiseringstiltak som kan bistå målgruppen i å beholde, eller komme seg ut i, lønnet arbeid.

Dette medlem viser til viktigheten av at frivillige organisasjoner får forutsigbare rammebetingelser som sikrer kontinuitet og kvalitet på tilbud og aktiviteter i inkluderingsarbeidet. Situasjonen på flyktningsfeltet er endret, og innretningen på tilskuddsordningene må følge utviklingen fra fokus på nyankomne til mer langsiktig integreringsinnsats. Dynamiske tilskuddsordninger bidrar til at sivilsamfunnet kan bidra til å løse aktuelle og lokale samfunnsutfordringer, og tilskuddsordninger må være tuftet på målgruppens erfaringer og hva de opplever som hindre for å lykkes.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, hvor det er foreslått å øke posten med totalt 15 mill. kroner ut over regjeringens forslag til statsbudsjett. Av disse går 5 mill. kroner til å øke tilskuddet til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner og 10 mill. kroner til å styrke nasjonale ressursmiljø på integreringsfeltet, herunder 1 mill. kroner til Mirasenteret, 1 mill. kroner til Caritas, 2 mill. kroner til NOAS, 1 mill. kroner til Antirasistisk senter, 2 mill. kroner til Dråpen i havet, 2 mill. kroner til Menneskerettighetsakademiet og 1 mill. kroner til Norsk Folke-

hjelp. Dette medlem viser til at dette er organisasjoner som aktivt bidrar til rettssikkerhet, integrering og til å gi innvandrere en plass i det norske samfunnet.

3.3.2.9 POST 73 TILSKUDD

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti, viser til at målet med bevilgningen er å øke arbeids- og samfunnsdeltakelsen til innvandrere og deres barn, og at den brukes til mentor- og traineeordninger for personer med innvandrerbakgrunn og til tilskudd for deltakelse i nasjonale og internasjonale kunnskapsfora.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til sitt alternative statsbudsjett for 2021, der posten økes med 3 mill. kroner i forhold til regjeringens forslag. Økningen dekker 1 mill. kroner til prosjektet Søster til søster, 1 mill. kroner til Peacepainting og 1 mill. kroner til Stoppested Verden – flerkulturell festival.

3.3.3 Kap. 292 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere

Komiteen mener at opplæring i norsk og samfunnskunnskap er grunnleggende for alt integreringsarbeid. Gode kunnskaper på disse områdene er avgjørende for å komme i jobb og for å være aktive deltagere i det norske samfunnet i sin alminnelighet. Arbeid og deltakelse motvirker utenforskap og avhengighet av trygdeytelser.

Komiteen viser i denne sammenheng til behandlingen av ny integreringslov jf. Innst. 389 L (2019–2020).

3.3.3.1 POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, *kan overføres*

Komiteen viser til de generelle merknadene fra departementet for post 21, der det fremgår at midlene under posten blant annet skal gå til å utvikle kompetanse, metoder og læringsressurser for den obligatoriske opplæringen i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

3.3.3.2 POST 22 PRØVER I NORSK OG SAMFUNNSKUNNSKAP FOR VOKSNE INNVANDRERE

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti

viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsrefor-men fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

3.3.3.3 POST 60 TILSKUDD TIL OPPLÆRING I NORSK OG SAMFUNNSKUNNSKAP FOR VOKSNE INNVANDRERE

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til sitt alternative statsbudsjett, hvor det foreslås 6,5 mill. kroner ut over regjeringens forslag for å øke antall norsktimer i mottak fra 175 til 250 timer. Dette medlem viser til tilbakemeldinger fra både integreringsmottak og ordinære mottak om at de har beboere som bruker opp antall timer norskopplæring. I noen tilfeller tilbyr kommunene videre språkopplæring på eget initiativ, i andre tilfeller ikke. Dette medlem mener norskopplæring er svært viktig i ventefasen, uavhengig av om man til slutt skal bli i Norge eller ikke. Norsktraining i regi av frivillige organisasjoner er et svært viktig supplement, men kan ikke erstatte opplæring med kvalifiserte lærere.

Dette medlem viser videre til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås en økning på denne posten med 18,374 mill. kroner ut over regjeringens forslag for å kunne øke antall kvoteflyktninger til 5 000 totalt.

Kapitler under Justis- og beredskapsdepartementet

3.3.4 Kap. 490 Utlendingsdirektoratet

Komiteen viser til at det er UDI som skal ha det overordnede ansvaret for å sikre effektiv og forsvarlig saksbehandling med en åpen og tilgjengelig prosess som innebærer samhandling med andre aktører, og at det skal være en brukerorientert prosess.

Komiteen viser til at Utlendingsdirektoratet (UDI) skal sette i verk flyktning- og innvandringspolitikken på ansvarsområdet til Justis- og beredskapsdepartementet. Hovedoppgavene til UDI er å behandle søknader etter utlendingslova og statsborgerlova, blant annet søknader om visum, oppholdstillatelse, statsborgerskap og asyl, å drifte og etablere eller legge ned innkvarteringstilbud til asylsøkere og legge til rette for assistert retur av personer som har søkt asyl. UDI skal videre gi faglig baserte bidrag til utviklingen av regelverk og politikk på dette området. Som direktorat skal UDI støtte førstelinja gjennom fellesløsninger for IKT og gjennom andre tiltak som gjør utlendingsforvaltningen effektiv samlet sett. UDI skal også bidra til å realisere integreringsmål som ligger under ansvarsområdet til Kunnskapsdepartementet.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti

viser til regjeringens mål om få asylsøkere uten behov for vern, rask retur av personer uten lovlig opphold og få personer skal ha opphold med feil identitet eller på feil grunnlag.

Disse medlemmer viser til at Justis- og beredskapsdepartementet har fastsatt målet kontrollert og bærekraftig innvandring, som UDI skal bidra til å nå. Det er også en overordnet føring at UDI skal sikre effektiv og forsvarlig saksbehandling, være åpen, tilgjengelig og brukerorientert i virksomheten sin og samhandle godt med andre aktører på feltet.

Disse medlemmer foreslår i budsjettforliket et representantforslag i Stortinget, jf. Representantforslag 71 L (2020–2021), om å heve botidskravet for rett til permanent oppholdstillatelse fra tre til fem år for en utlending som har fått innvilget opphold etter utlendingsloven § 28 eller utlendingsloven § 38, og for en utlending som har fått oppholdstillatelse i familieinnvandring med slik utlending. Forslagsstillerne foreslår at endringene skal gjelde for alle søknader som er fremsatt etter 1. desember 2020. Endringene gjelder likevel ikke for utlending som per 1. desember 2020 oppfylte botidskravet på tre år for rett til permanent oppholdstillatelse (uavhengig av om det er fremsatt søknad eller ikke), forutsatt at vedkommende fremsetter søknad om permanent oppholdstillatelse innen 1. februar 2021.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet mener Norge skal bidra aktivt til å hjelpe og forbedre en håpløs situasjon for mennesker i nød og på flukt. Dagens system er ikke rettferdig for dem som trenger vår hjelp mest. Derfor ønsker Senterpartiet å prioritere kvoteflyktninger gjennom FN. I Senterpartiets alternative budsjettforslag for 2021 settes det av midler til å kunne ta imot 3 000 kvoteflyktninger. Senterpartiet vil at Norge, i samråd med FNs høykommissær for flyktninger, tar stilling til om inntil en tredjedel av midlene kan brukes slik at en kan hjelpe flere ved å bruke midlene i FNs egne leirer. Disse medlemmer viser til at for å kunne hjelpe flere mennesker på flukt, omdisponerer Senterpartiet i bistandsbudsjettet midler til FNs høykommissær for flyktninger, slik at støtten økes med 240 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti er uenig i å heve botidskravet for å få rett til permanent oppholdstillatelse og mener det er viktig for integreringen at trygghet for framtiden etableres raskt.

3.3.4.1 POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsrefor-men fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til

at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at det i Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021 er foretatt en innsparing som et ledd i et generelt tiltak for redusert byråkrati.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti mener asylsaker og familiegjenforeningssaker må prioriteres høyere i UDIs saksbehandling, og at arbeidet med nye tilbakekall av statsborgerskap skal prioriteres ned. Dette medlem mener arbeidet med å innvilge statsborgerskap må være av høy kvalitet, slik at feil unngås. Dette medlem viser i den forbindelse til Representantforslag 43 S (2018–2019) om å sette foreldelsesfrist i slike saker, samt Prop. 141 L (2018–2019) og Innst. 62 L (2019–2020) og de forslag som er fremmet av komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti for å sikre bedre rettssikkerhet i tilbakekallssaker.

Dette medlem er uenig i politikken knyttet til opphør av flyktningstatus på grunn av endringer i hjemlandet, slik det gjennomføres i instruks GI-14/2016. Dette medlem viser til at Justis- og beredskapsdepartementet tidligere i 2020 henla sakene til 600 somaliere som hadde måttet vente fire år på svar på sin skjebne. Forskning på praksisen med opphør har vist at det fører til en bråstopp i integreringen, svekket psykisk helse, mindre tillit til myndighetene og en sterk opplevelse av å bli urettferdig forskjellsbehandlet i et politisk spill.

Dette medlem viser i den forbindelse til Representantforslag 59 LS (2020–2021), som er til behandling i kommunal- og forvaltningskomiteen, hvor komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti blant annet fremmer forslag om å trekke tilbake instruksene til utlendingsforvaltningen om opphør av flyktningstatus (GI-03/2019 og GI-05/2020) samt sikre at regjeringen praktiserer opphør i tråd med UNHCRs tolkning av FNs flyktningkonvensjon. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, hvor det er gjort en innsparing ved ikke å satse på nye saker med opphør av statsborgerskap på grunn av endrede forhold i hjemlandet, på 5 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Dette medlem viser videre til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, hvor det foreslås en økning på denne posten med 29,4 mill. kroner ut over regjeringens forslag for å kunne øke antallet til 5 000 kvoteflyktninger, samt 18,7 mill. kroner for å evakuere 1 000 asylsøkere fra de greske flyktningleirene.

3.3.4.2 POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, ASYLMOTTAK

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-

sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

Disse medlemmer viser til budsjettforlik av 1. desember 2020 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Disse medlemmer viser til at det blir foreslått å redusere bevilgningen til ordninger med returtiltak i mottak. Disse medlemmer viser til kap. 490 post 21, som reduseres med 5 mill. kroner i forhold til regjeringens forslag. Totalt bevilges det på posten 576, 789 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at det i Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021 er foretatt en omdisponering av midler fra posten i tråd med lavere forventet ankomsttall.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at regjeringen i Prop. 1 S (2020–2021) opplyser om at krav og råd fra helsestyresmaktene i forbindelse med virusutbruddet, blant annet om at færre beboere skal dele rom, bad og kjøkken, i 2020 og 2021 gjør at behovet for mottaksplasser er større enn hva prognoser og kostnadseffektiv drift i en normalsituasjon skulle tilsi. Flertallet viser i den forbindelse til asylmottaket på Vinstra, der minst 43 av beboerne ble smittet av covid-19 etter at en beboer ble flyttet til mottaket grunnet nedleggelse av mottaket han bodde på. Flertallet viser til opplysninger om at personer som ikke var smittet, måtte overnatte på samme rom som den smittede beboeren, da det ikke var ledig kapasitet på mottaket til å isolere beboeren. Dette kan tyde på at det ikke er nok bufferkapasitet i alle mottak for å håndtere eventuelle smitteutbrudd. Flertallet er kritisk til at utlendingsforvaltningen fortsetter nedleggelse av mottak i den situasjonen vi nå er i. Dette skaper unødig stress for beboerne og høyere belegg i mottakene. Økt flytting mellom mottak er samtidig utfordrende med tanke på smittevern.

På denne bakgrunn fremmer komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen iverksette en midlertidig stopp i nedleggelse av asylmottak inntil pandemien er under kontroll.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, hvor det foreslås en økning på denne posten med 75,9 mill. kroner for å kunne evakuere 1 000 asylsøkere fra de greske flyktningleirene.

Dette medlem viser til forslag i Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021 om overføringen av ansvaret for enslige mindreårige asylsøkere til barnevernet i stedet for utlendingsmyndighetene. Dette innebærer å overføre 37 mill. kroner fra denne posten til ramme 2.

Dette medlem viser til at regjeringspartiene i budsjettenigheten med Fremskrittspartiet kutter 5 mill. kroner i ulike ordninger med returtiltak i mottak. Dette medlem vil understreke viktigheten av at ordningene det skal kuttes i, ikke går ut over tiltak for å fremme assistert retur. Tvangsretur er dyrt og ikke minst mer traumatiserende for asylsøkere enn å returnere frivillig. Det er viktig å opprettholde tilbud som bidrar med god informasjon om egne muligheter og valg når det gjelder retur, for eksempel gjennom de frivillige organisasjonene som mottar støtte over kap. 490 post 72.

3.3.4.3 POST 22 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, TOLK OG OVERSETTELSE

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til partiets alternative statsbudsjett for 2021, hvor det foreslås en økning på denne posten med 6 mill. kroner for å kunne evakuere 1 000 asylsøkere fra de greske flyktningleirene.

3.3.4.4 POST 23 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, KUNNSKAP-UTVIKLING, *kan overføres*

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

3.3.4.5 POST 45 STØRRE UTSTYRSANSKAFFELSER OG VEDLIEKHOOLD, *kan overføres*

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at det i Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021 er foretatt en om-disponering av midler fra posten i tråd med lavere forventet ankomsttall.

3.3.4.6 POST 60 TILSKUDD TIL VERTSKOMMUNER FOR ASYLMOTTAK

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til partiets alternative statsbudsjett for

2021, hvor det foreslås en økning på denne posten med 5,2 mill. kroner for å kunne evakuere 1 000 asylsøkere fra de greske flyktningleirene.

Dette medlem viser til forslag i Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021 om overføringen av ansvaret for enslige mindreårige asylsøkere til barnevernet i stedet for utlendingsmyndighetene. Dette innebærer en merutgift på 1 mill. kroner på denne posten.

3.3.4.7 POST 70 STØNADER TIL BEBOERE I ASYLMOTTAK

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til en studie fra OsloMet fra 2017, hvor det fremkommer at 44 pst. av asylsøkerne de intervjuet i norske mottak, opplever å være sultne. Hele ni av ti sier de ikke har tilgang til nok, trygg og næringsrik mat over tid, og 8 av 41 familier opplevde at barna ikke har nok mat. Dette medlem viser til at barn på mottak lever under fattigdomsgrensen, og at dårlig økonomi gjør en allerede stressende og anspent hverdag enda vanskeligere for familiene. Det er særlig for de lengeværende asylsøkerne med endelig avslag at situasjonen er spesielt prekær.

Dette medlem vil derfor vise til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, hvor det foreslås å øke stønadene til beboere på asylmottak med 27,5 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Dette medlem viser til partiets alternative statsbudsjett for 2021, hvor det foreslås en økning på denne posten med 16,5 mill. kroner for å kunne evakuere 1 000 asylsøkere fra de greske flyktningleirene.

Dette medlem viser til forslag i Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021 om overføringen av ansvaret for enslige mindreårige asylsøkere til barnevernet i stedet for utlendingsmyndighetene. Dette innebærer å overføre 2 mill. kroner fra denne posten til ramme 2.

3.3.4.8 POST 71 TILSKUDD TIL AKTIVITETSTILBUD FOR BARN I ASYLMOTTAK, OG VEILEDNING FOR AU PAIRER

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at det i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2021 er foreslått å opprettholde aktivitetsmidlene for barn i mottak på samme nivå som i 2020. Dette medlem viser til Redd Barnas høringsinnspill, hvor de fremhever at midlene er blitt kuttet uforholdsmessig mye de siste årene i forhold til antall barn som bor på mottak, og at de er bekymret for at aktivitetstilbudet for barn i en svært sårbar livssituasjon vil svekkes. Dette medlem viser videre til at det er viktig at det presiseres i retningslinjene fra departementet at midlene skal gjelde for hele året og med tilbakevirkende kraft fra tildelingstidspunktet. Det er en utfordring, formidlet av flere organisasjoner over flere år, at midler vanligvis

utbetales sent på våren, og for å kunne opprettholde et viktig aktivitetstilbud gjennom hele året er det viktig at midlene har tilbakevirkende kraft. Dette medlem viser til at barn har rett på lek og fritid, jf. FNs barnekonvensjon artikkel 31. Barn som har flyktet til Norge og som kan ha opplevd en tøff og ofte langvarig flukt og perioder med separasjon fra familie og søsken, har stort behov for trygghet og stabilitet. Dette medlem vil derfor understreke at det også er viktig at retningslinjene fra departementet er tydelige på at midlene kan dekke også foreldrenes deltagelse på aktiviteter, slik at barn og foreldre kan få gode fellesopplevelser som skaper et godt fundament for fremtiden.

Dette medlem viser i den forbindelse til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, hvor det foreslås å øke støtten til aktivitetstilbud til barn i mottak med 5 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Dette medlem viser videre til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, der det foreslås å øke støtten til Au pair-senteret med 1,5 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Dette medlem viser videre til Representantforslag 162 S (2018–2019) om avvikling av au pair-ordningen og styrkede rettigheter for au pairene fram til ordningen er avskaffet.

3.3.4.9 POST 73 BESKYTTELSE TIL FLYKTNINGER UTENFOR NORGE MV., STØTTETILTAK, *kan nyttes under kap. 291 post 60*

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til de generelle merknadene og forslaget i alternativt statsbudsjett for 2021 om å øke antall kvoteflyktninger med 500 personer. Dette har en kostnad på 100 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til partiets alternative statsbudsjett for 2021, hvor det foreslås en økning på denne posten med 6,8 mill. kroner ut over regjeringens forslag for å kunne øke antallet kvoteflyktninger til 5 000 totalt.

3.3.4.10 POST 75 REISEUTGIFTER FOR FLYKTNINGER TIL OG FRA UTLANDET, *kan overføres*

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til partiets alternative statsbudsjett for 2021, hvor det foreslås en økning på denne posten med 20 mill. kroner ut over regjeringens forslag for å kunne øke antallet kvoteflyktninger til 5 000, samt å øke posten med 10 mill. kroner ut over regjeringens forslag for å kunne evakuere 1 000 asylsøkere fra de greske flyktningleirene.

3.3.5 Kap. 3490 Utlendingsdirektoratet

3.3.5.1 POST 3 REISEUTGIFTER FOR FLYKTNINGER TIL OG FRA UTLANDET, ODA-GODKJENTE UTGIFTER

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at det i Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021 er foreslått en økning på post 3 med 33 mill. kroner som følge av forslaget om å ta imot til sammen 5 000 overføringsflyktninger gjennom FN.

3.3.5.2 POST 4 ASYLMOTTAK, ODA-GODKJENTE UTGIFTER

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

3.3.5.3 POST 5 REFUSJONSINNTEKTER

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

3.3.5.4 POST 6 BESKYTTELSE TIL FLYKTNINGER UTENFOR NORGE MV., ODA-GODKJENTE UTGIFTER

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at det i Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett er foreslått en økning på post 6 med 6,8 mill. kroner som følge av forslaget om å ta imot til sammen 5 000 overføringsflyktninger gjennom FN.

3.3.5.5 POST 7 TOLK OG OVERSETTELSE, ODA-GODKJENTE UTGIFTER

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

3.3.6 **Kap. 491 Utlendingsnemnda**

3.3.6.1 POST 1 DRIFTSUTGIFTER, *kan nyttes under post 21*

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke presentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at det i Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021 er foretatt en innsparing som et ledd i et generelt tiltak for redusert byråkrati.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at det i partiets alternative statsbudsjett for 2021 er foretatt en innsparing på 5 mill. kroner på posten for andre prioriterte satsinger.

3.3.6.2 POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, NEMNDBEHANDLING, *kan nyttes under post 1*

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke presentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

Kapitler under Kommunal- og moderniseringsdepartementet

3.3.7 **Kap. 500 Kommunal- og moderniseringsdepartementet**

3.3.7.1 POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke presentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at det i Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021 er foretatt en innsparing som et ledd i et generelt tiltak for redusert byråkrati.

3.3.7.2 POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, *kan overføres, kan nyttes under post 70*

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-

sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at det i Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021 er foretatt en innsparing som et ledd i et generelt tiltak for redusert byråkrati.

3.3.7.3 POST 23 HUSLEIE FOR FELLESAREALER M.M.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke presentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

3.3.7.4 POST 25 NYTT REGJERINGSKVARTAL, *kan overføres*

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke presentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

3.3.7.5 POST 27 FELLES IKT-LØSNING, *kan overføres*

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke presentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

3.3.7.6 POST 50 FORSKNINGSPROGRAMMER

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke presentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at det i Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021 er foretatt en innsparing ved å kutte bidraget til programmet Joint Programming Initiative Urban Europe (JPI Urbant Europa).

3.3.7.7 POST 70 DIVERSE FORMÅL, kan overføres, kan nyttes under post 21

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at det i Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021 er foretatt en innsparing på posten gjennom å kutte betalingen av medlemskontingenter til diverse EU-organisasjoner.

3.3.8 Kap. 553 Regional- og distriktsutvikling

Komiteen viser til at regjeringen har foretatt en rekke endringer under programkategori 13.50 Distrikts- og regionalpolitikk de senere år.

Komiteen viser til de generelle merknadene fra respektive partier i denne innstillingen, samt de respektive partiers merknader og forslag i Innst. 88 S (2020–2021) til Meld. St. 5 (2019–2020) Levende lokalsamfunn for fremtiden. Distriktsmeldingen.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at bevilgningene er kraftig redusert siden 2013, og at innretningen av virkemidlene har blitt mindre rettet mot distriktsutvikling. Disse medlemmer mener fylkeskommunene er best egnet til å foreta prioriteringer av de regionale utviklingsmidlene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at bevilgningen over programkategori 13.50 er kraftig redusert siden 2013-nivå. Det er spesielt for fylkeskommunene det er foreslått reduserte bevilgninger. De har over 1 mrd. kroner mindre til regionalt utviklingsarbeid i 2020 sammenliknet med 2013. Flertallet mener fylkeskommunene er godt egnet til å ivareta en differensiert og tilpasset distriktspolitikk, da fylkeskommunene er tettere på sin regions utfordringer og muligheter enn nasjonalt nivå.

Flertallet viser til at Kommunal- og moderniseringsdepartementet vil vurdere tiltak for innovasjon i offentlig sektor i distriktsområder. Både distriktsmeldingen og en kartlegging fra Telemarksforskning viser hvordan dette er en utfordring det må jobbes med. Flertallet mener innovasjonsbehovet er like stort i små som store kommuner, og imøteser forslag til endringer.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til merknader og forslag i Innst. 88 S (2020–2021) Distriktsmeldingen om blant annet å opprette en ubyråkratisk ordning med direkte og automatisk støtte til oppstart, investering og markedsføring for små og mellomstore bedrifter innenfor det distriktspolitiske virkemiddelområdet. En slik ordning er allerede notifisert og trenger ikke ESA-godkjennes. Dette er svært viktig å få på plass raskt nå for å sikre større risiko-

avlastning for gründere og at virkningen av koronatiltakene ikke svekker etableringsviljen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at en rapport fra bedrifter som mottok investeringstilskudd fra Innovasjon Norge i perioden 2003–2018, referert i Prop. 1 S (2020–2021), gjennomsnittlig viser at de hadde 9,1 prosentpoeng høyere vekst i verdiskaping og 3,8 prosentpoeng høyere vekst i antall ansatte sammenliknet med tilsvarende bedrifter som ikke hadde mottatt støtte. For bedriftene som fikk bedriftsutviklingstilskudd, var de tilsvarende tallene henholdsvis 6,0 prosentpoeng høyere vekst i verdiskaping og 2,8 prosentpoeng for antall ansatte. For bedrifter som fikk distriktsrettede risikolån, var den gjennomsnittlige merveksten i perioden 16,2 prosentpoeng for verdiskaping og 6,2 prosentpoeng for antall ansatte. Dette er på nivå med effektene av Innovasjon Norges øvrige oppdrag. Flertallet mener dette viser svært gode resultater og mener det har vært kritikkverdig at regjeringen har kuttet i disse tilskuddene i flere år.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at den norske bilparken er blant de grønneste i verden. For å få ned utslippene vil disse medlemmer bidra til at den blir enda grønnere. Med økende antall elbiler på veiene må ladekøene ned, og det at strømtomme elbiler stanser i kulda fordi det er langt til neste ladestasjon, må forhindres. Mange ladestasjoner bygges ut av private aktører. Disse medlemmer mener at det noen steder fremdeles trengs drahjelp fra det offentlige. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets ladesatsing i alternativt budsjett, som innebærer blant annet en pott på 150 mill. kroner for norske kommuner som ikke har en hurtigladestasjon i dag. Videre pekes det på at ladeutbyggingen langs Kystriksvegen i Nordland trekker til seg mange turister. Ladeutbyggingen har gått sakte langs den 650 kilometer lange veien. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets ladesatsing i alternativt budsjett, som innebærer et tilskudd til Nordland fylkeskommune på 50 mill. kroner for elektrifisering av den flotte kystruta. Kortere avstand mellom ladestasjonene kan bidra til å dempe rekkeviddeangsten, men for at norgesferien 2021 kan bli elektrisk, må også noen ladere lade lynraskt. Potten er nok til å dekke både en hurtigladestasjon og en lynladestasjon per femte mil. 200 mill. kroner er derfor foreslått til en ny post 68 under kap. 553.

Disse medlemmer mener at ladenettet må håndteres som en like viktig infrastruktur som selve veinet. Derfor ligger foreslås det også i Arbeiderpartiets alternative budsjett 10 mill. kroner til Statens Vegvesen for å utarbeide en nasjonal ladestrategi. Strategien må

identifisere hvilke andre strekninger som trenger statlig støtte for å kunne ta del i elbilutviklingen, modeller for kostnadseffektiv drift med mer stabile priser, samt vurdere hvor store ladeparker med minst 50 hurtigladdere bør lokaliseres. Ikke alle har råd til å investere i ny bil eller en brukt elbil og ladeutstyret som kreves. Med stadig økende kostnader knyttet til forurensning risikerer de med dårlig råd å bli låst inne i gårsdagens teknologi. Arbeiderpartiet vil ha alle med i det grønne skiftet. Derfor foreslås det i Arbeiderpartiets alternative budsjett en økning på 10 mill. kroner til Husbanken til en ordning hvor familier med lav inntekt kan søke om støtte til å investere i en ladestasjon ved hjemmet.

3.3.8.1 POST 61 MOBILISERENDE OG KVALIFISERENDE NÆRINGSUTVIKLING

Komiteen viser til at fylkeskommunene i forbindelse med oppgaveoverføringen i regionreformen fikk oppdragsgiveransvar for mobiliserende og kvalifiserende næringspolitiske virkemidler i regi av Innovasjon Norge og Siva fra 2020. Midlene fordeles til fylkeskommunene i to deler: en distriktsdel og en regionaldel.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, vil påpeke at budsjettposten er den desidert største budsjettposten under programkategori 13.50 Distrikts- og regionalpolitikken. Det er derfor sentralt å understreke viktigheten av at bevilgningen som tradisjonelt har vært målrettet mot distriktpolitiske tiltak, ikke svekkes som distriktpolitisk virkemiddel på bekostning av næringsrettede tiltak i sentrale strøk. Flertallet mener det er avgjørende å bruke målrettede økonomiske virkemidler i distriktpolitikken for å opprettholde bosetting og aktivitet i hele landet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til partiets generelle merknader om å styrke midlene til regional næringsutvikling og starte piloter for regionavtaler.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til egne merknader og forslag under behandlingen av Meld. St. 22 (2015–2016), Meld. St. 18 (2016–2017) og Meld. St. 5 (2019–2020) om å sørge for regionale virkemidler for å kunne initiere og sikre at innbyggere og næringsliv får tilgang til desentralisert høyere utdanning. Dette er helt avgjørende for regional utvikling og et av de viktigste virkemidlene for å kunne møte de ulike behov som finnes i ulike deler av landet. Dette må gjøres i samarbeid med høyskoler og universiteter og med egne midler til fylkeskommunene for å sikre infrastruktur, kompetansekartlegging, koordinering og utvikling.

Dette medlem understreker fylkeskommunenes viktige rolle og ansvar i kompetanseheving tilpasset regionale behov. Dette medlem viser til at regjeringen ikke vil stanse nedlegging av studiesteder som det er stort behov for lokalt og regionalt, og at mange steder i landet ikke har høyskole-/universitetscampus eller andre tilbud innenfor høyere utdanning/videreutdanning. Disse vil i stadig større grad ha behov for kompetansesentre eller studiesentre som kan organisere og gi tilbud om desentralisert utdanning og kompetanseopplysning. Dette medlem mener det kan være fornuftig å koordinere mer av dette på regionalt nivå og bruke de videregående skolene som lokalisering der det er egnet.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett for 2021, der det foreslås å styrke fylkeskommunenes arbeid med desentralisert høyere utdanning med 100 mill. kroner ut over regjeringens forslag til statsbudsjett for 2021.

Dette medlem påpeker at dagens virkemiddelapparat i mindre grad er rettet mot en utvikling av industri som vil bidra til viktige produkter som trengs i fremtidens grønne samfunn. Utvikling av ny grønn og sirkulær industri må stimuleres fordi det vil gi stor klimaeffekt og i større grad vil bidra til verdiskaping og arbeidsplasser som er fremtidsrettede. Virkemiddelapparatet bør støtte prosjekter som gir reell klimaeffekt og fører til verdiskaping i Norge – dette er det grønne skiftet i praksis. Dette medlem viser til bl.a. at Sosialistisk Venstreparti foreslår direkte støtte til etablering av en ny fabrikk for å resirkulere bygningsavfall i tre ved Forestia i Våler. Et slikt tiltak vil kunne gi 100 arbeidsplasser, hindre klimautslipp og resirkulere en av de store fraksjonene i avfallskjeden som i dag går i forbrenning.

Dette medlem viser til forslaget om ny og klimavennlig innretning på de regionale virkemidlene. Et krav om klimavennlighet må selvsagt også gjelde samarbeidet med Innovasjon Norge og Siva, som også må få dette inn i sine mandat.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, der det foreslås å styrke tilskuddene til mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling med 200 mill. kroner og 200 mill. kroner til økte regionale midler til kompetanseutvikling, og oppfølging av Sosialistisk Venstrepartis forslag til Grønn ny deal, ut over regjeringens forslag til statsbudsjett for 2021.

Dette medlem viser til at det er behov for en omfattende styrking av fylkeskommunene slik at de kan ivareta sitt oppdrag med å motvirke konsekvenser av klimaendringer og bidra til grønn omstilling og til et lav-/nullutslippssamfunn. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, der det foreslås å styrke fylkenes arbeid med skred-/rassikring og utbedring av riksveier med 600 mill. kroner,

vedlikehold og skred-/rassikring av fylkesveier med 300 mill. kroner, utbygging av gang- og sykkelveier med 200 mill. kroner samt 300 mill. kroner til utslippsfri kollektivtransport inkludert utslippsfrie ferger.

3.3.8.2 POST 62 KOMPETANSEPILOT, kan overføres

Komiteen viser til at ordningen var ny fra 2020, ment som en tidsavgrenset ordning som fylkeskommunene kunne søke om for å legge til rette for et regionalt tilpasset etter- og videreutdanningstilbud. Midlene er lyst ut én gang for hele pilotperioden 2020–2022, og alle fylkeskommunene vil starte opp prosjekter i løpet av høsten 2020. Det gis i 2020 tilskudd på inntil 1,4 mill. kroner per fylke.

3.3.8.3 POST 63 INTERREG OG ARKTIS 2030

Komiteen viser til at posten dekker den statlige norske finansieringsandelen av de grenseregionale programmene som organiserer samarbeid med naboland. Midlene forvaltes av de deltakende fylkeskommunene og overføres til de fylkeskommunene som er sekretariat for et Interreg-program. De ulike prosjektene omfatter samarbeid med Danmark, Sverige, Finland og Russland. Innholdet er forskjellig i de ulike samarbeidene, men omfatter samarbeid på tvers av grenser for transport, infrastruktur, konkurransekraft i bedrifter, forskning og innovasjon. I 2021 starter en ny Interreg-periode som varer ut 2027.

Komiteen viser til at midlene til Arktis 2030 forvaltes av Troms og Finnmark fylkeskommune i samarbeid med Nordland fylkeskommune. Målet med Arktis 2030 er å ivareta norske interesser i nord og Norges rolle som en ansvarlig og sentral polarnasjon. Den regionale delen skal omfatte hele Nord-Norge og bidra til samfunnsutvikling i nordområdene. Det er i 2020 etablert et sekretariat for Regionalt nordområdeforum i Vadsø. Forumet skal bidra til å bedre samordningen mellom nordområdepolitikken og annen regional og nasjonal innsats i Nord-Norge.

Komiteen viser til at bevilgningen på posten er 104,5 mill. kroner i 2021.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, mener det er avgjørende for Norge å bidra til en fredelig og regelstyrt utvikling i våre nærområder. Nordområdepolitikken er derfor Norges viktigste fredsprosjekt. Vårt nabolag med Russland må være basert på fasthet og forutsigbarhet, samarbeid og dialog. Flertallet mener vi må hegne om samvirket i nord, ikke minst folk-til-folk-samarbeidet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener kunnskap er navet i nordområdesatsingen. Disse

medlemmer mener derfor det mest sentrale i nordområdepolitikken det neste tiåret vil være å bygge kunnskap, skape nye arbeidsplasser av ressursene og løse klimakrisen. På den måten vil disse medlemmer styrke nordområdenasjonen Norge. Disse medlemmer mener universitetsmiljøene i Nord-Norge spiller en nøkkelrolle for å lykkes med dette. Økt forsknings- og utdanningsaktivitet ved Nordområdesenteret ved Nord universitet vil også ha positive virkninger for Norges posisjon i et sikkerhets-, ressurs- og miljøperspektiv i nordområdene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil derfor øke bevilgningen til senteret med 6 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2021 med økte midler til Arktis 2030 og kap. 118 post 70 til nordområdesatsing.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at i 2020 ble deler av Arktis 2030-midlene overført til Troms og Finnmark fylkeskommune som fikk ansvaret for å forvalte den regionale delen. Flertallet viser til at nordområdene i Norge for praktiske formål omfatter arealet fra grensen mellom Trøndelag og Nordland, og at midlene må kunne anvendes i hele området. Flertallet vil understreke at midlene skal forvaltes i samarbeid med Nordland fylkeskommune og at midlene skal omfatte hele Nord-Norge og bidra til samfunnsutvikling i nordområdene. Flertallet vil fremheve Troms og Finnmark sitt ansvar for å etablere gode samarbeidsmekanismer for å forvalte midlene i samarbeid med Nordland fylkeskommune.

3.3.8.4 POST 65 OMSTILLING

Komiteen viser til at ordningen skal benyttes til etablering av nye arbeidsplasser i kommuner eller regioner som har en vesentlig reduksjon i sysselsettingen, samt til pilotprosjektet Statens hus. Komiteen viser til at evalueringer tilsier at resultatene som oftest kommer i slutfasen av et omstillingsløp på inntil seks år, og at det derfor er viktig med forutsigbarhet og et langsiktig perspektiv på dette arbeidet.

Komiteen viser til at det foreslås en bevilgning på 99 mill. kroner i 2021.

Komiteen viser til at det foreslås en bevilgning på 16 mill. kroner til et fireårig pilotprosjekt, Statens hus. Midlene skal dekke utgiftene til piloter i Stad, Orkland, Narvik og Lyngdal.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, mener

de lokale tiltakene må imøteses med mest mulig av midlene, mens administrasjonskostnader og forvaltningsmidler hos Innovasjon Norge holdes på et minimum for å sikre mest mulig ressurser til det direkte omstillingsarbeidet.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, vil understreke at fylkeskommunenes og Innovasjon Norges rolle i omstillingsarbeidet er viktig, og kanskje avgjørende, for å oppnå gode resultater og nå målene med ordningen.

Dette flertallet viser til at regjeringen har foreslått 68 mill. kroner til ordinært omstillingsarbeid i 2021. Samtidig rapporterte fylkeskommunene allerede i april om behov på om lag 120–130 mill. kroner. Koronakrisen er ikke over, og med den siste smittebølgen ser vi igjen at antall permitterte øker. Når arbeidsledigheten øker på kort tid, vet man det tar betydelig lengre tid å få ledigheten ned igjen. På mange steder vil dette være krevende. Ullensaker kommune er et slikt eksempel. Både ledigheten og antall permitterte har økt, og flere hevder at aktiviteten knyttet til flytrafikken ikke vil ha normalisert seg før tidligst 2024. I mellomtiden må mange finne seg nye jobber eller skape seg nye jobber. Dette flertallet viser til at omstillingsordningen over mange tiår har gitt gode resultater med å sikre og skape nye arbeidsplasser når områder har en vesentlig reduksjon i sysselsettingen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2021, hvor det foreslås 100 mill. kroner til omstilling ut over regjeringens forslag, som en del av tiltakspakken knyttet til korona i 2021.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at det i Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021 er foreslått å bruke 100 mill. kroner i omstillingsmidler til kommuner som er særlig hardt rammet av covid-19.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til forslag fra Sosialistisk Venstreparti om økte bevilgninger til kommunene for underfinansierte koronautgifter i 2020 forbindelse med Prop. 48 S (2020–2021).

Dette medlem viser til egne forslag om 100 mill. kroner til kommunale næringsfond og andre store og næringsrelaterte satsinger i Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021.

3.3.8.5 POST 70 (NY) REGIONALE UTVIKLINGSMIDLER

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at det i Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021 er foreslått å bevilge 250 mill. kroner til re-

gionale utviklingsmidler. Disse medlemmer viser til at fylkeskommunene er gitt et større ansvar for regional utvikling gjennom regionreformen, men at ressursene til å løse denne oppgaven blir stadig mindre. Bevilgningene over programkategori 13.50 er mer enn halvert av regjeringen de siste syv årene.

Disse medlemmer viser til Statistisk sentralbyrå sin statistikk over folketilvekst og nedgang i kommuner:

- 2005: 116 kommuner hadde folketilvekst, 249 hadde nedgang.
- 2013: 255 kommuner hadde folketilvekst, 112 hadde nedgang
- 2018: 188 kommuner hadde folketilvekst, 227 hadde nedgang
- 2019: 128 kommuner hadde folketilvekst, 291 hadde nedgang

Statistikken viser et tydelig skifte i 2005–2013, da antall kommuner med folketallsnedgang ble kraftig redusert. I perioden 2013–2019 har antallet økt igjen. Dette viser at distriktspolitikk nytter. Videre viser SSBs folketallsfremskriving at utviklinga vil forsterkes hvis det ikke gjøres kraftfulle grep.

Disse medlemmer viser til at det kreves politisk vilje og prioritering om vi skal få snudd denne utviklinga. I Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021 foreslås en bevilgning på 250 mill. kroner på en ny post 70. Bevilgningen skal i hovedsak nyttes til å styrke kommunenes næringsarbeid direkte rettet mot bedriftene og gå til å styrke kommunale næringsfond.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti ser at den nye strukturen som nå er valgt, kommer til å bli stående, og velger derfor innen ramme 6 å endre fra finansinnstillingen og ikke opprettholde kap. 553 post 60. Derfor er forslag til bevilgning lagt på kap. 553 post 70 i denne innstillingen, der det foreslås å sette av 200 mill. kroner til å øke tilskuddet til regionale tiltak for utvikling av næringsmiljøer og tilgang til kompetanse.

Dette medlem viser også til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, der det foreslås å gjenopprette de kommunale næringsfondene, og at det settes av 100 mill. kroner til dette formål.

3.3.8.6 POST 71 (NY) BYGDEVEKSTAVTALER

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at det i Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021 er foreslått å etablere et prosjekt med mål om vekst i distriktene. Spredt bosetting er viktig for verdiskaping både av beredskapshensyn, for naturforvaltning og for enkeltpersoners valgfrihet. Store områder av Norge har stort potensial for næringsvekst og flere arbeidsplasser dersom vi lykkes med en målrettet næ-

ringspolitikk. Senterpartiet vil at grupper av distriktskommuner i de delene av landet som scorer lavt på næringsutvikling, skal kunne inngå langsiktige avtaler med staten etter mønster av byvekstavtalene. Overordnet mål om næringsvekst og flere arbeidsplasser skal ligge til grunn, men det skal kunne gjøres lokale tilpasninger i den enkelte region. Gjennom denne type avtaler kan man videreutvikle lokale fortrinn og sørge for langsiktige tiltak i de aktuelle områdene. Ved å skreddersy tiltak tilpasset de lokale utfordringene øker mulighetene for å lykkes med lokal næringsutvikling. Som første år i en opptrappingsperiode foreslår Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett for 2021 å bevilge 100 mill. kroner til bygdevekstavtaler, jf. ny post 71 Bygdevekstavtaler.

3.3.8.7 POST 74 KLYNGER OG INNOVASJON

Komiteen viser til at oppdragsgiversansvaret for Bedriftsnettverk og Inkubasjonsprogrammet er overført til fylkeskommunene fra 2020. Komiteen viser til at posten dekker bevilgninger til klyngeprogrammet Norwegian Innovation Clusters, Innovasjonspartnerskap og Bioøkonomiordningen i Innovasjon Norge, og Forskningsbasert innovasjon i regionene (FORREGION) i Forskningsrådet.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at situasjonen i treforedlingsindustrien med all tydelighet viser behovet for at kapitalstrømmene i langt større grad rettes mot industri som foredler grønt karbon. Senterpartiet foreslår å etablere et grønt investeringselskap for å få fart på slik industrireisning og setter av 10 mrd. kroner i startkapital til et slikt selskap i sitt alternative budsjett.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til innspill fra NCE Heidner biocluster, Norwegian Wood Cluster og Biowally, der de ber om at det opprettes et statlig investeringsfond som investerer i grønn, fremtidsrettet industri. For at fondet skal fungere som en katalysator, bør det være i størrelsesorden 500 mrd. ila. de neste tiårene. Fondet skal stimulere initiativer som private ikke ville finansiert, ha en annen realiseringsevne/størrelse og risikoprofil enn Nysnø etc. Dette medlem viser til oppfølging av dette i egne forslag i alternativt statsbudsjett, der det settes av penger til en storsatsing på å bygge nye arbeidsplasser og kutte klimautslipp. Pakken inneholder en statlig grønn investeringsbank, et statlig grønt investeringselskap, direkte investeringsmidler, vridning av forskningsmidler fra olje til fornybart, og vridning av de næringspolitiske virkemidlene slik at prosjekter fra klyngeprogrammene kan realiseres og kommersialiseres. Dette medlem viser til at det er stort behov for å forsterke samarbeidet mellom grønn og blå sektor, der grønn sektor eksempelvis kan produsere innsatsfakto-

rer/råstoff til blå sektor. Virkemidlene må endres og innrettes slik at det potensialet for arbeidsplasser og klimakutt blir realisert.

3.3.8.8 POST 76 NORDISK OG EUROPEISK SAMARBEID, kan overføres

Komiteen viser til at posten dekker Norges deltakelse i transnasjonale og interregionale Interreg-program, som dekker større europeiske regioner. Posten dekker også deltakelse i internasjonalt samarbeid gjennom OECDs program Local Economic and Employment Development (LEED) og Nordisk Atlantsamarbeid (NORA). Komiteen viser til at det foreslås en bevilgning på 31,9 mill. kroner i 2021. For alle programmer kommer i tillegg minst 50 pst. annen offentlig eller privat medfinansiering.

3.3.9 Kap. 554 Kompetansesenter for distriktsutvikling

Komiteen viser til at Kompetansesenter for distriktsutvikling har avdelinger i Steinkjer, Alstahaug og Sogndal. Distriktssenteret skal drive faglige nettverksarenaer for kommuner, fylkeskommuner og andre aktører om lokalt utviklingsarbeid. Komiteen viser til at Merkur-programmet finansieres over kapittelet. Det foreslås en bevilgning på 61,3 mill. kroner i 2021. Det var i 2019 585 dagligvarebutikker registrert som Merkurbutikker. 222 butikker i 137 kommuner fikk støtte gjennom Merkur-ordningen i 2019. Det er de minste butikkene i de mest perifere områdene som skal prioriteres.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at Distriktssenteret har satt i gang et pilotarbeid om behov for veiledning i utvalgte kommuner kalt Distriktskommuner 3.0, og samarbeid med fylkeskommuner om utvikling av veiledningspakker for å styrke utviklingsarbeid i små distriktskommuner. Flertallet vil berømme Distriktssenterets initiativ og vil understreke viktigheten av gode koblinger mellom planarbeid og utviklingsarbeid, samt at det jobbes med å utvikle nye måter å jobbe med dette på.

Flertallet viser til Distriktssenteret og Husbankens prosjekt om å utvikle og spre kunnskap om arbeidsmåter og virkemidler for å fremme aldersvennlige boliltbud der boligmarkedet fungerer dårlig og boligmassen ikke er i tråd med behovene. Flertallet støtter dette arbeidet. Flertallet viser også til rapport fra Nordregio om at mangelen på tilpassede boliger til eldre og tilflyttende arbeidskraft er to av hovedutfordringene til boligmarkedene i norske distriktsområder. Flertallet mener dette er utfordringer det må jobbes videre med. Dette er noe av bakgrunnen for at disse partier vil gi Husbanken en større rolle i å løse utfordringer

i boligmarkedene i distriktene og etablere en tilskuddsordning for boligetablering i distriktene. Flertallet ser også positivt på at regjeringen vil kartlegge i hvilken grad arbeidsgivere i distriktene opplever manglende tilgang på boliger som en begrensning for rekruttering av arbeidskraft, samt at regjeringen vil synliggjøre Husbankens adgang til å ta distriktspolitiske hensyn.

Flertallet viser til at det jobbes med å styrke samarbeidet mellom kommuner og butikker for å gi et bedre tjenestetilbud.

3.3.9.1 POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

3.3.9.2 POST 73 MERKUR, *kan overføres*

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til Senterpartiets omtale av MERKUR-ordningen og forslag i Innst. 88 S (2020–2021) Distriktsmeldingen.

3.3.10 Kap. 560 Samiske formål

3.3.10.1 POST 50 SAMISK SPRÅK, KULTUR OG SAMFUNNSLIV

Komiteen merker seg at denne posten utgjør hovedbevilgningen til Sametinget. Sametingets bruk av midler bevilget over statsbudsjettet går fram av Same-tingets årsmelding.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til de generelle merknadene og Arbeiderpartiets forslag i alternativt statsbudsjett for 2021 om å styrke rammene til Sametinget, med 50 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det foreslås å styrke Sametinget med 10,5 mill. kroner og videre styrke samisk kulturminneforvaltning med 10 mill. kroner.

Dette medlem viser til det behovet Sametinget har for å styrke sine egne satsingsområder.

3.3.10.2 POST 51 DIVVUN

Komiteen viser til at bevilgningen skal benyttes til drift av Divvun, som er en egen enhet ved Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet. Komiteen merker seg at Divvuns oppgave er å drifte og utvikle ret-teprogrammer for samiske språk til bruk på ulike da-taplattformer.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

3.3.10.3 POST 55 SAMISK HØGSKOLE

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

3.3.11 Kap. 563 Internasjonalt reindriftssenter

3.3.11.1 POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

3.3.11.2 POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, *kan overføres*

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

3.3.12 Kap. 3563 Internasjonalt reindriftssenter

3.3.12.1 POST 2 DIVERSE INNTEKTER

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

3.3.13 Kap. 567 Nasjonale minoriteter

Komiteen viser til at Norges politikk overfor nasjonale minoriteter er forankret i internasjonale menneskerettighetskonvensjoner, som Europarådets rammekonvensjon om beskyttelse av nasjonale minoriteter, den europeiske pakten om regions- eller minoritetspråk og FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter. Politikken bygger på prinsippet om likeverd og ikke-diskriminering.

Komiteen viser til at det er et mål at de nasjonale minoritetene, i dialog med offentlige myndigheter, selv skal kunne ta aktivt del i arbeidet med å bevare og utvikle eget språk og egen kultur.

Komiteen registrerer at regjeringen arbeider med en stortingsmelding om politikk og tiltak overfor nasjonale minoriteter. Komiteen imøteser denne meldingen.

3.3.13.1 POST 22 KOLLEKTIV OPPREISNING TIL NORSKE ROM MV.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbrykratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

3.3.13.2 POST 72 DET MOSAISKE TROSSAMFUND

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, der det foreslås å styrke driftsstøtten til det mosaiske trossamfunn med 0,5 mill. kroner.

3.3.14 Kap. 581 Bolig- og bomiljøtiltak

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, mener et godt boligtilbud er en forutsetning for å rekruttere arbeidskraft og få varig tilflytting. Boligmarkedet i mange små distriktskommuner er krevende. I perioden 2012–2014 deltok tolv kommuner i en nasjonal satsing på boligetablering i distriktene. Målet var å stimulere til boligbygging og øke kompetansen på hva som skal til for å få bevegelse i boligmarkedet. Evalueringen viser at kommunenes arbeid med boligutvikling og boligstrategiske tiltak har gitt flere boliger, et mer differensiert boligmarked, nye tomter og boligfelt og nye eller rullerte areal- eller boligpolitiske planer. Tiltakene medførte lokal optimisme og gav positive effekter for et boligmarked som i utgangspunktet hadde stått stille, både for innbyggere, for kommunen og for næringslivet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås å oppette en ny tilskuddsordning for boligetablering i distriktene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener universell utforming må være en helt sentral strategi for inkluderende samfunnskvalitet og bærekraft. Sosialistisk Venstreparti er derfor helt uenig med regjeringen når de svekker lov og regelverk for å øke antall dispensasjoner bl.a. om universell utforming, verneområder og strandsoneforvaltning.

Disse medlemmer viser til at plan- og bygningsloven er samfunnets viktigste virkemiddel for å utforme bygg og uteområder som vi alle kan bruke. Å svekke loven er lite framtidsrettet, og vil fremme diskriminering, og med det bryter stortingsflertallet og regjeringen med Stortingets føringer om likestilling og universell utforming av samfunnet.

Disse medlemmer viser til at det er behov for flere rimelige utleieboliger fordi det er en mangel i det norske boligmarkedet. Disse medlemmer viser til at endringene i regelverket for tildeling av tilskuddet har gjort at flere kommuner, ifølge Husbankens årsmelding for 2018, sier at ordningen har blitt mindre attraktiv. Oslo har for eksempel ikke søkt tilskudd. Det er stor forskjell i utmålingen av tilskudd mellom kommunene. Kommuner med de høyeste boligprisene kommer dårlig ut, verdien av tilskuddet er redusert og gjør at kommunene får økte kostnader. Med et tak på kvadratmeterprisen og øvre grense på 80 kvadratmeter kommer små og store boliger dårligere ut enn før, og Husbanken melder at enkelte kommuner derfor er tilbakeholdne med å investere i familieboliger. Økt nedskrivningstid reduserer den årlige effekten av tilskuddet.

Disse medlemmer viser til at bl.a. Obos utvikler andre former for eie, der en kan eie sammen med eksempelvis en utbygger og eie en del av boligen og leie en annen del. Disse medlemmer mener det er svært viktig å utvikle ulike eieformer, og at statlige tilskudd må innrettes og brukes aktivt slik at flere får innpass i eie-markedet.

Disse medlemmer viser også til at det ikke lenge gis tilskudd til oppgradering av egen bolig. Sett i lys av at det vil bli en stor økning i antall eldre framover, og at de gjerne bor i boliger som ikke er moderne og tilfredsstillende krav som gjør det mulig å bli boende i egen bolig lenge, er det viktig å ha tilskudd til formålet slik at kommunene kan søke om tilskudd i slike tilfeller.

Disse medlemmer mener reglene må endres slik at de er tilpasset de behovene som finnes, og kommunenes behov for boligpolitiske virkemidler.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om egne tilskuddsordninger i Husbanken for å tilpasse private boliger til behovene i en aldrende befolkning.»

Disse medlemmer viser bl.a. til høringsbrev fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet 3. mai 2019 om å svekke kravet til universell utforming i formålsparagrafen ved å supplere med «tilgjengelighet», begrunnet bl.a. i at tilgjengelighet kan ivaretas med særskilte løsninger for funksjonshemmede. En slik endring vil svekke universell utforming som strategi for samfunnsutforming. Universell utforming som mål og prinsipp er også viktig for tolkningen av lov og forskrifter, og gir føringer om likeverdige løsninger, også ved oppgradering av eksisterende bygg.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det er riktig som Sosialistisk Venstreparti påpeker, at hensynet til tilgjengelighet er foreslått tilføyd i formålsparagrafen i plan- og bygningsloven. Dette er imidlertid kun en presisering for å tydeliggjøre gjeldende rett. Tilføyelsen endrer ikke kravsnivået til universell utforming og tilgjengelighet som er fastsatt i byggteknisk forskrift. Å tilføye hensynet til tilgjengelighet vil ikke svekke krav og hensyn til universell utforming eller samfunnsmessig likestilling.

Disse medlemmer viser til Sosialistisk Venstrepartis påstand om at det blir færre boliger som kan brukes gjennom livsløpet. Fra 1. januar 2020 er kvalitetskravene i Husbankens lån tydeliggjort. Husbanken gir nå lån til oppføring av livsløpsboliger. Dette er boliger som legger til rette for at personer uavhengig av funksjonsnivå kan bli boende i egen bolig gjennom hele livsløpet, leve aktive liv og være mest mulig selvhjulpne. Kravene i TEK17 om hvilke boliger som skal være tilgjengelige, ble videreført fra tidligere forskrift. Nye byggeprosjekter vil medføre at vi får flere tilgjengelige boliger i markedet. De lempingene som ble gjort for hvordan dette kan oppnås, for eksempel stigningsforhold på ramper og utforming av snuareal for rullestol, er utredet og kunnskapsbaserte. Blant annet gjennom fullskala testing i laboratorium. Ut over dette ønsker disse medlemmer å vise til regjeringens strategi for boligsosiale tiltak.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser også til at regjeringen har fjernet kravet om universell utforming som føring i formålsparagrafen for grunnlån og fjernet Norsk Standard for universell utforming som kvalitetskrav for å få lån. Regelverket er nå endret slik at minimumskravene i TEK17 legges til grunn, med noen tillegg. Det ble tillatt brattere stigning ute, tyngre dører og mindre snuplass og areal i boliger og studentboliger. 50 pst. av leilighet under 50 m² i bygg med heis fikk unn-

tak fra tilgjengelighetskravene. Det betyr færre boliger som vi alle kan bruke gjennom livsløpet, nå og i framtiden, noe som er stikk i strid med vedtatte politisk mål og behovene framover med en aldrende befolkning.

3.3.14.1 POST 70 BOSTØTTE, OVERSLAGSBEVILGNING

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti påpeker at boligmarkedet, slik det er nå, øker de sosiale ulikhetene. Det trengs en langt sterkere sosial boligpolitikk. Dette medlem viser til en rekke andre usosiale kutt regjeringen har gjennomført. Dette rammer mennesker som er vanskeligstilte som uføre, syke og arbeidsløse, mennesker som i mindre grad enn andre har mulighet til å komme seg ut av avmaktsposisjonen.

Dette medlem mener det må utvikles nye modeller for å hjelpe flere over til å eie egen bolig, og viser til egne forslag om dette i Representantforslag 154 S (2018–2019).

Dette medlem mener bostøtten må økes kraftig, og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, der denne økes med 250 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Både antall som får, og verdien av bostøtten til de som nå kvalifiserer, har falt dramatisk, på tross av økte bokostnader og fallende inntekt hos lavinntektsgruppene.

Dette medlem viser til egne forslag i tidligere statsbudsjett og i Representantforslag 73 S (2018–2019).

På denne bakgrunn fremmer dette medlem følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endret bostøtteregulering som sikrer at også nye uføre får bostøtte på nivå med tidligere, slik at bostøtten som boligsosialt virkemiddel blir styrket kraftig.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til de generelle merknadene og Arbeiderpartiets alternative budsjett, hvor Arbeiderpartiet foreslår å øke bostøtten med 75 mill. kroner.

3.3.14.2 POST 76 UTLEIEBOLIGER, *kan overføres*

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, er opptatt av at de som leier bolig, kan finne trygge og stabile boforhold. Indikatorer for boligstandard og bomiljø viser at personer som leier, bor dårligere og trangere enn personer som eier. Undersøkelser fra SSB viser også at belastningen med boutgifter ofte oppleves som større for de som leier, kontra de som eier. Det er også en klar sammenheng mellom inntekt og eierforhold. Desto større inntekt, desto flere eier sin egen bolig, og over halvparten av lavinntektshusholdninger leier.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener at å leie framfor å eie ikke skal være en fattigdomsfelle som forsterker sosiale forskjeller. Her har aksjonen «#mindritleilighet» bidratt til debatt i høst. En god regulering av husleiemarkedet er derfor viktig for å sette forbrukerne/leietakernes interesser i sentrum. Statistikk over leiemarkedet viser også at leietakere ofte leier av private utleiery, og korte leieforhold dominerer leiemarkedet. Få utleiery driver i så stor skala at de har rom for å tenke inkludering, bomiljø, langsiktighet og sosial utjevning.

Disse medlemmer mener derfor det er behov for å iverksette ytterligere regulerings tiltak som kan gi leietakere mer stabilitet og langvarige leieforhold. Disse medlemmer mener at tiltak som sertifisering av utleiery, og utvikling av en boindeks med tilhørende hjembesøk i kommunale boliger kan være aktuelle tiltak. Disse medlemmer viser til at slike tiltak kan bidra til å avdekke feil og mangler både i boligen og i bomiljøet rundt som må rettes opp.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen opprette et tilsynsorgan for det private utleiemarkedet og iverksette regulerings tiltak som kan gi leietakere mer stabilitet og langvarige leieforhold.»

«Stortinget ber regjeringen legge fram forslag for Stortinget om en styrking av husleieloven som forbrukerlov, med blant annet tidsbegrensede leiekontrakter som hovedregel, med færre muligheter for utleiery til å fravike dette.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at et samfunn som ikke har nok boliger til borgere som enten varig eller i en fase av livet har dårlig råd, vil preges av store sosiale forskjeller og av at økonomiske eller sosiale problemer forsterkes. Samfunnets innsats på områder som helse, omsorg og skole vil ikke fungere effektivt for personer uten bolig. Store sosiale boligforskjeller vil også påvirke lokalsamfunn og byutvikling. Boligpolitikk som sikrer alle en god bolig, vil dempe ulikhet og skape gode lokalsamfunn for alle. Boligpolitikken må bli mer rettferdig og sikre at flere kan eie og gjøre det tryggere og økonomisk overkommelig å leie. Det er behov for endringer på mange områder, som i boligpolitikken og boliglovgivningen, i skattepolitikken, i plan- og bygningsloven og i de sosiale virkemidlene.

Dette medlem viser til et stort behov for flere rimelige utleieboliger og flere leie til eie-boliger. Dette medlem viser videre til Representantforslag 154 S (2018–2019) om et rettferdig boligmarked, der det ble fremmet forslag om:

- å utarbeide en nasjonal boligplan for boligutbygging i hele landet på lang sikt, som inkluderer en

plan for Husbankens rolle i å sørge for et mer rettferdig boligmarked

- et skatteskifte med økt beskatning av eiendom og redusert inntektsskatt
- å utrede modeller for kommunal eiendomsskatt basert på eiendommens ligningsverdi, med obligatoriske bunnfradrag og/eller eventuelle skjermingsordninger som eksempelvis utsatt skatt til eierskifte
- å utrede en mulighet for å skille mellom skattlegging av primærbolig og sekundærbolig, der det innføres en høyere eiendomsskatt på sekundærbolig enn på primærbolig
- å utrede hvordan sosial infrastruktur kan bli en del av utbyggingsavtaler, og utvide utbyggingsavtaler slik at planmyndigheten kan stille krav til finansiering og kostnader for de ferdige boligene
- forslag om en lov om ikke-kommersielle boligorganisasjoner – fellesskapsboliger – etter modell av den danske lov om allmenne boliger

Dette medlem viser også til Representantforslag 102 S (2018–2019) og Innst. 304 S (2018–2019) om nødvendige endringer i husleieloven for å sikre at sosiale boliger har leiepriser vanskeligstilte kan betale, og andre forsterkinger av den sosiale boligpolitikken, med forslag om:

- å utrede og igangsette en prøveordning hvor det offentlige kan gå inn som medeier i boliger med inntil 15 pst. av kjøpesummen etter søknad fra personer som kan betjene et boliglån, men som ikke har egenkapital.
- å utrede grenser for muligheten til å bruke utbytte fra kommunale boliger til andre deler av kommunens virksomhet.
- lov som sikrer finansiering av og kommunal plikt til å tilby boliger til bostedsløse og andre vanskeligstilte som ikke selv kan skaffe seg bolig.
- endringer i husleieloven slik at kommuner ikke kan kreve markedsleie eller gjengs leie for sosiale boliger eller omsorgsboliger i kommunalt eie, samt utrede en ny mekanisme for langsiktig og forutsigbar prisfastsettelse blant annet basert på inntekt.
- å gjennomgå husleieloven og fremme forslag til endringer for å styrke leietakers rettigheter innenfor blant annet medbestemmelse og regulering av leie.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, der det foreslås at posten økes med 100 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at det nylig er lansert en ny strategi for den sosiale boligpolitikken, med en rekke tiltak som skal bidra til et mer velfungerende leiemarked. I strategien løftes leiemarkedet frem som et

viktig satsingsområde, og det varsles en rekke tiltak som skal bidra til at leie blir et trygt alternativ til eie. Blant tiltakene er at regjeringen i statsbudsjettet for 2021 foreslår å utvide Husleietvistutvalget (HTU) til hele landet i 2021. HTU avgjør tvister og uenigheter i leiemarkedet, og avgjør uenigheter på en rimelig og rask måte av kompetente jurister. Disse medlemmer ser derfor ikke behov for et nytt tilsynsorgan på leiemarkedet.

3.3.14.3 POST 78 BOLIGSOSIALE TILTAK, *kan overføres*

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det er et mål at folk skal bo lengst mulig i egen bolig. Det finnes ingen oversikt over hvor stort behov for tilpasning av boliger er. Vi vet at mindre enn 10 pst. av boligmassen har tilfredsstillende tilgjengelighet. Vista Analyse og Agenda Kaupang har i 2018 på oppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet undersøkt boligens utforming og hvordan den påvirker ressurs- og arbeidsbelastningen for helse- og omsorgsektoren. I rapporten kommer det fram at en fjerdedel av boligene som hjemmetjenesten yter tjenester i, har hindre som ved utbedring kan bidra til at brukeren blir mer selvhjulpent. Levekårsundersøkelsen fra SSB i 2018 viser at kun én pst. av befolkningen i 2015 bodde i en bolig som var tilrettelagt slik at en rullestolbruker hadde tilgang til alle rom i huset.

I en spørreundersøkelse fra Nova svarer over halvparten i alderen 50–71 år at de bor i en bolig som er dårlig eller svært dårlig tilpasset. Befolkningsutviklingen tilsier at behovet for boligtilpasning er økende. Tilgjengelige data over boligmassen i Norge viser at flertallet av boligene ikke er tilpasset personer som ikke klarer å gå i trapper, og at behovet for tilrettelegging vil øke som følge av et større antall eldre over 80 år.

Skal folk kunne bo lenger i egen bolig, er det avgjørende at andelen tilgjengelige boliger øker kraftig i årene framover. Det er også nødvendig å se rehabiliteringsbehov, energieffektivisering og tilgjengelighet i sammenheng og sikre at offentlige støtteordninger kan virke sammen og utløse viktige oppgraderinger.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti mener at det er stort behov for å løfte kunnskapen om boligsosialt arbeid i kommunene. Dette medlem viser til alternativt statsbudsjett for 2021, der Sosialistisk Venstreparti foreslår å øke bevilgningen med 10 mill. kroner i forhold til regjeringens forslag.

3.3.14.4 POST 79 HEIS OG TILSTANDSVURDERING, *kan overføres*

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at svært mange eldre mennesker bor i blokker uten heis. Å få installert heis der vil gjøre at svært mange kan bo i

eget hjem lengre og at en langt større del av boligmarkedet vil ha livsløpsstandard og gi mennesker med bevegelseshindringer langt større mulighet til å skaffe seg egen bolig. Heis er svært god samfunnsøkonomi og et viktig tiltak for større frihet og likestilling for eldre og mennesker med funksjonsnedsettelse.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at heis i boligblokker kan gi eldre mulighet til å bo lenger hjemme i egen bolig. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett hvor det foreslås en styrking av heistilskuddet.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det foreslås at posten økes med 50 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

3.3.14.5 POST 80 TILSKUDD TIL UNIVERSELL UTFORMING AV SKOLER

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, der det er foreslått å opprette en tilskuddsordning for oppfølging av Veikart - universelt utformet nærscole 2030, og at det der settes av 200 mill. kr til formålet.

3.3.15 *Kap. 585 Husleietvistutvalget*

3.3.15.1 POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke presentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at i Norge leier om lag 940 000 personer boligen de bor i. Leiemarkedet utgjør derfor en viktig del av boligmarkedet. De fleste boligutleiere i Norge er privatpersoner, som leier ut hele eller deler av egen bolig. Mange leier en kort periode i livet, før de blir boligeiere. Andre blir boende langvarig i leid bolig. SSB-anslag viser at omtrent 85 000 leiere var vanskeligstilte på boligmarkedet i 2019. Leiere har i større grad enn boligeiere dårlige boforhold som trangboddhet, fukt og råte, vansker med å varme opp boligen og et generelt dårligere opplevd bomiljø. For mange leiere er det også krevende å skaffe seg en stabil bosituasjon fordi kontraktstidene er korte. Leiemarkedet er dominert av uprofesjonelle småskala utleiere. Disse medlemmer viser til at som et utenomrettslig tvisteløsningsorgan løser Husleietvistutvalget (HTU) tvister mellom utleier og leier av bolig. HTU

tilbyr partene rask, rimelig og kompetent tvistebehandling. HTU kan i dag behandle saker fra fylkene Oslo og Trøndelag, samt utvalgte kommuner i Viken og Vestland. HTU kan også behandle klager i hele Norge fra en leier, dersom utleier driver utleie som næringsvirksomhet. Det anslås at HTU med dagens geografiske virkeområde dekker ca. 47 pst. av leieforhold i Norge. De fleste utleieboliger befinner seg i de større bysentrene, hvorav flere, som Stavanger og Tromsø, ligger utenfor HTUs virkeområde. Disse medlemmer viser til forskrift for Husleietvistutvalget, hvor det i hovedsak legges opp til arbeid gjennom digitale løsninger. Det er kun i et fåtall tilfeller det er fysisk tilstedeværelse. Det viser også tallene fra Husleietvistutvalgets årsrapport.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge til grunn at lokaliseringen av et nytt nasjonalt kontor for Husleietvistutvalget, som skal behandle saker utenfor dagens kontorer sitt virkeområde, lokaliseres utenfor de største pressområdene.»

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at regjeringen foreslår at Husleietvistutvalget (HTU) utvider sitt virkeområde til hele landet i løpet av 2021.

3.3.16 Kap. 3585 Husleietvistutvalget

3.3.16.1 POST 1 GEBYRER

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

3.3.17 Kap. 587 Direktoratet for byggkvalitet

Komiteen viser til Mål 1 Sikre, miljøvennlige og tilgjengelige boliger og bygg og Mål 2 Effektiv ressursbruk i byggeprosessen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil ta større klimahensyn i boligpolitikken. Disse medlemmer mener Norges ambisjoner om å nå internasjonale klimamål bare kan nås hvis byer og tettsteder blir en del av løsningen, spesielt gjelder dette for transportsektoren. En tredel av befolkningen i Norge bor i landets fem største byområder. Både disse byene og kommunene rundt opplever kraftig befolkningsvekst. Flere personreiser og økt næringstransport vil

uten en aktiv politikk føre til dårligere framkommelighet, økte klimautslipp og mer lokal forurensning.

Disse medlemmer har derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at de kommunene som får større statlige kollektivutbygginger, forplikter seg til en sterkere koordinering av boligbygging, arealbruk og utbygging av transportsystemet.»

Disse medlemmer mener vi skal ha mest mulig igjen for offentlige investeringer, og mener at økt boligbygging skal tillegges vekt i framtidige prioriteringer av statlige infrastrukturprosjekter i og rundt de største byregionene.

Disse medlemmer viser til at bygg- og anleggsvirksomheten står for nesten 1/5 av Norges CO₂-utslipp. Det gjøres altfor lite for å redusere klimagassutslippene i en sektor der det virkelig vil monne. Arbeiderpartiet vil ha en ambisiøs klimapolitikk for bygg og anlegg. I Klimakur 2030 er bygg knapt nevnt, noe som er et stort paradoks. En utredning som Asplan Viak laget for Byggenæringens Landsforening i fjor, konkluderer nemlig med at bygg og anlegg i 2017 slapp ut 9,5 millioner tonn CO₂. Det utgjorde hele 18,2 prosent av Norges totalutslipp samme år. I tillegg fører import til bygg og anlegg med seg et utslipp på 5,8 millioner tonn.

Disse medlemmer vil ha et taktskifte i klimaarbeidet for bygg og anlegg. Det finnes allerede gode eksempler å følge: Oslo kommune har satt som mål at alle byggeplasser skal være fossilfrie, og neste skritt er en utslippsfri maskinpark. I Bergen har kommunen, ut fra et klimaregnskap, valgt å rehabilitere rådhuset framfor å rive. Media City i Bergen er et eksempel på at det er mulig å beholde byggkonstruksjoner og bygge «et nytt bygg» av det gamle skjelettet. Utslippsbesparelsene er betydelige. Dette må følges opp nasjonalt. Stat og kommune kan gjøre langt mer for den grønne omstillingen.

Disse medlemmer viser til FutureBuilt 2.0, som er forbildeprosjekter der målet er å utvikle nye standarder og påvirke byggenæringen til å søke nye klimaløsninger. Disse medlemmer mener slike forbildeprosjekter er avgjørende for innovasjon i byggenæringen.

Disse medlemmer mener dagens byggeforskrift gir for få insentiver til innovasjon. Ny forskrift bør heve miljøambisjonene og stille krav til bransjen. Vi trenger støtteordninger som oppfordrer til klimavennlig nyskaping, spredning og kompetansedeling som utløser fossilfrie løsninger. Norge trenger politikere som er ambisiøse, som støtter bransjen når den går foran og peker på konkrete muligheter for utslippskutt. I bygg- og anleggsbransjen har Norge et sjeldent potensial for klimakutt som monner, med overføringsverdi til andre land. Globalt står bygg og anlegg for enorme utslipp. Derfor kan innovative løsninger i Norge både gi betyde-

lige utslippskutt globalt, og nye eksportmuligheter for norske bedrifter.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen bruke handlingsrommet ved offentlige innkjøp til å stille høye miljøkrav, og utfordre byggebransjen til å utvikle nye, smarte rehabiliterings- eller nybyggløsninger.»

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan det kan 1) stilles høyere krav til bruk av materialer uten miljøgifter og lavest mulig klimagassutslipp, tydeligere krav til energieffektivisering og stimuleres til mer gjenvinning eller ombruk av byggematerialer, 2) etterspørres en kvalitet som tåler påkjenning fra både normal bruk og forventede endringer i klimaet, og 3) gjenbrukes mer av eksisterende bygningsmasse, herunder hva som skal utløse krav om gjenbruk, heller enn å rive og bygge nytt.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere muligheten for å stille krav til miljøklassifisering ved leie i næringseidommer.»

Disse medlemmer viser til at 1/3 av husstandene bor i borettslag. De fleste borettslag er bygget på 60-tallet og trenger rehabilitering. Det er utfordrende å få flertall i styrene for felles investeringer. Bransjeforeningen har etterlyst brukervennlige modeller for vedlikeholdsplaner som synliggjør det fornuftige med å investere i rehabilitering og energieffektivisering. Disse medlemmer viser til at største delen av ENOVA-støtten til husstander går til enebolig og rekkehus. Disse medlemmer mener at sosialdemokratiet må stå for en politikk som sikrer mer rettferdig fordeling av fellesskapets midler og støtte opp under borettslag. Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan staten kan bidra til å utvikle bærekraftige vedlikeholdsplaner tilpasset borettslag, for eksempel støtteordninger for rehabilitering av borettslag med bedre energiløsninger.»

Disse medlemmer viser til eget alternativt statsbudsjett for 2021, der det legges fram et eget klimabudsjett med konkrete forslag som vil kutte Norges klimautslipp med 61 pst. innen 2030.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialis-

tisk Venstreparti, viser til at det i pressområder er en trend der uterommene flyttes fra gata og opp på takene. Konsekvensen blir mindre åpne byrom, kortere siktlinjer og at folk forsvinner fra gateplan. Bygninger står tettere, dermed blir det mørkere pga. mindre lys, som igjen fører til økt utrygghet. Fra sommeren 2021 av skal det i byggt teknisk forskrift ikke lenger stilles krav om sollys inn i leiligheter. Da blir det mindre lyst og mindre utsikt, og mindre trivelig å oppholde seg i leiligheten. Da blir behovet for gode uterom desto større, mens vi ser en boligutvikling der disse sårt tiltrengte uterommene blir borte.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til Arbeiderpartiets påstand om at det ikke lenger stilles krav om sollys inn i leiligheter fra neste sommer. Kravet som komitéflertallet fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til, er opphevingen av byggt teknisk forskrift § 8-10, som omhandler plasseringen av byggverk. Bakgrunnen for opphevingen var at dette allerede reguleres i plan- og bygningsloven og andre bestemmelser i byggt teknisk forskrift. En annen viktig grunn var å gi kommunene økt mulighet til lokal tilpasning. Kommunene kan nå selv bestemme plassering av byggverk ut fra lys- og lydforhold i sine reguleringsplaner. Disse medlemmer mener at kommunene er best egnet til å vurdere plassering av byggverk ut fra lokale forhold. Opphevingen av byggt teknisk forskrift § 8-10 ble vedtatt i 2017, men iverksatt først fra 1. juli 2021, da kommunene skulle få tid til å innarbeide hensynet til plassering i sine reguleringsplaner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at regjeringen har gjennomført flere endringer i byggt teknisk forskrift. Flertallet mener endringene gir mindre funksjonelle leiligheter, mindre dagslys inn i leilighetene og gjør det vanskeligere å øke antallet universelt utformede leiligheter.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil derfor videreføre både dagens krav i TEK17 § 13-12 (2) om dagslys og bestemmelsene i byggt teknisk forskrift § 8-10 om solforhold, for å sikre gode solforhold og trivsel for innbyggerne.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til Senterpartiets og Sosialistisk Venstrepartis ønske om at TEK17 § 13-12 (2) og bestemmelsene i byggt teknisk forskrift § 8-10 må videreføres, for å sikre gode solforhold og trivsel for innbyggerne. TEK 17 § 13-7(2) er bestemmelsen som

regulerer tilfredsstillende tilgang til dagslys. Denne bestemmelsen er ikke under revisjon eller planlagt opphevet. TEK 17 § 8-10 omhandler bestemmelser om plassering av byggverk der det blant annet skal tas hensyn til lys- og solforhold. TEK 17 § 8-10 er vedtatt opphevet med virkning fra 1. juli 2021. Bakgrunnen for opphevingen var at både krav om dagslys i oppholdsrom og krav til uteoppholdsarealer allerede er regulert i andre bestemmelser. En annen viktig grunn var å gi kommunene økt mulighet for å skape gode bomiljø. Kommunen kan nå selv bestemme plassering av byggverk ut fra blant annet lyd- og lysforhold i sine reguleringsplaner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til behovet for miljøvennlig transport i byer og tettsteder. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett for samferdsel, der det settes av 800 mill. kroner ut over regjeringens forslag til å øke statens andel i kollektivprosjekter i byene, og 200 mill. kroner til at flere byer og tettsteder skal få bymiljøavtaler.

3.3.17.1 POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteen viser til at post 1 Driftsutgifter dekker lønn, husleie og andre utgifter for Direktoratet for byggkvalitet (DiBK). Bevilgningen dekker også utgifter til drift av den sentrale godkjenningsordningen for foretak med ansvarsrett.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

3.3.17.2 POST 22 KUNNSKAPSUTVIKLING OG INFORMASJONSFORMIDLING

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at det i Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021 er foretatt en innsparing som et ledd i et generelt tiltak for redusert byråkrati.

3.3.18 Kap. 3587 Direktoratet for byggkvalitet

3.3.18.1 POST 1 DIVERSE INNTEKTER

Komiteen viser til at post 1 omfatter inntekter fra tvangsmulkt og overtredelsesgebyr som ilegges dersom det omsettes eller brukes produkter til byggverk som ikke er i samsvar med krav i plan- og bygningslovgivningen. Posten omfatter også overtredelsesgebyr.

3.3.18.2 POST 4 GEBYRER

Komiteen viser til at post 4 omfatter gebyrinntekter fra den sentrale godkjenningsordningen for foretak med ansvarsrett. Komiteen viser til at det er stor usikkerhet i utviklingen av antall nye søkere om godkjenning framover, blant annet på grunn av Byggkvalitetutvalgets anbefaling om å avvikle ordningen.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

3.3.19 Kap. 590 Planlegging og byutvikling

Komiteen merker seg at tilskuddsordningen for de fire største byene, som i 2018 ble utvidet til å omfatte kommuner og fylker i de ni største byområdene, ble avsluttet i 2020.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til innspill fra organisasjonen Norsk Vann, som beskriver statens håndtering av vann og avløp som fragmentert. De peker på at Helse- og omsorgsdepartementet har ansvar for folkehelse og drikkevann, Klima- og miljødepartementet har ansvar for utslippstillatelser og vannforvaltning, mens Kommunal- og moderniseringsdepartementet håndterer kommunal forvaltning. Norsk Vann etter-spør enn felles virkelighetsforståelse på et samfunnskri-tisk område og etterspør en egen stortingsmelding som kan bidra til å løfte denne tematikken og samordne staten bedre. De peker også på at det blir noen tøffe utfordringer i årene som kommer, med vesentlig høyere gebyrer, mangel på kompetanse i store deler av landet og økte utfordringer knyttet til klimaendringer. Flertallet mener regjeringen må ta en lederrolle.

Flertallet viser også til Innst. 369 S (2018–2019), hvor det ble fremmet et forslag om en egen sektorlov for vann og avløp og et program for teknologiutvikling i vannbransjen. Forslagene hadde utspring i de samme bekymringene. Flertallet er bekymret for sikringen av kritisk infrastruktur som vann og avløp. Dette krever oppdatert kunnskap, innovasjon og en helhetlig satsing

på sikkert og rent vann til befolkningen. Flertallet mener regjeringen må forbedre, koordinere og samkjøre rapporteringsarbeidet innen VA-sektoren for å få mer kunnskap om status på landets VA-nett. For å gjennomføre dette arbeidet er det nødvendig å rekruttere tilstrekkelig kompetanse for å løse et viktig samfunnsopdrag. Flertallet viser til at flere land i Europa har en sektorlov, som for eksempel Finland og Sverige. En sektorlov vil kunne samle en rekke bestemmelser som i dag er spredt på forskjellige lover, f.eks. forurensningsloven, plan- og bygningsloven, matloven, vass- og avløpsanleggslova, vannressursloven, helseberedskapsloven mv.

Flertallet viser til at dette også er påpekt i merknad i behandlingen av Meld. St. 19 (2014–2015) Folkehelsemeldingen — Mestring og muligheter, jf. Innst. 380 S (2014–2015):

«Komiteens flertall viser til at med så store utfordringer og så fragmentert ansvar, vil flertallet be om at det utarbeides en sektorlov for vann- og avløpssektoren knyttet til den forestående kommunereformen og at gebyrgrunnlaget gjennomgås med tanke på å oppfylle det pålagte ansvaret som stat og kommuner i fellesskap har.»

Flertallet er bekymret for at denne problemstillingen ikke tas tak i.

På denne bakgrunn fremmer flertallet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en stortingsmelding om vann- og avløpssektoren. Meldingen må behandle utfordringene i sektoren, hvilke sektorlover som kan samordnes og hvordan staten og kommunene bedre kan samordne sin innsats for sikker håndtering av vann og avløp.»

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti om at regjeringen skal legge fram en stortingsmelding om vann- og avløpssektoren. Disse medlemmer viser til Granavolden-plattformens punkt om at det skal arbeides for bedre harmonisering av plan- og bygningsloven og sektorlover. Plan- og bygningsloven skal være den overordnede, sektorsamordnede loven for areal- og ressursbruk, inkludert sikring av drikkevann og teknisk infrastruktur. Dette er sentrale elementer i kommunal og regional planlegging, knyttet både til folkehelse, bolig- og næringsutvikling, miljø og økonomi. I det videre arbeidet er det viktig å etterse at utviklingen ikke fører til mer sektorisering, men bedre samordning med planprosessene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener at både staten og kommunene har ansvar for at det bygges

nok boliger og at det bygges varierte boliger med god nok kvalitet. Disse medlemmer mener derfor at myndighetene bør kreve at utbygger bygger flere boliger som flere har råd til å kjøpe. Disse medlemmer vil jobbe for at flere får mulighet til å eie sin egen bolig i pressområder. Dette kan skje ved at kommunene gis mulighet gjennom plan- og bygningsloven til å stille krav i reguleringsplaner om at et visst antall boliger i et boligprosjekt skal tilbys gjennom alternative boligkjøpsmodeller. Et slikt krav vil stimulere boligutviklere til innovasjon og nytenkning, slik at det etter hvert kommer en rekke ulike løsninger som sikrer at flere får råd til å eie sin egen bolig.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å endre plan- og bygningsloven slik at planmyndigheten kan stille krav om at det skal være en andel rimelige og sosiale boliger i alle nye prosjekter som skal bygges.»

Disse medlemmer viser til at det også er tverrpolitisk enighet om at all økning i persontransport skal tas med kollektivtransport, sykkel eller gange.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti er enige i målet om at veksten i persontransport i tettbygde strøk som hovedregel skal tas med kollektivtransport, sykkel eller gange. Samtidig vil disse medlemmer påpeke at Norges befolkning øker, også i noen tilfeller utenfor pressområdene. Utenfor tettbygde strøk vil det ikke være mulig at all økning skal tas gjennom kollektivtransport, sykkel eller gange. Senterpartiet har som mål å legge til rette for vekst i hele landet, også i distriktene. Det vil nødvendigvis medføre at ikke all vekst i persontransport kan tas med kollektivtransport, sykkel eller gange. Et eksempel er når det opprettes en ny industribedrift som ligger et stykke unna det lokale sentrumet. Disse medlemmer vil også påpeke at det kommer ny teknologi innenfor transport som muliggjør null- og lavutslippstransport. Disse medlemmer mener at med press i boligmarkedet i sentrale strøk må det være mulig å bosette seg utenfor sentrum. Dersom arbeidsplassene er lokalisert i sentrum, vil det nødvendigvis medføre økt persontrafikk inn til sentrum.

Disse medlemmer viser til at dette må planleggingen av et helhetlig transportsystem ta høyde for.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet er derfor tilhengere av at økt persontrafikk skal tas med kollektivtrafikk, sykkel og gange så langt som det er mulig.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti understreker regjeringens ansvar for å gi

kommunene gode verktøy for å ivareta disse oppgavene. Dette medlem vil understreke viktigheten av at forenkling og raskere saksbehandling i byggesaker og byplanlegging ikke må gå på bekostning av energieffektivitet, klimakrav, faglige krav og demokratiske beslutningsprosesser. Korte tidsfrister og forenklinger er en utfordring for god medvirkning fra frivillige organisasjoner som ivaretar blant annet friluftsinnteresser.

Dette medlem viser også til egne forslag om å endre plan- og bygningsloven slik at kommunene kan stille boligsosiale krav til utbyggere.

Dette medlem viser også til merknader og forslag angående forkjøpsretten til leiegårder i Innst. 107 S (2020–2021).

3.3.19.1 POST 65 OMRÅDESATSING I BYER, *kan overføres*

Komiteen merker seg at tilskuddsordningen skal bidra til at flere beboere i områder med særskilte levekårsutfordringer kan bli økonomisk selvstendige gjennom arbeid og bli aktive deltakere i lokalsamfunn og storsamfunn. Ordningen skal også bidra til varige forbedringer av tjenester og nærmiljøkvaliteter i disse områdene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at områdesatsinger i ulike storbyer i Norge skal bidra til å løfte nærmiljøer og redusere utenforskapet som barnefattigdom og arbeidsledighet innebærer. Et godt samarbeid mellom stat og kommune der innsatsen for å få flere ut i jobb, gode utdanningsløp for ungdom og nærmiljøtiltak styrkes, fører til mindre forskjeller og færre utsatte nabolag der dårlige levekår går i arv.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett, hvor det foreslås en styrking av områdesatsingsarbeidet.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at i arbeidet med å sikre et Norge med små forskjeller er områdesatsinger et viktig verktøy. Det handler om å sette inn ekstra ressurser og innsats på steder der mange er i risiko for å havne i utenforskap. I 2006 lanserte den rød-grønne regjeringen, med kommunalminister Åslaug Haga i spissen, de første områdesatsingene i Groruddalen, Drammen, Bergen, Trondheim og Oslo sør. Senere har også Stavanger og Oslo indre øst kommet til. Formålet med områdesatsingene var forebygging, og utfordringene er fortsatt store flere steder. En grunn til at man ikke har nådd lenger med arbeidet, er at satsingene er svekket siden regjeringsskiftet i 2013. Manglende målretting av tiltakene er en annen årsak. Ungdommen som faller ifra på skolen, ønsker seg arbeid. Men i dag er jobbmarkedet vanskeligere enn noensinne for ungdom som ikke har fullført utdanning. Det fins stadig færre jobber for ufaglærte, og

det åpne EØS-arbeidsmarkedet har gjort det mye vanskeligere å få jobb. Dessuten avskaffet regjeringen fra januar 2016 muligheten for å få tiltaksplass med tiltakspenger for unge mellom 16–18 år. Senterpartiet er opptatt av å fange opp de som faller utenfor, og sørge for at de kan fylle tiden sin med noe meningsfullt. Disse medlemmer viser til Representantforslag 62 S (2020–2021) fra representanter fra Senterpartiet om nye områdesatsinger mot utenforskap blant barn og unge. I representantforslaget foreslås det flere tiltak for å styrke og målrette områdesatsingene samt forslag for å få unge som faller utenfor, inn i arbeid og aktivitet. Målrettede tiltak gjennom områdesatsingene kan bidra til dette. Disse medlemmer viser til at det i Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021 er foreslått å styrke bevilgningen til områdesatsing med 50 mill. kroner under Arbeids- og sosialdepartementet, kap. 621 post 63.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti understreker at områdesatsingene har vært en stor suksess og svært viktig for å få startet opp og gjennomført nødvendige oppgraderinger av boområder med store sosiale og miljømessige utfordringer. Disse medlemmer viser til at slike oppgraderinger bare har positive ringvirkninger. Evalueringen av Groruddalssatsingen viste ikke bare store fysiske og visuelle forbedringer, men også at tiltakene har skapt gode lokalsamfunn og entusiasme og fått fram lokale ledere. Dette er svært viktig for å drive fram god utvikling og sosialt samhold i bydelene som har vært omfattet. Disse medlemmer påpeker at slike satsinger har vært viktige for integreringen, og at å satse videre på slike tiltak vil være viktig for å få til en god integrering. Disse medlemmer understreker at gode fritidstilbud og fritidsklubber for ungdom må være en del av de varige løsningene som etableres.

3.3.19.2 POST 72 BOLIG- OG OMRÅDEUTVIKLING I BYER, *kan overføres*

Komiteen viser til at ordningen skal bidra til at vanskeligstilte på boligmarkedet skal kunne skaffe seg og beholde egnet bolig. Videre skal den bidra til å forbedre bomiljøet, deriblant å løse lokale utfordringer for innbyggere i områder med særskilte utfordringer. Komiteen merker seg at dette kan være forbedrede fysiske kvaliteter ved bomiljøet, økt opplevelse av trygghet og sosial deltakelse i nærmiljøet. Tilskuddet går til områderrettet innsats i Oslo, Bergen og Trondheim.

3.3.20 **Kap. 595 Statens kartverk**

Komiteen viser til at Statens kartverk har ansvar for tinglysing av fast eiendom og boret, samt matrikkelen. Kartverket er også en nasjonal geodatakoordinator og har ansvaret for den geografiske infrastrukturen på

land og i sjø. Kartverket har dermed en helt sentral rolle i arbeidet med å sikre at Norge har en nasjonal infrastruktur for geografisk informasjon og offentlig eiendomsinformasjon. Komiteen viser til at denne oppgaven utføres i nært samarbeid med kommunene, som blant annet leverer grunnlaget for matrikkelen. Komiteen peker på at dette er en tjeneste som er vesentlig både for et ordnet og velfungerende samfunn.

Komiteens flertall, medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at det er et stort behov for å oppdatere kartbasene for stier og turruter.

På denne bakgrunn fremmer flertallet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen trappe opp arbeidet med å oppdatere kartbasene for stier og turruter og rapportere på dette arbeidet i revidert nasjonalbudsjett 2021.»

3.3.20.1 POST 1 DRIFTSUTGIFTER, *kan nyttes under post 21 og 45*

Komiteen merker seg at posten foreslås på 914,3 mill. kroner i budsjettforslaget for 2021. Budsjettposten foreslås økt med 10,7 mill. kroner som følge av økt forventet aktivitet. Komiteen merker seg videre at etableringen av ordningen for autorisasjon av landmålere gir en parallell økning av utgifter og inntekter på 1,8 mill. kroner. Komiteen merker seg også at det foreslås å overføre ytterligere 1 mill. kroner fra Samferdselsdepartementet knyttet til arbeidet med Nasjonalt register for luftfartshindre. Videre merker komiteen seg at som følge av endret regnskapsmessig praksis for føring av pensjonspremie i Statens pensjonskasse ble bevilgningen økt med 12,8 mill. kroner i inneværende år for å dekke ekstrakostnader i overgangsåret, og at bevilgningen på samme bakgrunn foreslås redusert med samme beløp i 2021.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at det i Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021 er foretatt en innsparing som et ledd i et generelt tiltak for redusert byråkrati.

3.3.20.2 POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, *kan overføres, kan nyttes under post 1 og 45*

Komiteen viser til at posten i hovedsak skal dekke tidsavgrensede prosjekter og kjøp av tjenester fra private leverandører, som for eksempel fotografering og laserscanning fra fly. Komiteen merker seg at i tråd med framdriftsplanen for arbeidet med nasjonal detaljert høydemodell foreslås bevilgningen redusert med 36 mill. kroner, og videre at bevilgningen foreslås økt med 0,6 mill. kroner til pilotprogrammet for marine grunnkart. Videre merker komiteen seg at det foreslås en økning på 3 mill. kroner som følge av forventet økt aktivitet i øvrige samfinansierte prosjekter.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette

3.3.20.3 POST 30 GEODESIOBSERVATORIET, *kan overføres*

Komiteen viser til at det i tråd med fremdriftsplanen foreslås en bevilgning på 17,2 mill. kroner som i hovedsak skal dekke utgifter til utviklingsarbeid for laseravstandsmåler for satellitter (SLR). Komiteen merker seg videre at det har oppstått forsinkelser hos leverandøren, noe som gjør at det kan ta to år lengre tid enn planlagt å få på plass et komplett nytt observatorium i drift. Komiteen har ingen merknader til dette.

3.3.21 Kap. 3595 Statens kartverk

Komiteen viser til at samlede budsjetterte inntekter under dette kapitlet er 820,596 mill. kroner, og har ingen merknader til dette eller til de handlemaatene som skisseres for de samfinansierte prosjektene.

3.3.21.1 POST 1 GEBYRINNTEKTER TINGLYSING

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at Riksrevisjonen har avdekket at det kreves mer i betaling enn det koster å tilby statlige tjenester. Riksrevisjonen omtaler dette som en skjult skatt på om lag 600 mill. kroner.

Flertallet viser til Dokument 1 (2020–2021) Riksrevisjonens rapport om den årlige revisjonen for 2019,

hvor det fremkommer at Stortingets forutsetninger for gebyrfinansiering blir brutt, særlig gjennom overprising av tjenester. Brukerne må betale 627 mill. kroner mer enn det tjenestene koster. Deriblant må brukerne av tinglysingstjenester i Kartverket betale 89 mill. kroner mer enn hva det koster å produsere tjenestene. Flertallet viser til Riksrevisjonens anbefalinger til Kommunal- og moderniseringsdepartementet og slutter seg til at disse må følges opp:

- «– følge opp at gebyrfinansiering av offentlige tjenester er basert på forutsetningene i rundskriv R-112 om at brukeren ikke blir belastet for mer enn hva tjenesten koster
- informere Stortinget om eventuelle overprisede tjenester på departementets område i forslag til statsbudsjett»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til omtale i Innst. 2 S (2020–2021) (finansinnstillingen) og Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2021, hvor denne posten foreslås redusert med 84 mill. kroner med bakgrunn i dette.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til egen merknad i denne innstilling om Riksrevisjonens rapport om den årlige revisjonen for 2019, hvor det fremkommer at Stortingets forutsetninger for gebyrfinansiering blir brutt.

3.3.21.2 POST 2 SALG OG ABONNEMENT M.M.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

3.3.21.3 POST 3 SAMFINANSIERING

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

Statsbankene

3.3.22 Kap. 5312 Husbanken

3.3.22.1 POST 1 GEBYRER M.M.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

men fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

3.3.23 Kap. 2412 Husbanken

Komiteen viser til at bevilgningene til Husbanken skal bidra til å nå mål 1 Sikre, miljøvennlige og tilgjengelige boliger og bygg, og mål 3 Vanskeligstilte på boligmarkedet skal kunne skaffe seg og beholde egnet bolig, i den nasjonale strategien Bolig for velferd (2014–2020).

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser videre til at Husbanken gjennomfører et effektiviseringsprogram i perioden 2019–2021. Målet er å frigjøre 50 mill. kroner, hvorav 30 mill. kroner omdisponeres til forvaltning, drift og vedlikehold av nye digitale tjenester og 20 mill. kroner er kostnadsreduksjon. For 2019 reduserte Husbanken driftsutgiftene med om lag 12,5 mill. kroner og frigjorde over 16 mill. kroner til drift av digitale tjenester.

Disse medlemmer viser også til at Husbanken i 2019 anskaffet ny løsning for saksbehandling og forvaltning av lån og tilskudd og utviklet og tilpasset sine løsninger til ny forskrift om lån fra Husbanken. Alle systemer har gjennomgått endringer som følge av kommune- og fylkessammenslåingene. Videre har Husbanken forbedret løsningene for søknads- og saksbehandling av startlån før dette ble obligatorisk i kommunene fra 1. januar 2020. Husbanken har utviklet en første versjon av boligsosial monitor som vi gi kommunene data-grunnlag for å ta bedre beslutninger overfor vanskeligstilte barnefamilier, eldre og bostedsløse.

Disse medlemmer viser til budsjettforlik av 1. desember 2020 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti og vedtak 156 av 3. desember 2020:

«Stortinget ber regjeringen om å videreføre kapitaltilskuddet til private barnehager på 2020-nivået, i utgangspunktet for første halvår 2021, samt nedsette et hurtigarbeidende utvalg der bla KS og PBL deltar, for å utrede finansieringen av private barnehager, herunder muligheten for lån i Husbanken. Det henstilles til regjeringen å fremme forslag om fastsettelse av kapitaltilskuddet for private barnehager for andre halvår 2021 i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett.»

Disse medlemmer merker seg at regjeringen foreslår å øke lånerammen til Husbanken med 4 mrd. kroner, fra 16 mrd. kroner i saldert budsjett 2020 til 20 mrd. kroner i 2021. Økningen i lånerammen skal gå til startlån, lån til utleieboliger og lån til boligkvalitet. Gjennom startlån får de med langvarige finansieringsproblemer mulighet til å eie egen bolig. De siste årene

har flere fått startlån, og regjeringen vil med dette øke aktiviteten ytterligere.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, merker seg at regjeringen for første gang siden 2013 øker utlånsrammen, tilbake til samme nivå som i 2013. Flertallet ønsker å motvirke ulikhet i boligmarkedet. Mange førstegangskjøpere sliter med å komme inn på boligmarkedet selv om de har gode inntektsmuligheter i fremtiden. Så lenge boligprisene stiger slik de har gjort de siste årene, vil ungdom som leier bolig og samtidig prøver å spare til egen bolig, komme lenger unna målet om å eie egen bolig for hvert eneste år. For mange er foreldre som stiller opp med hjelp, den eneste løsningen for dem som ikke klarer å spare opp egenkapitalkravene selv. Boligmarkedet bidrar til å øke forskjellene i Norge.

Flertallet mener at startlån til unge som kvalifiserer til det, er en målrettet og presis måte å bidra til at de som har likviditet til å betjene et lån, men ikke kapital til å få det samme lånet, får en reell mulighet til å eie sin egen bolig. Det balanserer på en rettferdig måte den muligheten mange har til å låne penger av sine foreldre. Flertallet vil gi en ny rolle til Husbanken i boligpolitikken basert på dette.

Flertallet viser til at Husbankens samfunnsoppdrag per i dag er å forebygge at folk blir vanskeligstilte på boligmarkedet, og bidra til at vanskeligstilte kan skaffe seg og beholde en egnet bolig. Flertallet mener det er på høy tid å gå gjennom samfunnsoppdraget til Husbanken og vurdere å utvide rollen. Det er for eksempel store forskjeller i dagens boligmarked. I byene øker prisene så mye at man med en gjennomsnittlig sykepleierlønn kun har råd til 3 pst. av boligene som er til salgs.

Flertallet mener det er viktig å gi beboere i kommunale boliger mulighet til å kjøpe og eie egen bolig. Det er flere kommuner som jobber godt med denne utfordringen og oppnår resultater. Flertallet vil her trekke fram Sandnes kommune, der 125 beboere i kommunal bolig kjøpte egen bolig i løpet av fire år. Flertallet ønsker at kommuner skal kunne teste ut nye måter for at flere skal eie sin egen bolig, og det etterspørres et godt nok regulert og forbrukervennlig leiemarked. I distriktene ser vi motsatt utfordring. Flere steder koster det mer å bygge nye boliger enn prisene i boligmarkedet tilsier. Boligmarkedet stopper opp, og det blir lite utskiftning i boligmassen. Dermed vil f.eks. eldre og arbeidsinnvandrere slite med å finne egnet bolig. Husbanken kan spille en viktig rolle i by og bygd.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener at både staten og kommunene har ansvar for at det bygges nok boliger, og at det bygges varierte boliger med god

nok kvalitet. Disse medlemmer ser fordeler med at kommunen eier tomter som bygges ut. Det er lettere å stille krav til utbyggere hvis det skal bygges på kommunale tomter.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2021, hvor det foreslås en statlig rentekompensasjonsordning for kommunale tomtekjøp som skal legge til rette for boligbygging, gjerne med nye eieformer. Det settes av 40 mill. kroner til dette arbeidet.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, der det foreslås å styrke rammen til Husbanken med 5 mrd. kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan Husbanken kan bidra til å løse utfordringer i boligmarkedet i distriktene, som mangel på variasjon i boliger og passende boliger for eldre og tilflyttende arbeidskraft.»

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan Husbanken kan være en pådriver for å utvikle nye modeller og arbeidsmetoder, for eksempel modeller for leie til eie, som bidrar til at de som står utenfor boligmarkedet, kommer innenfor.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere endringer i Husbankens rolle knyttet til klimavennlige bygg og samspill med Enova.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at et velfungerende boligmarked er en forutsetning for utvikling over hele landet. I dag kan det være vanskelig å bygge ny bolig i flere distrikter fordi det er dårlig samsvar mellom byggekostnadene og den markedsverdien huset får når det er ferdig. Dette kan igjen føre til at folk får problemer med å få vanlig boliglån. På samme måte er det lite attraktivt å drive med kommersiell boligutvikling flere steder i landet fordi utleieprisene eller salgsprisene som følger av investeringene, blir for høye sammenlignet med de generelle utleieprisene på stedet. Flertallet viser til at Husbanken har en viktig rolle i å skaffe boliger i hele landet, og at dette arbeidet må forsterkes. Videre vil en økt låneramme til Husbanken, sammen med

en revidering av forskrifter, muliggjøre økt aktivitet i bygge- og anleggsbransjen.

Flertallet viser til forslag fra Innst. 112 S (2019–2020), hvor det ble bedt om en utredning for å sørge for boligbygging i hele landet. Særskilte løsninger for boligbygging i distriktsområder, områder hvor byggekostnader kan overstige panteverdien av boligen, og boligbygging i pressområdene må stå sentralt. Det ble videre bedt om å se på Husbankens rolle og innretning av virkemidler samt løsninger for førstegangsetablerere, enslige, varig vanskeligstilte og personer med særlige behov.

Flertallet viser til at regjeringen skal samordne fagmiljøene i Husbanken og hos fylkesmannen gjennom en forsøksordning fra høsten 2021. I forsøkene vil Husbankens veiledningsoppgaver overfor kommunene bli flyttet fra regionkontorene i Bodø og Bergen til fylkesmannsembetene i Nordland, Vestland og Rogaland. Flertallet deler uroen Norsk Tjenestemannslag uttrykker om prosjektet, og frykter at Husbankens regionale fagmiljø vil forvitte og på sikt bli nedlagt. Forbindelsen mellom faglige råd og virkemidler brytes, noe som kan svekke effekten av og kompetansen i det boligsosiale arbeidet. De økonomiske virkemidlene har dessuten vært en sentral del av dialogen med kommunene. Flertallet frykter Husbankens viktige rolle i boligpolitikken vil svekkes, og mener prosjektet bør skrotes. For å styrke det boligsosiale arbeidet burde man heller tatt til orde for et tettere samarbeid mellom Husbankens fagmiljø og kommunene.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at erfaringene de siste 10–15 årene viser at samordning på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer er avgjørende for å lykkes med det boligsosiale arbeidet. Konsekvensen av manglende

samordning kan være at folk løslates fra fengsel, eller skrives ut fra institusjon, uten at de har et egnet botilbud. Til tross for at et av formålene med Bolig for velferd (2014–2020) var bedre statlig samordning, opplever kommunene fortsatt staten som svært fragmentert på dette området (resultatrapport for Bolig for velferd 2019). I dag støtter både Husbanken og statsforvalteren kommunene i det boligsosiale arbeidet.

3.3.23.1 POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke presentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

3.3.23.2 POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, kan overføres

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke presentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

3.3.24 Kap. 5615 Husbanken

3.3.24.1 POST 80 RENTER

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet foreslår 5 mrd. kroner i økt låneramme under kap. 2412 post 90. Dette medfører en reduksjon i renter på -1 mill. kroner.

4. Rammeområde 18 – Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.

Oversikten nedenfor viser budsjettforslaget fra regjeringen i Prop.1 S (2020–2021) med Tillegg 1 (2020–2021) for rammeområde 18.

90-poster blir behandlet av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 18

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 (2020–2021)
Utgifter			
<i>Kommunal- og moderniseringsdepartementet</i>			
571		Rammetilskudd til kommuner	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres	33 369 000
	60	Innbyggertilskudd	139 179 338 000
	61	Distriktstilskudd Sør-Norge	808 012 000
	62	Distriktstilskudd Nord-Norge	2 269 747 000
	64	Skjønnstilskudd, kan nyttes under kap. 572, post 64	2 525 000 000
	65	Regionsentertilskudd	202 897 000
	66	Veksttilskudd	190 848 000
	67	Storbytilskudd	604 898 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 (2020–2021)
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner	
	60	Innbyggertilskudd	37 016 160 000
	62	Nord-Norge-tilskudd	713 613 000
	64	Skjønnstilskudd, kan nyttes under kap. 571, post 64	2 582 000 000
573		Kommunestruktur	
	60	Kommunesammenslåing	53 200 000
575		Ressurskrevende tjenester	
	60	Toppfinansieringsordning, overslagsbevilgning	11 023 904 000
578		Valgdirektoratet	
	1	Driftsutgifter	111 322 000
	70	Informasjonstiltak	5 537 000
579		Valgutgifter	
	1	Driftsutgifter	11 801 000
Sum utgifter rammeområde 18			197 331 646 000
Netto rammeområde 18			197 331 646 000

4.1 Innledning

Komiteen viser til at forslaget til disponering av ramme 18 fra medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti er ført opp under Tilråding fra komiteen under kapittel 7 i innstillingen. Dette forslaget summerer seg til 197 897 362 000 kroner. Nettobeløpet avviker fra forslagene i Prop. 1 S med Tillegg 1 (2020–2021).

Komiteen viser til at medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ikke fremmer forslag innenfor den vedtatte rammen, da de respektive oppleggene fra disse partiene avviker fra det vedtatte nettobeløpet. Se tabell 3a. Det blir vist til behandlingen av Innst. 2 S (2020–2021) 3. desember 2020.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, vil stemme mot forslaget fra komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti til vedtak om bevilgninger under ramme 18.

4.1.1 Om budsjettforliket

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til budsjettforlik 1. desember 2020 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Det vises til behandlingen av Innst. 2 S (2020–2021) 3. desember 2020, samt til de respektive merknader i denne innstillingen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, er sterkt kritiske til hvordan årets budsjettprosess har foregått i Stortinget. Budsjettforlik mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet

ble først presentert på kvelden 1. desember, noe som umuliggjør en grundig og seriøs budsjettbehandling i komiteene, tatt i betraktning at dato for finansdebatten var 3. desember.

Flertallet mener det er helt umulig for opposisjonspartiene å forholde seg til forliket fra flertallspartiene på Stortinget med så korte tidsfrister. Flertallet viser til at budsjettet for kommunal- og forvaltningskomiteen inneholder svært mange viktige områder. Flertallet mener at et så viktig område hadde fortjent en langt grundigere og langt mer seriøs behandling enn det regjeringspartiene og Fremskrittspartiet i år la opp til.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til budsjettforliket, der det også ble foreslått å øke satsen i ABE-reformen med 0,1 prosentpoeng fra 0,5 til 0,6 under alle rammeområder, med en budsjettendring på 0,104 mill. kroner innenfor dette rammeområdet.

Tabell: Sammenligning av ABE-kutt mellom regjeringens forslag og budsjettforliket.

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	Ekstra ABE-kutt
Utgifter rammeområde 18 (i tusen kroner)				
571		Rammetilskudd til kommuner		
	21	Spesielle driftsutgifter	33 369	33 334 (-35)
578		Valgdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	111 322	111 265 (-57)
579		Valgutgifter		
	1	Driftsutgifter	11 801	11 789 (-12)
Sum inntekter rammeområde 18			0	0 (0)
Sum netto rammeområde 18			197 331 646	197 331 542 (-104)

4.2 Generelle merknader

4.2.1 Generelle merknader fra Høyre og Kristelig Folkeparti

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti støtter opp om regjeringens politikk, der det overordnede målet er å gi muligheter for alle. Disse medlemmer understreker viktigheten av et levende lokaldemokrati og støtter målet om en enklere hverdag for innbyggerne og fortsatt styrking av de sosiale sikkerhetsnettene. Kommunene er grunnmuren i det norske demokratiet og de fremste leverandører av velferdstjenester i folks hverdag. En god og forutsigbar kommuneøkonomi er således et viktig fundament for det norske velferdssamfunnet og noe av det viktigste Stortinget kan bidra med i hverdagslivet til enkeltpersoner og familier.

Disse medlemmer vil peke på tydelige demografiske utviklingstrekk som betyr at kommunene også i årene fremover må være forberedt på store omstillinger. Kommunereformen har bidratt til å styrke en god del kommuner, men fortsatt vil vi ha mange små kommuner som vil være sårbare i møtet med de krav og forventninger dagens samfunn stiller. Fra 2020 ble antallet kommuner redusert med 17 pst. fra 428 til 356 kommuner. Dette har gitt større fagmiljøer og mer hensiktsmessige løsninger rundt organisering av kommunens tjenester. Som et ledd i lokaliseringspolitikken vil regjeringen prøve ut en ny modell (Statens hus) i fire pilotkommuner, der mindre avdelinger i statlige etater samarbeider, og eventuelt samlokaliseres, i samme bo- og arbeidsmarkedsregion. Disse medlemmer ser frem til tilbakemeldinger på hvordan modellen fungerer for fagmiljøene. Disse medlemmer mener det er viktig at kommunereformen fortsetter, gjennom positive inntekter og verktøy for gode lokale prosesser.

Disse medlemmer viser til at det fra 1. januar 2020 er elleve fylker i Norge, og at ingen fylkeskommuner har under 240 000 innbyggere. Disse medlemmer støtter regionreformen og at fylkeskommunene nå har fått flere oppgaver og virkemidler til å utvikle fylkene i tråd med regionale behov og muligheter.

Disse medlemmer vil peke på at kommunesektoren har et godt økonomisk fundament for å møte fremtidens utfordringer. Disse medlemmer merker seg at kommunesektorens frie inntekter har blitt styrket med anslagsvis 35 mrd. kroner i perioden 2013–2019, og at regjeringen legger opp til en fortsatt styrking av kommunesektorens inntektsrammer i budsjettforslaget. Regjeringen legger opp til en realvekst i de frie inntektene på 2 mrd. kroner. Dette er i tråd med de signalene som ble gitt i Kommuneproposisjonen 2021.

Disse medlemmer vil peke på at kommunesektoren gjennomgående har hatt en god realvekst i de årene regjeringen har styrt, og at man de siste årene har hatt et historisk lavt antall kommuner på ROBEK-listen siden registeret ble opprettet i 2001.

Disse medlemmer viser til at koronapandemien i 2020 har ført til økte kostnader for kommunesektoren. Disse medlemmer merker seg at staten skal kompensere kommunesektoren for merutgifter og mindreinntekter i forbindelse med virusutbruddet. Regjeringen la fram et tilleggsnummer, Tillegg 1, til Prop. 1 S (2020–2021) med foreløpige anslag for merutgifter og mindreinntekter for kommunesektoren i 2021, og tilhørende bevilgningsforslag.

Disse medlemmer støtter at 100 mill. kroner av veksten i frie inntekter begrunnes i en særskilt satsing på barn og unges psykiske helse.

4.2.2 Generelle merknader fra Arbeiderpartiet

VELFERDEN LEVERES I KOMMUNESEKTOREN

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener barnehage, skole, eldreomsorg og helsetjenester er viktig i folks hverdag og det viktigste man kan bruke fellesskapets penger på. For å bygge ut og styrke disse tjenestene mener disse medlemmer at det trengs en sterk og forutsigbar kommuneøkonomi. Kommunene har store uløste oppgaver innenfor sentrale velferdsområder.

Disse medlemmer viser til at 2020 har vært preget av stor usikkerhet for kommunesektoren. Den gikk inn i 2020 med det dårligste økonomiske opplegget for de frie inntektene på minst 15 år. Koronapandemien kom på toppen av dette, og krisen er ikke over enda. Disse medlemmer mener kommunene har håndtert koronakrisen på en utmerket måte. Disse medlemmer viser til at norske kommuner står overfor store endringer og investeringsbehov. Eldrebølgen, behov i skoler og klimaendringer krever alle store investeringer. Regjeringens svar er en oppgavekorrigert realvekst på kun 0,4 pst. ifølge deres egne tall. Regjeringens egne tall viser at gjennomsnittet fra 2018 til 2021 er en årlig prosentvis vekst på 0,3 pst. Disse medlemmer vil understreke at dette er svært stramt. Disse medlemmer mener dette ikke ruster kommunene til å forberede seg på de utfordringene de står overfor. Det blir ingen økning i kommunenes økonomiske handlingsrom. All vekst blir spist opp av økte kostnader. Kommunene får blant annet økte demografikostnader, økte pensjonskostnader, staten gjør de ressurskrevende tjenester mer kostbare for kommunene, og barnehagenormen er underfinansiert. I tillegg får flere kommuner mindre inntekter fra eiendomsskatt.

Disse medlemmer mener regjeringen svekker velferden og øker forskjellene mellom by og land. Arbeiderpartiet har større ambisjoner for bedre kvalitet i velferd, omsorg og skole. Lærerne, sykepleierne, helsefagarbeiderne og alle de andre som jobber i kommunen, er førstelinjen i velferdstjenestene våre. Disse medlemmer mener tiden er inne for å styrke fellesskapet, ikke svekke det.

Disse medlemmer prioriterer derfor kommunenes økonomiske handlingsrom i Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2021. Dette vil legge til rette for at kommunene skal kunne gi bedre tjenester til sine innbyggere. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet prioriterer en inntektsvekst for kommunesektoren på 3,15 mrd. kroner ut over regjeringens forslag i statsbudsjettet for 2021. 2,5 mrd. kroner av dette går til kommunene. I tillegg styrkes toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester med 300 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Arbeiderpartiets budsjettforslag inneholder også en rekke andre satsinger som vil

styrke og bedre tjenestetilbudet som kommunene gir til innbyggerne.

Disse medlemmer mener fylkeskommunene må settes bedre i stand til økt innsats for videregående opplæring, omlegging til nullutslippsferger og et bedre kollektivtilbud. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet vil styrke fylkeskommunenes inntekter med 650 mill. kroner ut over regjeringens forslag, samt til tiltakspakkene knyttet til covid-19-situasjonen. I tillegg økes de regionale utviklingsmidler til fylkeskommunene.

Disse medlemmer vil også styrke det lokale og regionale klimaarbeidet. For å sikre at kommunene kan bidra aktivt til klimaomstillingen, ønsker disse medlemmer å forsterke støtteordningen Klimasats. I Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2021 er derfor rammen til Klimasats doblet. Disse medlemmer viser til at ordningen fremmer klimatiltak i kommuner og fylkeskommuner ved å støtte prosjekter som bidrar til redusert klimagassutslipp og omstilling til lavutslippssamfunnet.

Disse medlemmer viser til klimabudsjettet i Arbeiderpartiets alternative budsjettforslag. Skal Norge nå målet om utslippsreduksjoner, kreves det en innsats på en rekke områder.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag knyttet til komiteens ansvarsområde:

«Stortinget ber regjeringen tydeliggjøre mål om klimagassreduksjon i byvekstavtalene med kommunene og sikre at avtalene kan omfatte næringstransport.»

«Stortinget ber regjeringen stille strengere krav i offentlige anskaffelsesprosesser for å sørge for at målet om 100 pst. nullutslippsbiler for nye lettere varebiler og tyngre varebiler skal nås innen 2030.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til egne forslag og målsettinger om en fossilfri nybilpark i 2025.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan kommunene kan regulere krav om bærekraftige/fossilfrie løsninger for oppvarming av bygg, samt hvilke insentiver som kan fremme omlegging fra fossile til fossilfrie løsninger.»

«Stortinget ber regjeringen legge fram lovforslag om at kommunene får hjemmel til å kreve at skip benytter seg av landstrøm i havner der dette er installert, og kreve elektrifisering av installasjoner i nære sjøom-

råder av hensyn til klimagassutslipp i tillatelse etter forurensningsloven.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen stille tydeligere krav som vektet miljø tyngre i anbudsprosesser for å sikre en forbedret logistikk og økt effektivisering av maskiner på bygge- og anleggsplasser ved å redusere bruk av diesel i anleggsmaskiner.»

«Stortinget ber regjeringen klargjøre hvilke regelverk og muligheter kommunen har til å stille krav om utslippsfrie byggeplasser i ikke-kommunale utbygginger.»

«Stortinget ber regjeringen fremme lovforslag som gir kommuner og fylkeskommuner mulighet til å stille strengere krav i offentlige anbudsprosesser og legge strengere føringer som bidrar til raskere utfasing av mineralolje og gass til byggvarme.»

«Stortinget ber regjeringen legge frem lovforslag som sikrer kommunene nødvendig hjemmel til å vedta bestemmelser om miljøkvalitet i kommuneplanens arealdel som kan benyttes for å begrense CO₂-utslipp fra trafikk.»

«Stortinget ber regjeringen legge frem lovforslag som sikrer kommunene nødvendig hjemmel til nullutslippssoner/miljøsoner av hensyn til klima, eks. sone der kun nullutslippskjøretøy er tillatt.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til eget alternative statsbudsjett for 2021, der det legges fram et eget klimabudsjett med konkrete forslag som vil kutte Norges klimautslipp med 61 pst. innen 2030, og der satsingen gjennom Enova økes vesentlig for å sikre elbillading både i borettslag og sameier, og langs veiene.

KOMMUNALBANKEN

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener takten i det grønne skiftet må økes. For å få opp takten i det grønne skiftet og gjøre det rimeligere for kommunene å velge klimariktige investeringer, foreslår Arbeiderpartiet i sitt alternative budsjett en prøveordning med grønn investeringsstøtte til kommuner som får innvilget grønt lån fra Kommunalbanken. Støtten skal utgjøre 40 basispunkter ut over Kommunalbankens renterabatt for inntil 250 mill. kroner per investering. Støtten gis som rentereduksjon. På denne måten vil støtteordningen i stor grad treffe små og mellomstore kommuner, som i mindre grad har økonomi til å ta

merkostnaden med klimariktige investeringer, samtidig som større kommuner vil få en betydelig renterabatt på deler av sine grønne investeringer. Det settes et tak på 87,5 mill. kroner til ordningen i 2020.

Med til sammen 50 basispunkter lavere rente vil et lånefinansiert prosjekt til 250 mill. kroner, med 30 års nedbetalingstid og 2,5 pst. kalkylerente, få en total besparelse på 15,1 mill. kroner, tilsvarende 6 pst. av investeringskostnaden. I tillegg medfører klimariktige prosjekter gjerne besparelser over prosjektets levetid, som følge av lavere energibruk, mindre vedlikeholdsbehov, egenproduksjon av fornybar energi eller at prosjektet er bedre tilpasset et endret klima.

4.2.3 Generelle merknader fra Fremskrittspartiet

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at kommunene er grunnmuren i det norske demokratiet og de fremste leverandører av velferdstjenester i folks hverdag. En god og forutsigbar kommuneøkonomi er et viktig fundament for det norske velferdssamfunnet og noe av det viktigste Stortinget kan bidra med i hverdagslivet til enkeltpersoner og familier. Kommunenes økonomiske utfordringer med covid-19-nedstenginger er fortsatt uklare, men tyder på nedgang i skatteinntekter, arbeidsledighet og økte utgifter. Disse medlemmer understreker viktigheten av at kommunenes økonomi vurderes løpende, slik at sterkt rammede kommuner ikke må kutte i tjenestetilbud for å dekke utgifter. Det er viktig at hjulene holdes i gang i kommunene, og det er også viktig at husstandene ikke blir unødvendig beskattet med eiendomsskatt i en periode hvor mange arbeidsplasser er usikre. Landet viser tydelige demografiske utviklingstrekk som betyr at kommunene også i årene fremover må være forberedt på store omstillinger. Det er viktig at staten lager gode digitale virkemidler slik at effektivisering av offentlig administrasjon blir mulig. Det er et stort uutnyttet effektiviseringspotensial. Kommunereformen har bidratt til å styrke en god del kommuner, men fortsatt vil vi ha mange små kommuner som vil være sårbare i møtet med de krav og forventninger dagens samfunn stiller. Det er viktig at kommunereformen fortsetter, gjennom positive insentiver og verktøy for gode lokale prosesser. Disse medlemmer vil peke på at kommunesektoren gjennomgående har hatt en god realvekst i de siste årene, og at man nå har det laveste antallet kommuner på ROBEK-listen siden registeret ble opprettet i 2001.

Covid-19-utbruddet har gjort det ekstra viktig å legge vekt på tiltak som gir forutsigbarhet for kommunene, fylkeskommunene og dermed næringsliv og husstander. Hjulene må holdes i gang i kommunene. Næringslivet skal gå som før, tjenestetilbudet skal ikke svekkes, og husstandene bør få de varslede reduksjonene i eiendomsskatten.

For å sikre at kommunene ikke finner smutthull for fortsatt å beholde eller øke inntekten fra eiendomsskatt, så vil disse medlemmer legge opp til at kommunene benytter seg av Skatteetatens tall for takstgrunnlaget på bolig. Den lokale takseringen har blitt et smutthull og en hvilepute for skattehungrige lokalpolitikere samtidig som det er et altfor tilfeldig takseringsgrunnlag. Kommunal taksering er også en dyr løsning for kommunene. Skatteetatens verdigrunnlag for beskatning av boliger er foreløpig en modell som kan forbedres dersom den skal benyttes for å sette en takst, men modellen er langt bedre enn den tilfeldige og dyre takseringen i kommunene.

Disse medlemmer mener eiendomsskatt på hytter er en uheldig og udemokratisk skatteinnkreving der mennesker helt uten stemmerett blir tvunget til å betale skatt i tillegg til at de betaler høye kommunale gebyrer på tjenester de benytter i kommunen. Hyttefolk og hyttebygging er først og fremst en inntektskilde for kommunene, ikke en utgift.

Fergeopprøret som har dukket opp langs kysten, må bli tatt på alvor, og fylkeskommunene må ta grep for at prisene reduseres betraktelig. Derfor skal det bygges flere broer som erstatter fergene, og det skal gjøres nødvendige endringer for å redusere fergeprisene.

4.2.4 *Generelle merknader fra Senterpartiet*

STERKE KOMMUNER OG FYLKER ER EN FORUTSETNING FOR GOD VELFERD

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett samlet sett inkludert koronapakke styrker overføringene til kommunene og fylkeskommunene med 6,39 mrd. kroner, slik at det blir mulig å opprettholde og utvikle tjenestetilbudet til innbyggerne. Se merknader til kap. 571 for nærmere forklaring på hva midlene inkluderer.

Økte midler til kommunene og fylkeskommunene er nødvendig for å sikre finansiering av velferdstilbudet til innbyggerne. Penger til kommunene er penger til de grunnleggende tjenestene folk trenger i hverdagen. Trangere økonomiske tider for kommuner og fylkeskommuner betyr dårligere tjenester til folk. Senterpartiet mener en grunnleggende forutsetning for at det fortsatt skal bo folk i hele landet, er at det skal være gode tjenester nært folk. Senterpartiet mener dette innebærer at innbyggertall og reiseavstander ikke skal være avgjørende for den økonomiske forutsetningen kommunene får til å gi den hjelpen folk trenger i eldreomsorgen, i barnehagen eller i skolen. Sosiale og geografiske forskjeller må utjevnes på tvers av store og små kommuner, og mellom by og bygd. Disse medlemmer mener en aktiv distriktpolitikk er en god investering for å sikre levende lokalsamfunn, vekst og verdiskaping i hele landet. Derfor foreslås det bygdevestavtaler, 1 mrd. kroner til vedlikehold av fylkesveier og økte overføringer til kommu-

nene og fylkeskommunene i Senterpartiets alternative statsbudsjett.

KOMMUNENE

Disse medlemmer vil styrke de ordinære rammeoverføringene til kommunene med 3 mrd. kroner ut over regjeringens forslag, slik at det blir mulig å opprettholde og utvikle et godt tjenestetilbud til innbyggerne. Disse medlemmer merker seg at i regjeringens budsjettforslag for 2021 underfinansieres kommunene og fylkeskommunene. Overføringene til kommunene øker noe, men utgiftene øker mer. Regjeringen binder pengene opp i statlige satsinger, kommunenes inntektsmuligheter strammes inn, og økte utgifter kompenseres ikke. Kommunene må ta en stadig større del av regningen for tjenester til innbyggere med et stort pleiebehov. Dette har alene påført kommunene økte utgifter på ca. 1,4 mrd. kroner de siste seks årene. Staten har også pålagt kommunene rigide normer for bemanning i barnehagene, uten at kommunene har fått dekket alle kostnader til å betale for oppgaven. Dette kommer i tillegg til at kommunene har opplevd en sterk økning i utgifter til pleie- og omsorgstjenester de senere år. Disse medlemmer viser til at endringen i AAP-ordningen gjør at flere trenger sosialstønad fra kommunen. Dette er økte utgifter som kommunene ikke kompenseres for. Summen av dette betyr trangere økonomiske tider for mange kommuner og dårligere tjenester til folk. Konsekvensen av dette er at kommunene må kutte i tjenestene til barn og eldre, og utsette vedlikehold og investeringer i tjenestetilbudet i kommunen. Det blir kutt i tjenestene til folk flest.

Disse medlemmer viser til at regjeringen i 2017 endret inntektssystemet med den begrunnelse at omleggingen skulle bidra til kommunesammenslåinger. Disse medlemmer viser til at Senterpartiet er motstander av kommune- og regionreformene fordi de fører til sentralisering og svekket folkestyre. Disse medlemmer mener at eventuelle kommune- og fylkesammenslåinger skal være frivillige, og at det skal gjennomføres lokale folkeavstemninger før det treffes vedtak. Disse medlemmer reagerer kraftig på at regjeringen har gitt fylkesmennene i oppdrag å jobbe for å få på plass flere kommunesammenslåinger i sitt fylke. Senterpartiet mener det å sette i gang med ytterligere runder med kommunesammenslåing vitner om manglende respekt for lokaldemokratiet.

Disse medlemmer viser til Stortingets vedtak nr. 93 og 94 i forbindelse med behandling av Dokument 8:2 S (2017–2018), jf. Innst. 52 S (2017–2018):

«Stortinget ber regjeringen legge til grunn at gode og frivillige prosesser skal være utgangspunkt for endringer av kommunestrukturen. Eventuelle kommunesammenslåinger i perioden 2017–2021 skal utelukkende bygge på frivillighet.»

«Stortinget ber regjeringen legge til grunn at inntektssystemet for kommunene skal sikre likeverdige muligheter til å utvikle velferdstjenester til innbyggerne og ikke brukes som element i videreføring av kommunereformen.»

Disse medlemmer viser til at regjeringen likevel har brukt inntektssystemet som et element i videreføring av kommunereformen.

Kommuner som nylig har sagt nei til sammenslåing, skal ikke presses til å gjennomføre samme prosess igjen. Nå må kommunene få ro til å konsentrere seg om å tilby gode tjenester til sine innbyggere. Disse medlemmer viser til at Senterpartiets forslag til alternativt statsbudsjett for 2021 kutter bevilgningen som skal finansiere nye runder med kommunesammenslåing.

Disse medlemmer viser til at Senterpartiet går imot forslagene fra regjeringen om videreføring av «regionsentertilskudd». Regionsentertilskuddet går til nye sammenslåtte kommuner med mer enn 8 000 innbyggere som slo seg sammen i kommunereformen, og ikke til kommuner som var regionsenter før 2014. Dette er et helt ulogisk tilskudd som utelukkende er ment å smøre kommunereformen. Senterpartiet omprioriterer regionsentertilskuddet til å styrke alle kommunene slik at alle kommuner får et likt basistilskudd og i sum komme bedre ut.

Disse medlemmer viser til at endringene i inntektssystemet for kommunene fra 2017 har gitt store omfordelingsvirkninger som særlig rammer distriktene og små og mellomstore kommuner. Regjeringen innførte begrepene «ufrivillige og frivillige små kommuner», og smådriftsulemper som tidligere ble kompensert gjennom et likt basistilskudd til alle kommuner, ble endret til et gradert basiskriterium basert på gjennomsnittlig reiseavstand for å nå 5 000 innbyggere. Endringene i inntektssystemet har slått uheldig ut ved å bidra til økte ulikheter kommunene imellom. Disse medlemmer legger til grunn at statens overføringer til kommunene skal legge til rette for at alle kommuner har likeverdige økonomiske forutsetninger for å løse sine oppgaver. Senterpartiet mener smådriftsulemper må kompenseres.

Disse medlemmer mener regjeringens erklærte motstand mot eiendomsskatt vises dårlig igjen i overføringene til kommunene. Nivået på eiendomsskatt er historisk høyt, og rekordmange kommuner har innført eiendomsskatt under dagens regjering. Kommunene har ikke fått tilstrekkelige overføringer til å håndtere de utgiftene de har, og regningen veltes over på innbyggerne. Den beste måten å få bort eiendomsskatt på er å øke overføringene til kommunene, slik at de kan gjøre nødvendige investeringer og tilby gode tjenester til innbyggerne uten eiendomsskatt.

Disse medlemmer viser til at Senterpartiet mener kommunene og fylkeskommunene skal ha størst mulig råderett over egne midler, slik at lokalpolitikere kan prioritere ut fra lokale behov.

Disse medlemmer viser til at Senterpartiet foreslår en betydelig ekstrabevilgning til kommunene som følge av koronapandemien, midlene foreslås brukt til aktivitetsfremmende tiltak. Disse medlemmer vil understreke viktigheten av å opprettholde aktiviteten i kommunesektoren for å unngå økt arbeidsledighet og ytterligere økonomisk nedgang i forbindelse med koronapandemien. Disse medlemmer viser til at kommunene har meldt inn en rekke prosjekter som kan igangsettes for å sikre arbeid for bygg- og anleggsbransjen både på kort og lang sikt. Kommunesektorens organisasjon (KS) har dokumentert at kommunesektoren er klar til å iverksette tiltak for over 10 mrd. kroner. Disse medlemmer mener prosjekter igangsatt av kommunene er viktig for sysselsetting i særlig bygg- og anleggsbransjen, men også for å styrke tjenestetilbudet nært folk i hele landet. Disse medlemmer foreslår derfor en økning i bevilgningene til kommunene for aktivitetsfremmende tiltak med 2 mrd. kroner, ut over regjeringens forslag. Disse medlemmer vil påpeke at en vesentlig forutsetning for at aktivitetsfremmende midler til kommunesektoren skal få effekt, er at kommunesektoren i utgangspunktet får overføringer som setter dem i stand til å løse sine ordinære oppgaver, samt sikres kompensasjon for påløpte merutgifter og mindreinntekter i forbindelse med koronapandemien. Disse medlemmer viser til overnevnte omtale av overføringene til kommunesektoren og vil understreke sin bekymring for at et stramt kommuneopplegg kan bidra til at bevilgninger som er ment å være aktivitetsfremmende, ikke får den tilsiktede effekten. Videre må kompensasjon for de økonomiske belastningene kommunene har blitt påført som følge av pandemien, på plass for å sikre at kommunene tør igangsette nye prosjekter, og dermed bidra til å opprettholde aktivitet og arbeidsplasser over hele landet.

FYLKESKOMMUNENE

Disse medlemmer er bekymret for fylkeskommunenes muligheter til å ivareta sine oppgaver innenfor de økonomiske rammene som foreslås i statsbudsjettet. Særlig gjelder dette behovet for å øke innsatsen på vedlikehold og fornying av fylkesveinettet, drift og omlegging til null- og lavutslipps ferjer og hurtigbåter, samt håndtering av de nye oppgavene fylkeskommunene fikk overført fra 1. januar 2020. Det mangler en tydelig overføring av midler fra staten til fylkeskommunene som står i stil med de utgiftene fylkene har. Disse medlemmer mener fylkeskommunene må finansieres fullt ut for de oppgavene de skal løse, og at de statlige virksomhetene som skal få færre oppgaver i forbin-

delse med oppgaveoverføring til fylkeskommunene, må få en tilsvarende budsjettreduksjon.

Disse medlemmer viser til at Stortingets vedtak om at all kollektivtransport på sjø skal være null- og lavutslippstransport innen 2025, har ført til store ekstrakostnader i en overgangsfase. Utskifting av båt og ferjer til null- og lavutslipp i tråd med Stortingets vedtak er en betydelig kostnad for fylkeskommunene. I Senterpartiets alternative statsbudsjett foreslås det å styrke overføringene til fylkeskommunene for å sette fylkene i stand til å gjennomføre denne omstillingen.

Disse medlemmer viser til at Senterpartiet inkludert koronapakke foreslår å bevilge 1,5 mrd. kroner for å redusere vedlikeholdsetterslepet på fylkesveiene. Regjeringens såkalte satsing på 100 mill. kroner til næringsviktige fylkesveier er ikke i nærheten av å stå i stil med behovet. Beregninger fra Avinor, Kystverket, Jernbanedirektoratet og Statens vegvesen viser at det er et årlig behov for 1,5 til 2 mrd. kroner for å opprettholde standarden på fylkesveiene. I tillegg har mer ekstremvær medført store ødeleggelse som følge av flom og ras. Forebyggende arbeid med flom- og skredsikring blir en omfattende oppgave i årene fremover.

Disse medlemmer viser til at fylkeskommunene har ansvar for en rekke viktige oppgaver, blant annet videregående opplæring, tannhelse, kollektivtrafikk, fylkesvei, og båt- og ferjedrift. Stramme kommuneopplegg med kutt eller nulloppløp til fylkeskommunene samtidig som noen av ansvarsområdene opplever en sterk kostnadsvekst, gjør at fylkeskommunene må kutte i tjenestetilbudet eller kreve høyere betaling fra de som bruker tjenesten. Disse medlemmer mener elever i videregående skole eller ferjependlere ikke skal måtte ta regningen for at staten pålegger fylkene nye underfinansierte oppgaver eller omstilling til null- og lavutslipp kollektivtransport, båter eller ferjer. Disse medlemmer viser til at Senterpartiet foreslår å øke de frie midlene til fylkeskommunene i sitt alternative statsbudsjett for å sette fylkeskommunene i stand til å løse disse oppgavene.

Disse medlemmer viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett for 2021 foreslår en ekstrabevilgning på 750 mill. kroner inklusiv Bedriftsintern opplæring (BIO-Ordningen) til fylkeskommunene som følge av koronapandemien. Midlene foreslås brukt til aktivitetsfremmende tiltak. Disse medlemmer viser til at Kommunesektorens organisasjon (KS) og Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) i august kom med innspill om 70 konkrete fylkesveiprojekter som kunne igangsettes for å bidra til aktivitet, under forutsetning av at fylkene tilføres 500 mill. kroner mer til dette formålet. Slike konkrete tiltak vil være viktig for å sikre sysselsetting og aktivitet i næringslivet i tiden fremover. Disse medlemmer mener prosjekter igangsatt av fylkeskommunene er viktig for sysselsetting i særlig bygg- og

anleggsbransjen, men også for å styrke tjenestetilbudet nært folk i hele landet. Senterpartiet prioriterer derfor i sitt alternative budsjettforslag 500 mill. kroner til en aktivitetsstimulerende pakke målrettet til fylkesveiprojekter. Dette vil sette fylkeskommunene i stand til å følge opp de konkrete prosjektene de er klare for å igangsette. Disse midlene foreslås i tillegg til 1 mrd. kroner som Senterpartiet også i år foreslår i sitt alternative budsjett for å oppruste fylkesveiene, og kan benyttes til både vedlikehold og nybygg av vei, samt til tiltak for ras- og skredsikring på fylkesvei.

4.2.5 *Generelle merknader fra Sosialistisk Venstreparti*

VELFERD STARTER I KOMMUNENE

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti mener sterke fellesskap gir mennesker frihet og muligheter uavhengig av bakgrunn. Kommunene er grunnmuren i slike fellesskap og må styrkes for å sikre gode liv for de mange, og ikke kun mer frihet og mindre forpliktelser til å bidra for de få og privilegerte. Dette medlem mener en større andel av samfunnets ressurser må brukes på trygg oppvekst og god utdanning. Dette er de mest lønnsomme og framtidsrettede investeringer et samfunn kan gjøre, og mye mer langsiktige og trygge investeringer enn skatteutt.

Alle bor og lever livene sine i en kommune. Her skal barna vokse opp, innbyggerne bli gamle, og arbeidsplassen og hverdagslivet fungere. Dette medlem mener god offentlig velferd og service er en bærebjelke for et godt og livskraftig samfunn og helt nødvendig infrastruktur for næringslivet. Da må kommuneøkonomien gi rom for dette. Sterk kommuneøkonomi bidrar til å stabilisere økonomien, redusere arbeidsløshet og gjøre kommunesektoren til en bedre samarbeidspartner for næringslivet.

Koronautbruddet avslørte at det er for liten kapasitet i kommunehelsetjenesten til å håndtere krisen. Mange med behov for behandling, omsorg og pleie måtte gå uten tilbud. Skolene fikk enorme utfordringer, både praktisk og økonomisk. Kommunesektoren fikk store økte utgifter og tapte inntekter på skatt, stengte barnehager, SFO og kollektivtrafikk på sparebluss. Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti var fremst i kampen for å presse fram nødvendig krisehjelp, og viser til økte bevilgninger i det alternative budsjettet for 2021.

Dette medlem viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, der det foreslås å styrke kommunene og fylkeskommunene med over 7 mrd. kroner ut over regjeringens forslag, herunder 5 mrd. kroner til kommunene og 1,5 mrd. kroner til fylkene. I tillegg flytter Sosialistisk Venstreparti drøyt 2,6 mrd. kroner fra helse- til kommunebudsjettet til eldreomsorg i kommunene.

Dette medlem viser til Representantforslag 103 S (2019–2020) om en ekstrabevilgning på 10 mrd. kroner til kommunesektoren under koronakrisen. I tillegg vises det til behandlingen av Prop. 48 S (2020–2021), der kommunesektorens inntekter foreslås økt med 1,2 mrd. kroner ut over regjeringens forslag.

Kommunesektoren hadde på forhånd veldig trange budsjett, og mange må kutte drift nå midt i pandemien. Eldreomsorg, skole og barnehage kan ikke effektiviseres som en produksjonsbedrift. Å måtte kutte stillinger og aktivitet nå midt i krisa, gjør vondt verre. Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti har foreslått raskere og større økninger til kommuner og fylker, slik at usikkerhet kan legges til side nå i en krisetid, og at kommunene også kan bidra til å holde hjulene i gang i privat næringsliv.

Når vedlikehold og nybygg settes på vent, øker arbeidsløsheten i bygg og anlegg og færre får lærlingeplass. Denne negative spiralen må brytes – for dette skader.

Sosialistisk Venstreparti vil bruke kommunene som en motor i økonomien nå og gi folk trygghet i ei tid der mange er redde og ensomme, og der ansatte er slitne og trenger flere å dele oppgaver og ansvar med, ikke færre.

Dette medlem viser til at forskjellen mellom partiene vises i hvor høyt man prioriterer velferd. Det er ikke skoleeleven, hjelpepleieren eller bestemor som er for dyr. Det som mangler, er mot og evne til å prioritere det som er viktigst, til å fordele goder og byrder mer rettferdig og til å sette inn en storoffensiv mot økonomisk kriminalitet, noe som tapper fellesskapet for milliarder av kroner hvert år.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, der det foreslås gratis SFO til alle førsteklassinger, flere lærere i barnehagene, mer kultur i skolen, flere ansatte i omsorg og pleie, opptrapping av lavterskel psykisk helsevern og på rusfeltet og bedre barnevern og skolehelsetjeneste. I tillegg må kommuner og fylker kunne redusere sine farlige klimautslipp og kunne gjøre nødvendige tilpasninger til klimaendringene. Da trenger de penger til bedre kollektivtrafikk og flere gang- og sykkelveier, og til flom- og skredforebygging. Gjør vi disse oppgavene godt, vil det gi arbeid til mange, og et tryggere og bedre liv for store og små.

Dette medlem mener dagens regjering fører Norge i feil retning. Skattelette for de rikeste prioriteres foran velferd og fellesskap, uten at det gir vekst og utvikling i næringslivet. Kutt i velferd, mange tusen færre som får bostøtte, og kutt til arbeidsledige og flyktninger gjør at forskjellene og fattigdommen øker. Antall fattige barn øker, og reduksjon i statlig bostøtte og kutt i AAP-ordningen skyver stadig flere mennesker over på sosialhjelp. Kommuneøkonomien og statsbudsjettet for 2021 må i større grad sette kommuner og fylkeskommuner i

stand til å møte disse menneskelige og nasjonale utfordringene.

Dette medlem viser til FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne og at regjeringen har motsatt seg at den skal implementeres i norsk lov om menneskerettigheter på linje med andre grupper og minoriteters rettigheter. I lys av Navskandalen vet man at lovverket må bli mye tydeligere på vanskeligstilte menneskers rettigheter for å sikre at de ikke lider rettstap både i forvaltningen i stat og kommune og i rettsvesenet. Av konvensjonens artikkel fire, som fastsetter statenes generelle forpliktelser, følger det at staten også i utviklingsfasen av saker plikter aktivt å trekke inn, og rådføre seg inngående med, mennesker med nedsatt funksjonsevne og de organisasjoner som representerer dem.

Dette medlem påpeker at regjeringen ikke har gjennomført slike drøftelser når svært sentrale områder nettopp for mennesker som er omfattet av konvensjonen, endres. Dette medlem viser også til at flere saker viser lang behandlingstid i barnevernet, og mange eldre må vente lenge på eller får for lite nødvendig hjelp. Dette medlem understreker at dette er mennesker som i liten grad selv kan fremme sine krav, og at nettopp de får sine rettigheter og behov dekket, er svært viktig. Dette er selvsagt også avhengig av kommunale prioriteringer, men dette lar seg ikke løse uten at kommunene får økonomi til å oppfylle lovkravene og innbyggernes behov. Derfor fremmer dette medlem også forslag om bevilgninger til å realisere Veikart. Universelt utformet nærscole 2030.

Dette medlem er imot å legge til rette for at omsorg eller annen velferd skal bli satt ut på anbud. Dette medlem er sterkt uenig i utviklingen mot at skole og omsorg ses på som resultatenheter for produksjon. Velferdsoppgaver som opplæring og omsorg er vesensforskjellige fra forretningsvirksomhet og har sin begrunnelse i verdigrunnet solidaritet, fellesskap og rettferdighet. Jakten på forretningsmessige resultater skal ikke være et mål i velferdstjenestene. Ved å sette omsorg, velferd og offentlige oppgaver ut på anbud vil det være svært vanskelig å sikre at pengene går til formålet, i stedet for å gå til profitt i selskapene.

Dette medlem mener det er behov for sterkere inntektsutjamning mellom kommunene enn i dagens system, og at skatteandelen av inntektene bør vurderes økt for å jamne ut inntektsforskjellene mer enn i dag.

EN STERK DISTRIKTSPOLITIKK

Dette medlem vil bidra til å bygge sterke lokalsamfunn både i bygd og i by. For å få til dette må folk ha mulighet til å bo, arbeide og drive næringsvirksomhet i hele landet. Dette medlem viser til at for Sosialistisk Venstreparti handler distriktspolitikk om moderne lokalsamfunn der det skapes trygge og gode arbeidsplas-

ser og der folk har nærhet til skole, offentlige servicetilbud, jobber og aktiviteter. En sterk kommuneøkonomi er bærebjelken i distriktspolitikken. I årene som kommer, skal det kuttes utslipp og skapes arbeidsplasser vi kan leve av. Dette medlem mener fylkeskommunene skal ha en viktig rolle i dette arbeidet, som kalles «Ny grønn deal». Det gjelder utvikling av fornybart og lønnsomt næringsliv, og derfor må bevilgningene til fylkenes arbeid med dette økes, og innretningen på midlene må sikre utslippskutt og omstilling til klimanøytrale arbeidsplasser.

Dette medlem mener det må være høy kvalitet på fellesskapet, som barnehager, skoler, helsetilbud og kulturtilbud i hele landet, og det må være mulig å starte bedrifter og videreutdanne seg uten å måtte flytte. Dette er viktig både for folk og bedrifter i distriktene. Alle skal ha tilgang til høyere utdanning, derfor vil Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative statsbudsjett for 2021 øke støtten til desentralisert høyere utdanning og ruste opp utstyrsparken på yrkesfag.

For at folk skal kunne bo og arbeide over hele landet og bedrifter kunne drive næringsvirksomhet er vi avhengig digital infrastruktur og godt utbygd bredbånd over hele landet. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, der vi foreslår å øke satsingen på bredbånd med 200 mill. kroner.

Tilskudd til bedrifter og lokalsamfunn i distriktene gir flere arbeidsplasser, høyere fortjeneste, god samfunnsutvikling og flere skatteinntekter. Dette styrker også lokaldemokratiet ved at de folkevalgte i fylkeskommunene kan prioritere midlene. På tross av dette har regjeringen mer enn halvert disse regionale tilskuddene siden 2014. Dette medlem vil derfor vise til forslag og merknader under behandlingen av Meld. St. 5 (2019–2020) og til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, der det foreslås å øke satsingen på ulike regionale tilskudd for næringsutvikling og tilgang til kompetanse med 400 mill. kroner mer enn regjeringens forslag, og styre satsingen over til utvikling og etablering av bedrifter med fornybar og sirkulær produksjon, samt å øke overføringen til fylker og kommuner med over 7 mrd. kroner ut over regjeringens forslag.

SOSIALT

Dette medlem viser til kuttene regjeringen har fått gjennom for uføre og arbeidsledige. Dette er kutt som fratru enkeltmennesker og familier sin økonomiske trygghet. Fra 2014 til 2018 fikk 22 000 færre bostøtte. Samtidig har mange pensjonister hatt en negativ inntektsutvikling over flere år. Kuttene i arbeidsavklaringspenger har medført at flere har blitt kastet ut av ordningen og havnet på sosialhjelp. I 2019 mottok om lag 140 000 personer sosialhjelp. Det er grunn til å tro at tallene for 2020 er høye som følge av koronakrisen og re-

gjeringens avvikling av flere sosiale ordninger som Stortinget fikk på plass i vår. Når flere kastes ut av ordninger som skal sikre økonomisk forutsigbarhet, øker behovet for sosialhjelp og flere kastes inn i fattigdom. Staten skyver med dette økte kostnader over på kommunene. Dette medlem viser til at dette gir behov for økt satsing på boligsosialt arbeid både gjennom Husbanken og i kommunene. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, hvor det settes av 360 mill. kroner til dette arbeidet ut over regjeringens budsjettforslag.

Dette medlem understreker at kommunene har en svært viktig rolle i å forebygge fattigdom og utstøting og i å bistå vanskeligstilte slik at de kan komme ut av en vanskelig livssituasjon. Dette medlem viser til at fattigdommen blant barnefamilier har økt under denne regjeringen. Derfor trenger kommunene rammer til å drive godt forebyggende arbeid for alle aldersgrupper og at de gjennom egne tiltak ikke bidrar til fattigdom ved eksempelvis å avkorte sosialhjelpen for barnetrygden for fattige barnefamilier. Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti har foreslått å endre lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen slik at barnefamilier skal få nytte av barnetrygden fullt ut ved at barnetrygden i sin helhet holdes utenom ved beregning av sosialhjelp, jf. Representantforslag 20 S (2017–2018) og Innst. 149 S (2017–2018). Dersom dette ikke blir gjennomført, betyr det at Norge fortsetter å gi alle barnefamilier barnetrygd, bortsett fra de barnefamiliene som trenger den mest, i og med at de får sosialhjelpen avkortet for tilsvarende beløp. Dette medlem vil derfor kompensere kommunene for merutgiftene dette gir, og sette av midler til kommunene for å kunne øke hjelpen til sårbare familier, med 400 mill. kroner i sitt alternative statsbudsjett for 2021.

Dette medlem viser til eget Representantforslag 20 S (2017–2018) om rettfærdig og fattigdomsbekjempende barnetrygd og til Innst. 149 S (2017–2018), der det ble flertall for å utrede stopp i kommunenes adgang til å avkorte sosialhjelpen med tilsvarende sum som familiene får i barnetrygd, uten at regjeringen har fulgt opp.

Dette medlem viser til at regjeringen ikke har endret loven når den har økt barnetrygden som småbarnsfamilier får, men kun økt de veiledende satsene, noe som på ingen måte garanterer at familiene får mer å leve for. Dette medlem påpeker at familier med større barn også trenger økt barnetrygd. Det gjelder særlig for familier med enslig forsørger og de med tre barn eller flere. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor vi reverserer regjeringens forslag til økning av barnetrygden for barn opp til seks år, og heller øker barnetrygden for alle.

ALLE SKAL FÅ VÆRE MED PÅ LEKEN OG LÆRINGEN

Dette medlem mener det er viktig å ivareta og styrke den inkluderende fellesskolen, slik at alle barn og unge får et godt opplæringstilbud uavhengig av hvor de bor og hvilken økonomisk bakgrunn de kommer fra. I dag er det mange barn som ikke får være med på leken og læringen i SFO/AKS på grunn av foreldres økonomiske situasjon. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, som starter innfasingen av gratis SFO, noe som vil være den største velferdsreformen Norge har sett siden barnehageløftet.

Dette medlem viser også til Representantforslag 165 S (2019–2020) fra Sosialistisk Venstreparti, jf. Innst. 41 S (2019–2020), om at alle skoler skal være dysleksivennlige, som dessverre ble nedstemt – og at det også i Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett for 2021 foreslås 200 mill. kroner for å få i gang gjennomføringen av Veikart. Universelt utformet nærskole 2030.

EN INKLUDERENDE VIDEREGÅENDE SKOLE

Dette medlem vil videre vise til at frafallet i videregående opplæring fremdeles er for stort, og det er størst på de yrkesfaglige utdanningsprogrammene. Sosialistisk Venstreparti vil derfor prioritere tiltak som vil øke gjennomføringen på yrkesfag og gjøre videregående opplæring tilgjengelig for alle. Dette medlem vil øke tilskuddet med 150 mill. kroner til fylkeskommunenes arbeid for å styrke yrkesfag, samt til opprustning av utstyrsparkene på yrkesfag.

BARNEHAGE FOR ALLE BARN

Nok voksne med god barnefaglig kompetanse er nøkkelen til gode barnehager. Dette medlem viser til forslag til statsbudsjett, hvor tilskuddet til kommunene for å innfri bemanningsnormen i barnehager er fjernet. Dette medlem vil ikke at barna i barnehagene skal være taperne i trange kommunebudsjetter, og mener tilskuddet må opprettholdes og styrkes ytterligere og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, hvor tilskuddet er på 300 mill. kroner. Alle barn skal få muligheten til å gå i barnehagen, uavhengig av foreldrenes inntekt, og dette medlem vil derfor redusere maksimalprisen for foreldrebetaling.

KULTUR

Dette medlem viser til at det er behov for å sikre fritidsklubbene i kommunene og bygge ut tilbud som er gratis og inkluderende, og at dette derfor er styrket med 100 mill. kroner i Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett.

Dette medlem viser til merknader i Innst. 16 S (2019–2020) om utviklingen i kulturskolene og behovet for å få en nedtrappingsplan for egenbetalingen som i dag stenger mange ute. I Sosialistisk Venstrepartis alter-

native budsjett er det derfor satt av 200 mill. kroner til dette formålet.

STORBY OG VEKSTKOMMUNER

Dette medlem viser til egne forslag i Innst. 393 S (2017–2018) om å finansiere vekst- og storbytilskuddene som et rent påslag til disse kommunene og ikke som et fratrekk for alle kommunene.

LOKALE HELSETJENESTER

Dette medlem viser til et stort behov for å styrke helsetjenesten lokalt. Etter pandemiutbruddet er dette behovet blitt større, fordi mange har fått redusert sitt tilbud pga. omdisponering av helsepersonell, og sårbare ensomme mennesker er blitt enda mer isolerte. Koronapandemien viste at det var for liten kapasitet i den kommunale helse- og omsorgstjenesten, der blant annet personale fra skolehelsetjenesten har blitt brukt i smittesporing helt fram til nå. Dette kan ikke fortsette.

I Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett er det derfor satt av 350 mill. kroner til opptrapping av antall stillinger i skolehelsetjenesten, helsestasjonene og jordmortjenesten.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, der det er satt av 150 mill. kroner til opptrapping på rehabilitering, herunder også for covid-19-pasienter, 200 mill. kroner mer til rusrehabilitering og 300 mill. kroner til opptrapping på lavterskeltilbud i psykiatri.

Dette medlem viser til at det er et stort behov for å utvikle andre måter å møte folk i krise på, og viser til forslag og merknader under behandlingen av Kommuneproposisjonen 2021 om å få igangsatt flere forsøk med ulike lavterskeltilbud etter modell av Stangehjelpa.

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i kommuneproposisjonen for 2022 legge fram forslag til og finansiering av flere forsøk med lavterskeltilbud innenfor psykiatri- og rusfeltet i kommunesektoren.»

SÆRLIG RESSURSKREVENDE TJENESTER

Dette medlem viser til at regjeringen igjen reduserer tilskuddet til særlig ressurskrevende tjenester, og at tilskuddets betydning for kommunene er redusert med over 1,4 mrd. kroner siden 2015. Dette er kanskje den aller viktigste ordningen for utjamning av uforutsette og uunngåelige utgifter for kommunene, fordi dette tilskuddet fanger opp ulikhetene i utgifter veldig godt, men da må alle utgifter som er nødvendige, regnes med. Dette medlem mener ordningen må styrkes kraftig, og foreslår en økning på 600 mill. kroner i Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, i forhold til regjeringens forslag. Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti har foreslått å styrke ordnin-

gen videre og opprette en permanent ordning med økte tilskudd til kommuner med lavt befolkningstall og mange brukere.

KLIMA

Dette medlem vil vise til at kommunene og fylkeskommunene må spille en viktig rolle for å kutte klimagassutslippene og redusere skader fra farlige klimændringer som skader på veier, hus og vannforsyningen. Ekstremvær gjør det nødvendig å styrke kommunenes og fylkenes mulighet til å foreta klimatilpasninger av viktig infrastruktur. De trenger mer penger til bedre kollektivtrafikk, mer gang- og sykkelveier og flom- og skredforebygging.

Dette medlem mener det er nødvendig å øke totalrammene for kommuner og fylkeskommuner til dette formålet, og foreslår derfor i alternativt statsbudsjett for 2021 å øke med over 500 mill. kroner til formålet sammenlignet med regjeringens forslag. Dette medlem vil foreslå at det opprettes en permanent finansieringsordning for lokale klimatiltak som skal støtte kommuner og fylkeskommuner i å gjennomføre prosesser for klimavennlig omstilling.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen opprette en statlig rentekompensasjonsordning for nødvendige investeringer i infrastruktur i kommunesektoren som følge av ekstremvær.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til klimabudsjettet i Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett for 2021. For å klare å kutte utslippene med minst 60 pst. innen 2030, relativt til 1990, må vi stille strenge krav for å få ned utslippene og utvikle ny teknologi. Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge til grunn at anbud i fylkeskommunal ferje- og båttrafikk heretter skal baseres på nullutslippsteknologi, og at inntektssystemet til fylkene heretter sikrer finansiering av nødvendig omstilling til nullutslippsløsninger i all kollektivtrafikk.»

Dette medlem viser til det store behovet i kommunesektoren for å sikre høy kompetanse på biologisk mangfold, miljø og klima. Kommunesektoren har et stort ansvar på disse feltene og får stadig nye oppgaver. Det er derfor viktig å sikre at beslutningsgrunnlaget for lokale politikere har høy kvalitet, og at det gis full informasjon om virkninger ut over de rent lokale. Dette medlem vil derfor foreslå at det settes av midler til å

ansette flere miljørådgivere i kommunene og fylkene for å ta vare på naturen og gjennomføre klimatiltak.

Dette medlem viser til forskningsprosjektet EVAPLAN, som dokumenterer at klima, naturvern og miljø ofte taper i planprosesser lokalt. Det er uholdbart og må endres. Det er behov for å stille klare krav om kompetanse i kommunesektoren. Dette kan ivaretas også gjennom interkommunalt samarbeid.

Dette medlem er sterkt uenig i regjeringens forslag om å svekke vernet av strandsonen, natur og biologisk mangfold gjennom endringen de foreslår i lov og regelverk. Dette medlem viser til at formålet med PBL er å «fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og fremtidige generasjoner». Dette medlem viser til EVAPLAN-rapporten, som dokumenterer at selv med dagens mulighet til innsigelser, ivaretas ikke naturmangfoldet på en trygg måte. Det er nødvendig å styrke plan- og miljøkompetansen i kommunene og utrede hvordan det rettslige grunnlaget for biologisk mangfold, natur og friluftsliv og allemannsretten kan styrkes.

Dette medlem er sterkt uenig i regjeringens ulike forslag til å svekke naturvern og allemannsretten i ulike lov- og regelverk.

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fastsette nødvendige krav til kompetanse i kommunesektoren når det gjelder miljø, biologisk mangfold og klima.»

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2020, der det foreslås å sette av til sammen 150 mill. kroner for å sikre at flere kommuner har egne miljørådgivere i kommunene.

Det er helt nødvendig med et grønt skifte i hele landet. Utslippsfri kollektivtrafikk kutter store utslipp og bidrar til viktig næringsutvikling i industrien. Alle nye anbud på kollektivtrafikk må baseres på nullutslipp, og Sosialistisk Venstreparti foreslår i sitt alternative statsbudsjett for 2021 at staten må kompensere mye mer for fylkenes økte utgifter til elferger, elhurtigbåter og utslippsfrie busser.

Selv om utfordringen er stor, har Norge gode forutsetninger: Norge har store naturressurser, et rikt hav, store skoger, god tilgang på energi og teknologi, og høykompetente arbeidere. For at landet skal lykkes med omstillingen, må hele Norges økonomi og næringsliv innrettes mot å løse oppgaven. Det krever økte satsinger i budsjettet og at virkemidlene vris fra forurensende til fornybare satsinger.

Norge må kutte så mye klimagassutslipp som mulig, så fort som mulig. Derfor foreslår Sosialistisk Venstreparti i alternativt statsbudsjett for 2021 å opprette en grønn investeringsbank som skal få i oppgave å utvikle et marked for grønne obligasjoner i Norge, slik at vi får

vridd kapital fra eiendom og over i grønne investeringer. Sosialistisk Venstreparti foreslår også å opprette en ny stor grønn industrigigant gjennom en nytt grønt investeringsselskap. Selskapet foreslås en oppstartskapital på 20 mrd. kroner. Det skal få i oppgave å bygge grønn industri i Norge, men også levere avkasting på sikt. I tillegg foreslår Sosialistisk Venstreparti direkteinvesteringer i bioindustri og aktivitetsfremmende tiltak for den maritime næringen.

REDNINGSPAKKE FOR NATUREN

Dette medlem vil vise til at naturen er grunnleggende for vår eksistens. Den gir oss klær, medisiner og materialer. Naturvernpanelets rapport fra 2019 slår fast at tapet av naturmangfold går historisk raskt og vil true hele menneskeheten. Dette medlem viser til at det er en økt bevissthet rundt behovene for vern og restaurering av urørt natur, og at dette må følges opp politisk.

Dette medlem vil derfor vise til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det er satt av betydelige midler ut over regjeringens forslag til en redningspakke for å ta vare på naturen i Norge. Dette omfatter nesten 665 mill. kroner i økt støtte til å ta vare på truet natur, herunder 200 mill. kroner til skogvern og 90 mill. kroner til naturtiltak i kommunene. Pakken inneholder også tiltak for å ta vare på de truede artene og naturtypene våre. Vi skal sørge for økt kapasitet til de som jobber for å ta vare på naturen, og til å overvåke og kartlegge naturen vår, mer vern og restaurering av natur og mer friluftsliv. I tillegg foreslår vi å sette av 150 mill. kroner til å ansette miljørådgivere i kommunene og fylkene for å ta vare på naturen.

Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti vil ha en ny grønn deal som forener klima- og næringspolitikken for fremtidsrettet verdiskaping i Norge. Vi må bygge nye næringer som ikke forurenser, samtidig som vi reduserer våre klimagassutslipp dramatisk. Vår velferd, velstand og våre arbeidsplasser er avhengig av at vi klarer dette skiftet.

Dette medlem mener fylkeskommunene må spille en viktig rolle i dette arbeidet.

Dette medlem viser til at det samlet på ramme 18 i Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021 foreslås en økt bevilgning på 9714 mrd. kroner ut over regjeringens forslag til kommuner og fylker. Dette er en reell styrking av kommunal sektor som gir et faktisk handlingsrom i frie midler, men også i styrkinger av tilskudd som frigjør midler indirekte.

Konkret viser dette medlem til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, der ramme for kommunesektoren økes med 7667 mrd. kroner.

AD TILLEGGSPROPOSISJONEN

Dette medlem viser til at kommunene har ubetalte regninger for i år som de vil trenge hjelp til å betale.

For kommunenes del holder det ikke at pengene kommer neste år. Dette medlem mener at tilleggsbevilgningen fra regjeringen ikke er tilstrekkelig, og fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om en rapportering på situasjonen for kommunene og fylkeskommunene med økte utgifter og tapte skatteinntekter i løpet av mars 2021.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at kommunene og fylkeskommunene blir kompensert for alle koronarelaterte økte utgifter og tapte skatteinntekter for 2020 så raskt som mulig i 2021.»

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til forslag 14 fra Marit Arnstad, på vegne av Senterpartiet, til frontaledebatten 2020:

«Stortinget ber regjeringen kompensere kommunene og fylkeskommunene fullt ut for virkningen av skattesvikt, inntektsbortfall, og merutgifter i forbindelse med koronapandemien.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at hele samfunnet vil ha glede av at kommunene kan opprettholde aktiviteter i bygg og anlegg. Det vil bidra til å holde folk i arbeid og det vil samtidig dekke viktige behov. Det trengs en styrking av kommunenes evne til å forebygge skader av ekstremvær på infrastruktur. Når vedlikehold og nybygg settes på vent, øker arbeidsløsheten i bygg og anlegg, og færre får lærlingeplass.

Denne negative spiralen må brytes, og dette medlem viser til forslag i behandlingen av krisepakke, der det bes om at det settes av en ekstrapott på 300 mill. kroner til kommuner og fylker for å forebygge skader av ekstremvær på infrastruktur (veg, vann, avløp osv.).

Tabell 3a. Sammenligning med regjeringens forslag på rammeområde 18. Bare poster med avvik er med. Avvikstall i parentes

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP, KrF	A	Sp	SV
Utgifter rammeområde 18 (i tusen kroner)							
571		Rammetilskudd til kommuner					
	21	Spesielle driftsutgifter	33 369	33 334 (-35)	33 369 (0)	33 369 (0)	33 369 (0)
	60	Innbyggertilskudd	139 179 338	139 545 158 (+365 820)	141 679 338 (+2 500 000)	145 572 638 (+6 393 300)	146 846 538 (+7 667 200)
	64	Skjønnstilskudd	2 525 000	2 525 000 (0)	2 525 000 (0)	2 470 000 (-55 000)	2 525 000 (0)
	65	Regionsentertilskudd	202 897	202 897 (0)	-3 (-202 900)	897 (-202 000)	202 897 (0)
	67	Storbytilskudd	604 898	604 898 (0)	604 898 (0)	314 898 (-290 000)	604 898 (0)
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner					
	60	Innbyggertilskudd	37 016 160	37 216 160 (+200 000)	37 816 160 (+800 000)	39 406 160 (+2 390 000)	38 516 160 (+1 500 000)
	62	Nord-Norge-tilskudd	713 613	713 613 (0)	713 613 (0)	716 513 (+2 900)	713 613 (0)
573		Kommunestruktur					
	60	Kommunesammenslåing	53 200	53 200 (0)	53 200 (0)	0 (-53 200)	200 (-53 000)
575		Ressurskrevende tjenester					
	60	Toppfinansieringsordning	11 023 904	11 023 904 (0)	11 323 904 (+300 000)	11 023 904 (0)	11 623 904 (+600 000)
576		Vedlikehold og rehabilitering					
	60	Vedlikehold og rehabilitering i kommuner	0	0 (0)	500 000 (+500 000)	0 (0)	0 (0)
	61	Vedlikehold og rehabilitering i fylkeskommuner	0	0 (0)	1 000 000 (+1 000 000)	0 (0)	0 (0)
578		Valgdirektoratet					

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP, KrF	A	Sp	SV
	1	Driftsutgifter	111 322	111 265 (-57)	111 322 (0)	107 822 (-3 500)	111 322 (0)
579		Valgutgifter					
	1	Driftsutgifter	11 801	11 789 (-12)	11 801 (0)	11 801 (0)	11 801 (0)
		Sum inntekter rammeområde 18	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
		Sum netto rammeområde 18	197 331 646	197 897 362 (+565 716)	202 228 746 (+4 897 100)	205 514 146 (+8 182 500)	207 045 846 (+9 714 200)

4.3 Merknader fra komiteen til de enkelte kapitlene under rammeområde 18

Komiteen har ingen merknader til de kapitlene eller postene som ikke er omtalt nedenfor, og viser til Prop. 1 S med Tillegg 1 (2020–2021), jf. Innst. 2 S (2020–2021), og de generelle merknadene fra de respektive partiene.

Kapitler under Kommunal- og moderniseringsdepartementet

4.3.1 Kap. 571 Rammetilskudd til kommuner

Komiteen viser til at kommunene er et selvstendig folkevalgt forvaltningsnivå med ansvar for grunnleggende velferdstjenester til sine innbyggere. Kommunenes rolle som samfunnsutvikler, myndighetsutøver og demokratisk arena er helt sentrale ansvarsområder. Komiteen mener at lokaldemokratiet utgjør kjernen i folkestyret, og at lokale folkevalgte skal få tillit og ansvar i rollen som folkevalgte. For å sikre gode velferdstjenester til innbyggerne må kommunene sikres gode rammevilkår, og det lokale selvstyret må respekteres ved at betydelige deler av overføringene er frie inntekter.

Komiteen viser til at ekstraordinære bevilgninger som følge av virusutbruddet holdes utenom de ordinære rammeoverføringene til kommunesektoren for 2021.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, merker seg at det legges opp til en vekst i frie inntekter på 2 mrd. kroner ut over særskilt tillegg. Fratrasket merkostnader på demografi og satsinger innenfor veksten i frie inntekter utgjør det økte handlingsrommet 0,7 mrd. kroner i 2021.

Flertallet merker seg at regjeringen i år ikke inkluderer økte pensjonskostnader i regnestykket over økningen i handlingsrom, slik det er gjort tidligere år. Regjeringen anslår en vekst i pensjonskostnader på 600 mill. kroner. Dette vil redusere det økonomiske handlingsrommet.

Videre skal kommunene innenfor handlingsrommet som regjeringen anslår til 0,7 mrd. kroner, dekke inn 300 mill. kroner for økt innslagspunkt for ressurskrevende tjenester, og økt ansvar for aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakere med dårlige norskkunnskaper med en anslått merkostnad på 200 mill. kroner.

Flertallet viser til KS' kommentarer til budsjettforslaget fra regjeringen, hvor det vises til at underfinansieringen av den skjerpede pedagognormen og innføring av bemanningsnormen i barnehagesektoren er om lag 400 mill. kroner i 2021, og at dette øker til om lag 690 mill. kroner i 2022.

Flertallet viser til at regjeringen i budsjettforslaget foreslår å nedjustere pensjonstilskuddet til private

barnehager fra 13 pst. til 11 pst. fra 1. januar 2021. Årsaken er at private barnehager i gjennomsnitt har lavere pensjonsutgifter enn de får tilskudd til. Det foreslås en overgangsordning slik at nettoeffekten for 2021 blir på 215,8 mill. kroner, som medfører en reduksjon i rammeoverføringen. Flertallet viser til at reduksjonen foreslås fordelt etter barnehagenøkkelen i inntektssystemet. Det innebærer at de 125 kommunene i Norge som ikke har private barnehager, også får reduserte rammer som følge av den foreslåtte reduksjonen i påslaget.

Flertallet viser til at regjeringen i budsjettforslaget foreslår å redusere kompensasjonen for bortfall av adgangen for kommunene til å ilegge eiendomsskatt på produksjonsutstyr og installasjoner. Flertallet viser til at Stortinget har vedtatt en kompensasjonsordning begrenset oppad til 500 mill. kroner, som nå foreslås redusert til maksimalt 300 mill. kroner.

Flertallet mener regjeringen gir en feil framstilling av handlingsrommet til kommunene i 2021. Flertallet konkluderer derfor med at handlingsrommet til kommunesektoren for 2021 blir redusert sammenlignet med 2020.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at eiendomsskatten er en kommunal skatt. Disse medlemmer mener at maksimumssatsen for bolig, fritidseiendom og næringseiendom bør videreføres på dagens nivå. Det er forutsigbart for folk og næringsliv. Eventuelle endringer i eiendomsskatten må utredes i samarbeid med kommunene. Disse medlemmer vil samtidig understreke at kommunene skal kompenseres for inntektstapet knyttet til kuttet i eiendomsskatten på verk og bruk.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til merknader i Innst. 4 L (2020–2021).

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til egne forslag om en mer sosial eiendomsskatt i Innst. 405 S (2018–2019).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, merker seg kommunenes og KS' bekymring for en sterk økning i utgiftene til pleie- og omsorgstjenestene de siste år. Flertallet merker seg ettervirkningene av omleggingen av inntektssystemet for kommunene, som sammen med økende utgifter, innskrenkede muligheter for inntekter gjennom lokal beskatning og mindre utjevning av forskjeller mellom kommunene bidrar til økende forskjeller blant kommuner.

Flertallet viser til at KS forventer at netto driftsresultat i kommunesektoren samlet i 2020 vil ligge mellom 0,5 og 1 pst. Dette er klart lavere enn anbefalingen fra teknisk beregningsutvalg om 2 pst. i sektoren samlet.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at en ny lov om trosamfunn trer i kraft fra januar 2021. Disse medlemmer understreker at kommunenes finansieringsansvar for Den norske kirke ligger fast. Det faktum at statlige myndigheter har signalisert sterkere statlig medvirkning i vedlikehold og sikring av kulturhistorisk viktige kirker, erstatter ikke kommunenes finansieringsansvar.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sitt alternative statsbudsjett for 2021, der det vises til viktigheten av å sikre at kommunene ikke finner smutthull for fortsatt å beholde eller øke inntekten fra eiendomsskatt. Disse medlemmer vil legge opp til at kommunene benytter seg av Skatteetatsens tall for takstgrunnlaget på bolig. Den lokale takseringen har blitt et smutthull og en hvilepute for skattehungrige lokalpolitikere, samtidig som det er et altfor tilfeldig takseringsgrunnlag. Kommunal taksering er også en dyr løsning for kommunene. Skatteetatsens verdigrunnlag for beskatning av boliger er foreløpig en modell som kan forbedres dersom den skal benyttes for å sette en takst, men modellen er langt bedre enn den tilfeldige og dyre takseringen i kommunene.

Disse medlemmer mener eiendomsskatt på hytter innebærer en uheldig og udemokratisk skatteinnkreving der mennesker helt uten stemmerett blir tvunget til å betale skatt i tillegg til at de betaler høye kommunale gebyrer på tjenester de benytter i kommunen. Hyttefolk og hyttebygging er først og fremst en inntektskilde for kommunene, ikke en utgift.

Disse medlemmer viser til partiets alternative statsbudsjett for 2021, der Fremskrittspartiet ser med bekymring på de store variasjonene på gebyrer og såkalt selvkost. Det er unaturlig at den samme tjenesten skal variere med flere titalls tusen kroner fra en kommu-

ne til en annen. Byggesaksgebyrene varierer for mye, og noen tar for mye betalt og er for ineffektive. Disse medlemmer vil derfor sette et tak på byggesaksgebyrer med utgangspunkt i de billigste og mest effektive kommunene.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til underfinansiering av bemanningsnormen i barnehagene med 400 mill. kroner i 2021, ifølge KS. Nye kutt i finansieringsordningen for ressurskrevende tjenester tilsvarer 300 mill. kroner i merutgifter til kommunene. Disse medlemmer merker seg kommunenes og KS' bekymring for en sterk økning i utgiftene til pleie- og omsorgstjenestene de siste år. Disse medlemmer merker seg ettervirkningene av omleggingen av inntektssystemet for kommunene, som sammen med økende utgifter, innskrenkede muligheter for inntekter gjennom lokal beskatning og mindre utjevning av forskjeller mellom kommunene bidrar til økende forskjeller blant kommuner.

Disse medlemmer viser til at kommuner og fylkeskommuner tilbyr grunnleggende tjenester til innbyggerne. Ved å styrke rammeoverføringene prioriterer Senterpartiet kommunenes muligheter til å gi gode tjenester nær folk også i årene fremover. Økte overføringer til kommuner og fylkeskommuner gir en styrking av barnehage, skole og eldreomsorg – tjenester som kommer alle innbyggere til gode. Disse medlemmer viser til at Senterpartiet foreslår en generell styrking av kap. 571 Rammetilskudd til kommuner med 3 000 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Kommunene har fått en rekke økte utgifter til bemannings- og pedagognorm i barnehage og grunnskole, og økte kostnader til sosialutgifter særlig som følge av endringene i regelverket om arbeidsavklaringspenger. En betydelig større del av utgiftene knyttet til ressurskrevende tjenester og økte utgifter til helse- og omsorgssektoren de senere årene er betydelige ansvarsområder for kommunene som blir mer ressurskrevende for hvert år. De økte utgiftene må dekkes av kommunenes frie inntekter, derfor er det spesielt viktig å styrke kommuneøkonomien.

Rammeøkning til kommunene i 2021 med Senterpartiets forslag. Alle tall i mill. kroner. Endring fra regjeringens budsjettforslag for 2021.

	Regjeringen	Senterpartiet	Økning
Kommunene i Akershus samlet	40 168,2	40 696,2	528
Kommunene i Aust-Agder samlet	6 868,0	7 010,7	142,7
Kommunene i Buskerud samlet	15 386,4	15 624,3	237,9
Kommunene i Finnmark samlet	5 518,0	5 653,8	135,8
Kommunene i Hedmark samlet	11 869,8	12 139,1	269,3
Kommunene i Hordaland samlet	30 858,1	31 217,0	358,9
Kommunene i Møre og Romsdal samlet	16 013,8	16 301,7	287,9
Kommunene i Nordland samlet	15 450,6	15 750,7	300,1
Kommunene i Nord-Trøndelag samlet	8 030,4	8 171,0	140,6

Kommunene i Oppland samlet	11 385,8	11 645,5	259,7
Oslo kommune (kommunemidler)	40 804,4	41 098,4	294
Kommunene i Rogaland samlet	28 291,0	28 683,9	392,9
Kommunene i Sogn og Fjordane samlet	7 207,1	7 331,5	124,4
Kommunene i Sør-Trøndelag samlet	19 004,8	19 230,9	226,1
Kommunene i Telemark samlet	10 369,2	10 556,7	187,5
Kommunene i Troms samlet	10 679,6	10 861,8	182,2
Kommunene i Vest-Agder samlet	11 221,9	11 361,5	139,6
Kommunene i Vestfold samlet	14 231,6	14 394,4	162,8
Kommunene i Østfold samlet	16 383,0	16 620,7	237,7
	319 741,8	324 349,9	4 608,1

Disse medlemmer viser til rammeøkningstabell med Senterpartiets forslag over. Tabellen viser midler som er fordelt til kommunene, det vil si at for eksempel er ikke skjønnsmidler fordelt. Disse medlemmer viser videre til sammenligningstabell 3a. På kap. 571 post 60 er det en økning med 6 393,3 mill. kroner for Senterpartiets opplegg. Midlene fordeles som følger, jf. Senterpartiets forslag til alternativt statsbudsjett: 2700 mill. kroner til generell rammeøkning med Senterpartiets fordeling til hver kommune med likt basistilskudd og et tillegg for de minste kommunene under 3 200 innbyggere, 2 000 mill. kroner til krisepakke for aktivitetsfremmede tiltak, 40,1 mill. kroner til økt kompensasjon for tap av eiendomsskatt på verker og bruk (maskinskatten), 55 mill. kroner til en egen kompensasjon til de kommunene med høyest utgifter sammenlignet med folketall til ressurskrevende tjenester, 300 mill. kroner til å reversere regjeringens forslag til økt innslagspunkt for ressurskrevende tjenester, 5 mill. kroner til økt ettervern for barnevernet og 1 293,2 mill. kroner for å avvikle forsøket med statlig finansiert eldreomsorg. Sistnevnte er ikke fordelt i overstående tabell. For nærmere detaljer vises det til Senterpartiets helhetlige forslag til alternativt statsbudsjett for 2021 og Senterpartiets spørsmål til statsbudsjettet besvart av Finansdepartementet.

Disse medlemmer viser til at kommunene har en nøkkelrolle i å holde hjulene i gang under koronapandemien. Senterpartiet foreslår i sitt alternative statsbudsjett for 2021 en betydelig ekstrabevilgning til kommunene som følge av koronapandemien. Midlene kommer i tillegg til den øvrige styrkingen av kommunene og foreslås brukt til aktivitetsfremmende tiltak. Kommunesektoren har en nøkkelrolle i å opprettholde aktivitet for å unngå økt arbeidsledighet og ytterligere økonomisk nedgang i forbindelse med koronapandemien. Prosjekter igangsatt av kommunene er viktige både for sysselsetting i særlig bygg- og anleggsbransjen, men også for å styrke tjenestetilbudet nært folk i hele landet. Senterpartiet foreslår derfor å bevilge 2 mrd. kroner til kommunene til aktivitetsfremmende tiltak.

Disse medlemmer viser til anmodningsvedtak nr. 180 (2017–2018), jf. Prop. 1 LS (2017–2018) og Innst. 4 L (2017–2018):

«Stortinget ber regjeringen sørge for at det gis tilnærmet full kompensasjon til kommuner som får redusert eksisterende inntekter som følge av at man fjerner adgangen til å ilegge eiendomsskatt på produksjonsutstyr og installasjoner, begrenset oppad til 500 mill. kroner. Kompensasjonen gjelder ikke nyetablering etter 1. januar 2017 og bortfaller hvis virksomhetene nedlegges.»

Disse medlemmer mener Stortingets vedtak om tilnærmet full kompensasjon må oppfylles. Disse medlemmer viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, hvor det er foreslått 40,1 mill. kroner i økt kompensasjon for bortfall av eiendomsskatt på installasjoner og utstyr ut over regjeringens forslag.

Disse medlemmer viser til at Stortinget i år vedtok å utvide aldersgrensen for ettervern fra 23 til 25 år. Senterpartiet mener det er viktig å sikre en god og smidig overgang til voksenlivet, særlig for de som har vært under barnevernets omsorg. Unge som er i etterverntilbud, har komplekse behov. De trenger aller mest stabil omsorg fra voksne de føler seg trygge på og som bistår i overgangen til en selvstendig voksentilværelse. Målet med å utvide aldersgrensen for ettervern må være å styrke tilbudet. Da må staten bidra økonomisk. Selv om aldersgrensen for ettervern er utvidet, følges det ikke opp med økte midler fra regjeringens side. Senterpartiet ønsker å prioritere dette arbeidet, og foreslår en styrking med 5 mill. kroner til ettervernarbeid i alternativt statsbudsjett for 2021.

Disse medlemmer viser til at Senterpartiet er imot statlig finansiering av eldreomsorg. Derfor foreslås det i Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021 å avslutte prøveordningen med statlig finansiert eldreomsorg fra 1. mai 2021 og overføre midlene (1 293,2 mill. kroner) til kommunene som er del av forsøksordningen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen avvikle forsøksordningen med statlig finansiering av eldreomsorgen.»

Flertallet mener regjeringens erklærte motstand mot eiendomsskatt vises dårlig i overføringene til kommunene. Nivået på eiendomsskatt er historisk høyt, og rekordmange kommuner har innført eiendomsskatt i perioden med regjeringen Solberg. Regjeringens politikk har en stor del av skylden for dette. Kommunene har ikke fått tilstrekkelige overføringer til å håndtere de oppgavene de har, og regningen veltes over på innbyggerne. Den beste måten å få bort eiendomsskatt på er å øke overføringene til kommunene, slik at de kan gjøre nødvendige investeringer og tilby gode tjenester til innbyggerne uten eiendomsskatt.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det er for store forskjeller på kommunenes korrigerede inntekter nå. Det er viktig at alle kommuner har mulighet til å både innfri sine forpliktelser og til å drive god samfunnsutvikling til beste for innbyggerne og alle ulike virksomheter og aktiviteter som foregår i lokalsamfunnene. Inntektssystemets inntektsutjamning må derfor skjerpes.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i kommuneproposisjonen for 2022 legge fram forslag om sterkere inntektsutjamning i kommunesektoren.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til eget forslag i Innst. 405 S (2018–2019) Kommuneproposisjonen 2020, om en ny og mer sosial modell for kommunal eiendomsskatt basert på eiendommens ligningsverdi, obligatorisk bunnfradrag og skjermingsordninger for vanskeligstilte som eksempelvis utsatt skatt til eierskifte.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til regjeringens forslag om å legge ned kommunale skattekontor og overføre oppgavene til Skatteetaten. Flertallet mener det er uheldig at regjeringen nok en gang velger å gå inn for en sentraliseringsreform, og viser til at mange distriktskommuner med dette forslaget mister lokale arbeidsplasser. Flertallet merker seg at regjeringen argumenterer med at denne sentraliseringen vil gi en bedre og mer effektiv innkreving. Flertallet vil likevel påpeke at denne typen argumenter har blitt brukt for en rekke av regjeringens sentraliseringsprosjekter, hvor resultatet ofte har blitt det stikk motsatte. Flertallet viser til merknader og egne forslag under behandlingen av Meld. St. 5 (2019–2020).

4.3.1.1 POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, *kan overføres*

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke presentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

4.3.1.2 POST 60 INNBYGGERTILSKUDD

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket blir foreslått å reversere forslaget om ny kommunal skjermingsordning på egenandelsområdet, med proveny på 60 mill. kroner. Dette reverseres som følge av forslag om redusere egenandelstaket under økte utgifter. Disse medlemmer viser til kap. 571 post 60, som reduseres med 50 mill. kroner i forhold til regjeringens forslag. I tillegg reduseres kap. 740 post 1 (rammeområde 15 Helse) med 10 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til at det i budsjettforliket blir foreslått å reversere regjeringens forslag, inkludert skjermingsordningen, om redusert pensjonstilskudd til private barnehager. Dette gir et provenytap på 215,82 mill. kroner. Disse medlemmer viser til kap. 571 post 60, som økes med 215,82 mill. kroner i forhold til regjeringens forslag.

Disse medlemmer viser til at det i budsjettforliket blir foreslått å videreføre kapitaltilskuddet til private barnehager på 2020-nivå for første halvår 2021, og at kapitaltilskudd for andre halvår fastsettes i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2021. Dette gir et provenytap på 135 mill. kroner. Disse medlemmer viser til kap. 571 post 60, som økes med 135 mill. kroner i forhold til regjeringens forslag. Disse medlemmer viser til at det i budsjettforliket er enighet om reversering av forslaget om økt formuesskatt på bolig og fritidsbolig. Dette innebærer en reduksjon i kommunenes skatteinntekter på 65 mill. kroner som foreslås kompensert med en tilsvarende økning i rammetilskuddet.

Totalt bevilges det på kap. 571 post 60, 139 545,158 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til generelle merknader og egen tabell under ramme 18.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til sine generelle merknader og egen tabell under ramme 18.

4.3.1.3 POST 64 SKJØNNSTILSKUDD, *kan nyttes under kap. 572 post 64*

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at regjeringen legger til rette for at de minste kommunene, skal bli bedre økonomisk ivaretatt i forbindelse med ressurskrevende tjenester. Disse medlemmer mener det er naturlig å øke grensen for innbyggerbegrensningen til 3 200 innbyggere – som er samme grense som for småkommunetilskuddet. Regjeringen sin foreslåtte ramme på 30 mill. kroner økes til 55 mill. kroner finansiert over skjønnsmidlene.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen endre grensen for når små kommuner med høye utgifter til ressurskrevende tjenester kan motta tilskudd. Grensen for innbyggerbegrensningen endres til 3 200 innbyggere. Rammen økes til 55 mill. kroner. Inndekning er tilsvarende reduksjon i rammen for skjønnsmidler.»

«Stortinget ber regjeringen i kommuneproposisjonen for 2022 foreslå en revidert og mer treffsikker metode for å beregne tilskudd til de minste kommunene med størst behov for ressurskrevende tjenester.»

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett foreslår ekstra midler til kommuner som har spesielt høye utgifter til ressurskrevende tjenester, herunder 300 mill. kroner for å beholde innslagspunktet for kommunens egenandel fra 2020 i 2021 med særskilt fordeling under kommuneramma.

Videre foreslår Senterpartiet en forsterket ordning for de kommuner som har ekstraordinært høye utgifter per innbygger som en oppfølging av Stortingets enstemmige vedtak i Innst. 383 S (2019–2020) Kommuneproposisjonen 2021:

«Stortinget ber regjeringen på egnet måte belyse og legge til rette for mekanismer i toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester i kommunene, som ivaretar mindre kommuner med stort antall brukere av ressurskrevende tjenester.»

Disse medlemmer viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett, hvor det foreslås en ytterligere styrking av ordningen regjeringen har foreslått, på 30 mill. kroner til totalt 55 mill. kroner. Ekstra tilskudd skal utmåles i tilfelle egenfinansieringen av utgifter til ressurskrevende tjenester i kommunen er utover 6 000 kroner per innbygger. Av overskytende dekkes en andel tilsvarende den til enhver tid gjeldende kompensasjonsgrad. Terskelen justeres årlig med samme prosentvise endring som innslagspunktet i toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester, og første gang for utbeta-

lingen av tilskudd i 2021. Også kommuner med flere enn 3 000 innbyggere skal være kvalifisert for tilskudd. Disse medlemmer foreslår at ordningen finansieres ved at 55 mill. kroner går til økning av overslagsbevilgningen på kap. 575 Ressurskrevende tjenester, finansiert med de 30 mill. kroner som alt er reserverte midler innenfor reservepotten av skjønnsmidlene og 25 mill. kroner fra basisrammen på kap. 571 post 64. Kommune dette ekstratilskuddet vil gjelde for i 2021, er Sande, Nesna, Lødingen, Moskenes, Nesbyen, Gol, Eidskog, Åmot og Gulen. Dette er basert på innrapporterte tall i KOSTRA.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til egne forslag under behandlingen av krisepakken til kommunesektoren og til at Sosialistisk Venstreparti har foreslått større økninger enn stortingsflertallet både når det gjelder rammetilskudd og skjønnsmidler for å kompensere for koronarelaterte utgifter og tapte inntekter. Dette medlem viser til at det fremdeles er utgifter kommunene ikke har fått dekket, og at mange kommuner som har utgifter til smittevern, men ikke har hatt store utbrudd, har fått lite fra skjønnsmidlene som i hovedsak har gått til kommuner med ekstraordinære utgifter. Dette medlem ber regjeringen sikre at alle kommuner får dekket sine utgifter, og viser til forslag ellers i denne innstillingen om dette.

Dette medlem viser til Prop. 48 S (2020–2021), der det foreslås tilleggsbevilgning for 2020 på 700 mill. kroner med skjønnsstilskudd til kommuner som er særlig rammet av korona, 107 mill. kroner til kontrolltiltak i kommunene og 100 mill. kroner til fylkeskommunene. Dette medlem mener dette langt fra er tilstrekkelig, og viser til egne forslag og merknader under behandlingen av saken, der kommunesektorens inntekter foreslås økt med 1,2 mrd. kroner ut over regjeringens forslag.

4.3.1.4 POST 65 REGIONSENTERTILSKUDD

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, mener regionsentertilskuddet ikke er godt begrunnet, men et lokkemiddel for å få til kommunesammenslåinger det ellers ikke ville vært flertall for. Det er mange behov som det er mer påtrengende å få finansiert, og som gjelder de fleste kommunene. Flertallet viser til sine merknader og forslag i Innst. 405 S (2018–2019) Kommuneproposisjonen 2021, samt alternative statsbudsjett for 2021, med forslag om å avvikle tilskuddet.

Flertallet viser til at regionsentertilskuddet er å oppfatte som et stimuleringsstilskudd som ikke har noen begrunnelse i seg selv. I 2017 vedtok Stortinget at inntektssystemet ikke skal brukes til videreføring av kommunereformen, og flertallet mener videreføringen

av regionsentertilskuddet strider med vedtak 94 fattet i forbindelse med behandlingen av Dokument 8:2 S (2017–2018), jf. Innst. 52 S (2017–2018).

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det er uheldig at overføringene til kommunesektorens ramme omfordes på bakgrunn av vedtak om kommunesammenslåing, og ikke på bakgrunn av objektive kriterier med basis i demografi og geografi.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at kommunerammen skal gi norske kommuner likeverdige muligheter til å yte tjenester til innbyggerne og å løse sine utviklingsoppgaver, ikke omfordes som en form for premiering av kommuner som følger regjeringens ønsker i kommunereformen.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til Senterpartiets generelle merknader.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, hvor regionsentertilskuddet er foreslått avvirket og bevilgningen omprioritert til fylkenes arbeid med distriktspolitikk og regional utvikling.

4.3.1.5 POST 67 STORBYTILSKUDD

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, hvor storbytilskuddet er foreslått redusert og bevilgningen omprioritert til en økning i midlene til alle kommuner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti mener at både veksttilskudd og storbytilskudd bør finansieres som et påslag til kommuneøkonomien uten uttrekk fra rammen, og viser til forslag om dette i Innst. 16 S (2018–2019).

På denne bakgrunn fremmer dette medlem følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen endre ordningen med storby- og vekstkommunetilskudd slik at de legges som et påslag til de kommunene som kvalifiserer for tilskuddet, uten fratrekk i rammen til alle kommuner.»

4.3.2 Kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner

Komiteen viser til at fylkeskommunene har ansvaret for viktige oppgaver som blant annet videregående skoler og fagskoler, samferdsel, kultur og regionalt plan- og utviklingsarbeid. Fylkeskommunen er samfunnsutvikler, myndighetsutøver og et demokratisk re-

gionalt forvaltningsnivå. Komiteen vil understreke fylkeskommunenes sentrale rolle som samfunnsutvikler på kunnskapsfeltet, på samferdselsområdet og som tilrettelegger for næringslivet. For å kunne ivareta alle oppgaver tillagt fylkeskommunen, samt de nye oppgavene fylkene har fra 2020 i forbindelse med regionreformen, understreker komiteen viktigheten av rammetilskuddene for å sikre videre utvikling av fylkeskommunens ansvarsområder.

Komiteen viser til at fylkeskommunene får 0,4 mrd. kroner av veksten i de frie inntektene for 2021.

Komiteen viser til at ekstraordinære bevilgninger som følge av virusutbruddet holdes utenom de ordinære rammeoverføringene til kommunesektoren for 2021.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet ønsker at departementet skal ta utgangspunkt i én bestemt modell ved utmåling av ekstra tilskudd til ressurskrevende tjenester over skjønnsmidlene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at av denne veksten er 100 mill. kroner begrunnet med utgifter knyttet til ferger og nullutslippsbåter. Flertallet viser til at noen fylkeskommuner har vekst i inntekter ut over veksten i frie inntekter. Dette knytter seg til innlemming av tilskudd på bakgrunn av overføring av oppgaver til fylkeskommunene i forbindelse med regionreformen. Dette omfatter 30,6 mill. kroner til tilskuddsmidler til ikke-statlige flyplasser, 40,2 mill. kroner til kjøp av innenlandske flyruter, 4,1 mill. kroner til kulturminneområdet og 11,5 mill. kroner til regional bransjeutvikling. Videre er 15,4 mill. kroner begrunnet med overføring av midler til karriereveiledning for deltakere i introduksjonsprogrammet som et midlertidig tiltak i forbindelse med virusutbruddet, samt 10,2 mill. til den ordinære finansieringen av karriereveiledning i introduksjonsprogrammet.

Flertallet viser til at Stortinget ved behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2020 økte rammetilskuddet til fylkeskommunene med 150 mill. kroner knyttet til merutgifter ved anskaffelse av batteridrevne ferjer. I statsbudsjettforslaget for 2021 foreslås ikke denne bevilgningen videreført, og rammetilskuddet reduseres derfor med 154,1 mill. kroner i 2021.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til budsjettforliket av 1. desember 2020 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti og vedtak (166) av 3. desember 2020:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag senest i revidert nasjonalbudsjett 2021 som forbedrer fergeav-

løsningsordningen ytterligere slik at enda flere fergeav-løsningsprosjekter kan realiseres.»

Disse medlemmer påpeker at nye driftskon-trakter for fylkeskommunene innen både båt og ferge medfører betydelige kostnadsøkninger for fylkeskom-munene.

Disse medlemmer viser til at regjeringen har gjort endringer i kostnadsnøkkelen, dvs. endring i må-ten sektorvektene beregnes på, som sikrer at kostnads-veksten innen båt- og fergesektoren fanges opp i kost-nadsnøkkelen raskere enn tidligere. Som en konsekvens av dette har båt- og fergenøkkelen en høyere vekt i den samlede kostnadsnøkkelen for 2021 enn det den ellers ville hatt.

Disse medlemmer viser videre til kommune-proposisjonen 2021, der regjeringen varsler mulige endringer i innretningen på båtkriteriene i kost-nadsnøkkelen i kommuneproposisjonen for 2022.

Disse medlemmer viser til at regjeringen har en ambisjon om å halvere utslippene fra innenriks sjøfart, og å stimulere til utvikling av lav- og nullutslippsløsninger innen fergesektoren. Innen fergesektoren har utviklingskontrakter gitt et avgjørende bidrag til utvik-lingen og implementeringen av batterielektriske løs-ninger. Verdens første helelektriske bilferge Ampere hadde blant annet en utviklingskontrakt, og prosjektet mottok offentlig støtte til bygging. Erfaringene så langt er at også de påfølgende driftskontrakter med fylkes-kommunene får økte kostnader ved overgang til elek-trisk fremdrift. Det forventes at de økte driftskostnade-ne vil flate ut når en får større driftserfaring. Under høs-tens høring i Stortinget fremkom det bred enighet mel-lom fylkeskommunene om at det er riktig med en skjev-fordeling av det ekstraordinære tilskuddet, der man tilgodeså de fylkene som først tok i bruk elferger. Regje-ringen bes vurdere å styrke ordningen i forbindelse med kommuneproposisjonen for 2022.

På denne bakgrunn fremmer disse medlem-mer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at videreførin-gen av ekstrabevilgningen til fergefylkene innrettes slik

at en tredjedel fordeles etter fergekriteriene i kost-nadsnøkkelen og to tredjedeler etter fergesamband som har tatt i bruk el-ferger per 2020.»

Komiteens medlemmer fra Arbeider-partiet viser til Arbeiderpartiets alternative statsbud-sjett for 2021, hvor det er lagt fram en egen tiltakspakke for kommunesektoren. Arbeiderpartiet har foreslått 100 mill. kroner til omstillingsarbeid, 150 mill. kroner til bedriftsintern opplæring via fylkeskommunene og 1 mrd. kroner til vedlikehold og rehabilitering i fylkes-kommunene og 500 mill. kroner til vedlikehold og re-habilitering i kommunene. Fylkeskommunene og kommunene kan sikre aktivitet og sysselsetting i byg-genæringen gjennom økt vedlikehold, oppgradering og rehabilitering. Videre mener disse medlemmer at omstillingsordningen er et effektivt verktøy for å sikre og skape arbeidsplasser når de plutselig forsvinner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Ar-beiderpartiet, Senterpartiet og Sosialis-tisk Venstreparti, har en offensiv holdning til kompetansehevende tiltak. Det er nødvendig nå i krise-tid. Nå er det avgjørende å sikre at folk kommer tilbake i jobb, og at man kan bruke tiden som permittert til å få grunnleggende kompetanse. Mange mangler språk-kunnskaper, digitale ferdigheter, skal fullføre fagbrev el-ler kan gjennomføre enkeltkurs. Nå er muligheten der. De som blir permittert, har ofte mangler i kompetansen sin. Midler til bedriftsintern opplæring er en mulighet til å holde permitterte i aktivitet og gjøre de kvalifisert til det som kommer etter krisen.

4.3.2.1 POST 60 INNBYGGERTILSKUDD

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettenigheten blir foreslått å bevilge 200 mill. kroner til reasfaltering av fylkesveier. Fordelin-gen skjer i henhold til tabellen nedenfor (Midlene i ta-bellen er fordelt etter delkostnadsnøkkelen for fylkes-vei.):

Fylke	Beløp
30 Viken	30 820 000
03 Oslo	7 320 000
34 Innlandet	20 860 000
38 Vestfold og Telemark	15 020 000
42 Agder	13 280 000
11 Rogaland	14 040 000
46 Vestland	28 200 000

Fylke	Beløp
15 Møre og Romsdal	14 520 000
50 Trøndelag	22 620 000
18 Nordland	15 440 000
54 Troms og Finnmark	17 880 000
Hele landet	200 000 000

Disse medlemmer viser til kap. 572 post 60, som økes med 200 mill. kroner i forhold til regjeringens forslag. Totalt bevilges det på posten 37 216,16 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til sine generelle merknader og Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2021, der Arbeiderpartiet styrker økonomien til fylkeskommunene.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet vil minne om det massive vedlikeholdsetterslepet på fylkesvei og viser til at det i Senterpartiets alternative budsjett for 2021 er prioritert 1 mrd. kroner ut over regjeringens forslag til vedlikehold av fylkesvei.

Disse medlemmer viser til at det i Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021 er foreslått en ekstrabevilgning på 500 mill. kroner til fylkeskommunene, med en aktivitetsstimulerende pakke målrettet til fylkesveiprojekter. Dette vil sette fylkeskommunene i stand til å følge opp 70 konkrete vedlikeholdsprosjekter på fylkesvei som de i høst har meldt om at de er klare til å igangsette. Disse midlene foreslås i tillegg til 1 mrd. kroner til fylkesvei som Senterpartiet også i år foreslår i sitt alternative budsjett for å oppruste fylkesveiene, og kan benyttes til både vedlikehold og nybygg av vei samt til tiltak for ras- og skredsikring på fylkesvei.

Disse medlemmer viser til at en vesentlig forutsetning for at midlene skal få den ønskede effekten, og skape mer aktivitet i kommuner og næringsliv, er at kommune- og fylkeskommuneøkonomien i utgangspunktet styrkes sammenlignet med regjeringens opplegg. I tillegg er Senterpartiet opptatt av at kommunesektoren må kunne være trygg på at koronarelaterte kostnader skal dekkes av staten.

Disse medlemmer viser til at det i Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021 er foreslått en styrking av rammetilskudd til fylkeskommuner med 1,6 mrd. kroner ut over regjeringens forslag.

Innenfor denne rammen gis det rom for følgende satsinger:

- Satse på fylkesveiene, 1 000 mill. kroner.
- Ferje og båt – reduserte billettpriser ved overgang til klimavennlige fartøy, 200 mill. kroner.
- Videregående opplæring. Nye læremidler ifm. Fagfornyelsen, 100 mill. kroner.
- Yrkesfag. Øke lærlingtilskuddet med 3 000 kroner 65 mill. kroner

- Yrkesfag. Etablere vekslingsmodeller og fleksible opplæringsløp i alle fylker, 30 mill. kroner.
- Yrkesfag. Øke tilskuddet til opplæring av praksisbrevkandidater mm., 35 mill. kroner.
- Yrkesfag. Oppdatere utstyr slik at undervisningen blir relevant, 60 mill. kroner.
- Yrkesfag. Styrke formidlingen av læreplasser og samarbeid mellom skole og bedrift, 10 mill. kroner.

Disse medlemmer mener regjeringens såkalte satsing på 100 mill. kroner til næringsviktige fylkesveier ikke er i nærheten av å stå i stil med behovet. I tillegg har mer ekstremvær medført store ødeleggelser som følge av flom og ras. Behovet for forebyggende arbeid med flom- og skredsikring blir en omfattende oppgave i årene fremover. Disse medlemmer viser til at Senterpartiet derfor foreslår å styrke bevilgningene til fylkesveivedlikehold, inkludert ras-, skred-, og tunnel-sikring, med totalt 1 500 mill. kroner i 2021, hvorav 1 mrd. kroner er begrunnet med Senterpartiets forslag til opptrappingsplan for fylkesveg, og 500 mill. kroner til aktivitetsstimulerende tiltak som del av Senterpartiets koronapakke. Midlene foreslås med særskilt fordeling etter Samferdselsdepartementets nøkkel over kap. 572 post 60, tabell C-fk.

Økning til fylkeskommunene i 2021 med Senterpartiets forslag. Alle tall i mill. kroner. Endring fra regjeringens budsjettforslag for 2021.

	Fylkesveg	Utvikling	BIO*	Yrkesfag	Ferge/båt	Annet	SUM
Agder	109,8	13,7	14,0	13,3	0,0	13,4	164,2 164,2
Innlandet	92,7	36,3	18,5	13,0	0,0	17,8	178,2 178,2
Møre og Romsdal	151,4	17,4	19,3	12,6	32,9	18,5	252,0 252,0
Nordland	212,8	36,7	25,0	12,6	23,6	25,3	335,9 335,9
Oslo (fylkesmidler)	5,5	7,1	17,8	14,3	0,0	17,0	61,7 61,7
Rogaland	65,8	10,2	19,5	29,3	15,2	18,7	158,7 158,7
Troms og Finnmark	212,2	38,4	23,8	11,4	42,1	24,4	352,3 352,3
Trøndelag	103,5	22,1	23,8	19,4	0,0	22,8	191,6 191,6
Vestfold og Telemark	107,6	17,8	15,8	15,6	0,0	15,1	171,8 171,8
Vestland	284,5	29,8	38,0	27,9	86,2	36,5	502,8 502,8
Viken	154,3	20,4	34,8	30,7	0,0	33,4	273,5 273,5
Hele landet (fylkesmidler)	1 500,0	250,0	250,0	200,0	200,0	242,9	2 642,9

*Bedriftsintern opplæring (BIO)

Disse medlemmer viser til økningen fylkeskommunene får med Senterpartiets forslag over. Tabellen viser midler som fordeles til fylkeskommunene, eksklusivt skjønnsmidler, med Senterpartiets forslag til alternativt statsbudsjett for 2021. Disse medlemmer viser i den sammenheng til sammenligningstabell 3a, hvor summen på kap. 572, post 60 er 2390 mill. kroner. I tillegg viser tabellen over fordelingen av kap. 572, post 62 og kap. 553, post 70 (Ny) Regionale utviklingsmidler. Totalt beløper Senterpartiets økning i sitt alternative statsbudsjett for 2021 til fylkeskommunene seg til 2642,9 mill. kroner mer til fylkeskommunene sammenlignet med regjeringens forslag.

Disse medlemmer viser til at mange eldre ikke får det tannhelsetilbudet de har behov for. Senterpartiet foreslår derfor 40 mill. kroner i alternativt statsbudsjett for 2021 for å bedre det fylkeskommunale tilbudet innen tannhelse for eldre.

Disse medlemmer foreslår å imøtekomme industriens behov for kompetanseutvikling for egne ansatte gjennom å øke kapasiteten til etter- og videreutdanning i fagskoler, høyskoler og universitet, samt 250 mill. kroner i økt støtte til bedriftsintern opplæring. Ansvaret for midlene til bedriftsintern opplæring ble overført fra Nav til fylkeskommunene fra 1. januar 2020. Midlene skal gå til kompetanseheving for ansatte i bedrifter med omstillingsproblemer, for å kunne legge om produksjonen eller til etablering i nye markeder. Disse medlemmer mener det er helt nødvendig å satse på omstillingsarbeid i bedriftene i den krevende situasjonen norsk næringsliv befinner seg i som følge av koronapandemien.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, der fylkeskommunen styrkes betraktelig med følgende midler ut over regjeringens bevilgninger, og viser for øvrig til merknader ellers i innstillingen:

Saker	Mill. kroner
Frie midler til fylkeskommunene	500
Utslippsfri kollektivtrafikk	300
Ras- og skredsikring av fylkesveier (total ras og skredsikring + 500)	100
Flere stillinger i skolehelsetjenesten på videregående nivå	80
Vegvedlikehold fylkesveier	200
Tilskudd til gang og sykkelveger (+ langs riksvei 300 mill.)	200
Bedre utstyrspark i videregående skole, yrkesfag	150
Tilrettelegging for desentralisert høyere utdanning	100
Økt kompetanse innen klima og miljø i fylker og kommuner	150
Totalt	1 780

4.3.2.2 POST 62 NORD-NORGE-TILSKUDD

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett

foreslår å øke Nord-Norgetilskuddet med 2,9 mill. kroner.

4.3.2.3 POST 64 SKJØNNSTILSKUDD, *kan nyttes under kap. 571 post 64*

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at fylkeskommunene har fått tilleggsbevilgninger til økte koronautgifter og tapte inntekter over skjønnsporten. Dette medlem viser til at situasjonen for kollektivtrafikken kan være alvorlig lenge, og at endring av reisevaner kan medføre både varige inntektstap på grunn av økt bruk av hjemmekontor og frykt for smitte, men også et tilbakeslag for å få til nødvendig overgang fra privatbil til kollektivt der det er mulig. Dette medlem mener derfor det er behov for å utrede særlige tiltak for kollektivtrafikken framover og ber derfor regjeringen i kommuneproposisjonen for 2022 legge fram vurderinger og tiltak for å styrke den fylkeskommunale kollektivtrafikken de nærmeste årene.

4.3.3 *Kap. 573 Kommunestruktur*

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at det i arbeidet med endring av kommunestruktur ble lagt til rette for økonomiske virkemidler for kommuner som ønsket å slå seg sammen. Bevilgningen under posten i dette kapitlet går til engangstilskudd ved sammenslåing. Tilskuddet beregnes etter en standardisert modell basert på antall innbyggere og antall kommuner som inngår i sammenslåingen. Det er i 2020 utbetalt 820,4 mill. kroner i reformstøtte til de 43 nye kommunene som ble slått sammen 1. januar 2020 etter vedtak i forrige stortingsperiode. Som følge av at det ikke vil bli utbetalt reformstøtte i 2021, foreslås det at bevilgningen reduseres til 53,2 mill. kroner for 2021.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det vil dekke statens forpliktelser ved en større eller to mindre sammenslåinger.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at disse partier har stemt mot tvangssammenslåing av kommuner og fylkeskommuner, og at regjeringens kommunereform og regionreform har vært dårlig begrunnet. Flertallet viser for øvrig til merknader og forslag i behandlingen av kommunereform, jf. Innst. 386 S (2016–2017), og regionreform, jf. Innst. 385 S (2016–2017).

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener sammenslåing av kommuner og fylker skal være frivillig og at erfaringene med denne regjeringens reformarbeid viser at sammenslåing ikke er svaret på utfordringene, at økonomien blir minst like trang, og at rasjonaliserings-

gevinster like gjerne må tas ut ved sentralisering og kutt i tjenester. Disse medlemmer viser til at de demografiske utfordringene ikke forsvinner ved sammenslåing, ingen blir yngre av det.

Disse medlemmer mener at det er svært krittikkverdig av regjeringen å tvinge fylkeskommunene til å bruke så mye tid og ressurser på en reform som i realiteten svekker fylkesnivået kraftig. Disse medlemmer mener det er feil å kaste bort tid og penger på å ommøblere hele norgeskartet uten å komme nærmere å løse de store utfordringene for klima og natur og behovet for mer samarbeid mellom kommuner rundt byene om klima- og miljøvennlig arealdisponering og transport. Det må løses, og det gir verken kommunereformen eller regionreformen svar på. Det er ikke mangelen på felles planlegging mellom geografisk store kommuner i Distrikts-Norge som er problematisk. Hovedproblemet er hvordan en kan få til vekst og utvikling i distrikt med fraflytting. Større kommuner og fylker løser ikke dette. Kommunereform og regionreform er i realiteten en sentraliserings- og sparereform som i noen tilfeller vil forsterke problemene, fordi regjeringen ikke vil bruke virkemidler for å motvirke de tunge trendene som driver utviklingen. Disse medlemmer mener at skal regionnivået ha politisk legitimitet i befolkningen og bidra til mer deltakelse fra befolkningen i viktige beslutninger, må regionnivået ha økonomi til å løse sine primær oppgaver og myndighet over oppgaver som angår folk og skaper engasjement, og som krever at en ser et stort geografisk område under ett for å løse oppgaven.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti er tilhenger av samarbeid mellom kommunene for å løse oppgaver som trenger høy kompetanse det er vanskelig å få tak i. Dette kan gjelde juridisk kompetanse, barnevern, ekspertise på klima og miljø, legevaktjenester osv. Dette medlem viser ellers til egne forslag og merknader under behandlingen av de ulike sakene om kommune- og regionreformen.

4.3.3.1 POST 60 KOMMUNESAMMENSLÅING

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at disse partier er motstandere av kommune- og regionreformene fordi de fører til sentralisering og svekket folkestyre. Disse medlemmer mener at eventuelle kommune- og fylkessammenslåinger skal være frivillige, og at det bør gjennomføres lokale folkeavstemninger før det trefes vedtak. Signalene fra regjeringen om ytterligere runder med kommunesammenslåing vitner om manglende respekt for lokaldemokratiet. Nå må kommunene få ro til å konsentrere seg om å tilby gode tjenester til sine innbyggere. Disse medlemmer viser til at det er store demografiske utfordringer i mange distriktskommuner. Disse forsvinner ikke ved kommunesammenslåing, som selvsagt heller ikke gjør befolkningen yngre. Skal

disse kommunene kunne rekruttere og beholde nødvendig kvalifisert personell og kunne ta i bruk fornuftig velferdsteknologi, kreves det god kommuneøkonomi, samarbeid med nabokommuner om spesialiserte funksjoner og systematisk jobbing for heltid. Disse medlemmer viser til at det er behov for en tillitsreform også i kommunal forvaltning, og at det er mer effektivt å bruke mindre tid på rigide kontrollsystemer basert på New Public Management, og mener fagkompetansen må brukes mer i direkte oppgaveløsning.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at midlene over posten er kuttet i Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, da regjeringen foreslo å bruke 53,2 mill. kroner til fylkesmennes arbeid for å få flere kommunesammenslåinger.

4.3.4 Kap. 575 Ressurskrevende tjenester

4.3.4.1 POST 60 TOPPFINANSIERINGSORDNING, *overslagsbevilgning*

Komiteen viser til at formålet med ordningen er å sikre at brukere med behov for ressurskrevende tjenester skal få likeverdige og gode tjenester uavhengig av hvor man bor.

Komiteen viser til gjennomgangen av toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester som Telemarksforsking har gjennomført på vegne av Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Komiteen viser til at Telemarksforsking argumenterer med at de aktuelle brukernes behov og rettigheter utløser så omfattende tjenester at finansieringsordningen i liten grad gir kommunene ytterligere insentiver til å øke omfanget av tjenester. Det er heller ikke funnet klare tegn til svekkede insentiver for kostnadseffektivitet. Komiteen er opptatt av at ordningen skal sikre mottakerne av tjenesten et godt tjenestetilbud uavhengig av hvor vedkommende bor, og mener det er uheldig at den økonomiske belastningen i enkelte kommuner er blitt så stor at det påvirker tjenestetilbudet til alle innbyggerne i kommunen.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det er store variasjoner i behovet for ressurskrevende tjenester blant kommunene, og at det av den grunn har vært vanskelig å finne objektive løsninger for finansiering. Disse medlemmer ser frem til å følge opp enigheten fra behandlingen av Kommuneproposisjonen 2021, der Fremskrittspartiet sammen med regjeringspartiene ble enige om en mer treffsikker finansieringsmodell for ressurskrevende tjenester i de mest sårbare kommunene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at ordningen for

finansiering av ressurskrevende tjenester er en kostbar ordning i sterk vekst. Regjeringen har foreslått kutt i denne ordningen seks år på rad og med det gitt kommunene en merkostnad for å følge opp sine lovpålagte oppgaver. Disse medlemmer mener dette er en dårlig måte å løse problemet med kraftig kostnadsvekst på, og at ordningen i stedet bør gjennomgås med sikte om å gi kommunesektoren mer økonomisk forutsigbarhet enn den har hatt de siste seks årene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser også til Arbeiderpartiets alternative budsjett, hvor regjeringens kutt i ressurskrevende tjenester reverseres.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett, hvor regjeringens kutt i kommunenes egenandel til ressurskrevende tjenester reverseres gjennom en økning med særskilt fordeling i rammetilskuddet, og ordningen for de kommuner med særskilt høye kostnader forsterkes, samt merknader under kap. 571 post 64.

Disse medlemmer viser til at innslagspunktet for toppfinansieringen er økt flere ganger de senere årene. Økt innslagspunkt innebærer at kommunene må dekke stadig mer av tjenesten selv, på bekostning av andre tjenester. For noen kommuner fungerer ordningen som tiltenkt, for andre kommuner er ordningen utilstrekkelig og belastningen på de kommunale budsjettene så stor at driftsunderskuddet blir større for hvert år som går. Disse medlemmer viser til at det er krevende for kommunene når brukerne fyller 67 år og den statlige medfinansieringsordningen faller bort. Disse medlemmer mener det bør vurderes om det skal innføres et tak på kommunens netto kostnader for ressurskrevende tjenester fordelt per innbygger.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til merknader og forslag i innstillingen om Kommuneproposisjonen 2021, om det store behovet for å styrke den statlige medfinansieringen i ordningen for særlig ressurskrevende tjenester. På tross av at utskrivingspraksisen på sykehus gjør at kommunene får ansvar for stadig flere og stadig alvorligere syke pasienter, tar ikke regjeringen høyde for dette i budsjettforslaget. Kommunene er underfinansiert for å klare disse oppgavene generelt, og dette slår spesielt tungt ut i mindre kommuner, der demografien også på generelt grunnlag ofte gir høye kostnader i omsorgen. Skal kommunene kunne ta ansvar for disse innbyggerne som trenger høykompetente og kostbare tjenester, må staten ta et større finansielt medansvar enn i dagens ordning, som dagens regjering har svekket gjentatte ganger.

Dette medlem viser til at regjeringen nok en gang har foreslått å øke kommunenes egenandel, og vil gå imot dette. Dette medlem viser til Sosialistisk

Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, der det er foreslått at posten økes med 600 mill. kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen foreta en helhetlig gjennomgang av ordningen for ressurskrevende tjenester og sikre at alle relevante kostnader kommunene har, som bl.a. følger av kvalitetsforskriften og tidlig utskriving av pasienter, regnes med i grunnlaget for den kommunale egenandelen.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge fram forslag til ulike modeller for å øke statens andel av medfinansieringen av ordningen med særlig ressurskrevende tjenester.»

«Stortinget ber regjeringen utvide ordningen for ressurskrevende tjenester til innbyggere over 67 år.»

Dette medlem viser til at kostnadene til ressurskrevende tjenester er svært krevende for mange kommuner, særlig de mindre kommunene. Denne posten kan ha store svingninger fra år til år og innebære betydelige utgifter på det kommunale budsjettet. Det har de senere år også kommet eksempler på kommuner som har innført eiendomsskatt for å dekke egenandelen i ordningen for ressurskrevende tjenester etter at innslagspunktet for toppfinansieringsordningen har økt for hvert år. For enkelte kommuner er kostnadene ikke håndterbare, og man har ikke mulighet til å finne inndekning. Til tross for at Stortinget under behandlingen av kommuneøkonomien for 2021 vedtok at det skulle etableres en slik ordning, har regjeringen kun valgt å legge inn en mindre sum til disse kommunene i skjønnsporten. Det er verken forutsigbart eller tilstrekkelig.

På denne bakgrunn fremmer komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede og legge fram forslag om et trinn 2 i toppfinansieringsordningen med en maksimumsum per innbygger, og komme tilbake til Stortinget i forbindelse med kommuneproposisjonen for 2022.»

BRUKERSTYRT PERSONLIG ASSISTANSE (BPA)

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, har merket seg rapporten «Mitt

liv – mitt ansvar!» fra ULOBA – Independent Living Norge, som dokumenterer at flere opplever å få redusert sitt tilbud, kampen om å få nok timer er blitt hardere, mange gis mindre selvbestemmelse, det settes mer fokus på basale krav enn selvbestemmelse, det er økt kontroll og rapportering, reiseforbud med brukerstyrt personlig assistanse (BPA) og mer institusjonalisering.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti mener dette er svært alvorlig, og viser til egne forslag og merknader under behandlingen av lovforslaget, jf. Innst. 294 L (2013–2014) og Prop. 86 L (2013–2014).

Dette medlem viser også til behandlingen av Representantforslag 50 S (2018–2019) fra stortingsrepresentantene Freddy André Øvstegård, Karin Andersen, Sheida Sangtarash og Solfrid Lerbrekk om tiltak for familier med store pleie- og omsorgsbehov, hvor en rekke forslag om styrking av BPA ble fremmet i Innst. 216 S (2018–2019).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at fylkesmennenes oppfølging av klagesaker på BPA er mangelfull, da det ikke gjøres selvstendige vurderinger av behovet for assistanse, men at kommunenes vurdering av dette legges til grunn. I og med at dagens lov krever et høyt antall timer antatt assistansebehov for å utløse rett til BPA, er dette et kjernepunkt i den vurderingen som må gjøres ved klage, både for de som mener de får for lite, og de som nektes eller fratras ordningen.

Flertallet har også fått eksempler på at personer har blitt fratatt assistanse i kommuner under koronapandemien som en del av omdisponeringen av ressurser. Flertallet mener dette ikke kan aksepteres.

På denne bakgrunn fremmer flertallet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at fylkesmannen ved behandling av klager knyttet til BPA gjør egne vurderinger av både assistansebehovet, lovgrunnlaget og alle forhold det blir klaget på.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti mener at BPA i framtida ikke skal være knyttet til helselovgivningen, men må bli ansett som et hjelpemiddel lagt til og finansiert over folketrygden. Dette medlem mener også det inntil lovverket endres, raskt må innføres forskriftshjemmel om retten til brukerstyrt personlig assistanse, slik at den store forskjellsbehandlingen en nå ser mellom kommunene, fjernes.

4.3.5 Kap. 578 Valgdirektoratet

4.3.5.1 POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at det i Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021 er foretatt en innsparing som ledd i et generelt tiltak for redusert byråkrati. Det foreslås i Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021 å avvikle Valgdirektoratet.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til egne forslag i tidligere budsjett om behovet for en e-valgløsning for blinde og svaksynte. En slik løsning må som et minimum være tilgjengelig i valglokalene.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre en e-valgløsning for blinde og svaksynte i valglokalene ved kommende valg.»

4.3.6 Kap. 579 Valgutgifter

4.3.6.1 POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke pro-sentsatsen i avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Disse medlemmer viser til at bevilgningen på denne posten foreslås redusert som følge av dette.

5. Oppfølging av anmodningsvedtak

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at det flere steder i budsjettproposisjon Prop. 1 S (2020–2021) er referert til Stortingets anmodningsvedtak. Flertallet vil understreke at komiteens merknader til disse i denne innstillingen ikke er å anse som Stortingets kontroll av regjeringens oppfølging av vedtakene og således ikke kan erstatte den normale behandlingen gjennom den årlige stortingsmeldingen om anmodnings- og utredningsvedtak.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til anmodningsvedtak 540, 541 og 542, som omhandler svært viktige saker om enslige mindreårige asylsøkere, tvangsretur av barnefamilier, og ikke minst utvisning og innreiseforbud for foreldre med mindreårige barn i Norge. Det er kritikkverdige at regjeringen systematisk nedprioriterer å gjennomføre disse vedtakene, som er viktige tiltak som kan bedre situasjonen for mennesker som er i en svært vanskelig livssituasjon.

Vedtaket 921 (2015–2016) om å etablere tilsyn med mottaksdrift er også nødvendig, både av hensyn til kvalitet og pengebruk. Dette medlem registrerer at regjeringen ikke prioriterer slike viktige oppgaver, men lar det skure.

Dette medlem viser til Vedtak 938 (2016–2017) om å få lovfestet ansvaret for enslige asylsøkere, som regjeringen heller ikke har prioritert. Dette medlem viser til at flere vedtak som Kristelig Folkeparti har fått gjennomslag for i Stortinget, ikke blir fulgt opp av Kristelig Folkeparti i regjering.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at det er god fremdrift i anmodningsvedtakene. Sosialistisk Venstreparti henviser til disse medlemmer viser til at Justis- og beredskapsdepartementet har utredet anmodningsvedtak 540 og 541, og forslagene ble sendt på offentlig høring 18. desember 2019. Disse medlemmer viser videre til anmodningsvedtak 539, som hadde høringsfrist 3. april i år, og til at departementet arbeider med sikte på å ferdigstille en lovproposisjon i løpet av første halvår 2021. Disse medlemmer er godt fornøyd med at det kommer en egen lovproposisjon som følger opp anmodningsvedtakene, og imøteser regjeringens videre arbeid med denne. Det ble i høringsnotatet til anmodningsvedtak 540 avsnitt åtte bekreftet fra Politets utlendingsenhet at vilkår for internering som ble fastsatt av Stortinget i 2018, har resultert i at det kun er begjært om én internering av enslig mindreårig etter at han hadde forlatt mottaket seks dager før 18-årsdagen sin. Disse medlemmer er fornøyd med at det utenom denne ikke er fremmet nye begjæringer av enslige mindreårige.

Disse medlemmer viser videre til anmodningsvedtak 542 og til at departementet har utarbeidet forslag til oppfølgingen av anmodningsvedtaket, og sendte forslagene på offentlig høring 2. mars i år. Disse medlemmer merker seg at høringsfristen var 5. juni, og viser til at departementet er i slutfasen med arbeidet med en lovproposisjon. Når det gjelder Stortingets anmodningsvedtak nr. 921 av 16. juni 2016, der regjeringen bes etablere en uavhengig tilsynsordning for asylmottaksdrift, viser disse medlemmer til at denne fremdeles er under behandling i departementet. Vedrørende an-

modningsvedtak 938 tas det sikte på å fremlegge en lovproposisjon tidlig første halvår 2021. Disse medlemmer er utålmodige på arbeidet med de nevnte anmodningsvedtakene og følger departementets arbeid tett opp videre.

6. Forslag fra mindretall

Forslag fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen i kommuneproposisjonen for 2022 foreslå en revidert og mer treffsikker metode for å beregne tilskudd til de minste kommunene med størst behov for resurskrevende tjenester.

Forslag fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om egne tilskuddsordninger i Husbanken for å tilpasse private boliger til behovene i en aldrende befolkning.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen opprette et tilsynsorgan for det private utleiemarkedet og iverksette regulerings tiltak som kan gi leietakere mer stabilitet og langvarige leieforhold.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen legge fram forslag for Stortinget om en styrking av husleieloven som forbrukerlov, med blant annet tidsbegrensede leiekontrakter som hovedregel, med færre muligheter for utleier til å fravike dette.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen sørge for at de kommunene som får større statlige kollektivutbygginger, forplikter seg til en sterkere koordinering av boligbygging, arealbruk og utbygging av transportsystemet.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen vurdere muligheten for å stille krav til miljøklassifisering ved leie i næringseidommer.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan staten kan bidra til å utvikle bærekraftige vedlikeholdsplaner tilpasset borettslag, for eksempel støtteordninger for rehabilitering av borettslag med bedre energiløsninger.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å endre plan- og bygningsloven slik at planmyndigheten kan stille krav om at det skal være en andel rimelige og sosiale boliger i alle nye prosjekter som skal bygges.

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen vurdere endringer i Husbankens rolle knyttet til klimavennlige bygg og samspill med Enova.

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen tydeliggjøre mål om klimagassreduksjon i byvekstavtalene med kommunene og sikre at avtalene kan omfatte næringstransport.

Forslag 11

Stortinget ber regjeringen stille strengere krav i offentlige anskaffelsesprosesser for å sørge for at målet om 100 pst. nullutslippsbiler for nye lettere varebiler og tyngre varebiler skal nås innen 2030.

Forslag 12

Stortinget ber regjeringen stille tydeligere krav som vektet miljø tyngre i anbudprosesser for å sikre en forbedret logistikk og økt effektivisering av maskiner på bygge- og anleggsplasser ved å redusere bruk av diesel i anleggsmaskiner.

Forslag 13

Stortinget ber regjeringen klargjøre hvilke regelverk og muligheter kommunen har til å stille krav om utslippsfrie byggeplasser i ikke-kommunale utbygginger.

Forslag 14

Stortinget ber regjeringen fremme lovforslag som gir kommuner og fylkeskommuner mulighet til å stille strengere krav i offentlige anbudprosesser og legge strengere føringer som bidrar til raskere utfasing av mineralolje og gass til byggvarme.

Forslag 15

Stortinget ber regjeringen legge frem lovforslag som sikrer kommunene nødvendig hjemmel til å vedta bestemmelser om miljøkvalitet i kommuneplanens areal del som kan benyttes for å begrense CO₂-utslipp fra trafikk.

Forslag 16

Stortinget ber regjeringen legge frem lovforslag som sikrer kommunene nødvendig hjemmel til nullutslippssoner/miljøsoner av hensyn til klima, eks. sone der kun nullutslippskjøretøy er tillatt.

Forslag fra Arbeiderpartiet:*Forslag 17*

Stortinget ber regjeringen sørge for at bare frivillige organisasjoner som er registrert i Brønnøysundregistrene med organisasjonsnummer, kan få statsstøtte under kap. 291 post 71.

Forslag fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:*Forslag 18*

Stortinget ber regjeringen legge til grunn at kostnadsrammen for byggetrinn 1 av nytt regjeringskvartal ikke godkjennes, men at arbeidene kan fortsette i redusert omfang inntil Stortinget får presentert en justert kostnadsramme i forbindelse med RNB 2021, hvor alternative løsninger er kostnadsberegnet.

Forslag 19

Stortinget ber regjeringen snarlig utrede og komme tilbake til Stortinget med alternativer for å nedskalere prosjektet med nytt regjeringskvartal, i alle byggetrinn, og tilleggsprosjekter. Det skal spesielt utredes hvordan man kan redusere kostnader, for eksempel ved gjenbruk av dagens departementsbygninger og endring av tilknyttede prosjekter.

Forslag 20

Stortinget ber regjeringen sikre at påbegynte kvalifiseringsløp kan fullføres innenfor introduksjonsprogrammet, og at regelverket tilpasses slik at nødvendig fleksibilitet med hensyn til lengde ivaretas.

Forslag 21

Stortinget ber regjeringen komme med forslag til endringer i regelverket slik at norske borgere ikke automatisk blir registrert utvandret i Folkeregisteret etter to år.

Forslag 22

Stortinget ber regjeringen iverksette en midlertidig stopp i nedleggelse av asylmottak inntil pandemien er under kontroll.

Forslag 23

Stortinget ber regjeringen opprette en statlig rentekompensasjonsordning for nødvendige investeringer i infrastruktur i kommunesektoren som følge av ekstrempver.

Forslag 24

Stortinget ber regjeringen i kommuneproposisjonen for 2022 legge fram forslag om sterkere inntektsutjamning i kommunesektoren.

Forslag 25

Stortinget ber regjeringen utrede og legge fram forslag om et trinn 2 i toppfinansieringsordningen med en maksimumsum per innbygger, og komme tilbake til Stortinget i forbindelse med kommuneproposisjonen for 2022.

Forslag 26

Stortinget ber regjeringen sikre en e-valgløsning for blinde og svaksynte i valglokale ved kommende valg.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:*Forslag 27*

Stortinget ber regjeringen igangsette et arbeid med sikte på å etablere en statlig drift av skytjenester for offentlig virksomhet.»

Forslag 28

Stortinget ber regjeringen avvente videreføring av nytt regjeringskvartal inntil det er lagt fram forslag til vedtak for Stortinget med et helhetlig, fullstendig og kostnadsberegnet opplegg for nytt regjeringskvartal, der også alternative løsninger er kostnadsberegnet og vurdert ut fra sikkerhet og tidshorison for ferdigstillelse.

Forslag 29

Stortinget ber regjeringen utrede hvordan arbeidsgivere kan pålegges å sikre ansatte arbeidsinnvandrere norskopplæring.

Forslag 30

Stortinget ber regjeringen fremme forslag til lovendringer slik at ureturnerbare asylsøkere gis midlertidig arbeidstillatelse så lenge de ikke kan returneres.

Forslag 31

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om å lovfeste rett til barnehageplass for alle barn på asylmottak.

Forslag 32

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endret bostøtteregelverk som sikrer at også nye uføre får bostøtte på nivå med tidligere, slik at bostøtten som boligsosialt virkemiddel blir styrket kraftig.

Forslag 33

Stortinget ber regjeringen i kommuneproposisjonen for 2022 legge fram forslag til og finansiering av flere forsøk med lavterskeltilbud innenfor psykiatri- og rusfeltet i kommunesektoren.

Forslag 34

Stortinget ber regjeringen legge til grunn at anbud i fylkeskommunal ferje- og båttrafikk heretter skal baseres på nullutslippsteknologi, og at inntektssystemet til fylkene heretter sikrer finansiering av nødvendig omstilling til nullutslippsløsninger i all kollektivtrafikk.

Forslag 35

Stortinget ber regjeringen fastsette nødvendige krav til kompetanse i kommunesektoren når det gjelder miljø, biologisk mangfold og klima.

Forslag 36

Stortinget ber regjeringen om en rapportering på situasjonen for kommunene og fylkeskommunene med økte utgifter og tapte skatteinntekter i løpet av mars 2021.

Forslag 37

Stortinget ber regjeringen endre ordningen med storby- og vekstkommunetilskudd slik at de legges som et påslag til de kommunene som kvalifiserer for tilskuddet uten fratrukk i rammen til alle kommuner.

Forslag 38

Stortinget ber regjeringen legge fram forslag til ulike modeller for å øke statens andel av medfinansieringen av ordningen med særlig ressurskrevende tjenester.

Forslag 39

Stortinget ber regjeringen utvide finansieringsordningen for ressurskrevende tjenester til innbyggere over 67 år.

7. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding A–C fremmes av medlemmene i komiteen fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, og komiteens tilråding D fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Komiteen viser til proposisjonen og til det som står over, og råder Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

A.

Rammeområde 1 (Statsforvaltning mv.)

I

På statsbudsjettet for 2021 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
1		H.M. Kongen og H.M. Dronningen		
	1	Apanasje.....	12 967 000	
	50	Det kongelige hoff	223 773 000	
	51	Særskilte prosjekter ved Det kongelige hoff	87 900 000	
2		H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessen		
	1	Apanasje	10 792 000	
20		Statsministerens kontor		
	1	Driftsutgifter	93 315 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, Koronakommisjonen, kan overføres	10 000 000	
21		Statsrådet		
	1	Driftsutgifter	177 242 000	
24		Regjeringsadvokaten		
	1	Driftsutgifter	108 355 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	14 786 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
502		Tariffavtalte avsetninger		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	2 000 000	
	70	Kompetanseutvikling mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	33 000 000	
	71	Opplæring og utvikling av tillitsvalgte	203 900 000	
510		Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon		
	1	Driftsutgifter	672 470 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	62 737 000	
	22	Fellesutgifter	138 152 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	21 673 000	
	46	Sikringsanlegg og sperresystemer, <i>kan overføres</i>	9 025 000	
525		Fylkesmannsembetene		
	1	Driftsutgifter	1 894 046 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	176 760 000	
530		Byggeprosjekter utenfor husleieordningen		
	30	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>	173 000 000	
	33	Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	1 769 500 000	
	36	Kunstnerisk utsmykking, <i>kan overføres</i>	33 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	193 551 000	
531		Eiendommer til kongelige formål		
	1	Driftsutgifter	27 529 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	47 620 000	
533		Eiendommer utenfor husleieordningen		
	1	Driftsutgifter	21 341 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	335 000 000	
540		Digitaliseringsdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	158 396 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	44 634 000	
	22	Bruk av nasjonale fellesløsninger	109 300 000	
	23	Utvikling og forvaltning av nasjonale fellesløsninger, <i>kan overføres</i>	119 248 000	
	25	Medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekter, <i>kan overføres</i>	176 152 000	
	26	StimuLab, <i>kan overføres</i>	20 682 000	
	28	Altinn, <i>kan overføres</i>	181 670 000	
	29	Tjenesteeierfinansiert drift av Altinn, <i>kan overføres</i>	112 900 000	
	71	IT-standardisering	837 000	
545		Datatilsynet		
	1	Driftsutgifter	66 660 000	
546		Personvernemnda		
	1	Driftsutgifter	2 571 000	
577		Tilskudd til de politiske partier		
	1	Driftsutgifter	8 737 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	70	Sentrale organisasjoner	311 821 000	
	71	Kommunale organisasjoner	34 667 000	
	73	Fylkesorganisasjoner	75 751 000	
	75	Fylkesungdomsorganisasjoner	22 501 000	
	76	Sentrale ungdomsorganisasjoner	8 478 000	
2445		Statsbygg		
	24	Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter	-5 593 922 000	
		2 Driftsutgifter	2 199 763 000	
		3 Avskrivninger	1 506 000 000	
		4 Renter av statens kapital	697 200 000	
		6 Til reguleringsfondet	-1 335 000 000	-2 525 959 000
	30	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>		78 800 000
	31	Igangsetting av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>		1 261 700 000
	32	Prosjektering og igangsetting av brukerfinansierte byggeprosjekter, <i>kan overføres</i> ..		327 000 000
	33	Videreføring av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>		743 376 000
	34	Videreføring av brukerfinansierte byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>		900 000 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>		312 372 000
	49	Kjøp av eiendommer, <i>kan overføres</i>		303 566 000
		Totale utgifter		9 409 294 000
Inntekter				
3024		Regjeringsadvokaten		
	1	Erstatning for utgifter i rettsaker		20 200 000
3510		Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon		
	2	Diverse inntekter		40 349 000
	3	Brukerbetaling		66 905 000
3525		Fylkesmannsembetene		
	1	Inntekter ved oppdrag		176 760 000
3533		Eiendommer utenfor husleieordningen		
	2	Diverse inntekter		2 511 000
3540		Digitaliseringsdirektoratet		
	3	Diverse inntekter		90 000
	5	Bruk av nasjonale fellesløsninger		109 220 000
	6	Tilleggstjenester til nasjonale fellesløsninger		4 599 000
	7	Tjenesteeierfinansiert drift av Altinn		112 808 000
	86	Tvangsmulkt		100 000
5447		Salg av eiendom utenfor statens forretningsdrift		
	40	Salgsinntekter		1 400 000 000
		Totale inntekter		1 933 542 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 510 post 1	kap. 3510 postene 2 og 3
kap. 525 post 1	kap. 3525 post 2
kap. 525 post 21	kap. 3525 post 1
kap. 533 post 1	kap. 3533 post 2
kap. 540 post 1	kap. 3540 post 3
kap. 540 post 21	kap. 3540 post 3
kap. 540 post 22	kap. 3540 post 5
kap. 540 post 23	kap. 3540 post 6
kap. 540 post 28	kap. 3540 post 3
kap. 540 post 29	kap. 3540 post 7

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan foreta bestillinger ut over gitt bevilgning under kap. 540 Digitaliseringsdirektoratet, post 28 Altinn, men slik at ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overskrider 50 mill. kroner.

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelsen	Samlet ramme
540		Digitaliseringsdirektoratet	
	25	Medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekter	163,6 mill. kroner

V

Sikringsprosjekt på de kongelige eiendommer

Stortinget samtykker i at H.M. Kongen i 2021 kan pådra forpliktelser ut over bevilgningen på kap. 1 post 51 for å gjennomføre sikringsprosjektet på de kongelige eiendommer. Kostnadsrammen er 608,1 mill. kroner i prisnivå per juli 2021.

VI

Fullmakter til overskridelse

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan:

1. overskride kap. 2445 Statsbygg, postene 30–49, med inntil 250 mill. kroner, mot dekning i reguleringsfondet.

2. overskride kap. 2445 Statsbygg, postene 30–49, med beløp som tilsvarer netto gevinst fra salg av eiendommer.

VII

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan omdisponere:

1. under kap. 530 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen, mellom postene 31 og 33 og mellom postene 30 og 34.
2. under kap. 531 Eiendommer til kongelige formål, fra post 1 til 45.
3. under kap. 533 Eiendommer utenfor husleieordningen, fra post 1 til 45.
4. under kap. 2445 Statsbygg, mellom postene 30, 31, 33, 45 og 49.

5. under kap. 2445 Statsbygg, mellom postene 32 og 34, samt post 49 i de tilfeller det er aktuelt å kjøpe en eiendom som ledd i gjennomføringen av brukerfinansierte byggeprosjekter.

VIII

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser i investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan pådra staten forpliktelser ut over budsjettåret for å gjennomføre byggeprosjekter og andre investeringsprosjekter som er omtalt under kap. 530 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen, kap. 531 Eiendommer til kongelige formål, kap. 532 Utvikling av Fornebuområdet, kap. 533 Eiendommer utenfor husleieordningen og kap. 2445 Statsbygg, innenfor de kostnadsrammene som er omtalt i Prop. 1 S (2020–2021) eller i tidligere proposisjoner til Stortinget.

IX

Fullmakter som gjelder brukerfinansierte byggeprosjekter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan:

1. sette i gang byggeprosjekter under kap. 2445 Statsbygg, post 32 Prosjektering og igangsetting av brukerfinansierte byggeprosjekter, uten at disse er omtalt med kostnadsramme overfor Stortinget, når leietakeren har de husleiemidlene det er behov for innenfor gjeldende budsjettårer.
2. pådra staten forpliktelser ut over budsjettåret, innenfor en samlet ramme på 1 500 mill. kroner for gamle og nye forpliktelser, ved gjennomføring av brukerfinansierte byggeprosjekter under kap. 2445 Statsbygg, post 32 Prosjektering og igangsetting av brukerfinansierte byggeprosjekter og post 34 Videreføring av brukerfinansierte byggeprosjekter.

X

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan:

1. godkjenne salg, makeskifte eller bortfeste av eiendom som forvaltes av Statsbygg eller av statlige virksomheter som ikke har egen salgsfullmakt, for inntil 750 mill. kroner.
2. selge statens eiendommer på Adamstuen i Oslo. Det kan foretas direktesalg til Oslo kommune av eiendom som skal benyttes til kommunale formål. Prisen fastsettes da til markedstakst.
3. godkjenne kjøp av eiendom finansiert ved salgsinntekter, innsparte midler eller midler fra reguleringsfondet for inntil 300 mill. kroner totalt, ut over bevilgningen på kap. 2445 Statsbygg, post 49.
4. korrigere Statsbyggs balanse i de tilfellene hvor prosjekterings- og investeringsmidler ført på kap. 2445 Statsbygg blir overført til andre budsjettkapitler eller prosjektene ikke blir realisert.

XI

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan gi Statsbygg fullmakt til å:

1. foreta posteringer til og fra reguleringsfondet som del av mellomværendet med statskassen.
2. føre inn- og utbetalinger knyttet til bruksavhengige driftskostnader og tilleggsavtaler mot mellomværendet med statskassen.
3. føre utlegg som skal viderefaktureres kunde og tilhørende innbetalinger mot mellomværendet med statskassen.
4. føre innbetalinger knyttet til delfinansiering av investeringsprosjekter fra oppdragsgiver mot mellomværendet med statskassen. Innbetalingene nettoføres på investeringspostene i takt med når investeringskostnadene påløper.

XII

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Statsministerens kontor i 2021 kan overskride bevilgningen på kap. 21 Statsrådet, post 1 Driftsutgifter, for å iverksette nødvendige sikkerhetstiltak for regjeringen.

B.

Rammeområde 6

(Innvandring, regional utvikling og bolig)

I

På statsbudsjettet for 2021 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
290		Integrerings- og mangfoldsdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	305 591 000	
291		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	70 004 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	55 029 000	
	50	Norges forskningsråd	7 397 000	
	60	Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i>	6 035 134 000	
	61	Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige, mindreårige flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i>	992 285 000	
	62	Kommunale innvandreriltak	250 006 000	
	70	Bosettingsordningen og integreringstilskudd, oppfølging	2 357 000	
	71	Tilskudd til integreringsarbeid i regi av sivilsamfunn og frivillige organisasjoner	173 748 000	
	72	Statsautorisasjonsordningen for tolker mv.	16 992 000	
	73	Tilskudd	31 258 000	
292		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	82 343 000	
	22	Prøver i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	32 463 000	
	60	Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	1 060 508 000	
	61	Kompetansekartlegging i mottak før bosetting	546 000	
490		Utlendingsdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	1 062 635 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, asylmottak	575 789 000	
	22	Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	13 845 000	
	23	Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling, <i>kan overføres</i>	4 751 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	56 199 000	
	60	Tilskudd til vertskommuner for asylmottak	149 329 000	
	70	Stønader til beboere i asylmottak	50 800 000	
	71	Tilskudd til aktivitetstilbud for barn i asylmottak, og veiledning for au pairer	8 480 000	
	72	Internasjonalt migrasjonsarbeid, og assistert retur og reintegrering i hjemlandet, <i>kan overføres</i>	51 205 000	
	73	Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., støttetiltak, <i>kan nyttes under kap. 291, post 60</i>	18 448 000	
	74	Internasjonale forpliktelser, kontingenter mv., <i>kan overføres</i>	55 400 000	
	75	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, <i>kan overføres</i>	35 047 000	
491		Utlendingsnemnda		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i>	278 275 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling, <i>kan nyttes under post 1</i>	15 881 000	
500		Kommunal- og moderniseringsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	415 069 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	83 138 000	
	23	Husleie for fellesarealer m.m.	118 332 000	
	25	Nytt regjeringskvartal, <i>kan overføres</i>	4 115 000	
	27	Felles IKT-løsning, <i>kan overføres</i>	66 362 000	
	50	Forskningsprogrammer	53 253 000	
	70	Diverse formål, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	3 090 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
553		Regional- og distriktsutvikling		
	61	Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	780 770 000	
	62	Kompetansepiloter, <i>kan overføres</i>	16 920 000	
	63	Interreg og Arktis 2030	104 548 000	
	65	Omstilling	99 046 000	
	74	Klynger og innovasjon	219 665 000	
	76	Nordisk og europeisk samarbeid, <i>kan overføres</i>	31 858 000	
554		Kompetansesenter for distriktsutvikling		
	1	Driftsutgifter	32 949 000	
	73	Merkur, <i>kan overføres</i>	61 310 000	
560		Samiske formål		
	50	Samisk språk, kultur og samfunnsliv	539 013 000	
	51	Divvun	7 621 000	
	55	Samisk høyskole	5 502 000	
563		Internasjonalt reindriftssenter		
	1	Driftsutgifter	6 258 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	2 861 000	
567		Nasjonale minoriteter		
	22	Kollektiv oppreisning til norske rom mv.	1 135 000	
	60	Rom, <i>kan overføres</i>	3 729 000	
	70	Nasjonale minoriteter	7 989 000	
	72	Det Mosaiske Trossamfund	9 480 000	
	73	Kvensk språk og kultur	10 836 000	
	74	Kultur- og ressursenter for norske rom	14 473 000	
	75	Romanifolket/taterne, <i>kan overføres</i>	5 188 000	
581		Bolig- og bomiljøtiltak		
	70	Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i>	3 044 608 000	
	76	Utleieboliger, <i>kan overføres</i>	239 727 000	
	78	Boligsosiale tiltak, <i>kan overføres</i>	11 588 000	
	79	Heis og tilstandsvurdering, <i>kan overføres</i>	50 480 000	
585		Husleietvistutvalget		
	1	Driftsutgifter	35 933 000	
587		Direktoratet for byggkvalitet		
	1	Driftsutgifter	103 618 000	
	22	Kunnskapsutvikling og informasjonsformidling	43 779 000	
590		Planlegging og byutvikling		
	65	Områdesatsing i byer, <i>kan overføres</i>	65 195 000	
	72	Bolig- og områdeutvikling i byer, <i>kan overføres</i>	20 160 000	
	81	Kompetansetiltak, <i>kan overføres</i>	6 910 000	
595		Statens kartverk		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21 og 45</i>	916 328 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1 og 45</i>	267 332 000	
	30	Geodesiobservatoriet, <i>kan overføres</i>	17 161 000	
2412		Husbanken		
	1	Driftsutgifter	362 066 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	11 270 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	72 541 000	
	71	Tap på lån	11 000 000	
	72	Rentestøtte	2 100 000	
		Totale utgifter		19 478 051 000

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
3291		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere		
	4	Tilskudd til integreringsprosjekter i asylmottak i regi av frivillige organisasjoner, ODA-godkjente utgifter	11 582 000	
3292		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere		
	1	Norskopplæring i mottak, ODA-godkjente utgifter	21 151 000	
3490		Utlendingsdirektoratet		
	1	Assistert retur fra Norge for asylsøkere med avslag, ODA-godkjente utgifter	1 170 000	
	3	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, ODA-godkjente utgifter	49 924 000	
	4	Asylmottak, ODA-godkjente utgifter	264 656 000	
	5	Refusjonsinntekter	4 616 000	
	6	Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., ODA-godkjente utgifter	22 624 000	
	7	Tolk og oversettelse, ODA-godkjente utgifter	13 191 000	
	8	Internasjonalt migrasjonsarbeid og reintegrering i hjemlandet, ODA-godkjente utgifter	26 783 000	
3563		Internasjonalt reindriftssenter		
	2	Diverse inntekter	2 861 000	
3585		Husleietvistutvalget		
	1	Gebyrer	1 820 000	
3587		Direktoratet for byggkvalitet		
	1	Diverse inntekter	110 000	
	4	Gebyrer	38 959 000	
3595		Statens kartverk		
	1	Gebyrinntekter tinglysing	447 300 000	
	2	Salg og abonnement m.m.	161 925 000	
	3	Samfinansiering	210 562 000	
5312		Husbanken		
	1	Gebyrer m.m.	10 135 000	
	11	Diverse inntekter	76 368 000	
5615		Husbanken		
	80	Renter	1 820 000 000	
Totale inntekter			3 185 737 000	

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2021 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 290 post 1	kap. 3290 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2021 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 490 post 1	kap. 3490 post 5
kap. 491 post 1	kap. 3491 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2021 kan gi tilsagn om støtte ut over gitte bevilgninger på kap. 490 Utlendingsdirektoratet, post 72 Internasjonalt migrasjonsarbeid, og assistert retur og reintegrering i hjemlandet, kan overføres, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 50 mill. kroner.

V

Innkvartering av utlendinger som søker beskyttelse

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2021 kan inngå avtaler med varighet ut over 2021 om midlertidig drift av innkvartering for utlendinger som søker beskyttelse i Norge. Dersom behovet for innkvartering av asylsøkere og flyktninger blir større enn forutsatt i statsbudsjettet for 2021 eller det oppstår behov for å gjennomføre tiltak for forsvarlig innkvartering ut over det som der er lagt til grunn, samtykker Stortinget i at Justis- og beredskapsdepartementet kan øke innkvarteringskapasiteten eller iverksette nødvendige tiltak, selv om dette medfører et bevilgningsmessig merbehov over kap. 490 Utlendingsdirektoratet, post 21 Spesielle driftsutgifter, asylmottak, post 60 Tilskudd til vertskommuner for asylmottak eller post 70 Stønader til beboere i asylmottak. Summen av overskridelser på postene kan ikke overstige 900 mill. kroner i 2021, og forpliktelsene ut over 2021 skal ikke overstige en samlet ramme på 1 mrd. kroner.

VI

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 500 post 1	kap. 3500 post 1
kap. 554 post 1	kap. 3554 post 1
kap. 563 post 21	kap. 3563 post 2
kap. 585 post 1	kap. 3585 post 1
kap. 587 post 1	kap. 3587 post 4
kap. 595 post 1	kap. 3595 postene 2 og 3
kap. 595 post 21	kap. 3595 postene 2 og 3
kap. 595 post 45	kap. 3595 post 4

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

VII

Utsatt utgifts- og inntektsføring

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan gi Statens kartverk fullmakt til å plassere innbetalinger fra samfinansierte prosjekter på mellomværendet med statskassen. Inntektene vil bli rapportert til statsregnskapet på det tidspunkt utgiftene i de samfinansierte

prosjektene kommer til utbetaling og rapporteres til statsregnskapet.

VIII

Samfinansiering

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan gi Statens kartverk fullmakt til å sette i gang samfinansierte pro-

sjekter før finansieringen i sin helhet er innbetalt til Statens kartverk, forutsatt at det er inngått en bindende avtale med betryggende sikkerhet om innbetaling mellom partene. Fullmakten begrenses oppad til 90 mill. kroner og gjelder utgifter ført på kap. 595 Statens kartverk, post 21 Spesielle driftsutgifter mot inntekter ført på kap. 3595 Statens kartverk, post 3 Samfinansiering.

IX

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan gi Statens kartverk fullmakt til å foreta bestillinger av kartgrunnlag ut over gitt bevilgning under kap. 595 Statens kartverk, post 21 Spesielle driftsutgifter, men slik at rammen for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger 70 mill. kroner.

X

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
567		Nasjonale minoriteter	
	74	Kultur- og ressursenter for norske rom	4,1 mill. kroner
581		Bolig- og bomiljøtiltak	
	76	Utleieboliger	162,2 mill. kroner
	79	Heis og tilstandsvurdering	46,1 mill. kroner
590		Planlegging og byutvikling	
	72	Bolig- og områdeutvikling i byer	22,5 mill. kroner

XI

Tilskudd uten krav om tilbakebetaling

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan:

1. tildele midler til fylkeskommunene som tilskudd uten krav om tilbakebetaling under kap. 553 Regional- og distriktsutvikling, post 61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling, post 62 Kompetansepiloter, post 63 Interreg og Arktis 2030 og post 65 Omstilling.
2. tildele midler til Innovasjon Norge og Forskningsrådet som tilskudd uten krav om tilbakebetaling under kap. 553 Regional- og distriktsutvikling, post 74 Klynger og innovasjon.

XII

Overføring av udisponert beløp

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet gis fullmakt til å overføre udisponert beløp på kap. 567 Nasjonale minoriteter, post 75 Romanifolket/taterne fra 2021 til 2022.

XIII

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan gi Husbanken fullmakt til å føre utbetalinger knyttet til utlegg i låne- og tilskuddsforvaltningen samt tilhørende refusjoner mot mellomværendet med statskassen.

C.

Rammeområde 18**(Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.)**

I

På statsbudsjettet for 2021 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
571		Rammetilskudd til kommuner		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	33 334 000	
	60	Innbyggertilskudd	139 545 158 000	
	61	Distriktstilskudd Sør-Norge	808 012 000	
	62	Distriktstilskudd Nord-Norge	2 269 747 000	
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 572, post 64</i>	2 525 000 000	
	65	Regionsentertilskudd	202 897 000	
	66	Veksttilskudd	190 848 000	
	67	Storbytilskudd	604 898 000	
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner		
	60	Innbyggertilskudd	37 216 160 000	
	62	Nord-Norge-tilskudd	713 613 000	
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 571, post 64</i>	2 582 000 000	
573		Kommunestruktur		
	60	Kommunesammenslåing	53 200 000	
575		Ressurskrevende tjenester		
	60	Toppfinansieringsordning, <i>overslagsbevilgning</i>	11 023 904 000	
578		Valgdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	111 265 000	
	70	Informasjonstiltak	5 537 000	
579		Valgutgifter		
	1	Driftsutgifter	11 789 000	
Totale utgifter			197 897 362 000	

II

Stortinget ber regjeringen endre grensen for når små kommuner med høye utgifter til ressurskrevende tjenester kan motta tilskudd. Grensen for innbyggerbegrensningen endres til 3 200 innbyggere. Rammen økes til 55 mill. kroner. Inndekning er tilsvarende reduksjon i rammen for skjønnsmidler.

III

Stortinget ber regjeringen sørge for at videreføringen av ekstrabevilgningen til fergefylkene innrettes slik at en tredjedel fordeles etter fergekriteriene i kostnadsnøkkelen og to tredjedeler fra fergesamband som har tatt i bruk el-ferger per 2020.

D.

Rammeuavhengige vedtak

I

Stortinget ber regjeringen legge frem en sak om digitalisering av offentlig sektor som sikrer løsninger for god offentlig forvaltning av data, med åpenhet og som desentraliserer langt mer av tjenestetilbudet enn det som er tilfelle i dag. Det må bygges opp digital kompetanse i det offentlige slik at fellesskapsløsning

ger ikke blir privatisert og det må utredes en offentlig skyløsning.

II

Stortinget ber regjeringen øke antallet traineestillinger for personer med funksjonsnedsettelse i statsforvaltningen.

III

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak som vurderer mulighetene for nedskaleringer og reduksjon i kostnader i det nye regjeringskvartalet. Det kan blant annet omfatte å beholde noen av dagens bygg, gjennomgå og vurdere sikkerhetskrav og ikke samle alle departementene på samme område.

IV

Stortinget ber regjeringen legge til grunn at lokaliseringen av et nytt nasjonalt kontor for Husleietvistutvalget, som skal behandle saker utenfor dagens kontorers virkeområde, lokaliseres utenfor de største pressområdene.

V

Stortinget ber regjeringen bruke handlingsrommet ved offentlige innkjøp til å stille høye miljøkrav, og utfordre byggebransjen til å utvikle nye, smarte rehabiliterings- eller nybyggløsninger.

VI

Stortinget ber regjeringen utrede hvordan det kan 1) stilles høyere krav til bruk av materialer uten miljøgifter og lavest mulig klimagassutslipp, tydeligere krav til energieffektivisering og stimuleres til mer gjenvinning eller ombruk av byggematerialer, 2) etterspørres en kvalitet som tåler påkjønning fra både normal bruk og forventede endringer i klimaet, og 3) gjenbrukes mer av eksisterende bygningsmasse, herunder hva som skal utløse krav om gjenbruk, heller enn å rive og bygge nytt.»

VII

Stortinget ber regjeringen legge frem en stortingsmelding om vann- og avløpssektoren. Meldingen må behandle utfordringene i sektoren, hvilke sektorlover som kan samordnes, og hvordan staten og kommunene bedre kan samordne sin innsats for sikker håndtering av vann og avløp.

VIII

Stortinget ber regjeringen trappe opp arbeidet med å oppdatere kartbasene for stier og turruter og rapportere på dette arbeidet i revidert nasjonalbudsjett 2021.

IX

Stortinget ber regjeringen utrede hvordan Husbanken kan bidra til å løse utfordringer i boligmarkedet i distriktene, som mangel på variasjon i boliger og passende boliger for eldre og tilflyttende arbeidskraft.

X

Stortinget ber regjeringen utrede hvordan Husbanken kan være en pådriver for å utvikle nye modeller og arbeidsmetoder, for eksempel modeller for leie til eie,

som bidrar til at de som står utenfor boligmarkedet, kommer innenfor.

XI

Stortinget ber regjeringen utrede hvordan kommunene kan regulere krav om bærekraftige/fossilfrie løsninger for oppvarming av bygg, samt hvilke insentiver som kan fremme omlegging fra fossile til fossilfrie løsninger.

XII

Stortinget ber regjeringen legge fram lovforslag om at kommunene får hjemmel til å kreve at skip benytter seg av landstrøm i havner der dette er installert, og kreve elektrifisering av installasjoner i nære sjøområder av hensyn til klimagassutslipp i tillatelse etter forurensningsloven.

XIII

Stortinget ber regjeringen sikre at kommunene og fylkeskommunene blir kompensert for alle koronarelaterte økte utgifter og tapte skatteinntekter for 2020 så raskt som mulig i 2021.

XIV

Stortinget ber regjeringen avvike forsøksordningen med statlig finansiering av eldreomsorgen.

XV

Stortinget ber regjeringen foreta en helhetlig gjennomgang av finansordningen for ressurskrevende tjenester og sikre at alle relevante kostnader kommunene har, som bl.a. følger av kvalitetsforskriften og tidlig utskrivning av pasienter, regnes med i grunnlaget for den kommunale egenandelen.

XVI

Stortinget ber regjeringen sikre at fylkesmannen ved behandling av klager knyttet til BPA gjør egne vurderinger av både assistansebehovet, lovgrunnlaget for alle forhold det blir klaget på.

Oslo, i kommunal- og forvaltningskomiteen, den 8. desember 2020

Karin Andersen

leder og ordf. for kap. 20, 21, 24, 590 og 3024

Norunn Tveiten Benestad

ordf. for kap. 531, 546, 573, 2412, 5312 og 5615

Torhild Bransdal

ordf. for kap. 291, 502, 595, 3291 og 3595

Torill Eidsheim

ordf. for kap. 530, 545 og 5447

Jon Engen-Helgheim

ordf. for kap. 490, 533, 587, 3490, 3533 og 3587

Masud Gharakhani

ordf. for kap. 491

Heidi Greni

ordf. for kap. 553, 554, 571 og 572

Stein Erik Lauvås

ordf. for kap. 563, 578, 579, 2445 og 3563

Helge André Njåstad

ordf. for kap. 575

Willfred Nordlund

ordf. for kap. 1 og 2

Eirik Sivertsen

ordf. for kap. 500, 510, 540, 3510 og 3540

Siri Gåsemyr Staalesen

ordf. for kap. 290, 581, 585 og 3585

Olemic Thommessen

ordf. for kap. 292, 560 og 3292

Ove Trellevik

ordf. for kap. 525, 567, 577 og 3525

**DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT**

Kommunal- og moderniseringsministeren

Stortingets kommunal- og forvaltningskomite

0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

20/5534-3

29. oktober 2020

Svar på spørsmål fra leder av Kommunal- og forvaltningskomiteen til statsbudsjettet 2021

I e-post datert 21. oktober 2020 stiller leder i Stortingets kommunal- og forvaltningskomite, representanten Karin Andersen, spørsmål til Kommunal- og moderniseringsdepartementets Prop. 1. S (2020-2021). Jeg vil innledningsvis bemerke at detaljer rundt de omspurte forholdene lett blir sikkerhetsgradert informasjon etter lov om nasjonal sikkerhet. Svarene er dermed så detaljerte som jeg kan være i denne sammenheng.

Spørsmål:

Hvilke konkrete tiltak er det som skal igangsettes for bevilgningen på Kap. 2445, post 31, - 1 158 mill.

Svar:

I 2021 er det planlagt å starte opp arbeider med samtlige elementer spesifisert nedenfor til en samlet kostnad på 1,3 mrd. kroner. Av dette utgjør eiendomsserverv 137 mill. kroner. Anslåtte kostnader for de ulike elementene i byggetrinn 1 fremkommer nedenfor, oppgitt i 2021 kroner:

- Arbeid med kjeller utgjør totalt 3,0 mrd. kroner
- Arbeid med H-blokk utgjør totalt 1,4 mrd. kroner
- Arbeid med D-blokk utgjør totalt 2,2 mrd. kroner
- Arbeid med A-blokk utgjør totalt 1,4 mrd. kroner
- Arbeid med byrom, utomhus og perimetersikring utgjør totalt 0,6 mrd. kroner
- Arbeid med rigg og drift utgjør totalt 0,4 mrd. kroner
- I tillegg kommer byggherrekostnader, kostnader til riving, kostnader til tverrgående tekniske systemer, eksternt post- og varemottak, eiendomsserverv, erstatninger og

spesielle kostnader (bl.a. for midlertidig inngang G-blokk og minnested) på totalt ca. 5,1 mrd. kroner.

- Kostnader til programfasen, og til skisse- og forprosjekt for byggetrinn 1 er avsluttede prosjekter. Disse utgjør om lag 0,5 mrd. kroner.

Totalt beløper dette seg til om lag 14,6 mrd. kroner. Da er forventet tillegg og avsetning til usikkerhet holdt utenfor.

Spørsmål:

Er ikke sikkerheten ved de lokalene som de ulike departement bruker i dag ivaretatt?

Svar:

Sikkerheten ved dagens lokaler er ivaretatt, og er innenfor det som lov om nasjonal sikkerhet beskriver som et forsvarlig sikkerhetsnivå i et kortsiktig tidsperspektiv, og i lys av dagens trusselbilde. Tiltakene som er gjennomført er egnet til å begrense tap av vesentlige funksjoner, slik at departementenes virksomhet, handlefrihet og beslutningsdyktighet kan opprettholdes.

Spørsmål:

Hvis ikke: Hvorfor er den ikke det og hva kan gjøres for å ha et tilstrekkelig sikkerhetsnivå på regjeringens kontorer?

Svar:

Selv om dagens bygninger har et forsvarlig sikkerhetsnivå, må dette sees i sammenheng med tidshorizonten som regjeringen har lagt til grunn for etableringen av nytt regjeringsskvartal. Det er flere grunner til at sikkerhetstilstanden i dagens bygninger ikke er slik den må være i et langsiktig perspektiv. Fremfor alt skyldes det at ønsket tilstand ikke er praktisk oppnåelig. Bygningene er plassert rundt om i byen, i områder der hensynet til avvikling av kollektivtrafikk og annen transport ikke gjør det mulig å stenge en hel rekke sentrale gater. Dette er også årsaken til at Stortinget har bevilget flere hundre millioner kroner til å forsterke de eksisterende bygningene, så langt det er teknisk mulig. I det nye regjeringsskvartalet vil risikoen for menneskelige og materielle skader som følge av alvorlige hendelser bli betydelig lavere. Det samlede sikkerhetsnivået som vi vil få i nytt regjeringsskvartal, er ikke oppnåelig i dagens departementsbygninger, uten et urealistisk omfang av inngrep i bybildet.

Spørsmål:

Er det forskjell på sikkerhet i de ulike midlertidige lokalene som brukes i dag?

Svar:

Ja. Bygningenes plassering, utforming, alder og materialbruk, gjør det av tekniske grunner vanskelig å oppnå lik sikkerhet mot alvorlige trusler.

Spørsmål:

Er det uløste sikkerhetsutfordringer i noen av de lokalene som har vært i bruk som regjeringslokaler i mange år, både i og rundt regjeringsskvartalet og på andre lokasjoner?

Svar:

Ja. Bygningenes plassering i byområder tett på naboer vi ikke har oversikt over, gjør sikkerhet mot teknisk avansert etterretningsvirksomhet til en særskilt utfordring. I beredskapssammenheng, er dagens lokaler dårligere i stand til å understøtte departementene ved strømbrudd, fysiske brudd på kommunikasjonskanaler og vannforsyning mv., enn det som vil være tilfellet i det nye kvartalet. Departementene er i dagens bygninger avhengig av politiets reaksjonsevne for å håndtere enkelte hendelser. Politiet kan ikke være på elleve steder samtidig. Når vi samler departementene, legges det til rette for at politiet skal være til stede i kvartalet. For ett av de eksisterende regjeringsbyggene pågår utredninger av et eventuelt behov for enkelte avgrensede forsterkningstiltak, som følge av nylig oppdaterte risikovurderinger. Dette er et ledd i den fortløpende sikkerhetsstyringen.

Med hilsen

Nikolai Astrup

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Kommunal- og moderniseringsministeren

Storingsrepresentant Karin Andersen

Deres ref

Vår ref

Dato

20/6-613

30. oktober 2020

Svar på spørsmål til budsjett for 2021

Storingsrepresentant Karin Andersen har stilt følgende hoved- og tillegsspørsmål til Kommunal- og moderniseringsministeren:

Hovedspørsmål:

Jeg ber om svar på følgende spørsmål knyttet til kommuneøkonomi i budsjettforslaget til 2021. Hvor mye ville det statlige tilskuddet bli om en innfører statlig eldreomsorg i alle kommuner på samme bevilgningsnivå som for de kommunene som i dag er med i forsøket?

Tilleggsspørsmål:

Agenda Kaupang har laget en rapport om forsøket med statlig finansiering av eldreomsorg. Stemmer det at de dokumenterer at forsøkskommunene har fått ca 614 millioner mer enn hva tilsvarende finansiering over inntektssystemet ville gitt og hva er tilsvarende sum for foreslått utvidelse av forsøket i 2021?

Svar på hovedspørsmål:

Spørsmålet er forelagt Helse- og omsorgsdepartementet som har gitt følgende svar:

"Den løpende finansieringen av omsorgstjenester i forsøkskommunene skjer gjennom Helsedirektoratets utbetaling av tilskudd til kommunene. Finansieringen består av aktivitetstilskudd og rundsumtilskudd. Aktivitetstilskuddet er ment å skulle finansiere tjenester kommunene tildeler innbyggerne gjennom enkeltvedtak. Det er utarbeidet statlige enhetspriser for de enkelte tjenestene. De statlige enhetsprisene er blant annet basert på kostnadsdata og lønnsstatistikk fra alle landets kommuner. For øvrige omsorgstjenester, det vil si tjenester det ikke fattes vedtak om, eller forvaltningstjenester slik som drift av en tildelingsenhet, får forsøkskommunen et fast tilskudd fra Helsedirektoratet som kommunen må holde seg innenfor.

Forsøket følgeevalueres. I den fjerde evalueringsrapporten, som ble offentliggjort i januar 2020, fremkommer at de fire forsøkskommunenes enhetskostnader for de ulike tjenestene er vesentlig lavere enn de statlige enhetsprisene i tre av de fire kommunene. Det gir økte utgifter for staten. Den følger av forsøkets finansieringssystem at dersom kommunene hadde hatt høyere enhetskostnader enn de statlige enhetsprisene ville utgiftene for staten blitt mindre.

Nivået på de statlige enhetsprisene i forhold til kommunenes enhetspriser er avgjørende for om staten får økte eller reduserte utgifter i forhold til hver enkelt kommune. Vi har ikke data som viser hvordan dette vil slå ut for de kommuner som ikke er med i forsøket."

Svar på tillegsspørsmål:

Spørsmålet er forelagt Helse- og omsorgsdepartementet som har gitt følgende svar:

"Kjente merutgifter for forsøket er kostnader til planlegging, gjennomføring og evaluering, samt inntektpåslag. Videre kan utgiftene de deltakende kommunene har til omsorgstjenester øke dersom aktiviteten i forsøkskommunene øker utover det som er lagt til grunn for kommunene generelt og dersom forsøkskommunenes priser er lavere enn de statlige enhetsprisene.

Forsøket følgeevalueres. Den fjerde rapporten, som ble offentliggjort i januar 2020, er en sluttrapport for forsøkets tre første år, det vil si fra 1.5.2016- 1.5.2019. Her fremkommer at statens utgifter til forsøket til sammen for forsøkets tre første årene var 614 mill. kroner høyere enn det ville være uten forsøket. Dette skyldes blant annet at uttrekket i rammetilskuddet justeres med forventet vekst i demografiutgiftene for kommunene samlet, mens demografiveksten og behovet for omsorgstjenester i kommunene som deltar i forsøket, har vært høyere. De økte utgiftene kan forøvrig forklares ved tildelt inntektpåslag, fullfinansiering av ressurskrevende tjenester og utslag av enhetsprisene som er omtalt ovenfor.

For å dekke opp anslaget for merutgifter for allerede deltakende kommuner er det i budsjettet for 2021 foreslått 264,4 mill. kroner. I tillegg får kommunene et inntektpåslag tilsvarende 4 pst. av netto driftsutgifter. De fem kommunene som nå deltar får i 2021 et inntektpåslag på 72,7 mill. kroner. Det er i budsjettet for 2021 foreslått å utvide forsøket med ytterligere 6 nye kommuner. Det er beregnet at utgiftene for å dekke inntektpåslag til de seks nye kommunene vil utgjøre 38,1 mill. kroner i 2021. Beregningen forutsetter at de 6 nye kommunene har et innbyggertall på til sammen om lag 45 000 innbyggere."

Med hilsen

Nikolai Astrup

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Statsråden

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

20/1125-16

2. november 2020

Statsbudsjettet 2021 Prop. 1 S (2020-2021) for Kunnskapsdepartementet Rettebrev

Kunnskapsdepartementet gjør herved Stortinget oppmerksom på følgende to saker som er omtalt i Prop. 1 S (2020–2021) for Kunnskapsdepartementet:

Del I, Kap. 3: Oppfølging av oppmodingsvedtak, Vedtak nr. 534 og 535

Kunnskapsdepartementet har oppdaget feil i to anmodningsvedtak som vi mener Stortinget bør informeres om. Det gjelder vedtak nr. 534, 15. mars 2018 Rask domstolsbehandling og vedtak nr. 535, 15. mars 2018: Tap av statsborgarskap pga. grunnleggende nasjonale interesser (likelydende tekst om oppfølging). Setningen som er misvisende er understreket nedenfor:

«I saker om tap av statsborgarskap av omsyn til grunnleggende nasjonale interesser er det i tillegg også ytterlegare argument som talar mot at domstolane skal gjere vedtak. For å kunne avverje eit terroranslag eller liknande er det avgjerande at tap av statsborgarskap og eventuelle utlendingsrettslege tiltak, for eksempel utvisning, kan setjast i verk raskt. Ved domstolsbehandling vil ikkje formålet om å avverje terror eller liknande kunne takast hand om i tilstrekkeleg grad, ettersom etterforsking og domstolsbehandling av straffbare forhold kan vere tidkrevjande. Departementet har på denne bakgrunnen fremja Prop. 134 L (2019–2020) om tap av statsborgarskap av omsyn til grunnleggende nasjonale interesser, der det blir foreslått at slikt tap skal vedtakast av departementet. Samtidig blir det foreslått å gi fri rettshjelp i form av fritt rettsråd utan behovsprøving ved forvaltningsbehandlinga av saka og fri sakføring utan behovsprøving ved eventuell etterfølgande domstolsbehandling av departementet sitt vedtak. Departementet vurderer at behandlingsmåten som blir foreslått for

behandling av sakene, sikrer omsynet til grunnleggende nasjonale interesser og rettstryggleiken til den enkelte på best måte.»

Setningen bør erstattes av følgende tekst:

«Det blir en utfordring hvis sakstypene behandles på to ulike måter. Kunnskapsdepartementet og utlendingsforvaltningen kan behandle og avgjøre slike saker raskt, mens domstolsbehandling vil kreve lengre saksbehandlingstid.»

Kap. 292 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, post 60 Tilskot til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere

I budsjettproposisjonen fremkommer ikke tilskuddssatsene for opplæring i norsk kultur og norske verdier eller opplæring i samfunnskunnskap for asylsøkere i mottak.

Kunnskapsdepartementet ønsker å gjøre Stortinget oppmerksomme på følgende:

«Som det fremgår av ny integreringslov, vedtatt av Stortinget 20.10.2020, vil opplæring i norsk kultur og norske verdier bli innlemmet i opplæring i samfunnskunnskap. Endringen er også omtalt i Prop. 1 S (2020–2021) for Kunnskapsdepartementet. Endringen skal etter planen tre i kraft 1. august 2021, som er planlagt tidspunkt for iverksetting av ny lærerplan i norsk og samfunnskunnskap. Opplæring i samfunnskunnskap blir delt inn i tre moduler og samlet skal det gis maksimalt 75 timer opplæring. Under omtalen på kap. 292, post 60 fremkommer ikke tilskuddssatsene for opplæring i norsk kultur og norske verdier eller opplæring i samfunnskunnskap for asylsøkere i mottak.

- Asylsøkere som kommer inn i målgruppen for opplæring i mottak frem til endringen tre i kraft skal få inntil 50 timer opplæring i norsk kultur og norske verdier. Tilskuddssatsen for 2021 er 4 000 kroner per person.
- Asylsøkere som kommer inn i målgruppen for opplæring i samfunnskunnskap fra og med endringen tre i kraft skal få 25 timer opplæring som asylsøker i mottak. Tilskuddssatsen for 2021 er 2 000 kroner per person.»

Med hilsen

Guri Melby

Kopi

Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon

Adresseliste

Kommunal- og forvaltningskomiteen	Stortinget	0026	OSLO
Stortingets Presidentskap	Karl Johansgate 22	0026	OSLO

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Kommunal- og moderniseringsministeren
Distrikts- og digitaliseringsministeren

Stortingets presidentskap
Ekspedisjonskontoret
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

20/4-41

10. november 2020

Feil i Prop. 1 S (2020–2021) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Vi vil med dette gjøre oppmerksom på følgende feil i Prop. 1 S (2020–2021) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet:

Under overskriften *Budsjettforslag* på side 162 står det i andre setning at "Norge har forpliktet seg til å delta i Interreg-programmene ØKS, Sverige-Norge, Botnia-Atlantica, og Kolarctic". Denne setningen rettes til følgende: "Norge har forpliktet seg til å delta i Interreg-programmene ØKS, Sverige-Norge og Kolarctic. De to tidligere programmene Interreg Nord og Interreg Botnia-Atlantica slås sammen til et nytt Interreg-program for Sverige-Finland-Norge."

Under overskriften *Budsjettforslag* på side 169 er det i andre setning en opplisting av hvilke Interreg-program bevilgningen skal dekke deltakelse i. I tillegg til de nevnte programmene skal bevilgningen også dekke deltakelse i programmet Interact.

Under overskriften *Budsjettforslag* på side 248 foreslås det en bevilgning på 6,9 mill. kroner i 2020. Korrekt årstall skal være 2021.

Under overskriften *Budsjettforslag* i første spalte på side 250 står følgende setning: "Videre foreslås bevilgningen økt med 0,6 mill. kroner slik at tildelingen til pilotprogrammet for marine grunnkart øker til 14,8 mill. kroner i 2021." Korrekt beløp skal være 14,4 mill. kroner.

Med hilsen

Nikolai Astrup

Linda Hofstad Helleland

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Kommunal- og moderniseringsministeren

Storingsrepresentant Andersen Karin

Deres ref

Vår ref

Dato

20/6-631

16. november 2020

Spørsmål til budsjett for 2021

Storingsrepresentant Karin Andersen har stilt følgende spørsmål til Kommunal- og moderniseringsministeren:

Spørsmål

Det bes om en kommunefordelt økning i kommunene budsjett ved at tilskuddet til statlig eldreomsorg, 2,623 mrd. kroner, flyttes fra HOD til innbyggertilskuddet i KMD og i tillegg en økning på 5,591 mrd. kroner ut over regjeringens forslag.

Det bes om en tabell over kommunefordelt økning på 5,591 mrd. kroner.

Svar

For 2021 er uttrekket for forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenestene foreslått til 1,935 mrd. kroner. Det legges til grunn at det er dette beløpet som skal tilbakeføres til de fem kommunene i kommunerammen dersom forsøket avsluttes. Uttrekket er vist i tabellen for saker med særskilt fordeling, tabell C i innbyggertilskuddet.

Uttrekket fordeler seg på følgende kommuner:

Indre Østfold: -901, 262 mill. kroner

Lillesand: -197,373 mill. kroner

Bjørnafjorden: -385,360 mill. kroner

Selbu: -104,196 mill. kroner

Stjørdal: -346,851 mill. kroner

En tilbakeføring til innbyggertilskuddet vil gi tilsvarende fordeling med motsatt fortegn.

De resterende midlene på nær 700 millioner kroner er i forslag til budsjett for 2021 utgifter forsøkskommunene har til ressurskrevende tjenester, inntektspåslag og anslag for merutgifter.

Det bes om en tabell over kommunefordelt økning på 5,591 mrd. kroner. Dersom denne økningen gis en fordeling etter kostnadsnøkkelen for omsorgstjenester, blir fordelingsvirkningene som i kolonne 2 og 3 i tabell 1, se vedlagte tabell. Om økningen fordeles pr. innbygger blir fordelingen som i kolonne 4 og 5.

Med hilsen

Nikolai Astrup

Vedlegg

Tabell 1 Fordeling 5,591 mrd. kroner etter delkostnadsnøkkelen for pleie- og omsorgstjenester (kolonne 2 og 3) og fordelt lik pr. innbygger (kolonne 4 og 5)

Kommune/kolonne	Befolkning per 1.7.2020 Kolonne 1	Fordelt etter delkostnadsnøkkelen for pleie og omsorg kr per innbygger		Fordelt likt per innbygger Kr per innbygger	
		1000 kr Kolonne 2	innbygger Kolonne 3	1000 kroner kolonne 4	innbygger kolonne 5
0301 Oslo	694 100	575 689	829	721 994	1 040
1101 Eigersund	14 829	16 274	1 097	15 425	1 040
1103 Stavanger	143 702	124 288	865	149 477	1 040
1106 Haugesund	37 305	38 582	1 034	38 804	1 040
1108 Sandnes	80 037	64 834	810	83 253	1 040
1111 Sokndal	3 292	4 441	1 349	3 424	1 040
1112 Lund	3 198	3 467	1 084	3 327	1 040
1114 Bjerkreim	2 799	2 681	958	2 911	1 040
1119 Hå	19 081	16 869	884	19 848	1 040
1120 Klepp	19 708	16 332	829	20 500	1 040
1121 Time	19 053	16 148	848	19 819	1 040
1122 Gjesdal	12 083	9 630	797	12 569	1 040
1124 Sola	27 328	22 156	811	28 426	1 040
1127 Randaberg	11 273	9 802	870	11 726	1 040
1130 Strand	13 009	12 977	998	13 532	1 040
1133 Hjelmeland	2 600	3 199	1 230	2 704	1 040
1134 Suldal	3 801	4 798	1 262	3 954	1 040
1135 Sauda	4 575	6 304	1 378	4 759	1 040
1144 Kvitsøy	513	839	1 635	534	1 040
1145 Bokn	853	1 233	1 445	887	1 040
1146 Tysvær	11 181	10 377	928	11 630	1 040
1149 Karmøy	42 273	42 915	1 015	43 972	1 040
1151 Utsira	193	448	2 321	201	1 040
1160 Vindafjord	8 676	9 639	1 111	9 025	1 040
1505 Kristiansund	24 181	27 012	1 117	25 153	1 040
1506 Molde	31 882	36 453	1 143	33 163	1 040
1507 Ålesund	66 292	67 038	1 011	68 956	1 040
1511 Vanylven	3 123	5 254	1 682	3 248	1 040
1514 Sande	2 454	3 613	1 472	2 553	1 040
1515 Herøy	8 920	10 001	1 121	9 278	1 040
1516 Ulstein	8 598	8 640	1 005	8 944	1 040
1517 Hareid	5 139	5 702	1 110	5 345	1 040
1520 Ørsta	10 834	12 353	1 140	11 269	1 040
1525 Stranda	4 504	5 813	1 291	4 685	1 040
1528 Sykkylven	7 613	8 756	1 150	7 919	1 040
1531 Sula	9 407	10 276	1 092	9 785	1 040
1532 Giske	8 466	7 795	921	8 806	1 040
1535 Vestnes	6 965	8 553	1 228	7 245	1 040

Kommune/kolonne	Befolkning per 1.7.2020 Kolonne 1	Fordelt etter delkostnadsnøkkelen for pleie og omsorg kr per innbygger		Fordelt likt per innbygger Kr per innbygger	
		1000 kr Kolonne 2	1000 kr Kolonne 3	1000 kroner kolonne 4	1000 kroner kolonne 5
1539 Rauma	7 040	9 748	1 385	7 323	1 040
1547 Aukra	3 528	4 007	1 136	3 670	1 040
1554 Averøy	5 801	6 868	1 184	6 034	1 040
1557 Gjemnes	2 650	3 357	1 267	2 756	1 040
1560 Tingvoll	3 034	4 658	1 535	3 156	1 040
1563 Sunndal	7 004	9 380	1 339	7 285	1 040
1566 Surnadal	5 917	7 869	1 330	6 155	1 040
1573 Smøla	2 139	3 292	1 539	2 225	1 040
1576 Aure	3 486	5 071	1 455	3 626	1 040
1577 Volda	10 411	12 129	1 165	10 829	1 040
1578 Fjord	2 530	3 925	1 551	2 632	1 040
1579 Hustadvika	13 301	14 789	1 112	13 836	1 040
1804 Bodø	52 398	50 465	963	54 504	1 040
1806 Narvik	21 740	27 124	1 248	22 614	1 040
1811 Bindal	1 422	2 608	1 834	1 479	1 040
1812 Sømna	1 990	3 055	1 535	2 070	1 040
1813 Brønnøy	7 883	9 642	1 223	8 200	1 040
1815 Vega	1 195	1 980	1 657	1 243	1 040
1816 Vevelstad	463	868	1 875	482	1 040
1818 Herøy	1 789	2 418	1 352	1 861	1 040
1820 Alstahaug	7 449	8 969	1 204	7 748	1 040
1822 Leirfjord	2 298	3 055	1 329	2 390	1 040
1824 Vefsn	13 276	17 254	1 300	13 810	1 040
1825 Grane	1 488	2 357	1 584	1 548	1 040
1826 Hattfjelldal	1 288	2 258	1 753	1 340	1 040
1827 Dønna	1 379	2 458	1 782	1 434	1 040
1828 Nesna	1 747	2 222	1 272	1 817	1 040
1832 Hemnes	4 436	6 664	1 502	4 614	1 040
1833 Rana	26 145	30 270	1 158	27 196	1 040
1834 Lurøy	1 882	3 798	2 018	1 958	1 040
1835 Træna	424	792	1 868	441	1 040
1836 Rødøy	1 216	2 005	1 649	1 265	1 040
1837 Meløy	6 270	8 588	1 370	6 522	1 040
1838 Gildeskål	1 955	3 324	1 700	2 034	1 040
1839 Beiarn	1 010	1 988	1 968	1 051	1 040
1840 Saltdal	4 669	6 869	1 471	4 857	1 040
1841 Fauske	9 683	11 369	1 174	10 072	1 040
1845 Sørfold	1 930	2 985	1 547	2 008	1 040
1848 Steigen	2 598	3 954	1 522	2 702	1 040
1851 Lødingen	2 023	3 691	1 825	2 104	1 040
1853 Evenes	1 356	2 304	1 699	1 410	1 040
1856 Røst	487	848	1 741	507	1 040
1857 Værøy	710	1 364	1 921	739	1 040
1859 Flakstad	1 261	2 307	1 830	1 312	1 040

Kommune/kolonne	Befolkning per 1.7.2020 Kolonne 1	Fordelt etter delkostnadsnøkkelen for pleie og omsorg kr per innbygger		Fordelt likt per innbygger Kr per innbygger	
		1000 kr Kolonne 2	1000 kr Kolonne 3	1000 kroner kolonne 4	1000 kroner kolonne 5
1860 Vestvågøy	11 492	13 984	1 217	11 954	1 040
1865 Vågan	9 621	11 215	1 166	10 008	1 040
1866 Hadsel	8 048	10 198	1 267	8 371	1 040
1867 Bø	2 568	4 437	1 728	2 671	1 040
1868 Øksnes	4 419	6 288	1 423	4 597	1 040
1870 Sortland	10 542	11 666	1 107	10 966	1 040
1871 Andøy	4 618	7 409	1 604	4 804	1 040
1874 Moskenes	1 011	1 681	1 663	1 052	1 040
1875 Hamarøy	2 723	4 870	1 788	2 832	1 040
3001 Halden	31 299	35 375	1 130	32 557	1 040
3002 Moss	49 576	54 385	1 097	51 568	1 040
3003 Sarpsborg	57 121	62 696	1 098	59 417	1 040
3004 Fredrikstad	82 598	87 258	1 056	85 917	1 040
3005 Drammen	101 641	103 689	1 020	105 726	1 040
3006 Kongsberg	27 717	28 929	1 044	28 831	1 040
3007 Ringerike	30 732	34 567	1 125	31 967	1 040
3011 Hvaler	4 669	5 781	1 238	4 857	1 040
3012 Aremark	1 327	1 874	1 412	1 380	1 040
3013 Marker	3 600	4 818	1 338	3 745	1 040
3014 Indre Østfold	44 992	48 291	1 073	46 800	1 040
3015 Skiptvet	3 816	4 164	1 091	3 969	1 040
3016 Rakkestad	8 243	10 893	1 321	8 574	1 040
3017 Råde	7 549	8 823	1 169	7 852	1 040
3018 Våler	5 772	4 924	853	6 004	1 040
3019 Vestby	18 097	15 299	845	18 824	1 040
3020 Nordre Follo	59 592	55 682	934	61 987	1 040
3021 Ås	20 154	17 267	857	20 964	1 040
3022 Frogn	15 960	16 209	1 016	16 601	1 040
3023 Nesodden	19 658	17 372	884	20 448	1 040
3024 Bærum	128 108	125 372	979	133 256	1 040
3025 Asker	94 581	89 426	945	98 382	1 040
3026 Aurskog-Høland	17 507	18 630	1 064	18 211	1 040
3027 Rælingen	18 556	15 235	821	19 302	1 040
3028 Enebakk	11 097	9 675	872	11 543	1 040
3029 Lørenskog	42 101	34 487	819	43 793	1 040
3030 Lillestrøm	86 322	77 512	898	89 791	1 040
3031 Nittedal	24 308	21 201	872	25 285	1 040
3032 Gjerdrum	6 921	6 111	883	7 199	1 040
3033 Ullensaker	40 025	31 709	792	41 633	1 040
3034 Nes	23 258	22 211	955	24 193	1 040
3035 Eidsvoll	25 646	24 628	960	26 677	1 040
3036 Nannestad	14 358	12 043	839	14 935	1 040
3037 Hurdal	2 844	3 535	1 243	2 958	1 040
3038 Hole	6 804	6 902	1 014	7 077	1 040

Kommune/kolonne	Befolkning per 1.7.2020 Kolonne 1	Fordelt etter delkostnadsnøkkelen for pleie og omsorg kr per innbygger		Fordelt likt per innbygger Kr per innbygger	
		1000 kr Kolonne 2	1000 kr Kolonne 3	1000 kroner kolonne 4	1000 kroner kolonne 5
3039 Flå	1 046	1 721	1 645	1 088	1 040
3040 Nesbyen	3 260	5 006	1 536	3 391	1 040
3041 Gol	4 616	6 538	1 416	4 801	1 040
3042 Hemsedal	2 492	2 581	1 036	2 592	1 040
3043 Ål	4 688	6 141	1 310	4 876	1 040
3044 Hol	4 420	5 562	1 258	4 598	1 040
3045 Sigdal	3 472	5 083	1 464	3 612	1 040
3046 Krødsherad	2 213	3 102	1 402	2 302	1 040
3047 Modum	14 132	16 500	1 168	14 700	1 040
3048 Øvre Eiker	19 568	20 650	1 055	20 354	1 040
3049 Lier	26 950	25 767	956	28 033	1 040
3050 Flesberg	2 704	3 390	1 254	2 813	1 040
3051 Rollag	1 388	2 570	1 852	1 444	1 040
3052 Nore og Uvdal	2 423	3 830	1 581	2 520	1 040
3053 Jevnaker	6 879	7 647	1 112	7 155	1 040
3054 Lunner	9 028	9 742	1 079	9 391	1 040
3401 Kongsvinger	17 796	23 348	1 312	18 511	1 040
3403 Hamar	31 379	37 443	1 193	32 640	1 040
3405 Lillehammer	28 209	32 883	1 166	29 343	1 040
3407 Gjøvik	30 409	34 600	1 138	31 631	1 040
3411 Ringsaker	34 822	39 164	1 125	36 221	1 040
3412 Løten	7 640	8 848	1 158	7 947	1 040
3413 Stange	21 043	24 261	1 153	21 889	1 040
3414 Nord-Odal	5 004	7 518	1 502	5 205	1 040
3415 Sør-Odal	7 956	9 501	1 194	8 276	1 040
3416 Eidskog	6 126	10 082	1 646	6 372	1 040
3417 Grue	4 572	7 413	1 621	4 756	1 040
3418 Åsnes	7 196	10 977	1 525	7 485	1 040
3419 Våler	3 619	5 476	1 513	3 764	1 040
3420 Elverum	21 143	23 676	1 120	21 993	1 040
3421 Trysil	6 613	9 947	1 504	6 879	1 040
3422 Åmot	4 307	5 897	1 369	4 480	1 040
3423 Stor-Elvdal	2 372	4 007	1 689	2 467	1 040
3424 Rendalen	1 757	3 093	1 760	1 828	1 040
3425 Engerdal	1 268	2 324	1 833	1 319	1 040
3426 Tolga	1 563	2 003	1 282	1 626	1 040
3427 Tynset	5 559	7 578	1 363	5 782	1 040
3428 Alvdal	2 435	3 378	1 387	2 533	1 040
3429 Folldal	1 524	2 450	1 608	1 585	1 040
3430 Os	1 901	2 986	1 571	1 977	1 040
3431 Dovre	2 538	4 052	1 597	2 640	1 040
3432 Lesja	1 970	2 993	1 519	2 049	1 040
3433 Skjåk	2 181	3 090	1 417	2 269	1 040
3434 Lom	2 214	3 249	1 467	2 303	1 040

Kommune/kolonne	Befolkning per 1.7.2020 Kolonne 1	Fordelt etter delkostnadsnøkkelen for pleie og omsorg kr per 1000 kr innbygger		Fordelt likt per innbygger Kr per 1000 kroner innbygger	
		Kolonne 2	Kolonne 3	kolonne 4	kolonne 5
3435 Vågå	3 590	5 268	1 467	3 734	1 040
3436 Nord-Fron	5 695	8 337	1 464	5 924	1 040
3437 Sel	5 686	8 483	1 492	5 914	1 040
3438 Sør-Fron	3 107	4 020	1 294	3 232	1 040
3439 Ringebu	4 389	6 234	1 420	4 565	1 040
3440 Øyer	5 107	6 617	1 296	5 312	1 040
3441 Gausdal	6 079	7 574	1 246	6 323	1 040
3442 Østre Toten	14 979	18 082	1 207	15 581	1 040
3443 Vestre Toten	13 447	15 836	1 178	13 987	1 040
3446 Gran	13 631	17 188	1 261	14 179	1 040
3447 Søndre Land	5 570	7 536	1 353	5 794	1 040
3448 Nordre Land	6 595	9 085	1 378	6 860	1 040
3449 Sør-Aurdal	2 930	5 266	1 797	3 048	1 040
3450 Etnedal	1 260	2 232	1 771	1 311	1 040
3451 Nord-Aurdal	6 377	8 619	1 352	6 633	1 040
3452 Vestre Slidre	2 116	2 727	1 289	2 201	1 040
3453 Øystre Slidre	3 240	4 203	1 297	3 370	1 040
3454 Vang	1 574	2 406	1 529	1 637	1 040
3801 Horten	27 423	30 552	1 114	28 525	1 040
3802 Holmestrand	24 857	25 676	1 033	25 856	1 040
3803 Tønsberg	56 581	60 273	1 065	58 855	1 040
3804 Sandefjord	64 019	68 343	1 068	66 592	1 040
3805 Larvik	47 439	56 228	1 185	49 345	1 040
3806 Porsgrunn	36 496	41 192	1 129	37 963	1 040
3807 Skien	55 080	59 174	1 074	57 293	1 040
3808 Notodden	12 996	16 808	1 293	13 518	1 040
3811 Færder	26 975	30 364	1 126	28 059	1 040
3812 Siljan	2 362	2 529	1 071	2 457	1 040
3813 Bamble	14 053	15 248	1 085	14 618	1 040
3814 Kragerø	10 422	13 304	1 277	10 841	1 040
3815 Drangedal	4 051	5 471	1 351	4 214	1 040
3816 Nome	6 500	8 589	1 321	6 761	1 040
3817 Midt-Telemark	10 334	11 606	1 123	10 749	1 040
3818 Tinn	5 652	7 727	1 367	5 879	1 040
3819 Hjartdal	1 566	2 417	1 543	1 629	1 040
3820 Seljord	2 902	3 932	1 355	3 019	1 040
3821 Kviteseid	2 436	3 877	1 592	2 534	1 040
3822 Nissedal	1 444	2 190	1 517	1 502	1 040
3823 Fyresdal	1 269	1 917	1 511	1 320	1 040
3824 Tokke	2 177	3 191	1 466	2 264	1 040
3825 Vinje	3 707	4 832	1 303	3 856	1 040
4201 Risør	6 801	9 214	1 355	7 074	1 040
4202 Grimstad	23 645	23 103	977	24 595	1 040
4203 Arendal	45 039	48 364	1 074	46 849	1 040

Kommune/kolonne	Befolkning per 1.7.2020 Kolonne 1	Fordelt etter delkostnadsnøkkelen for pleie og omsorg kr per 1000 kr innbygger		Fordelt likt per innbygger Kr per 1000 kroner innbygger	
		Kolonne 2	Kolonne 3	kolonne 4	kolonne 5
4204 Kristiansand	111 646	107 423	962	116 133	1 040
4205 Lindesnes	23 069	26 278	1 139	23 996	1 040
4206 Farsund	9 681	11 181	1 155	10 070	1 040
4207 Flekkefjord	9 049	11 623	1 284	9 413	1 040
4211 Gjerstad	2 442	3 528	1 445	2 540	1 040
4212 Vegårshei	2 122	2 485	1 171	2 207	1 040
4213 Tvedestrand	6 045	7 611	1 259	6 288	1 040
4214 Froland	5 980	5 670	948	6 220	1 040
4215 Lillesand	11 137	11 144	1 001	11 585	1 040
4216 Birkenes	5 224	5 478	1 049	5 434	1 040
4217 Åmli	1 822	3 321	1 823	1 895	1 040
4218 Iveland	1 337	1 544	1 155	1 391	1 040
4219 Evje og Hornnes	3 627	4 417	1 218	3 773	1 040
4220 Bygland	1 145	1 849	1 615	1 191	1 040
4221 Valle	1 169	1 787	1 529	1 216	1 040
4222 Bykle	941	1 030	1 095	979	1 040
4223 Vennessla	14 838	14 754	994	15 434	1 040
4224 Åseral	931	1 377	1 479	968	1 040
4225 Lyngdal	10 445	10 901	1 044	10 865	1 040
4226 Hægebostad	1 683	2 456	1 459	1 751	1 040
4227 Kvinesdal	5 957	7 449	1 250	6 196	1 040
4228 Sirdal	1 805	2 424	1 343	1 878	1 040
4601 Bergen	283 780	282 838	997	295 184	1 040
4602 Kinn	17 163	19 550	1 139	17 853	1 040
4611 Etne	4 066	5 329	1 311	4 229	1 040
4612 Sveio	5 774	5 886	1 019	6 006	1 040
4613 Bømlo	12 006	13 093	1 091	12 489	1 040
4614 Stord	18 873	18 466	978	19 631	1 040
4615 Fitjar	3 175	3 396	1 070	3 303	1 040
4616 Tysnes	2 898	4 334	1 496	3 014	1 040
4617 Kvinnherad	13 089	16 300	1 245	13 615	1 040
4618 Ullensvang	11 052	15 903	1 439	11 496	1 040
4619 Eidfjord	903	1 358	1 504	939	1 040
4620 Ulvik	1 078	1 803	1 673	1 121	1 040
4621 Voss	15 795	20 485	1 297	16 430	1 040
4622 Kvam	8 480	11 592	1 367	8 821	1 040
4623 Samnanger	2 503	3 191	1 275	2 604	1 040
4624 Bjørnafjorden	24 976	23 878	956	25 980	1 040
4625 Austevoll	5 254	5 972	1 137	5 465	1 040
4626 Øygarden	38 487	34 093	886	40 034	1 040
4627 Askøy	29 634	26 223	885	30 825	1 040
4628 Vaksdal	3 940	5 887	1 494	4 098	1 040
4629 Modalen	391	728	1 862	407	1 040
4630 Osterøy	8 104	8 882	1 096	8 430	1 040

Kommune/kolonne	Befolkning per 1.7.2020 Kolonne 1	Fordelt etter delkostnadsnøkkelen for pleie og omsorg kr per innbygger		Fordelt likt per innbygger Kr per innbygger	
		1000 kr Kolonne 2	1000 kr Kolonne 3	1000 kroner kolonne 4	1000 kroner kolonne 5
4631 Alver	29 325	29 718	1 013	30 503	1 040
4632 Austrheim	2 877	3 594	1 249	2 993	1 040
4633 Fedje	551	1 065	1 933	573	1 040
4634 Masfjorden	1 678	2 773	1 653	1 745	1 040
4635 Gulen	2 294	3 597	1 568	2 386	1 040
4636 Solund	783	1 334	1 704	814	1 040
4637 Hyllestad	1 317	2 260	1 716	1 370	1 040
4638 Høyanger	4 089	5 629	1 377	4 253	1 040
4639 Vik	2 627	4 190	1 595	2 733	1 040
4640 Sogndal	11 833	12 669	1 071	12 309	1 040
4641 Aurland	1 763	2 515	1 427	1 834	1 040
4642 Lærdal	2 133	2 812	1 318	2 219	1 040
4643 Årdal	5 178	7 517	1 452	5 386	1 040
4644 Luster	5 177	7 121	1 376	5 385	1 040
4645 Askvoll	3 017	4 785	1 586	3 138	1 040
4646 Fjaler	2 818	4 709	1 671	2 931	1 040
4647 Sunnfjord	22 059	23 215	1 052	22 945	1 040
4648 Bremanger	3 604	6 115	1 697	3 749	1 040
4649 Stad	9 471	12 094	1 277	9 852	1 040
4650 Gloppen	5 881	8 502	1 446	6 117	1 040
4651 Stryn	7 153	8 973	1 254	7 440	1 040
5001 Trondheim	205 337	182 262	888	213 589	1 040
5006 Steinkjer	24 240	29 140	1 202	25 214	1 040
5007 Namsos	15 131	18 866	1 247	15 739	1 040
5014 Frøya	5 196	5 843	1 125	5 405	1 040
5020 Osen	950	1 658	1 745	988	1 040
5021 Oppdal	7 009	8 065	1 151	7 291	1 040
5022 Rennebu	2 464	3 437	1 395	2 563	1 040
5025 Røros	5 580	7 254	1 300	5 804	1 040
5026 Holtålen	1 985	3 030	1 526	2 065	1 040
5027 Midtre Gauldal	6 235	8 019	1 286	6 486	1 040
5028 Melhus	16 841	17 576	1 044	17 518	1 040
5029 Skaun	8 370	7 347	878	8 706	1 040
5031 Malvik	14 190	12 325	869	14 760	1 040
5032 Selbu	4 070	5 807	1 427	4 234	1 040
5033 Tydal	765	1 337	1 748	796	1 040
5034 Meråker	2 411	3 464	1 437	2 508	1 040
5035 Stjørdal	24 204	25 053	1 035	25 177	1 040
5036 Frosta	2 633	3 641	1 383	2 739	1 040
5037 Levanger	20 161	22 045	1 093	20 971	1 040
5038 Verdal	14 989	16 803	1 121	15 591	1 040
5041 Snåsa	2 060	3 315	1 609	2 143	1 040
5042 Lierne	1 340	2 720	2 030	1 394	1 040
5043 Røyrvik	465	892	1 918	484	1 040

Kommune/kolonne	Befolkning per 1.7.2020 Kolonne 1	Fordelt etter delkostnadsnøkkelen for pleie og omsorg kr per innbygger		Fordelt likt per innbygger Kr per	
		1000 kr Kolonne 2	1000 kr Kolonne 3	1000 kroner kolonne 4	1000 kroner kolonne 5
5044 Namsskogan	837	1 789	2 137	871	1 040
5045 Grong	2 362	3 467	1 468	2 457	1 040
5046 Høylandet	1 233	2 405	1 951	1 283	1 040
5047 Overhalla	3 869	4 483	1 159	4 024	1 040
5049 Flatanger	1 101	1 804	1 639	1 145	1 040
5052 Leka	562	1 067	1 899	585	1 040
5053 Inderøy	6 801	7 936	1 167	7 074	1 040
5054 Indre Fosen	10 037	13 061	1 301	10 440	1 040
5055 Heim	5 930	7 847	1 323	6 168	1 040
5056 Hitra	5 102	6 219	1 219	5 307	1 040
5057 Ørland	10 337	12 068	1 167	10 752	1 040
5058 Åfjord	4 279	6 478	1 514	4 451	1 040
5059 Orkland	18 260	21 939	1 201	18 994	1 040
5060 Nærøysund	9 648	12 032	1 247	10 036	1 040
5061 Rindal	2 002	2 828	1 413	2 082	1 040
5401 Tromsø	76 993	64 230	834	80 087	1 040
5402 Harstad	24 771	27 162	1 097	25 766	1 040
5403 Alta	20 803	20 540	987	21 639	1 040
5404 Vardø	1 996	2 833	1 419	2 076	1 040
5405 Vadsø	5 717	6 384	1 117	5 947	1 040
5406 Hammerfest	11 372	12 505	1 100	11 829	1 040
5411 Kvæfjord	2 829	4 418	1 562	2 943	1 040
5412 Tjeldsund	4 217	6 256	1 484	4 386	1 040
5413 Ibestad	1 334	2 605	1 953	1 388	1 040
5414 Gratangen	1 085	1 984	1 829	1 129	1 040
5415 Lavangen	1 023	1 848	1 806	1 064	1 040
5416 Bardu	3 985	4 819	1 209	4 145	1 040
5417 Salangen	2 128	2 983	1 402	2 214	1 040
5418 Målselv	6 609	8 500	1 286	6 875	1 040
5419 Sørreisa	3 469	3 999	1 153	3 608	1 040
5420 Dyrøy	1 086	1 966	1 810	1 130	1 040
5421 Senja	14 767	20 361	1 379	15 360	1 040
5422 Balsfjord	5 584	8 438	1 511	5 808	1 040
5423 Karlsøy	2 199	3 861	1 756	2 287	1 040
5424 Lyngen	2 758	5 225	1 894	2 869	1 040
5425 Storfjord	1 855	2 813	1 516	1 930	1 040
5426 Kåfjord	2 068	3 390	1 639	2 151	1 040
5427 Skjervøy	2 906	3 934	1 354	3 023	1 040
5428 Nordreisa	4 863	6 502	1 337	5 058	1 040
5429 Kvænangen	1 189	2 548	2 143	1 237	1 040
5430 Kautokeino	2 894	3 981	1 376	3 010	1 040
5432 Loppa	858	1 847	2 153	892	1 040
5433 Hasvik	992	1 527	1 539	1 032	1 040
5434 Måsøy	1 216	2 071	1 703	1 265	1 040

Kommune/kolonne	Befolkning per 1.7.2020 Kolonne 1	Fordelt etter delkostnadsnøkkelen for pleie og omsorg kr per innbygger		Fordelt likt per innbygger Kr per innbygger	
		1000 kr Kolonne 2	Kolonne 3	1000 kroner kolonne 4	kolonne 5
5435 Nordkapp	3 124	4 137	1 324	3 250	1 040
5436 Porsanger	3 950	4 638	1 174	4 109	1 040
5437 Karasjok	2 632	3 407	1 294	2 738	1 040
5438 Lebesby	1 295	2 263	1 747	1 347	1 040
5439 Gamvik	1 130	1 642	1 453	1 175	1 040
5440 Berlevåg	949	1 527	1 609	987	1 040
5441 Tana	2 877	4 476	1 556	2 993	1 040
5442 Nesseby	906	1 669	1 842	942	1 040
5443 Båtsfjord	2 210	2 516	1 138	2 299	1 040
5444 Sør-Varanger	10 101	11 020	1 091	10 507	1 040
I alt	5 374 995	5 591 000	1 040	5 591 000	1 040

**DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT**

Distrikts- og digitaliseringsministeren

Stortingets presidentskap
Ekspedisjonskontoret
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

20/4-44

17. november 2020

**Feil i Prop. 1 S (2020–2021) for Kommunal- og
moderniseringsdepartementet**

Jeg viser til brev av 10. november 2020 om feil i Prop. 1 S (2020–2021) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Det er oppdaget en ny feil i proposisjonen som jeg vil gjøre oppmerksom på:

Under overskriften *Mål 2 Samene deltar i offentlige beslutningsprosesser* og underoverskriften *Rapport, strategier og tiltak* på side 174 er det i siste avsnitt brukt ministertittelen kommunal- og moderniseringsminister. Etter endringene i regjeringen 24. januar 2020 er det undertegnede som har ansvaret for politikken overfor samer. Dette avsnittet rettes derfor til følgende:

"Som folkevalgt organ er Sametinget ikke underordnet Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Distrikts- og digitaliseringsministeren har derfor i utgangspunktet ikke konstitusjonelt ansvar for Sametingets virksomhet. Distrikts- og digitaliseringsministeren har imidlertid et konstitusjonelt ansvar for bruk av budsjettmidler bevilget under kap. 560, post 50. Ansvaret innebærer at distrikts- og digitaliseringsministeren, på overordnet nivå, skal følge opp at midlene blir brukt i samsvar med fastsatt økonomiregelverk og Stortingets bevilgningsvedtak."

Med hilsen

Linda Hofstad Helleland

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Kommunal- og moderniseringsministeren

Stortingets presidentskap
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

17/3847-247

17. november 2020

Brev til Stortinget ang sikkerhet i nytt r-kvartal

Jeg viser til Prop. 1 S (2020-2021). Jeg ønsker nedenfor å komme med utfyllende informasjon om sikkerhetsvurderinger knyttet til nytt regjeringskvartal.

Sammenfatning

Oppsummert er det følgende punkter om sikkerhet som ligger til grunn for konseptet for nytt regjeringskvartal, som Stortinget sluttet seg til i 2019:

- Regjeringen og departementene er statsforvaltningens øverste nivå, og skal styre Norge både i fredstid og under kriser av ulik karakter.
- Bakgrunnen for at vi må etablere et nytt regjeringskvartal, er terrorhendelsen i 2011, som viste at også Norge er utsatt for terror.
- Sikkerhetsloven krever at det skal gjennomføres risikovurderinger over sårbarheter som etterretningstjenester eller terrorister kan utnytte, og at grunnleggende nasjonale funksjoner skal sikres.
- Ifølge PST har etterretningsaktiviteten tiltatt de senere årene, og trusselen er vedvarende høy.
- Utgangspunktet for byggingen av det nye regjeringskvartalet er samfunns målet om et effektivt departementsfelleskap med nødvendig sikkerhet i et langtidsperspektiv, slik Stortinget har sluttet seg til.
- Risikovurderinger viser at dagens departementsbygg ikke er forenlig med sikkerhetslovens krav til forsvarlig sikkerhetsnivå på lang sikt.
 - Byggene ligger blant annet tett inntil andre bygg med ofte ukjente og skiftende brukere. Dette er utfordrende, både som følge av etterretningsvirksomhet fra andre land, men også som følge av mulige terrorhandlinger med bruk av eksplosiver.

- A skape avstand til ukontrollert trafikk og bygg er et godt virkemiddel både mot terrorhendelser og etterretningsmetoder.
- Samlokalisering på Hammersborg er sikkerhetsmessig en styrke:
 - Det blir enklere å håndtere et dedikert område enn mange steder rundt i byen.
 - En perimetersikring regulerer trafikken i gateløpene nærmest departementsbyggene.
 - God kontroll på alle de nærmeste nabobygg.
- I det nye kvartalet vil antallet fellesfunksjoner, som møterom, pressefasiliteter og varemottak, reduseres betraktelig. Blant annet blir elleve resepsjoner til to. Reduksjon gjør det enklere å ivareta et forsvarlig sikkerhetsnivå.
- I henhold til sikkerhetsloven er det funksjonen som departementene utfører som skal sikres, ikke enkeltpersoner. Likevel er det viktig å redusere muligheten for hendelser der mange medarbeidere kan bli skadet og omkomme, også fordi det kan gå ut over funksjonen.
- Dersom vi skal benytte dagens departementsbygg, vil det påløpe store kostnader til sikkerhetstiltak i det enkelte bygg, og det vil være begrensninger i hva vi kan oppnå av sikkerhet. Det skyldes særlig byggenes beliggenhet, tett innpå andre bygg, men også byggenes konstruksjon.

Trusselbildet

Det nye regjeringskvartalet er planlagt ferdigstilt i løpet av 5–10 år. Vurderingen av et fremtidig trusselbilde er nødvendigvis heftet med usikkerhet. Trusselbildet i Norge påvirkes av flere faktorer, både i og utenfor landet. Det er følgelig stor usikkerhet knyttet til trusselbildet for nytt regjeringskvartal på lang sikt.

Flere lands etterretningstjenester driver etterretning mot regjeringen og departementene. Etterretningsvirksomheten utgjør en langsiktig trussel mot de øverste statsorganers virksomhet og handlefrihet. Jeg henviser til PSTs og Etterretningstjenestens offentlige trusselvurderinger for mer informasjon om dette.

Høyreekstremisme og ekstrem islamisme utgjør i dag de største terrortruslene mot Norge. Regjeringskvartalet vil bli et av de fremste symbolene på den norske regjeringen og norske myndigheter, og vil utgjøre et politisk symbolmål for både høyreekstremister og ekstreme islamister.

Basert på de siste års utvikling, vurderes de mest aktuelle angrepsmidler å være skytevåpen, improviserte eksplosiver og kjøretøy. For å gjøre skade på selve bygningsmassen i regjeringskvartalet, vil eksplosive innretninger være det mest aktuelle angrepsmiddelet.

Gjennomførte terrorangrep i Vesten de siste årene, viser at mål med få eller ingen sikkerhetstiltak rammes oftere av terrorangrep enn godt beskyttede mål. Planlagte sikkerhetstiltak for regjeringskvartalet vurderes derfor å ha en avskrekkende effekt på en trusselaktør, og det vil redusere sannsynligheten for å lykkes med eventuelle angrep.

Sikring av eksisterende bygg

Regjeringen og departementene er statsforvaltningens øverste nivå, og skal styre Norge både i fredstid og under kriser av ulik karakter, som for eksempel nå under en pandemi. For å være i stand til det, må departementene kunne yte beslutningsstøtte til regjeringen, bidra til kriseledelse ved behov, og kunne ivareta sin rolle som sektormyndighet (dvs. styre de underliggende etater og direktorater på en forsvarlig måte). Ansvar er definert i ulike lover, og i denne sammenhengen er sikkerhetsloven særlig viktig.

Sikkerhetsloven skal bidra til å trygge Norges suverenitet, territorielle integritet og demokratiske styreform. Den skal videre bidra til å beskytte andre nasjonale sikkerhetsinteresser – som å forebygge, avdekke og motvirke sikkerhetstruende virksomhet.

Sikkerhetsloven krever også at det skal gjennomføres forebyggende sikkerhetsarbeid. Derfor gjennomføres det risikovurderinger blant annet om sårbarheter, som for eksempel etterretningstjenester eller terrorister kan utnytte.

Dagens departementsbygg ligger spredt i hele byen. Flere av byggene er leide bygg som ble tatt i bruk etter 22. juli 2011, mens andre bygg er i statlig eie. Byggene ble oppført i en tid da de fleste mente det var utenkelig at Norge skulle utsettes for terrorhendelser. Men det har vi dessverre erfart også kan skje her. Etterretningsaktiviteten har også tiltatt de senere årene. Ifølge PST er trusselsituasjonen vedvarende høy.

Stortinget har bevilget betydelige midler til å forsterke og sikre de nåværende departementsbygningene. Likevel gjenstår sårbarheter som ikke lar seg redusere, særlig knyttet til beliggenhet. Det gjør at vi ikke oppnår det sikkerhetsnivået som er forsvarlig på lang sikt, for at departementene og regjeringen kan utføre sitt arbeid.

Utviklingen av trusselbildet over tid er preget av betydelig usikkerhet, men det er ingenting som tyder på at verken etterretningstrusler eller terrortrusler blir redusert til et vesentlig lavere nivå. Det å håndtere trusselbildet er ressurskrevende, men det gjør det ikke mindre viktig å ivareta sikkerheten for regjeringen og departementene i fremtiden.

Å skape avstand til ukontrollert trafikk og andre bygg, er et viktig virkemiddel både mot terrorhendelser med bilbomber og ulike etterretningsmetoder. Konsekvensene ved å stenge gater mange steder rundt i byen, er svært omfattende og inngripende, og vil gå på bekostning av kollektivtrafikk, brann- og redningsutrykning, handel og transport. Byggene ligger også tett inntil andre bygg med ofte ukjente og skiftende brukere. Dette er utfordrende spesielt i forhold til etterretningsvirksomhet, men også for konsekvenser av terrorhandlinger med bruk av eksplosiver.

Konklusjonen av risikovurderingene som er utført, er at dagens departementsbygg ikke er egnet til å kunne sikres i et langtidsperspektiv med et usikkert trusselbilde.

Sikkerhet i nytt regjeringskvartal

I det nye regjeringskvartalet på Hammersborg skal alle departementene samles, unntatt Forsvarsdepartementet. Forsvarsdepartementet sitter i et sikkert bygg på Akershus festning.

Rundt det nye regjeringskvartalet er det planlagt en perimetersikring som regulerer trafikken inn i gateløpene nærmest departementsbyggene. Kontrollerte kjøretøy får slippe inn. På den måten kan vi sørge for at kollektivtrafikk, brann- og redningsutrykning, handel og transport kan avvikles forsvarlig i et konsentrert område. Det er langt enklere å håndtere et dedikert område på Hammersborg enn mange steder rundt i byen. Dersom vi ikke samlokaliserer, vil vi måtte sperre vesentlig flere gater enn i dag. Konsekvensen vil være at fremkommeligheten i flere gater i byen blir vesentlig redusert.

Gjennom å samlokalisere departementene har vi god kontroll på alle nærmeste nabobygg. Departementene kan utføre sine oppgaver med mindre fare for at fremmede etterretningstjenester får informasjon de ikke skal ha tilgang til, eller at hendelser som 22. juli skal skje igjen. Det er funksjonene som sikres, ikke enkeltpersoner. Likevel er det viktig å redusere muligheten for hendelser der mange medarbeidere kan bli skadet og omkomme, da det kan gå utover funksjonene som skal opprettholdes.

I det nye kvartalet vil antallet fellesfunksjoner reduseres betraktelig sammenliknet med dagens situasjon. I dag er det 11 resepsjoner i departementsbygg. I det nye kvartalet blir det to resepsjoner. I stedet for 11 kantiner, skal det bygges to i det nye kvartalet. Reduksjon av antallet fellesfunksjoner, som for eksempel felles møterom, pressefasiliteter og varemottak, gjør det enklere å ivareta et forsvarlig sikkerhetsnivå for departementene og regjeringen.

På den måten kan vi gå fremtiden i møte med et sikkerhetsnivå som er akseptabelt for de funksjonene vi skal beskytte.

Avslutning

For ikke å øke trusselen om etterretning og terror, er det enkelte forhold jeg ikke omtaler konkret i dette brevet:

- Konkrete sårbarheter og trusselscenarier for dagens departementsbygg, samt forhold knyttet til det enkelte bygg, fordi det ville medføre økt risiko for sikkerhetstruende virksomhet
- Konkrete sikringstiltak, kapasiteter og trusselscenarier for det nye regjeringskvartalet

- Konkrete verdier, konsekvensvurderinger og sårbarheter knyttet til departementene og regjeringen.
- Konkret innhold i risikovurderinger
- Mer konkrete trusselvurderinger

Dette er forhold som det er redegjort for overfor de parlamentariske lederne på Stortinget og fraksjonslederne i Kommunal- og forvaltningskomiteen i et gradert møte. Vi kan eventuelt kan redegjøre mer for dette i tilsvarende møter, dersom det er behov for det.

Med hilsen

Nikolai Astrup

Kopi:
Kommunal- og forvaltningskomiteen

**DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT**

Kommunal- og moderniseringsministeren

Stortingets presidentskap
Ekspedisjonskontoret
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

19/1196-9

17. november 2020

Inntekt ved salg av Trekanttomten i statsbudsjettet for 2021

Statsbygg og Oslo kommune har akseptert bud fra FE Holding AS (Ferd eiendom) om salg av "Trekanttomta" i Oslo. Tomten er ubebygget, og har et areal på ca. 4 500 kvm. Den ligger mellom Aker Brygge og det nye Nasjonalmuseet. Statens andel av tomten utgjør om lag 80 prosent. Oslo kommune eier resten.

Av salgssummen på 1,5 milliarder kroner, vil statens salgsggevinst bli om lag 1,2 milliarder kroner. I forbindelse med nysalderingen for 2020 vil regjeringen foreslå å øke Kommunal- og moderniseringsdepartementets fullmakt til å godkjenne salg av eiendom som forvaltes av Statsbygg. Dersom Stortinget slutter seg til dette, kan salgsinntekten på 1,2 milliarder kroner budsjetteres for 2021, ved å øke kap. 2445 Statsbygg, post 24 Driftsresultat.

Jeg vil på denne bakgrunn informere Stortinget om at kap. 2445 Statsbygg, post 24 Driftsresultat kan økes med 1,2 milliarder kroner, fra -1 325 959 000 kroner til -2 525 959 000 kroner, i statsbudsjettet for 2021.

Med hilsen

Nikolai Astrup

